

Вищий навчальний заклад
«Університет економіки та права «КРОК»
Коледж економіки, права та інформаційних технологій

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ
МАТЕРІАЛИ МІЖВУЗІВСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Актуальні проблеми сучасної економіки: Збірник матеріалів Міжвузівської студентської конференції // Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК». – К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2015. – 119 с.

У збірнику представлені матеріали доповідей учасників **Міжвузівської студентської конференції «Актуальні проблеми сучасної економіки»**, яка відбулась 23 квітня 2015 року в стінах Вищого навчального закладу «Університет економіки та права «КРОК».

Збірник розрахований на наукових і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів, які цікавляться актуальними проблемами розвитку сучасної економіки, а також на широкий читацький загал.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА 6

Гнедич Валентина Іванівна	6
ВПЛИВ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОКОПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ КОМБІНАТ»	6
Гувернат Анастасія Василівна	7
СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	7
Зайцева Надія Іванівна	9
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	9
Безпала Олена Василівна	11
ФОРМУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	11
Соколовський Максим Сергійович	13
Самосват Володимир Вікторович	13
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА «СОМАС»	13
Мальцев Дмитро Романович	15
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ЄДИНИМ СОЦІАЛЬНИМ ВНЕСКОМ	15
Неделіна Любов Романівна	17
ДЕВАЛЬВАЦІЯ ГРИВНІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПІДПРИЄМСТВА, ЩО ПРАЦЮЮТЬ З ІМПОРТНОЮ ПРОДУКЦІЄЮ	17
Однорог Максим Анатолійович	19
СУЧАСНІ ФОРМИ І НАПРЯМКИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В АПК	19
Оліфіренко Альона Миколаївна	20
ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	20
Петрина Ірина Володимирівна	22
ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК НА НАДХОДЖЕННЯ ДО БЮДЖЕТУ	22
Покришка Дмитро Володимирович	24
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ	24
Пузирьов Владислав Олегович	26
ЛІЗИНГ АБО КРЕДИТ. ПРОБЛЕМА ВИБОРУ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	26
Холяк Катерина Олександрівна	27
АНАЛІТИЧНІ ПРОЦЕДУРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИЯВЛЕННЯ ВИКРИВЛЕНЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В АУДИТІ	27
Худякова Лідія Костянтинівна	29
АКТУАЛЬНІСТЬ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ БАНКРУТСТВА У СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ	29
Куляба Володимир Миколайович	31
СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	31
Середняк Олег Олегович	33
БЮДЖЕТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН І НАПРЯМИ РОЗВИТКУ	33
Лапкіна Анастасія Андріївна	35
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕТАПІВ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ АРХІТЕКТУРНО-ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ ПОСЛУГИ	35
Матвієнко Валентина Михайлівна	37
СУЧАСНИЙ СТАН ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	37
Музика Євген Вікторович	39
СТРАТЕГІЇ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	39
Андрійчук Оксана Вячеславівна	41

СУЧАСНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ 41

Белякова Тетяна Андріївна	43
МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ЦІН НА ПРОДУКЦІЮ ПІДПРИЄМСТВА	43
Яніцька Марія Іванівна	44
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	44

РОЗДІЛ 2. ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

ПРОЦЕСІВ

Рябчук Катерина Святославівна	47
ДЕРЖАВНИЙ БОРГ: ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ШЛЯХИ СКОРОЧЕННЯ ..	47
Будзар Тетяна Василівна	49
БОРГОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	49
Гуняга Наталія Олексіївна	51
ФІНАНСОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ У РОЗРІЗІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	51
Даценко Олеся Леонідівна	53
Чочу Анастасія Гієвна	53
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	53
Семенищ Богдан Олександрович	55
УПРАВЛІННЯ ВИДАТКАМИ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ	55
Савлук Ірина Сергіївна	57
ПРО ОСНОВНІ ЧИННИКИ СУЧАСНОЇ ДЕВАЛЬВАЦІЇ ГРИВНІ	57
Харчишина Ольга Миколаївна	59
Білий Владислав Володимирович	61
РОЗВИТОК ГРОШОВИХ СИСТЕМ В ПЕРЕХІДНИХ ЕКОНОМІКАХ	61
Гасанова Сабіна Ахліманівна	63
СУЧАСНИЙ СТАН ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ	63
Григор'єв Микола Геннадійович	64
РОЗВИТОК ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ	64
Корженко Олексій Юрійович	66
ФІНАНСОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН І НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ	66
Мосейчук Олена Олегівна	68
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	68
Потомська Ірина Віталіївна	70
АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ КРЕДИТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ	70
Хмелюк Віталіна Русланівна	71
ГЛОБАЛЬНІ ПРОЦЕСИ І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ УКРАЇНИ	71
Івахненко Владислав Романович	73
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ В УКРАЇНІ	73
Кенбері Віра Дмитрівна	75
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	75
Мірошніченко Ірина Юріївна	77
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	77
СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ УКРАЇНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ В ЄС	79
Яблуновська Наталія Сергіївна	81
ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: НАСЛІДКИ РЕФОРМУВАННЯ, СУЧАСНИЙ СТАН І НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ	81
Сорока Тетяна Михайлівна	83
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	83

РОЗДІЛ 3. МАРКЕТИНГОВА ТА КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: СТАНОВЛЕННЯ, РЕАЛІЇ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ	85
Одарич Станіслав Сергійович.....	85
АУКЦІОННИЙ ПРОДАЖ ТОВАРІВ	85
Ткач Олексій Юрійович	86
ОРГАНІЗАЦІЯ МЕРЧАНДАЙЗИНГУ В КОМЕРЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	86
Капустянська Ольга Олександрівна.....	88
ОРГАНІЗАЦІЯ ОПТОВОГО ПРОДАЖУ ТОВАРІВ	88
Неплюєва Марина Олегівна.....	90
МАРКЕТИНГ В ІНДУСТРІЇ МОДИ.....	90
Шарлай Наталія Сергіївна.....	92
КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	92
Гордієнко Іван Олександрович.....	94
РЕАЛІЇ ТА РОЗВИТОК ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ	94
Неплюєва Марина Олегівна.....	96
МАРКЕТИНГ В ІНДУСТРІЇ МОДИ.....	96
Молчан Аліна Миколаївна.....	98
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГУ В УКРАЇНІ.....	98
Омельченко Наталія Андріївна.....	100
Хаустов Артем Володимирович	100
МАРКЕТИНГ І СУЧАСНА УКРАЇНА – ЯК «ВТРИМАТИСЬ НА ПЛАВУ» В КРИЗОВІЙ СИТУАЦІЇ	100
Сергієнко Інна Федорівна	102
НАНОТЕХНОЛОГІЇ-КЛЮЧОВИЙ ПРИОРІТЕТ МАЙБУТНЬОГО	102
Десятник Валерій Володимирович.....	104
СИСТЕМА РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ	104
 РОЗДІЛ 4. СТАН РИНКУ НЕРУХОМОСТІ УКРАЇНИ: РЕАЛІЇ ТА ПРОГНОЗИ.....	107
Лук'янчук Марії Сергіївні.....	107
ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ	107
Майстренко Ганна Миколаївна	108
НОРМАТИВНА ГРОШОВА ОЦІНКА ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ.....	108
Яненко Вікторія Олександрівна.....	110
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОМЕРЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ НА ПРИКЛАДІ ОФІСНИХ ПРИМІЩЕНЬ м.КИЇВ	110
Березовська Наталія Миколаївна.....	113
ДЕВЕЛОПМЕНТ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ НЕРУХОМОСТІ УКРАЇНИ.....	113
Батуріна Ольга Віталіївна	116
ВИДИ КОМЕРЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ОЦІНОК В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	116
Кутей Марія Олександрівна.....	118
ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ ЖИТЛОВОЇ НЕРУХОМОСТІ: МЕТА, ПІДХОДИ, ОСОБЛИВОСТІ	118
Демченко Анна Василівна, Кошейко Ірина Миколаївна	120
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ РИНКУ НЕРУХОМОСТІ УКРАЇНИ.	120
Кобилевська Анна Володимирівна	123
КУЛЬТУРНІ ЦІНОСТІ ЯК ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ.....	123
Мороз Анна Борисівна	124
БІРЖОВА ТОРГІВЛЯ В КОМЕРЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.	124
Сапон Валентин Вікторович	126
ПРОФЕСІЯ ОЦІНЮВАЧ ВІД ДАВНІХ ЧАСІВ ДО СЬОГОДЕННЯ.....	126

Гнедич Валентина Іванівна

викладач Технологіко-економічного коледжу
Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІВСЬ КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОКОПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ КОМБІНАТ»

Анотація. В статті визначено основні заходи, спрямовані на виробництво конкурентоспроможної продукції та ефективність комерційної діяльності.

Ключові слова: молочна сировина, виробництво, конкуренція, безпечність продукції, споживач, конкурентоспроможність.

В аграрному секторі економіки України за останнє десятиріччя змінилися економічні умови господарювання. Серед найбільш актуальних проблем розвитку підприємств молокопереробної галузі є створення адаптованої до сучасних умов господарювання системи управління конкурентоспроможністю продукції, забезпечення якої може гарантувати довготривале та результативне функціонування на ринку. Рішення про вибір альтернативних заходів з управління конкурентоспроможністю підприємства має спиратися на результати оцінки та порівняння кінцевого ефекту комерційної діяльності.

У зв'язку зі значною конкуренцією на сировинному ринку виробництво готової молочної продукції все у більшій мірі концентрується на великих підприємствах, які вкладають значні кошти в модернізацію виробництва, мобільно реагують на зміни кон'юнктури ринку, постійно збільшують свій асортимент та щоб не втратити свою на ринку за умов сезонного дефіциту сировини, розширюють ринок збуту за рахунок пошуку нових споживачів та експортних поставок [1, с. 176]. В умовах конкуренції товаровиробників підприємництва і відсутності державного контролю за виробництвом та розподілом виготовленої продукції, зростає значення комерційної діяльності підприємства.

ТОВ «Білоцерківський молочний комбінат» є підприємством, побудованим у відповідності з директивами Європейського Союзу та вимогами Міжнародної молочної федерації. Проектна потужність комбінату складає 250 тон переробки молочної сировини на добу.

Земельна ділянка підприємства розташована у безпосередній близькості від магістралі Київ – Одеса. Таке розташування дозволяє комбінату бути привабливим партнером для виробників молочної сировини, а також досягати високих показників у собівартості завдяки ефективній логістиці сировинних потоків в даному районі. Близькість до Києва і доступність транспортних артерій до всіх потенційних ринків збуту сприяє організації ефективного збуту і дистрибуторської мережі.

Сировиною для виготовлення продукції служить молоко вищого і першого гатунків, яке постачається виключно від сільгосп підприємств в радіусі 200 кілометрів. Серед агровиробників – господарства Київщини, Вінниччини, Черкащини, Житомирщини.

Однією із основних ознак конкурентоспроможності продукції є її якісні показники [3, с. 172]. Досягнення високої якості і безпечності продукції можливе лише в умовах постійного вдосконалення та поліпшення впровадженої на підприємстві інтегрованої системи управління якістю та безпечністю харчових продуктів у відповідності з вимогами ДСТУ ISO 9001:2009, ДСТУ ISO 2200:2007. В асортименті Білоцерківською комбінатом повний спектр цільномолочних продуктів для всіх груп споживачів під загальним брендом «Milk Life». Продукція м'якої сирної групи – зернистий сир у вершках «Cottage Cheese» і «Фета» – вважається делікатесною. ТМ «Біла лінія» розрахована на: широкі кола споживачів. Серед найбільш популярної продукції: молоко, сметана, ряжанка, кефір без добавок, біо-кефір, біо-йогурти та топлене молоко. Вся продукція високоякісна. Наприклад, в йогуртах підприємства зміст фруктового наповнювача складає 15 % і це шматочки фруктів.

На підприємстві діє закритий технологічний процес виробництва молочної продукції та автоматизоване управління виробничими процесами, що гарантує мінімальний вплив

людського чинника та оточуючого середовища на якість продукції [2, с. 407]. Новітнє обладнання дозволяє застосовувати прогресивні технології щадних режимів теплової обробки молока, що гарантує максимальне збереження корисних складових частин молока та забезпечує високу харчову та енергетичну цінність молочної продукції. У виробництві кисломолочної продукції БМК використовує високоякісні закваски датської компанії «Chr.Hansen». Це забезпечує високий рівень корисності молочної продукції для організму людини.

Рівень споживання молока та молочної продукції визначається не лише платоспроможністю населення, але й обсягом її пропозиції на ринку. Підприємство нарощує обсяги виробництва і розширює свій асортимент.

Важливим інструментом конкурентоспроможності є використання цінових рівні, які притаманні відомим торговим маркам.

Враховуючи, що конкурентоспроможність є комплексною багатоаспектною характеристикою товару, то саме ця складова і визначає переваги молокопродуктів БМК на ринку порівняно з аналогічними товарами – конкурентами, як за ступенем відповідності конкретній потребі, так і за витратами на їх задоволення.

Конкурентоспроможність повніше розкривається через систему економічних показників. Підприємство має обсяги виробництва та реалізації продукції до 90.0 тис. на рік протягом 2012 року, 101,5 тис. т. на рік протягом 2013 року; 120.3 тис. т. протягом 2014 року. Підприємство має на меті досягти 12 % українського ринку молокопродуктів.

Стратегія БМК базується на двох складових – сучасному високотехнологічному виробництві та якісній натуральній сировині. Впроваджена сучасна європейська безконтактна технологія виробництва забезпечує високий ступінь чистоти харчового виробництва. Зі вступом України в СОТ комбінат має перспективи виходу на європейський ринок.

З метою підвищення конкурентоспроможності готової продукції та її позитивного впливу на ефективність комерційної діяльності «Білоцерківський молочний комбінат» необхідно –розширити джерела закупівлі сировини; удосконалити маркетингову стратегію по створенню брендів Milk Life, Біла лінія, Premiale; забезпечувати ринок якісною молочною продукцією у декількох цільових та цінових сегментах; сформувати бажаний імідж продуктів.

Список використаних джерел:

1. Верхоглядова Н. І. Економіка підприємства // навчальний посібник. – 2008. – №10 – С. 168 – 182.
2. Манів З. О. Економіка підприємства // навчальний посібник. – 2006. – №14 – С. 406 – 412.
3. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства // підручник. – 2008. – №14 – С. 326 – 368.
4. Саблук П. Т. Управління агропромисловим розвитком України // Збірник праць / за ред.. М. І. Бахмата. – 2008. С. 518.
5. <http://library.if.ua/>

Гувернат Анастасія Василівна
студентка Київського фінансово-економічного коледжу
Національний університет ДПС України

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Анотація. Проаналізовано основні аспекти розвитку малого та середнього бізнесу в Україні, визначено фактори та головні проблеми, які негативно впливають на його розвиток, запропоновано засоби подолання негативних факторів.

Ключові слова: малий бізнес, середній бізнес, державна підтримка.

Світовий досвід свідчить про те, що значне місце у господарських системах розвинутих країн належить малим та середнім підприємствам. Економічний і соціальний розвиток будь-якої держави залежить від рівня розвитку економіки в цілому, а значить і від рівня розвитку підприємницької діяльності, де значну роль повинен відігравати малий та середній бізнес.

Актуальність даної теми полягає у тому, що розвиток та ефективне функціонування цього сектору є надзвичайно гострою проблемою в сучасних умовах кризового стану економіки України у зв'язку з наявністю низки нерозв'язаних проблем, серед яких складна політична ситуація, корупція, суперечливе та неоднозначне законодавство, високе податкове навантаження та, як наслідок, значна тінізація економіки. Проблемні питання малого та середнього бізнесу висвітлювали в своїх працях такі провідні науковці, як: Варналій З. С., Колеснікова Л. А., Т. Кондратюк, О. Кужель, В. Ляшенко та ін. [1]. Але нажаль достатньою мірою основні проблеми та аспекти ще не повністю розкрито та досліджено, що й зумовило вибір теми дослідження. Завданнями цієї роботи є: аналіз стану розвитку малого та середнього бізнесу в Україні, визначення чинників, які негативно впливають на його розвиток, а також їх шляхів подолання. Щоб зрозуміти, наскільки складна ситуація в Україні з малим та середнім бізнесом, слід проаналізувати показники його діяльності в країнах Європи, а також країнах Азії та Америки, в яких малий та середній бізнес складає основу національної економіки (більше 60 – 80 % ВВП), у той час, коли в Україні даний показник зафіксовано на рівні 11 % ВВП [2]. Якщо подивитись на ці показники у розрізі провідних країн світу, то ситуація виглядатиме таким чином: частка МСП в Україні є нижчою, ніж в США в 63 рази, ніж в Японії – в 21 раз, ніж в Росії – в 3 рази. Розглядаючи частку зайнятого населення у малому та середньому бізнесі слід зауважити, що в розвинутих країнах цей показник становить від 50 – 90 %, а в нашій країні - 5 – 6 %, але якщо враховувати тіньову економіку, то можна говорити і про 30 % населення [1]. Ці дані доводять значне відставання в розвитку України від більшості розвинених капіталістичних країн світу. З усього сказаного вище можна зробити висновок, що даний сектор економіки України має низькі показники розвитку, що становить проблему, яку потрібно вирішувати. Саме тому я розглянула фактори, що спричинили таку ситуацію. Процес становлення малого підприємництва в Україні відбувається вповільнено і нерівномірно, оскільки:

1) спостерігається вповільнення темпів зростання кількості малих та середніх підприємств;

2) наявна галузева деформація, яка зорієнтована переважно на діяльність у сфері торгівлі та громадського харчування (55 %), що пов'язано з відносно незначними витратами на створення таких підприємств та швидким обігом вкладеного капіталу. Насторожує той факт, що не спостерігається тенденції до зростання питомої ваги кількості малих підприємств, які спеціалізуються на виробничій діяльності. Частка підприємств у промисловості становить 14 % від загальної кількості малих підприємств, у будівництві – 10 %, у побутовому обслуговуванні населення – 5 %, у транспорті та зв'язку – 2 % [3];

3) відбувається нерівномірний розвиток суб'єктів підприємництва на регіональному рівні. Найбільша кількість малих підприємств працює у Київській та Дніпропетровській областях, найнижчі показники – у Рівненській, Чернівецькій та Волинській. Така ситуація була до початку воєнних дій на території України зараз ці показники дещо змінились, а особливо показники Донецької та Луганської областей;

4) складна система оподаткування та значний податковий тиск, які призводять до того, що деякі підприємці приховують доходи, прибутки та стають частиною тіньового сектору економіки [2].

Сьогодні крім основних причин гальмування розвитку малого підприємництва в Україні та її регіонах науковці виділяють ще наступні:

- переважно декларативний характер державної підтримки підприємства;
- організаційно-правові труднощі започаткування бізнесу;
- обмеженість матеріальних фінансових ресурсів;
- недосконалість системи обліку та статистичної звітності малого та середнього підприємництва [5, с.103-111].

На мою думку, до них слід додати такі проблеми як:

- доволі громіздка система бухгалтерського обліку та фінансової звітності;
- загроза виникнення кризи неплатежів та проблеми з формуванням нових взаємозв'язків, каналів збуту;
- складність пошуку фінансових ресурсів для інвестиційного розвитку;
- обмежені можливості конкурентної боротьби з представниками великого бізнесу.

З метою подолання негативного впливу вказаних проблем, що є перешкодою на шляху досягнення національного завдання прискореного економічного зростання, практичні дії мають бути зосереджені на таких основних напрямках, як:

- удосконалення чинної нормативно-правової бази;
- розробка єдиної системи реєстрації та легалізації суб'єктів підприємництва;
- запровадження практики використання державних кредитних ліній для підтримки малого підприємництва із зазначенням середнього розміру позики, процентної ставки;
- створення спеціалізованої банківської установи або установи з кредитування малого підприємництва або впровадження порядку його кредитування комерційними банками під гарантії бюджетних коштів [4].

Аналіз сучасного стану та проблем розвитку малого підприємництва в Україні свідчить про те, що подальший розвиток ситуації без активного та позитивного втручання держави може привести до згортання даного сектора економіки з відповідним загостренням економічних проблем та посиленням соціальної напруги. Таким чином, дана тема потребує подальшого дослідження, поглибленого вивчення впливу окремих чинників, зокрема дослідження впливу макроекономічних показників, визначення шляхів та механізмів здійснення державної підтримки малого та середнього бізнесу та залучення інвестицій, що сприятимуть вирішенню наявних проблем. Саме мету дослідити роль держави у розвитку малого та середнього бізнесу я і ставлю перед собою на майбутнє.

Список використаних джерел:

- 1.«Проблемы развития малого и среднего бизнеса на Украине» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://divitis.uaprom.net/problemmy.malogo.html>.
- 2.«Украинский опыт развития малого и среднего бизнеса: ошибки и достижения» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://research.by/pdf/Seminars/2003/20030924/01Liapin.pdf>.
- 3.Сайт Держкомстату [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
- 4.«Стан та проблеми розвитку малого бізнесу в Україні». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://5ka.at.ua/load/stan_ta_problemi_rozvitku.
- 5.Матросова Л. Н. «Малий бізнес: стан та перспективи розвитку» / Л. Н. Матросова // Економічний вісник: науковий журнал. – 2013. – № 1. – С. 103–111.

Зайцева Надія Іванівна

викладач Технологіко-економічний коледж Білоцерківський національний аграрний університет

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Анотація. В статті іде мова про зовнішньоекономічні зв'язки України та її євроінтеграційний курс, що забезпечує Україні гідне місце у сім'ї європейських народів.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, зовнішньоекономічні зв'язки, євроінтеграційний курс.

Сучасна зовнішньоекономічна діяльність України є ваговою складовою економічного розвитку нашої держави і, без перебільшення, в останні роки стала тим локомотивом, який забезпечує загальне економічне зростання економіки України.

Минулий 2014 рік для розвитку зовнішньоекономічної діяльності був досить складним, оскільки вітчизняна зовнішня торгівля розвивалася в умовах несприятливого

зовнішнього середовища, для якого було характерним погіршення цінової кон'юнктури на основні товари українського експорту та розвиток рецесійних процесів в основних зовнішньоторговельних країнах-партнерах України.

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку Україна має тісні зовнішньоекономічні зв'язки з більш ніж 100 країнами світу. Провідну роль у розвитку зовнішніх економічних зв'язків України відіграють країни близького зарубіжжя. Найважливішими торговельними партнерами України є: Туркменія, Білорусь, Азербайджан, Литва, Казахстан та інші країни. Україна, яка є великою європейською країною, має добре розвинуту промислову базу, родючу землю сільськогосподарського призначення, висококваліфіковані кадри та розвинуту систему освіти.

Україна заохочує зовнішню торгівлю та інвестиції. Верховна Рада (Парламент України) прийняла законодавство про іноземні інвестиції, відповідно до якого іноземним інвесторам дозволяється придбання у власність бізнесових структур та майна, а також вільне вивезення прибутків і доходів [1, с. 50 - 53], [7, с. 129 - 131].

Для Європи Україна є важливою транзитною країною, через газотранспортну мережу якої надходить газ з Росії до Європейського Союзу. Україна не тільки є незалежною від зовнішніх поставок електроенергії, але і сама експортує її до інших країн. Прийнята в країні енергетична стратегія спрямована на поступове зменшення виробництва електроенергії на основі споживання газу та нафти, на користь атомної енергетики, а також на застосування енергозберігаючих технологій, які дозволять скоротити промислове споживання газу.

На початок ХХІ ст. Україна характеризується високим розвитком чорної металургії, яка забезпечує виробництво чавуну, сталі та широкого спектру металовиробів, включаючи труби. Протягом останніх років Україна входить до десяти найбільших світових виробників сталі. Іншою важливою галуззю економіки є хімічна та нафтохімічна промисловість, яка, серед іншого, виробляє кокс, мінеральні добрива, кислоти та соду.

Товари, які виробляються в Україні, включають металургійне обладнання, дизельні локомотиви, трактори та автомобілі. Країна володіє потужною високотехнологічною промисловою базою, включаючи електронну промисловість, виробництво товарів військового призначення, космічну галузь, є також одним з найбільших виробників цукру, зерна, м'яса та молочних виробів [5, с. 325 - 330].

Одним із основних напрямів України в зовнішньоекономічній діяльності є її європейський вибір, який був визначений у початковий період формування основ її зовнішньої політики і став природним наслідком здобуття країною державної незалежності. Він відображає життєво важливі інтереси України, викристалізувався з усієї попередньої історії українського народу, його ментальності та глибоких демократичних традицій, ґрунтується на законному прагненні громадян України бачити свою державу невід'ємною частиною єдиної Європи.

З усіх можливих альтернатив лише євроінтеграційний курс здатний забезпечити нашій державі гідне місце в сім'ї європейських народів. Для України інтеграція в Євросоюз – це рух країни до стандартів реальної діючої демократії та цивілізованого, соціально орієнтованого ринкового господарства. Саме тому це є стратегічною метою зовнішньоекономічної державної політики України.

Україна усвідомлює також важливість того, щоб її інтеграція в Євросоюз стала складовою процесу формування загальноєвропейського економічного, соціального, політичного і правового простору.

Шляхи і конкретні механізми досягнення євроінтеграційних цілей України, тактичні підходи можуть і повинні бути гнучкими, чутливими до змін, що відбуваються як всередині держави, так і в ЄС та у всьому світі. Досі головна увага приділялася переважно розбудові механізмів політичних відносин з Євросоюзом, і цю роботу, безумовно, не можна припиняти. Водночас сьогодні зусилля мають зосередитися на суттєвому поглибленні та розширенні практичного співробітництва між Україною та ЄС за всіма магістральними напрямками – економічному та торговельному; зовнішньополітичному та у сфері безпеки; у галузі юстиції та внутрішніх справ. Згідно з Програмою інтеграції України до Європейського Союзу така

співпраця повинна сприяти здійсненню у країні системних реформ, а також забезпеченню сприятливих для України умов у контексті ЄС [3, с. 80 - 85].

Список використаних джерел

1. Бережна І. Ю. Інвестиційна діяльність України в контексті інтеграційних та глобалізаційних процесів / І. Ю. Бережна // Економіка та держава. – 2011. – №2. – с. 50-53.
2. Жихор О. Б. Роль теорій інновацій та інноваційного розвитку у формуванні регіональної інноваційної політики / О. Б. Жихор // Економіка промисловості. – 2009. – № 1. – с. 132-137.
3. Конвергенція економік України та Європейського Союзу: проблеми і перспективи : зб. наук. праць / Національний ун-т “Києво-Могилянська академія”, Каф. екон. теорії, Центр імені Жана Моне з європейських студій при НаУКМА ; [редкол.: Ю. М. Бажал та ін.]. – К. : Пульсари, 2012. – 164 с.
4. Конституція України: [зі змін. та допов., внесеними Законом України від 1 лют. 2011 р. № 2952-VI]. – Х. : Фактор, 2011. – 118 с. – (Серія «Бібліотека законодавства»).
5. Формування ринкової економіки : зб. наук. праць / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; [відп. ред. О. О. Беляєв]. – К. : КНЕУ, 2010. – Вип. 23. – 620 с.
6. Шпикуляк О. Г. Розвиток інститутів інноваційної діяльності в аграрній сфері: теоретичний аспект / О. Г. Шпикуляк // Економіка АПК. – 2012. – № 5. – с. 131-139.
7. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0947-05>
8. <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/>
9. <http://econbez.narod.ru/>
10. <http://library.if.ua/>
11. http://kneu.net.ua/index.php?option=com_remository&Itemid=29&func=select&id=194
12. <http://czecnia.mfa.gov.ua/ua/ukraine-ciechia/trade>
13. <http://denmark.mfa.gov.ua/ua/ukraine-dk/trade>

Безпала Олена Василівна

викладач Технологіко-економічного коледжу
Білоцерківський національний аграрний університет

ФОРМУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Анотація. В статті визначено проблеми та перспективи розвитку банківської системи України, обґрунтовано та проаналізовано напрями розвитку.

Ключові слова: банківська система, фінансовий ринок, фінансова криза, напрями.

Необхідною умовою стабільного, збалансованого розвитку економіки України та її інтеграції у світове господарство є потужна банківська система. Перш за все, зумовлено тим, що за умов слабкого розвитку фондового ринку та небанківських фінансових установ банківська система України є найбільшим офіційним фінансовим посередником, що задовольняє потреби реального сектору економіки та населення країни у фінансових ресурсах.

В умовах постійних економічних трансформацій на ринках вітчизняні банки проходять серйозну перевірку часом. Збільшення іноземних капіталовкладень та швидка зміна умов функціонування спонукають банківську систему до постійного пошуку шляхів забезпечення її стійкості та конкурентоспроможності.

За даними НБУ, станом на 01 січня 2015 року, в Україні налічувалось 183 діючих комерційних банки з яких 19 знаходяться у стадії ліквідації. На 31 грудня 2014 року загальні активи усіх банків склали 1263 млрд. грн., загальний прибуток банків – 2,4 млрд. грн. [8].

За для мінімізації наслідків фінансово-економічної кризи Урядом та НБУ було прийнято низку заходів впливу, які забезпечили б достатній рівень ліквідності банківської системи та допомогли б уникнути колапсу банківського сектора [2, 7].

Вітчизняна фінансова система та її основна складова – банківська система стоїть перед дуже серйозним випробуванням. Світова фінансова криза призвела до відчутних наслідків, серед яких криза ліквідності банків, криза реального сектора економіки, погіршення загального соціально-економічного становища.

На сьогоднішній день питання реформування банківської системи України стало особливо актуальним і широко обговорюється вченими і практиками банківської справи.

Формування банківської системи досліджували такі зарубіжні автори, як: Д. Д. Ван-Хуз, Дж. Кейнс, Р. Коотер, Р. Л. Міллер та інші, а також вітчизняні вчені: А. С. Гальчинський, А. В. Демківський І. Ф. Прокопенко, М. І. Романова, М. І. Савлук, А. І. Щетиніна Ж. І. Устюгова, О. Євтух, І. В. Кортюк, Т. В. Клименко, А. А. Сорока М. В. Старинський та ряд інших.

Метою проведення дослідження є розкриття теоретичних аспектів формування і розвитку банківської системи України, аналіз діяльності українських банків, а також виявлення проблем та перспектив розвитку банківської системи в Україні.

Об'єкт дослідження: стан та перспективи розвитку банківської системи України, функціонування провідних банківських установ в умовах глобалізації світових фінансово-економічних відносин.

В ході проведеного дослідження було визначено сутність та етапи розвитку банківської системи України, проаналізований зарубіжний досвід функціонування банківської системи, проведено аналіз діяльності провідних банків України, визначено проблеми діяльності та розвитку банківської діяльності України та запропоновані шляхи її розвитку.

На нашу думку, загальними проблемами діяльності та розвитку банківської системи є:

- якість капіталізації;
- невідповідність великої кількості банківських установ із потребами населення у банківських послугах;
- обмеженість в забезпеченні прибуткової діяльності та підвищення рентабельності активів;
- нерівномірний розподіл отриманого банками прибутку;
- обмежений спектр та обсяги послуг, що надаються банками;
- недосконалість банківського нагляду;
- низький рівень довіри населення до банків;
- нестабільність валюти;
- політична криза в Україні;

В результаті проведеного дослідження визначено, що основою для зміцнення банківської системи України, підвищення її надійності та стійкості до криз є: достатній рівень капіталізації, зміни в активах, капіталі, зобов'язаннях банків; підвищення дохідності активів за рахунок скорочення частки недохідних і проблемних активів, а також зниження вартості запозичених та залучених коштів, витратної діяльності, насамперед, внаслідок скорочення адміністративних витрат. Необхідно постійно поліпшувати імідж банківських установ та рівень довіри до них з боку населення, розширювати і якісно вдосконалювати депозитні операції; забезпечувати режим чіткої узгодженості грошово-кредитної політики з вимогами зміцнення банківської системи, підвищувати роль НБУ у забезпеченні стійкого розвитку банківської системи, запобігати системним кризам глобального характеру і масовому банкрутству банків, що загрожують інтересам держави, суспільства, особи; узгодити дії нового уряду, щодо подолання політичного та економічного розколу в державі.

Список використаних джерел:

- 1 Євтух О. Розвиток банківської системи в умовах нової економіки. Вісник Національного банку України / О. Євтух – Дітройд, 2013. – 125 с.

- 2 Кортюк В. І. Стратегія і тактика розвитку банківської системи: Вісник НБУ / В. І. Кортюк – К., 2012. – 10 с.
- 3 Клименко Т. В. Банківська система України і напрямки її розвитку. Фінанси України / Т. В. Клименко – К.: Рондос, 2012. – 105 с.
- 4 Котковський В. С. Банківські операції: навчальний посібник НБУ / В. С. Котковський, О. В. Неїзвесна – К.: Кондор, 2011 – 948 с.
- 5 Сорока А. А. Специфіка розвитку банківського сектору в перехідних економіках. Економіка. Фінанси. Право / А. А. Сорока – К.: Сумор, 2009. – 177с.
- 6 Старинський М. В. Становлення Національного банку України як центрального банку держави. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України / М. В. Старинський – Суми : УАБС. 2013. – 502 с.
- 7 <http://www.bank.dov.ua>
- 8 <http://forinsurer.com>

Соколовський Максим Сергійович
Самосват Володимир Вікторович

студенти Київського коледжу транспортної інфраструктури

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА «СОМАС»

Анотація. Розкриваються проблеми розвитку малого бізнесу в Україні, його становлення, стратегії підтримки, а саме: спрощення реєстрації, оптимізація оподаткування, розвиток схем реалізації продуктів малого бізнесу.

Ключові слова: малий бізнес, оподаткування малого бізнесу, механізм реалізації продукту малого бізнесу.

Малі підприємства в Україні у своїй діяльності стикаються з великими труднощами.

Головна проблема малих підприємств — недостатня ресурсна база як матеріально-технічна, так і фінансова. Практично йдеться про створення широкого нового сектора народного господарства майже на порожньому місці. Протягом десятиліть такого сектора у нас у скільки-небудь істотному ступені не було. Це, зокрема, означало і відсутність підготовлених підприємців. У основної маси населення, що жила "від полочки до полочки", не могло утворитися резерву засобів, потрібних для започаткування власної справи.

Наступна проблема — це та законодавча база, на яку зараз може спиратися мале підприємництво. Поки вона, ще недосконала, а в багатьох дуже істотних випадках взагалі відсутня. Можна назвати чимало правових документів, які так чи інакше регулюють мале підприємництво, але трудність у тому, що, по-перше, немає зведеної єдиної законодавчої основи сьогоденної діяльності українських малих підприємств; по-друге, наявні розрізнені документи, постанови перетворюються в життя далеко не цілком. Проблема правової основи малого підприємництва в остаточному підсумку буде переконливо вирішена тоді, коли вдасться позбутися правового нігілізму. Це, звичайно, ніяк не виключає необхідності спеціальних законодавчих заходів регулювання малого бізнесу.

Зараз мале підприємництво знаходиться в умовах, дуже віддалених від тих, що повинні бути властиві ринковим відносинам. Навпаки, відчувається тенденція до того, щоб усе більше "засовувати" його в старі рамки планово-адміністративної системи з її навряд чи не всебічним плануванням і жорсткою регламентацією за допомогою лімітів, фондів і т. п.

Матеріально-технічне забезпечення малих підприємств здійснюється в недостатньому обсязі і несвоєчасно. Машин, устаткування, приладів, призначених для малих підприємств і враховуючої їх специфіки, не має. Обмежено доступ малих підприємств до високих технологій, тому що їхня купівля потребує значних одноразових фінансових витрат.

Ще одна важлива проблема — кадри. Із навчанням кадрів для бізнесу справа складається далеко не кращим чином. Зниження прибутків населення привело до значного

погіршення структури споживання. Прибутки спрямовуються в основному на придбання товарів першої необхідності, насамперед продуктів харчування й оплату комунальних послуг. Те саме стосується і малого підприємництва. Якщо раніше воно мало певне накопичення, то після першого етапу реформи було змушене працювати в основному на споживання. Виробляти продукцію з тривалим виробничим циклом, включаючи і наукомістку, стало навіть не те що неефективно, а просто руйнівно. Почалися серйозні негативні структурні зміни в малому бізнесі. Якщо процеси, що нині відбуваються, продовжуватимуться і не натраплять на протидію у вигляді соціальних гарантій малому підприємству, саме його існування під сумнівом.

Як показує досвід, малий бізнес створює умови для підвищення зацікавленості кожного робітника в кінцевих результатах праці. Основні причини гальмування розвитку малого підприємництва в Україні:

- неопрацьованість законодавства як з питань розвитку малого підприємництва, так і підприємництва в цілому;

- високі податки, що змушує деяких суб'єктів малого та середнього підприємництва йти в тіньову економіку;

- недостатня державна фінансова-кредитна і майнова підтримка малих підприємств;

- відсутність дійового механізму реалізації державної політики щодо підтримки малого бізнесу;

- недосконалість системи обліку та статистичної звітності малих підприємств;

- обмеженість інформаційного та консультативного забезпечення;

- недосконалість системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для підприємницької діяльності;

- відсутність стимулів для інвестицій;

Основними напрямками дальшого розвитку малого підприємництва в Україні у найближчій перспективі є: формування належної законодавчої бази, сприятливої для розвитку малого бізнесу; вдосконалення фінансово-кредитної підтримки; забезпечення матеріально-технічних та інноваційних умов розвитку малих підприємств; інформаційне та кадрове забезпечення бізнесу; стимулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва.

Зараз найактуальнішими проблемами є розробка нових та вдосконалення діючих підходів до власності та форм її захисту; створення сприятливішого податкового, інвестиційного, інноваційного та цінового режимів для суб'єктів малого підприємництва; упорядкування механізму державного регулювання та контролю підприємницької діяльності. Вирішення існуючих проблем розвитку малого підприємництва в Україні, створення відповідного середовища потребують докорінної перебудови державної політики щодо сприяння цьому сектору економіки. Зокрема, йдеться про створення відповідної правової бази розвитку малого підприємництва, фінансово-кредитну та матеріально-технічну підтримку, науково-методичне, інформаційно-консультативне та кадрове забезпечення малого підприємництва.

Список використаних джерел:

1. Інтернет-ресурси: pidruchniki.com, blogs.korrespondent.net, www.ukrreferat.com
2. Маневрування малого та середнього бізнесу. Тижневик "Слово просвіти", ч. 30 (355) 27.07.-2.08.2013р.
3. Сергеев В.И. Логистика в бизнесе: Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2004. – 608 с.
4. Статистичний збірник "Діяльність малих підприємств" 2006, За редакцією Жук І. М., Державний комітет статистики України, К.: 2007.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ЄДИНИМ СОЦІАЛЬНИМ ВНЕСКОМ

Анотація. В статті розглянуто економічну сутність та проблемні аспекти обліку розрахунків за єдиним соціальним внеском в Україні.

Ключові слова: соціальне страхування, єдиний соціальний внесок, облік, ставка.

Соціальне страхування є важливою складовою соціального захисту населення, який гарантований Конституцією України. За даними, узагальненими на інформаційному ресурсі ДФСУ станом на 01.01.2015р. сума надходжень коштів від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування становить 181 128,0 млн. грн. Найбільшу питому вагу в загальній сумі надходжень єдиного внеску складають надходження, нараховані роботодавцями на фонд оплати праці, а саме 93,0 % з початку року [1]. Достовірне та повне відображення в бухгалтерському обліку та узагальнення у звітності роботодавців інформації щодо нарахованого єдиного соціального внеску впливатиме на величину надходжень до позабюджетних фондів, що свідчить про актуальність теми дослідження.

Система державного соціального страхування в Україні була створена для економічного захисту кожної людини у зв'язку з віком, тимчасовою втратою працездатності, безробіттям, нещасним випадком на виробництві і реалізується державою через систему позабюджетних фондів, яких починаючи з 01.01.2015р. в Україні функціонує три - Пенсійний фонд України, Фонд соціального страхування України та Державна служба зайнятості України [2, с.19].

Систему соціального страхування забезпечує єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування який являє собою консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування [3].

Платниками ЄСВ виступають: роботодавці – юридичні особи, фізичні особи-суб'єкти підприємницької діяльності, які використовують працю інших осіб, а також фонд оплати праці, у тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування; наймані працівники – фізичні особи [3]. ЄСВ нараховується для платників на суму нарахованої заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати. Зазначимо, що максимальна величина бази нарахування ЄСВ – максимальна сума доходу застрахованої особи, що дорівнює 17 розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом, на яку нараховується ЄСВ, що у 2015 році становить 20706,00 грн. [3].

Істотні зміни внесено у 2015 році відносно нарахування ЄСВ, а саме, якщо нарахована заробітна плата та інший дохід, що включається до бази оподаткування за винятком винагороди за договорами цивільно-правового характеру є меншим за розмір мінімальної заробітної плати (з 01.01.15р. – 1218,00 грн., з 01.12.15р. – 1378,00 грн.), то розмір ЄСВ має дорівнювати добутку розміру мінімальної заробітної плати за місяць, та ставки ЄСВ, встановленої до певної категорії платників. Дана норма діє і у випадку роботи працівника, в тому числі такого, що має встановлену групу інвалідності, на умовах неповного робочого місяця, неповного робочого дня. Виключенням є фонд оплати праці працівників-сумісників та винагорода фізичних осіб за цивільно-правовими договорами. Дана новація стосується нарахування відрахувань ЄСВ з фонду оплати праці найманих працівників роботодавцями [4, с.23]. Наслідком такої новації буде підвищення рівня «тонізації» доходів, скорочення

чисельності персоналу, зростання рівня безробіття та скорочення надходжень єдиного внеску для виконання державою її соціальних функцій.

Іншим проблемним аспектом виступає відсутність типової форми первинного обліку нарахування відрахувань ЄСВ з фонду оплати праці. Підприємства використовують довільні форми для документування даних розрахунків, які переважно реалізовані у інформаційних системах обліку. Доречно запропонувати введення форми первинного облікового документа, який дозволить спростити процес формування звітності, повинен містити обов'язкові реквізити первинних документів згідно вимог Положення №88 [5] (табл. 1).

Таблиця 1

Відомість нарахування відрахувань з фонду оплати праці працівників за квітень 2015 р. (витяг, авторська розробка)

№ з/п.	Фонд оплати праці	Розмір фонду оплати праці, грн.	Гранична сума нарахування відрахувань ЄСВ, грн.	Мінімальна сума нарахування відрахувань ЄСВ, грн.	Розмір ЄСВ за відповідною ставкою, грн.			
					8 ,41%	3 3,2%	3 4,7%	3 8,52%
	2	3	4	5	6	7	8	9

Також подальшого удосконалення потребує будова рахунку бухгалтерського обліку 651 «За пенсійним забезпеченням», який визначений Інструкцією до використання Плану рахунків бухгалтерського обліку [6] і призначений для узагальнення сум утриманого ЄСВ та відрахувань ЄСВ з фонду оплати праці, чим порушується принцип аналітичності інформації. Доречним є застосування окремих рахунків обліку утримань (відрахувань) ЄСВ в залежності від об'єктів оподаткування та на рівні облікової політики підприємства - ставок, наприклад: 651 «Розрахунки за утриманнями ЄСВ» - 6511 «Розрахунки за утриманнями ЄСВ з фонду оплати праці», 6512 «Розрахунки за утриманнями ЄСВ з сум цільових соціальних виплат» тощо.

Отже, завдяки удосконаленню організації та методики обліку розрахунків за єдиним соціальним внеском буде забезпечено відображення у звітності повної та правдивої інформації щодо даного позабюджетного платежу, що забезпечить процес управління надходженнями та виконання державою покладених на неї соціальних функцій.

Список використаних джерел

1. Результати діяльності ДФСУ/ Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist/-pokazniki-roboti/nadhodjennya-podatviv-i-zboriv--obovyaz/nadhodjennya-koshtiv-edinogo-vnesku/>
2. Бикова Г. Соціальна реформа-2015//Дебет-Кредит.-19.01.2015. - №3. - С. 19-21.
3. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. - [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
4. Степанов М. Що змінилося в ЄСВ?//Дебет-Кредит.-19.01.2015. - №3. - С.22-24.
5. Положення про забезпечення записів в бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995р. №88. [Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань підприємств і організацій від 30.11.1999р. №291.[Електронний ресурс].-Режим доступу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

ДЕВАЛЬВАЦІЯ ГРИВНІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПІДПРИЄМСТВА, ЩО ПРАЦЮЮТЬ З ІМПОРТНОЮ ПРОДУКЦІЄЮ

Анотація. Здійснено аналітичний огляд наслідків різкої девальвації гривні у контексті роботи підприємств, діяльність яких пов'язана з імпортом.

Ключові слова: девальвація, валюта, імпорт, товар, підприємство

Девальвація — це цілеспрямоване здійснення комплексу заходів з метою зниження курсу національної валюти [1, с. 266]. Девальвацією називають процес зменшення основної ціни національної валюти (знецінення) по відношенню до валюти інших країн [2, с. 113].

Девальвація сприяє підвищенню конкурентоспроможності національного виробництва, підвищує попит на вітчизняну продукцію усередині країни та стимулює експорт, оскільки експортер при обміні вирученої іноземної валюти на свою знецінену валюту отримує девальваційний дохід.

Разом з тим девальвація національної валюти викликає зростання цін на імпортні товари, відбувається скорочення імпорту, падає реальна купівельна спроможність грошових доходів населення в девальвованій валюті, знижується купівельна активність. Окрім споживачів імпортних товарів від девальвації страждають підприємства, що працюють з імпортом, оскільки виникають проблеми зі споживчим попитом на їх товари та послуги.

Девальвація як один з інструментів валютної політики останнім часом активно застосовується в Україні. В черговий раз ми стали свідками стрімкої девальвації гривні по відношенню до долара США (діаграма 1). Падіння курсу гривні, що відбувалося у перші місяці 2015 року за масштабами можна порівняти лише зі знеціненням національної валюти України, викликаним світовою фінансовою кризою 2008 року. Оскільки подібні дії останнім часом набирають системного характеру, постає питання, до яких наслідків може призвести девальваційна політика Національного банку України.

Діаграма 1

Данні для заповнення таблиці взято з офіційного сайту НБУ [3]

Аналіз наукових праць таких вчених як: Я.В. Белінська, О.І. Береславська, О.В. Васюренко, А.Г. Гончарук, Н.А. Міклашевська, І.А. Ніздельська, С.С. Шумська показав, що дослідженню питання впливу девальвації національної валюти на підприємства, діяльність яких пов'язана з імпортом, вже приділено достатньо уваги. Багато аспектів цього явища досліджувалось як на теоретичному, так і на емпіричному рівні. Зроблено певні висновки і рекомендації, адресовані державним службовцям. Однак нові, екстремальні умови, в яких опинилась економіка України, вимагають повернутися до цієї теми вже з точки зору сьогоденних реалій і подивитися на цю проблему, виходячи з практичних потреб та загроз для вітчизняного виробника.

Значна частина продукції, яку імпортують вітчизняні підприємства, належить до критичного імпорту. Це товари, які не виробляються, або випуск яких недостатній в Україні

(медикаменти, сировина, різного роду устаткування та комплектуючі) [4, с. 316-344]. Через те, що не існує необхідних товарів вітчизняного виробництва належної якості, підприємства продовжують закуповувати іноземну продукцію за поточним валютним курсом і водночас піднімати ціни на свої товари та послуги.

Виходячи з цього, можна стверджувати, що девальвація національної валюти спричиняє ряд негативних впливів на економіку підприємств, які працюють з імпортом:

- 1) Відбувається скорочення асортименту, кількості та якості імпортової продукції (заміна більш дешевими аналогами, за наявності);
- 2) Цілий ряд імпортованих товарів зникає з продажу через непомірно високу ціну для українського споживача;
- 3) Через нерентабельність та неконкурентоздатність підприємства, які працюють з імпортом, масово припиняють свою діяльність;
- 4) Підприємства, що продовжують роботу в умовах стрімкої девальвації гривні, змушені скорочувати свої витрати: можливе урізання соціального пакету, зниження заробітної плати або затримка її виплати, масові звільнення, зростання безробіття;
- 5) Відсутність стабільності гальмує інноваційний розвиток підприємств.

Однак необхідно відмітити, що незважаючи на здебільшого негативні очікування, пов'язані з наслідками девальвації, деякі вітчизняні підприємства висувують оптимістичні прогнози та планують розширення своєї діяльності на фоні можливого послаблення або й зникнення ключових конкурентів:

- 1) За умов збереження високої якості товарів і послуг та максимального збалансування цін на реалізацію імпортової продукції, підприємства зможуть зміцнити свої позиції на ринку та розширити клієнтську базу;
- 2) Для ІТ підприємств, що працюють на території України з іноземними клієнтами, виробляють здебільшого віртуальний продукт та отримують валютний дохід, девальвація буде мати позитивний ефект, якщо такі їх витрати, як оренда приміщення та його обслуговування, залишаться сталими у перерахунку до національної валюти;
- 3) У разі припинення воєнних дій в Україні та створення прозорого інвестиційного клімату, наслідком підвищення цін на імпорт може стати поява внутрішніх виробників товарів-замінників, висока вірогідність імпортозаміщення в довгостроковій перспективі.

Оскільки характер впливу девальвації на підприємства, що працюють з імпортом залежить від специфіки діяльності кожного, окремо взятого підприємства, не існує універсального рішення для мінімізації негативного впливу девальваційної політики. Загалом, детальне вивчення споживчого ринку та його реакцій на коливання валютного курсу дозволить підприємствам максимально адаптуватися та зменшити збитки.

Отже, девальвація національної валюти здійснює суттєвий вплив на економіку країни загалом та на діяльність підприємств, що працюють з імпортовою продукцією, зокрема. Для споживачів негативним наслідком девальвації є зниження якості життя через падіння купівельної спроможності та скорочення асортименту товарів та послуг. Для підприємств, що працюють з імпортом, знецінення національної валюти позначиться падінням доходів разом із загостренням конкурентної боротьби, гальмуванням та унеможливленням їх подальшого розвитку. І хоча в деяких випадках вплив девальваційної політики може мати позитивний ефект: для національних виробників та експортерів, негативні наслідки для вітчизняних підприємств, виробництво яких залежить від імпорту, очевидні і цей факт ставить під питання доцільність дій НБУ з різкого знецінення національної валюти.

Список використаних джерел:

1. Круш П. В. Гроші та кредит : навчальний посібник / П. В. Круш. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 216 с.
2. Попов А. И. Экономическая теория: учебник для вузов. 4-е изд.: ЗАО Издательский дом «Питер»; СПб. ; 2006 – 544 с.
3. Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua (переглянуто 5 березня 2015 року)

4. Тюріна Н.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник / Н. М. Тюріна, Н.С. Карвацка. – К.: Центр учбової літератури, 2013. - 408 с.

5. Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.economy.nauka.com.ua (переглянуто 10 березня 2015 року)

Однорог Максим Анатолійович

кандидат економічних наук Технологіко-економічний коледж

Білоцерківський національний аграрний університет

СУЧАСНІ ФОРМИ І НАПРЯМКИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В АПК

Анотація. В статті визначено сучасні напрями та форми державного регулювання інвестиційної діяльності в АПК, обґрунтовано та проаналізовано їх застосування.

Ключові слова: державне регулювання, інвестиції, АПК, форми, напрями

Необхідною умовою розвитку ринкової економіки є висока інвестиційна активність. Вона досягається за допомогою зростання обсягів реалізованих інвестиційних ресурсів і найбільш ефективного їх використання в пріоритетних сферах матеріального виробництва та соціальної сфери. Інвестиції формують виробничий потенціал країни на новій науково-технічній базі і визначають конкурентні позиції країн на світових ринках.

Інвестиції відіграють важливу роль, як на макро-, так і на мікро рівні, вони визначають майбутнє країни в цілому, окремого суб'єкта господарювання і є локомотивом у розвитку економіки [2, с. 84]. Інвестиції в будь-якій економічній системі є стратегічним чинником економічної стабільності та пожвавлення реального сектора економіки, сприяють подоланню кризових явищ. Активізація інвестиційних процесів закладає передумови для динамічного вирішення виробничих, економічних та соціальних проблем в будь-якій сфері економіки країни.

У відсутності науково обґрунтованої інвестиційної та структурної політики держави економічна динаміка набуває явно регресивний характер і виражається у швидкій деградації її технологічної складової. Україна відстає на 15-20 років за рівнем розвитку ключових технологій, що визначають ядро техніко-технологічного та організаційно-економічного потенціалів [4, с. 4].

Особливо це актуально для такої галузі, як сільське господарство, яка в останні десятиліття працювала в нашій країні в умовах найжорстокішого дефіциту інвестиційних ресурсів. Необхідність активного державного регулювання інвестицій в даній галузі визначається особливостями організаційно-економічних відносин у сільському господарстві: тривалістю виробничого циклу, сезонністю, високими виробничими ризиками природно-біологічного характеру, монопольним становищем постачальників і споживачів продукції галузі, які диктують в односторонньому порядку умови економічної взаємодії.

Елементи ринкового механізму саморегулювання не в змозі забезпечити не тільки розширеного, але й простого відтворення в галузі [5, с. 31]. Крім того, потреба в державній підтримці сільського господарства в Україні сьогодні значно вище, ніж у розвинених країнах. Це визначається природнокліматичними, економічними, матеріально-технічними, соціальними, історичними умовами. Виробництво в сільському господарстві є найбільш ризикованим, а також одним з найбільш капіталомістких і енергоємних. У зв'язку з цим галузь найменш приваблива для інвесторів. У ній утруднений приплив приватного капіталу з інших галузей і сфер національного господарства. Брак ресурсів, одержуваних від збуту сільськогосподарської продукції, передбачає високу залежність галузі від зворотних джерел фінансування.

Мова йде не про просте усунення недоліків, що проявилися: недостатня кількість вкладених інвестиційних ресурсів у виробництво, порушення відтворювального процесу, відсутність державного механізму регулювання інвестиційної діяльності, недостатній

розвиток системної організації інвестиційної діяльності, неузгодженість функціонування якої знижує її ефективність [1, с. 3].

Заходи державної підтримки сільського господарства, що вживаються в останні роки сприяють активізації інвестиційної діяльності, але закладений у них механізм реалізації виходить з фінансових можливостей регіону і власних коштів товаровиробників [3, с. 3]. Тому створюється протиріччя в управлінні інвестиційною діяльністю, яке потребує одночасно і в посиленні централізації, і в підвищенні ролі сільськогосподарських організацій у здійсненні процесів відшкодування та накопичення.

В даний час економічні суб'єкти і органи державної влади України зайняті активним пошуком інвестиційних ресурсів для відродження та подальшого розвитку агропромислового комплексу (АПК) і формування вітчизняної продовольчої системи, відповідної сучасним соціально-економічним вимогам. Останнє пов'язується з підвищенням інвестиційної активності в АПК і вимагає пошуку нових інвестиційних інструментів.

Вищевикладене свідчить про те, що агропромисловий комплекс є досить специфічним, щоб в умовах ринкової економіки самостійно забезпечити механізми функціонування системи кредитування товаровиробників та сільського населення, і, відповідно, інноваційного розвитку та стійкості сільських територій, і потребує ефективного державного регулювання інвестицій в дану галузь.

Список використаних джерел:

1. Бова Т. В. Державна політика створення сприятливих економічних умов до інвестування в інновації // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 9. – С. 3-5.
2. Гаман П. І. Державний вплив на функціонування інвестиційного ринку в Україні // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 23. – С. 84-86.
3. Дем'яненко М.А. Державна підтримка як фактор забезпечення конкурентоспроможного аграрного виробництва / М. А. Дем'яненко // Економіка АПК. – 2009. – № 9. – С. 3-9.
4. Павленко О.П. Регуляторні аспекти інвестування в сільському господарстві за державної підтримки // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 2 (січ.). – С. 4-9.
5. Збарський В. К. Міжнародні порівняння розвитку аграрного сектору: Навч. посібник. – К.: НУБіП України, 2011. – 204 с.

Оліфіренко Альона Миколаївна
студентка Київського коледжу будівництва, архітектури та дизайну

ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. В статті розглянуто проблеми функціонування спрощеної системи оподаткування в Україні в світлі податкових реформ.

Ключові слова: спрощена система оподаткування, єдиний податок, суб'єкт підприємницької діяльності, платник.

Основним та невід'ємним елементом ринкової економіки є малий бізнес, який відіграє важливу роль в економічному розвитку країни. Так, станом на 01.01.2014р. суб'єкти малого підприємництва-юридичні особи складають - 21,7%, фізичні особи-суб'єкти малого підприємництва - 77,1% загальної кількості суб'єктів господарювання [1]. Напрямом стимулювання розвитку малого підприємництва є впровадження спрощеної системи оподаткування та обліку у формі єдиного податку, що передбачено ПКУ [2]. За даними ДФСУ, платники єдиного податку за 11 місяців 2014 року сплатили до бюджету понад 7 млрд. грн., в тому числі 5,1 млрд. грн. отримано від юридичних осіб. Станом на 01.01.2014р., на спрощеній системі оподаткування перебуває майже 1,3 млн. юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців [3].

Спрощений механізм оподаткування, залишає багато запитань щодо формування бази оподаткування, документального оформлення, відображення на рахунках обліку, що

свідчить про актуальність теми дослідження, особливо у світлі податкових новацій, запроваджених з 01.01.2015 року.

Єдиний податок – це місцевий податок, що сплачують юридичні особи та фізичні особи-суб'єкти підприємницької діяльності, що перебувають на спрощеній системі оподаткування і звільняються від сплати таких податків, як: податок на прибуток, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, податок на майно в частині земельного податку, рентна плати за спеціальне використання води з врахуванням умов, визначених ПКУ [2]. Перелік податків, від сплати яких звільняються платники єдиного податку змінився у зв'язку зі змінами їх назв, залишаючи значне податкове навантаження у вигляді податку на майно з транспортних засобів та нерухоме майно.

Серед причин гальмування розвитку малого підприємництва у 2015 році, слід відмітити продовження існування обмежень щодо розрахунків з певними категоріями контрагентів, видів діяльності. Так, платники єдиного податку II групи, як і раніше мають право надавати послуги виключно платникам єдиного податку та/або населенню. Розширено і перелік недоступних для платників єдиного податку видів діяльності а саме проведення азартних ігор [5, с.41].

Не сприяє прозорості і ускладнений механізм визначення доходу, який підлягає оподаткуванню єдиним податком у разі подажу основних засобів юридичним особам, який буде визначатися з врахуванням даних бухгалтерського обліку щодо терміну використання основних засобів. У разі продажу основних засобів з терміном використання менше 12 календарних місяців до складу доходів включають всю суму отриманої виручки [6]. Слід також відмітити, що обов'язок ведення первинного обліку покладається на юридичних осіб-платників єдиного податку, а відносно платників фізичних осіб-підприємців, дана новація призведе до зростання документообігу і необхідності ведення розгалуженого аналітичного обліку об'єктів.

Основну загрозу скорочення чисельності платників єдиного податку у 2015 році слід вбачати у впровадженні норми щодо обов'язкового використання платниками III групи (з 01.07.2015р.) та II групи (з 01.01.2016р.) реєстраторів розрахункових операцій, що передбачає використання касових апаратів, які відповідають вимогам ДФСУ при здійсненні розрахункових операцій у готівковій та/або безготівковій формі (із застосуванням платіжних карток, чеків, жетонів тощо), окрім ринків та засобів продажу пересувної мережі [5, с.43]. Забезпечення діяльності РРО останнього покоління, а також обов'язок електронного подання даних розрахункових документів після виконання кожної операції, в тому числі і при здійсненні торгівлі через мережу Інтернет, значно вплине на можливість здійснення діяльності платником на законних підставах.

Також слід відмітити встановлення більш жорсткого рівня відповідальності та вимог щодо переходу на загальну систему оподаткування для платників I та II груп, які провадили діяльність, не передбачену нормами ПКУ [2].

Законодавчо неврегульованим є й питання організації документального оформлення аналітичного обліку розрахунків за єдиним податком для платників-юридичних осіб, так як відсутні типові форми реєстрів, які б враховували особливості діяльності СМП, що повинно передбачатись його обліковою політикою. Особливої актуальності питання набуває у світлі розширення функцій контролюючих органів, які передбачені ПКУ в частині обов'язків щодо перевірки даних бухгалтерського обліку та звітності [2].

Згідно Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, для обліку використовується пасивний рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами»[7]. Для надання чіткості даним обліку слід запропонувати передбачати робочим планом рахунків бухгалтерського обліку підприємств рахунків нижчого порядку – 6411 «Розрахунки за єдиним податком». Не менш дискусійним практичним питанням виступає правильність формування кореспонденції рахунків з обліку нарахування єдиного податку. Так як, нарахування зобов'язань з єдиного податку призводить згідно норм П(С)БО 16 «Витрати» [8] до факту виникнення витрат, доречним вважаємо включення суми зобов'язань до складу витрат іншої операційної діяльності записами: Д-т 84 «Інші витрати операційної діяльності» К-т 6411 «Розрахунки за єдиним податком» (для платників, які використовують рахунки

класу 8 «Витрати за елементами») або Д-т 949 «Інші витрати операційної діяльності» К-т 6411 «Розрахунки за єдиним податком» (для платників, які використовують рахунки класу 9 «Витрати діяльності»).

Отже, в умовах постійних змін, які вносяться до Податкового кодексу України, використання спрощеної системи оподаткування має проблемний характер та ускладнює розвиток малого бізнесу в Україні і потребує подальшого удосконалення.

Список використаних джерел

1. Експрес-випуск ДССУ/Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. №2755-VI зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Результати діяльності ДФСУ/ Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-rezalt/176199.html>
4. Кравченко А. Єдиний податок [Електронний ресурс].-Режим доступу: http://www.juridicheskij-supermarket.ua/page_unified-tax.html
5. Водоп'янова О. Єдиний податок-2015//Дебет-Кредит.- 19.01.2015. - №3. - С.41-43.
6. Єдиний податок 2015р [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://bizresurs.com.ua/spd/spd_ediniy_nalog_all_ukr.html
7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань підприємств і організацій від 30.11.1999р. №291.[Електронний ресурс].-Режим доступу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» від 31.12.1999р. №318. [Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO.aspx>.

Петрина Ірина Володимирівна

студентка Торговельно-економічного коледжу Київський національний торговельно-економічний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК НА НАДХОДЖЕННЯ ДО БЮДЖЕТУ

Анотація. Податок на прибуток підприємств займає ключове місце у формуванні доходів загальнодержавного фонду фінансових ресурсів.

Ключові слова: податок на прибуток, бюджет, фінансова система, податкові надходження.

В сучасних умовах податок на прибуток підприємств є прямим податком, який відіграє значну роль в надходженнях до бюджету. Аналіз його сплати та формування бази оподаткування займає провідне місце у наукових працях.

На даний час ставка податку на прибуток складає 18 %. В умовах фінансово-економічної кризи в країні, спостерігається значне зменшення податкових надходжень в цілому, у т.ч. податку на прибуток. Наразі це обумовлено не лише загальним зменшенням обсягів виробництва, а і недосконалістю існуючої системи оподаткування [3].

В Україні створено податкову систему, яка за своїм складом та структурою подібна до податкових систем розвинутих європейських країн.

Рис.1 Частка податку на прибуток в доходах бюджетів

На відміну від країн ЄС вітчизняна податкова система не є інструментом підвищення конкурентоспроможності держави, не сприяє зростанню економічної активності суб'єктів господарювання [3]. Наповненість бюджету України за рахунок податку на прибуток підприємств в порівнянні з іншими країнами (12,4%) поступається першістю тільки Японії (20,8%) з її високим рівнем розвитку економіки та найвищою ставкою (40 %) (рис.1). Японія займає серед розвинутих країн перше місце за рівнем оподатковування доходів і останнє – за рівнем оподатковування споживання на відміну від України. Проте податкове навантаження в цих країнах на корпоративний сектор має схожі показники, що змушує замислитись над проблемою оподаткування в Україні.

Податок на прибуток підприємств у Великобританії не відіграє важливої ролі, проте складає 6,37% (39 млн. фунтів) загального бюджету. Стандартна ставка корпоративного податку – 30%. Для компаній, прибутки яких не досягають 250 тис. фунтів стерлінгів – 19%. Справляння даного податку здійснюється за процедурою «pay and file» – “заплати і поклади в папку”, що означає обов’язок компанії сплатити належний податок через 9 місяців після закінчення розрахункового періоду, а звіт подати ще через три місяці.

Корпоративний податок у США займає лише третє місце (9,86% від загального бюджету, що складає 273,5 млрд. доларів). Податкові ставки по федеральному корпоративному податку в США, на відміну від більшості розвинених країн, носять прогресивний характер і встановлені для корпорацій-резидентів США в інтервалі від 10 до 35% залежно від величини оподатковуваного доходу (чистого прибутку).

Податок на прибуток підприємств у Франції посідає 3 місце, наповнюючи державний бюджет на 1,9% (21,397 \$000s). Податком на прибуток (акціонерних) компаній у Франції оподатковуються юридичні особи, “діяльність яких приймає форму експлуатації різного роду ресурсів або має характер операцій, пов’язаних із одержанням прибутку”. Базова ставка податку – 33,33% чистого прибутку, для компаній, які реалізують нафту і газ, ставка підвищена до 50%. За зниженою ставкою 20,9% оподатковуються сільськогосподарські ферми, а також прибутки від землекористування та операцій із цінними паперами.

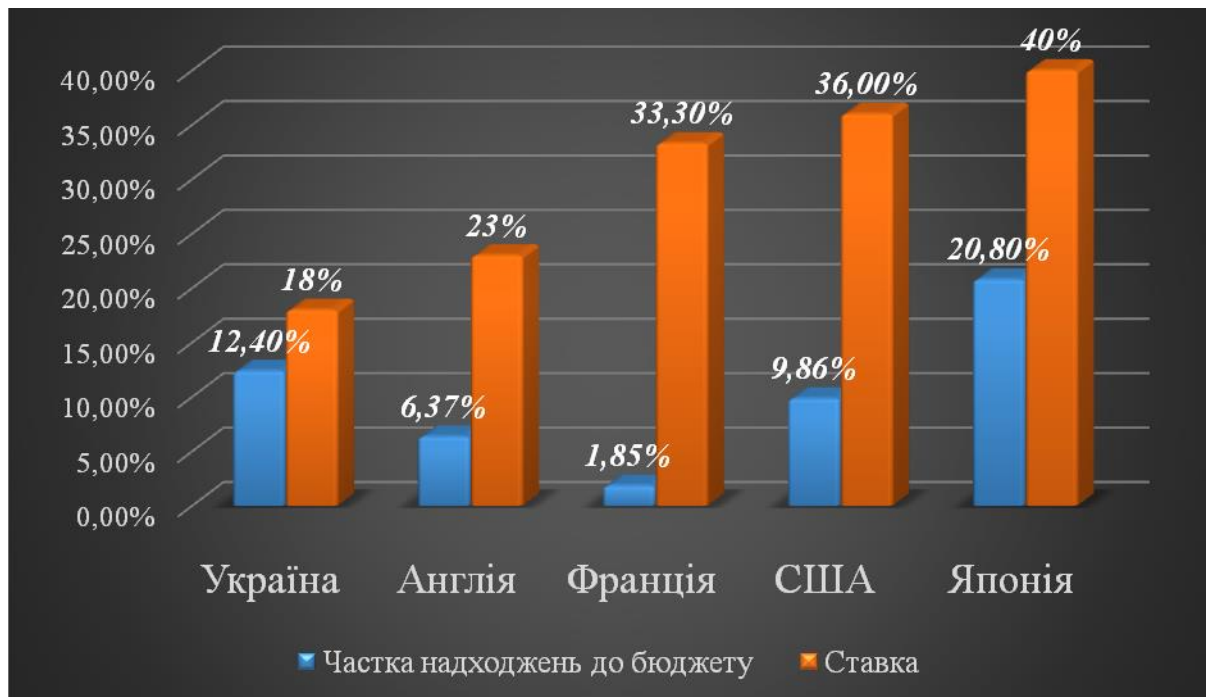

Рис. 2 Питома вага податку на прибуток в бюджетах різних країн світу

Отже, саме по собі зменшення ставки податку на прибуток та сумнівна практика пільг, які мають місце в Україні, не є гарантіями економічного зростання. Для реального стимулювання інвестиційного клімату потрібно провести значно глибші реформи та використати напрацьований світовий досвід. Найбільш оптимальними заходами подальшого реформування податкової системи можуть бути: впровадження диференційованої ставки податку на прибуток; надання меншої кількості пільг; зниження ставки податку (проте не збільшувати базу оподаткування); мотивація платників податків модернізувати обладнання на підприємствах шляхом зменшення нарахованої суми податку на прибуток тощо. Впровадження даних заходів дасть змогу Україні зміцнити та вдосконалити чинну систему оподаткування.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України 2011р. (із змінами і доповненнями від 28.12.2014 р.).
2. О. С. Червінська, С. В. Паранчук, І. П. Могиляк. «Досвід окремих країн світу в оподаткуванні прибутку підприємств» – 2009 р.
3. «Про схвалення Концепції реформування податкової системи» - Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 лютого 2007 року № 56-р
4. Денис Мараренко. «Впровадження міжнародної практик оподаткування податком на прибуток» – 2012р.
5. Періодичне видання «Інтерактивна бухгалтерія» – «Податок на прибуток – 2015: що принесла податкова реформа» [Електронний ресурс] – 2015. – № 5 – Режим доступу : <http://www.interbuh.com.ua/ua/>

Покришка Дмитро Володимирович

студент Харківського національного університету міського господарства
імені О.М. Бекетова

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ

Анотація. Проаналізовано середній рівень оплати праці в Україні та країнах Європейського Союзу. Розглянуто проблеми рівноваги на ринку праці. Запропоновано необхідні заходи, спрямовані на підвищення показників зайнятості.

Ключові слова: ринок праці, прожитковий мінімум, мотивація.

Зміни в економіці України за останні роки вимагають вирішення проблеми формування конкурентоспроможного ринку праці. Його адаптація до наявної економічної ситуації сформували досить суперечливу тенденцію соціально-трудових відносин. Остання характеризується нерегламентованою зайнятістю, низькою мотивацією до праці і заробітною платою, регресом у структурі зайнятості, погіршенням якості робочої сили, плінністю кадрів, прихованим безробіттям.

За даними вчених-економістів України, негативний стан у сфері оплати праці пов'язаний з наступними чинниками. Заробітна плата у структурі грошових доходів населення у II кварталі 2013 року залишилася на низькому, порівняно з індустріально розвинутими країнами, рівні. Вона становила лише 43,2% [1].

Згідно зі стандартами Європейського Союзу, мінімальна заробітна плата має бути вищою за прожитковий мінімум приблизно втричі. Сьогодні рівень прожиткового мінімуму в Україні складає 1218 грн. Натомість найвищий рівень заробітної плати, за даними Державної служби статистики України, станом на грудень 2014 року відмічається у м. Києві і становить 5376 грн. [1].

Стандарти оплати праці в Україні досі є надто низькими, незначною є питома вага і витрат на робочу силу в собівартості виробництва, і оплати праці у ВВП. У цілому частка оплати праці у ВВП в Україні складає 51 %, тоді як у країнах Європейського Союзу - в середньому 65 % [2]. Не співпадає і спосіб визначення погодинного тарифу: якщо в країнах Європи він обчислюється на основі показників рівня забезпечення потреб особи, то в Україні вартість години праці отримується арифметично - у спосіб поділу середньої заробітної плати на місячну норму робочого часу.

Таким чином, заробітна плата в Україні досі є надто низькою для виконання нею своїх основних функцій; її міжгалузева диференціація є надто високою, а міжкваліфікаційні розбіжності – надмірними у галузях з високою оплатою праці й такими, що межують із зрівнялівкою, у галузях з низькою заробітною платою; зберігаються значні борги по виплаті заробітної плати, сконцентровані переважно в реальному секторі економіки, зокрема у промисловості .

Іншою важливою тенденцією є те, що через невідповідність структури професійної підготовки кадрів потребам ринку праці України, виникає значний дисбаланс між попитом і пропозицією робочої сили. Відсутність державної стратегії зайнятості супроводжується значними соціальними витратами передусім у вигляді високих міграційних інтенцій, знецінення та декваліфікації робочої сили та ін. [3, с. 155].

Слід зазначити, для підвищення напрямів підвищення зайнятості необхідно провести ряд економічних реформ, які дозволять [4, с. 28]:

- впровадити прогресивні системи оплати праці;
- удосконалити та реформувати політику зайнятості;
- оптимізувати системи оподаткування та кредитування;
- удосконалити державну сферу соціального захисту.

Так, пріоритетними напрямками реформування українського ринку праці є: вдосконалення системи оплати праці, розширення можливостей отримання населенням офіційних основних і додаткових доходів, соціальна підтримка окремих груп, підвищення якості та конкурентоспроможності робочої сили, сприяння ефективним і доцільним переміщенням працездатного населення, запобігання зростанню безробіття через створення робочих місць за рахунок різних джерел фінансування, впровадження механізмів звільнення і перерозподілу зайнятих, реструктуризації економіки і піднесення виробництва [5, с. 4].

Щодо подальшого реформування оплати праці як чинника реформування оплати праці кваліфікованої робочої сили має здійснюватися за певними напрямами, основними з яких є: розробка нових та вдосконалення існуючих механізмів організації і регулювання оплати праці з метою відродження основних функцій заробітної плати, забезпечення зростання мотиваційного потенціалу працівників на основі підвищення розмірів та посилення стимулюючої ролі заробітної плати.

Список використаних джерел:

1. Державний комітет статистики України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
2. Державна служба зайнятості України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua/>
3. Акіліна О. В. Аналітичний огляд ринку праці в Україні / О. В. Акіліна // Формування ринкових відносин в Україні. - 2008. - № 10. - С. 152-159.
4. Волкова Н. В. Політика держави щодо зайнятості молоді та її ефективність / Н. В. Волкова // Науково-теоретичний журнал Дніпропетровської державної фінансової академії. - 2010. - № 1 (23). - С. 26- 31.
5. Федоренко В. Г. Ринок праці в Україні та економічні тенденції в умовах світової економічної кризи / В. Г. Федоренко // Економіка та держава. - 2009. - №1. - С. 4-8.

Пузирьов Владислав Олегович

студент ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

ЛІЗИНГ АБО КРЕДИТ. ПРОБЛЕМА ВИБОРУ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Анотація. Питання «лізинг або кредит» рано чи пізно постає перед кожним підприємцем, який планує розпочати або розширити власний бізнес. Вибираючи для себе способи придбання майна, фірми повинні чітко уявляти наслідки такого вибору.

Ключові слова: лізинг, кредит, фінанси.

Як відомо, на практиці можуть використовуватися різні джерела фінансування, серед них найбільш поширеними є: власний капітал, банківський кредит і лізинг. Проте в Україні банки надають перевагу працювати в основному з великими підприємствами, що мають хорошу кредитну історію, стабільно працюють на ринку, здатними надати достатнє забезпечення кредиту. Малі та середні підприємства або нещодавно утворені фірми часто не мають можливості скористатися даними джерелом. У цих умовах часто єдиним способом фінансування для них стає лізинг. Що являє собою лізинг? У найзагальнішому вигляді лізинг являє собою економіко - правові відносини з придбання у власність майна і подальшої здачі його в оренду. У сучасному вигляді він з'явився в середині 20 століття в Америці і за більш ніж 7 десятирічів країни і Японія змогли повною мірою оцінити достоїнства цього фінансового інструменту. В Україні перші лізингові проекти почали застосовуватися в середині 1990-х років. Сьогодні лізинг - це досить приваблива схема придбання майна для підприємців. І хоча останнім часом відбувається швидкий розвиток кредитних відносин, лізинг має ряд переваг.

Вигідна ціна. Лізингова компанія, що має достатній досвід роботи і довгострокові зв'язки з продавцями лізингового майна має можливість придбати його за більш низькими цінами, а це може призвести в ряді випадків до здешевлення лізингової угоди в порівнянні з кредитної, а значить і до скорочення витрат лізингоотримувачів.

Гнучкий графік виплати лізингових платежів. Лізингові схеми передбачають можливість використовувати більш гнучкий графік погашення зобов'язань порівняно з кредитом. Лізингові платежі можуть виплачуватися на початку, середині або в кінці періоду, який охоплює договір. Вони можуть бути щомісячними, щоквартальними або щорічними залежно від умов договору. З урахуванням способу сплати вони можуть бути рівномірними, збільшуватися або зменшуватися в залежності від фінансового становища лізингодавця, лізингоодержувача і умов договору.

Розміри платежів. Тривала розстрочка, яка може бути передбачена в договорі лізингу як правило менше, ніж по кредиту.

Застава. Для укладення контракту з лізингу найчастіше можна обходитися і зовсім без застави (у випадку з невеликими за обсягом угодами), заставою може виступати сам предмет лізингу. У випадку з кредитом банки нерідко вимагають надання під заставу майна або фондів підприємства. Причому вартість застави по кредиту може в 2-3 рази перевищувати розмір самого кредиту. Для малого та середнього бізнесу останній варіант нерідко виявляється виключно проблематичним.

Фінансові показники діяльності підприємства. У цьому аспекті лізинг також виграє. Позитивне рішення по лізинговій угоді може прийматися і за наявності негативних фінансових показників у компанії, а ймовірність видачі банківського кредиту за наявності негативного балансу практично дорівнює нулю.

Простота оформлення. Лізингові угоди набагато простіше оформити, ніж банківський кредит. У випадку з кредитом підприємству може знадобитися цілий пакет документів, починаючи від бізнес-плану і закінчуючи гарантійними листами. При оформленні лізингової угоди від лізингоодержувача потрібні в основному документи, які є на будь-якому працюючому підприємстві.

Тривалість процедури видачі кредиту. Адже банку необхідно ретельно дослідити кредитну історію організації, величину активів і пасивів, наявність додаткового забезпечення і застави. При укладанні договору лізингу лізингоодержувач представляє лізингодавцю пакет документів (копій), які є у будь-якої фірми. Це копії установчих документів, копії форм бухгалтерської звітності підприємства, розшифровка структури дебіторської та кредиторської заборгованості. Таким чином, при здійсненні лізингової угоди процедура оформлення скорочується.

Якщо говорити про недоліки лізингу, можна сказати, що в ряді випадків лізинг може бути дорожче кредиту. У різних компаній він коштує по-різному, у когось це залежить від суми і термінів угоди, у кого-то вважається за фіксованою ставкою. У питанні лізингу фітнес-обладнання наприклад, як стверджують фахівці, в середньому переплата за обладнання, становить близько 30%. Деякі боку лізингу можна розглядати і як негативні, і як позитивні. Наприклад, подорожчання обладнання. З одного боку, це погано, але в той же час це дає розстрочку платежу на кілька років. Таким чином, з'являється можливість більш раціонально використовувати оборотний капітал. **Висновок.** Отже, в цілому, у період структурної перебудови економіки та прискореної реконструкції застарілої матеріально-технічної бази виробництва лізингова діяльність може сприяти підвищенню ефективності підприємницької діяльності в різних сферах економічної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Аналіз банківської діяльності: Підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін.; За ред. А. М. Герасимовича. — К.: КНЕУ, 2004. — 599 с.
2. Кузнецова Л. Г., Кутузова Н. В. Платежеспособность и ликвидность: уточнение понятий // Деньги и кредит. - 2008. - № 8. - С. 26-29.
3. Васюренко О.В., Волохата К. О. Економічний аналіз діяльності комерційних банків: Навчальний посібник. - К.: Знання, 2010 - 463 с.
4. Стратегія розвитку України у період до 2020 року; Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України [Електронний ресурс]: Проект, – 224 с. – Режим доступу: <http://uspishnaukraina.com.ua/nsa/150.html>

Холявко Катерина Олександрівна
студентка Національного університету ДПС України

АНАЛІТИЧНІ ПРОЦЕДУРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИЯВЛЕННЯ ВИКРИВЛЕНЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В АУДИТІ

У роботі сконцентровано увагу на сутність та роль аналітичних процедур в аудиті при виявленні помилок та спотворень у фінансовій звітності підприємства.

Ключові слова: аудит, аналітичні процедури, фінансова звітність, викривлення та спотворення фінансової звітності.

У сучасних умовах стрімкий розвиток ринкової економіки в Україні та долучення до інтеграційних процесів характеризується існуванням хаотичності і невизначеності у здійсненні контролю за підприємницькою діяльністю, що зумовлене підвищенням або зміною вимог та стандартів, насамперед, це стосується проведення аудиту та здійснення аналітичних процедур. Саме тому для усунення певних перепон актуальним є застосування інструментів контролю за господарською діяльністю.

Дослідженню сутності та застосування аналітичних процедур в аудиті приділяли увагу Ф. Бутинець, Н. Петренко, В. Тимофєєв, Н. Бондаренко, Т. Барановська тощо. Важливість аналітичних процедур зумовлюється наявністю великого обсягу завдань, які виконуються аудитором та стрімким розвитком ринку аналітичних послуг.

Згідно з Міжнародним стандартом аудиту (МСА 520) термін «аналітичні процедури» означає оцінки фінансової інформації, зроблені на основі аналізу ймовірних взаємозв'язків між фінансовими та нефінансовими даними, що охоплюють вивчення ідентифікованих відхилень або взаємозв'язків, які не узгоджуються з іншою відповідною інформацією чи значно відрізняються від неї. МСА 520 визначає вимоги до розробки та виконання аудиторських процедур: 1) визначити придатність конкретних аналітичних процедур із урахуванням оцінених ризиків суттєвого викривлення, а також детальних тестів; 2) оцінити достовірність даних, на які спирається аудитор під час розрахунку показників, підготовки фінансової звітності; 3) визначити обсяг розбіжності відображених сум [1].

Цей стандарт рекомендує застосовувати аналітичні процедури при плануванні аудиту, коли їх використання може бути більш ефективним або продуктивним, та на заключній стадії аудиту [2, с. 18].

Найчастіше аналітичні процедури розглядаються в контексті можливості викриття помилок у фінансовій звітності при здійсненні аудиторської діяльності (рис. 1). За допомогою їх проведення аудитор отримує необхідну інформацію за мінімальних витрат.

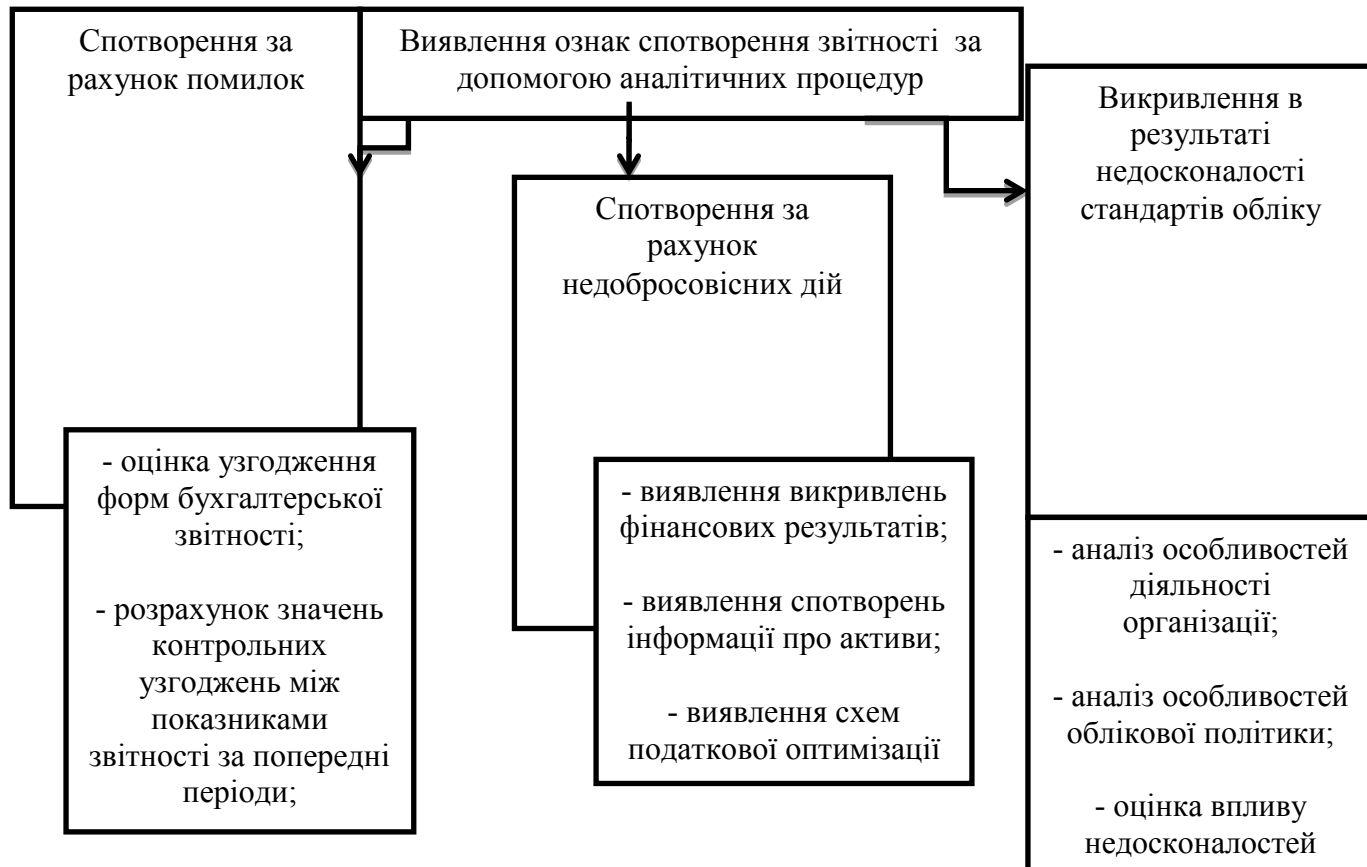

Рис. 1. Виявлення ознак спотворення звітності за допомогою аналітичних процедур*

*складено автором на основі [4]

Т. Барановська наводить у своїй роботі, посилаючись на працю Дж. Робертсона «Аудит», що за допомогою аналітичних процедур виявлено 27,1% усіх викривлень. Разом із тим, у результаті опитування, проведеного серед працівників зовнішніх контролюючих органів, встановлено, що 84,21% працівників ДКРС та 67,3% працівників ДПІ також застосовують в своїй діяльності аналітичні процедури [3, с.11].

Рішення про те, які аудиторські процедури використовувати ґрунтується на професійному судженні аудитора щодо очікуваної їх ефективності та дієвості для зменшення аудиторського ризику до прийнятно низького рівня. Аудитор може звернутися із запитом до управлінського персоналу щодо наявності та достовірності інформації, необхідної для застосування аналітичних процедур [1].

Отже, аудитор виконує аналітичні процедури в кінці аудиту, оскільки, тільки маючи достатні та прийнятні аудиторські докази, він зможе зробити загальний висновок про відповідність фінансової звітності розумінню аудитором суб'єкта господарювання. Застосування МСА – це необхідність використання Україною міжнародного досвіду та удосконалення власної системи контролю як за суб'єктами господарювання, так і за державою.

Список використаних джерел:

1. Міжнародний стандарт аудиту (МСА 520) «Аналітичні процедури» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://www.ifrs.org.ua/wp-content/uploads/2013/04/ISA2010-part_1-ukr.pdf
2. Тимофєєв, В. М. Аналітичні процедури в аудиті: теоретичний та практичний аспект / В. М. Тимофєєв, Н. О. Бондаренко // УДУФМТ. – Х., 2010. – С .17-19
3. Барановська Т. В. Сутність аналітичних процедур в аудиті через призму економічного аналізу. / Т.В. Барановська // Вісник ЖДТУ: Науковий журнал. Серія: Економічні науки – Житомир, 2010. – Вип. 4(54). – С. 11-16. – Режим доступу:
<http://eztuir.ztu.edu.ua/829/1/2.pdf>
4. Мельник М. В. Экономический анализ в аудите: учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по специальностям "Финансы и кредит", "Бухгалтерский учет, анализ и аудит", "Налоги и налогообложение" / М. В. Мельник, В. Г. Когденко. - Москва : ЮНИТИ, 2007. – 542 с.
5. Ліщинська Л. Б., Василенко Ю. В. Зміст і роль аудиторських процедур у системі незалежного фінансового контролю [Електронний ресурс]. - Режим доступу:
http://www.rusnauka.com/9_KPSN_2011/Economics/15_84599.doc.htm

Худякова Лідія Костянтинівна

викладач-методист, Технологіко-економічного коледжу
Білоцерківський національний аграрний університет

АКТУАЛЬНІСТЬ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ БАНКРУТСТВА У СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

Анотація. В статті визначено фактори, які викликають фінансову кризу на підприємстві та заходи поліпшення стабільності роботи підприємства та запобігання його банкрутству.

Ключові слова: фінансовий стан, ліквідність, фінансова стійкість, фінансова криза, банкрутство.

Сучасний світ – це діалектичне поєднання протиріч, що майже дійшли до межі свого загострення. Сучасна економіка України, як частина світової системи та основна рушійна сила людської цивілізації, є яскравим прикладом такого загострення. На жаль, економіка нашої країни, відноситься до однієї з найслабших ланок світової економіки та є найбільш вразливою до кризових явищ. Це позначається на становищі кожного окремо взятого підприємства та громадянина. Наслідки кризових явищ нам добре відомі, та основні з них –

фінансова і виробнича нестабільність, набувають майже всеохоплюючого поширення. За умов розвитку ринкових відносин в Україні зростає роль своєчасного і якісного аналізу фінансового стану підприємств.

Фактори, які можуть зумовити фінансову кризу на підприємстві заведено поділяти на зовнішні, або екзогенні (які не залежать від діяльності підприємства), та внутрішні, або ендогенні (що залежать від діяльності підприємства) [3, с. 441].

Щоб попередити фінансову кризу підприємства слід завчасно виявити можливість її появи. Для цього необхідно, в першу чергу, провести дослідження показників реалізації продукції, адже зниження її обсягу є першим фактором, що повинен спонукати керівний персонал підприємства виявити можливу загрозу фінансового стану та чинники, що призвели до цього. Така тенденція може бути спричинена світовою фінансовою кризою (знижуються доходи зарубіжних партнерів по бізнесу), але це може бути й результатом зниження конкурентоздатності продукції конкретного підприємства.

Система бухгалтерського обліку має створювати інформацію не тільки для внутрішнього контролю і прийняття рішень керівником фірми, а й для оцінки фінансового стану потенційно можливими кредиторами [5, с. 415]. Все це знайшло відображення в міжнародних стандартах бухгалтерського обліку.

В окремих країнах поширені різні підходи до складання фінансових звітів, обумовлені чинним законодавством і стандартами, але це не є перешкодою для оцінки й прийняття рішень. Більшість країн з ринковою економікою визнають основні цілі та ринкові концепції фінансових звітів згідно з Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку, оскільки це задовольняє потреби транснаціональних корпорацій та міжнародних фінансових ринків.

У 2000 році в Україні введено Міжнародний стандарт складання фінансової та бухгалтерської звітності підприємств. Досвіду щодо аналізу та планування фінансової документації бракує, тому знайомство з окремими положеннями бухгалтерської та фінансової звітності країн з ринковою економікою становить особливий інтерес.

Стійкий фінансовий стан підприємства формується в процесі всієї його виробничо-господарської діяльності. Тому оцінку фінансового стану можна об'єктивно здійснити не через один, навіть найважливіший показник, а тільки за допомогою комплексу системи показників, що детально й усебічно характеризують господарське становище підприємства.

Важливе значення для підприємства відіграє його майновий стан [3, с. 222]. Провівши оцінку майнового стану підприємства слід зазначити, наскільки зношені засоби і як часто вони оновлювались протягом останніх років. Застаріле не сучасне обладнання може призвести до суттєвого зменшення обсягів виробництва продукції та зниження продуктивності праці, погіршення якості продукції. Керівникам підприємств слід вживати заходів по модернізації, реконструкції, заміні чи капітальному ремонту основних засобів найближчим часом.

Ліквідність підприємства – це його здатність швидко продати активи й одержати гроші для оплати своїх зобов'язань [3, с. 220].

Аналіз ліквідності здійснюється шляхом розрахунку таких показників (коефіцієнтів): покриття, швидкої ліквідності, абсолютної ліквідності, чистого обігового капіталу. У зв'язку з фінансовою нестабільністю в країні і світі в цілому підприємство, яке піклується про своє майбутнє, вдається до певних заходів прогнозування можливості банкрутства та пошуку резервів підвищення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного розрахунку. Підтвердити чи спростувати ймовірність банкрутства може аналіз фінансової спроможності підприємства за допомогою моделей Альтмана і Спрінтгейна.

Взявши до уваги точки зору науковців щодо визначення фінансового стану підприємства як статичного та динамічного поняття можна зазначити, що його сутність проявляється як у статистиці, тобто на певний момент часу, так і в динаміці, тобто в характеристиці діяльності підприємства у визначеному періоді. Пошук резервів, які можуть бути використані для покращення фінансового стану підприємства, слід проводити шляхом ґрунтовного аналізу всіх складових його діяльності. Основне: удосконалення фінансового стану підприємства можливе за рахунок збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків.

Підвищення розмірів вхідних грошових потоків можливе за рахунок: збільшення виручки від реалізації продажу частини непродуктивних, або з низьким коефіцієнтом використання, потужностей основних засобів, рефінансування дебіторської заборгованості тощо.

Отже, щоб запобігти банкрутству слід вжити відповідних заходів щодо поліпшення стабільності роботи підприємства: звернути увагу на управління активами; знайти шляхи додаткового фінансування підприємства; позбутися збиткової продукції і підрозділів; розробити програму скорочення непродуктивних затрат; оптимізувати моделі залучення і використання власного капіталу.

Список використаних джерел:

1. Бердар М. М. Фінанси підприємств – К.: ЦУЛ, 2011. – С. 268-280.
2. Дем'яненко М. Л., Левченко М. М. та ін. Фінанси підприємств, навч. посібник для підготовки фахівців у вищих навч. закл. – К.: 2007. – С. 335-342.
3. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств – К.: ЦУЛ, 2011. – С. 216-226.
4. Поддєгін А. М. та ін.. Фінанси підприємств: Підручник. – К.: КНЕУ. 2006. – С. 329-382.
5. Філімоненков О. С. Фінанси підприємства – К.: Алерта, 2009. – С. 419-437.

Куляба Володимир Миколайович

студент ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Анотація. Підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств змушує підприємців та менеджерів до пошуку ефективних методів управління господарською діяльністю. Це зумовлює потребу у формуванні ефективних систем управління витратами підприємства.

Ключові слова: система управління витратами, витрати, управління витратами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досліджуючи витрати такі вітчизняні і зарубіжні науковці, як, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, Т.П. Карпова, Л.В. Нападовська, Ю.С. Цал-Цалко, В.М. Панасюк, О. Попов, стверджують: реальним напрямом зменшення витрат є система управління ними. Науковці вважають, що інформаційне забезпечення управління витратами підпорядковується, як класичній системі обліку, так і традиційній системі управлінського обліку. Водночас дослідження науковців не містять єдиного трактування сутності поняття управління витратами, ними чітко не визначено основних завдань управління витратами, не сформовано системного підходу до управління витратами підприємств за умов динамічного і конкурентного ринкового середовища.

Формулювання цілей статті. Стабільність і розвиток будь-якого суб'єкта підприємництва на конкурентному ринку залежатиме, передовсім, від створення ефективної системи управління витратами. Розмір витрат є основним чинником для оцінювання ефективності діяльності підприємства, а також значно впливає на формування фінансового результату підприємства. Через це управління витратами потребує детального вивчення та удосконалення.

Виклад основного матеріалу. Метою створення системи управління витратами є набір елементів, за допомогою яких здійснюється збирання та оброблення даних про витрати, а також надання інформації для прийняття управлінських рішень саме в той момент, коли вона може бути використана найефективніше. Наприкінці 50-х років минулого століття на основі теорії систем формуються системний та ситуаційний підходи до аналізу функціонування господарських структур. Особливість системного підходу пов'язана з розглядом організації як системи, діяльність якої постійно залежить від змінного набору обставин. Ситуаційний підхід передбачає набір обставин, які впливають на організацію і вміння правильно їх оцінювати. У сучасних концепціях управління, крім системного і ситуаційного підходів, виділяють функціональний, предметний і процесний підходи.

Сутність функціонального підходу полягає у вирішенні завдання через сукупність функцій, які потрібно виконати. Предметний підхід застосовується для удосконалення наявних об'єктів або систем. Процесний підхід передбачає взаємозв'язок функцій управління і розглядає кожну з них як окремий неперервний процес для досягнення завдань. Аналізуючи вітчизняні і зарубіжні джерела [3; 5; 8; 14], можна зробити висновок, що для підвищення якості управління та ефективності господарської діяльності підприємств доцільнішим є використання саме системного підходу до управління витратами.

Ефективність діяльності підприємства кожного суб'єкта підприємництва визначається фінансовим результатом та рівнем його витрат. Витрати на виробництво продукції є одним з основних об'єктів управління на мікрорівні. У працях відомих науковців [1; 4; 5; 6; 7; 9; 10; 14] увага акцентується не на визначенні завдань управління витратами, а на застосуванні функцій управління витрат. Функції управління реалізуються через елементи управлінських дій: прогнозування, планування, організація, мотивація, контроль і регулювання. Більшість науковців зараховують до функцій управління витратами класичні функції управління: планування, організацію, мотивацію, контроль та регулювання. Але, розглядаючи управління витратами з погляду теорії менеджменту, потрібно враховувати досягнення певної мети управління витратами, враховуючи елементи управлінських рішень (облік, калькулювання, аналіз та нормування витрат).

Управління витратами на підприємстві передбачає виконання всіх функцій управління, тобто функції повинні реалізовуватись через елементи управлінського процесу. Виконання всіх функцій управління по всіх елементах – це взаємодія керуючої підсистеми (суб'єкт управління) на керовану підсистему (об'єкт управління). Суб'єктами управління витратами є керівники, менеджери, спеціалісти, бухгалтери підприємства, які беруть участь у виконанні окремих функцій або елементів управління витратами. Об'єктами управління є витрати на виробництво, реалізацію продукції.

Механізми управління витратами передбачають застосування певних методів та інструментів, за допомогою яких вивчають витрати, досліджують їхню поведінку, щоб управляти ними. Вибір методів полягає у застосуванні різноманітних способів і прийомів, за допомогою яких можна вивчити та отримати точну інформацію про витрати і на її підставі прийняти правильні управлінські рішення. Прийняття управлінських рішень впливає на величину фінансового результату підприємства, і тому завершальним етапом є оцінка прийнятого рішення на відповідність поставленим завданням. Якщо результат оцінки свідчить, що реалізація певних рішень і заходів має недоцільний і не вигідний характер, виникає необхідність вибору іншого методу аналізу, який забезпечить вигоду та окупність витрат підприємства.

В умовах ринкових відносин увага акцентується не тільки на кінцевих результатах але й на методах їхнього досягнення. Можливість виділити найважливіші напрямки виробничої діяльності дає змогу зосередити увагу управління на важливих ділянках і підвищити ефективність контролюючих операцій і робіт. Основними напрямками внутрішнього контролю витрат підприємства є: контроль обсягу випущеної продукції, контроль собівартості (витрат) і контроль результатів (доходів та прибутків). Узагальнивши думки авторів, системний підхід до управління витратами підприємства можна визначити як сукупність елементів (прогнозування, планування, нормування, організування, калькулювання, мотивування, обліку, аналізу, регулювання, контролю), структури, завдань, технології, які взаємодіють між собою з метою цілеспрямованого формування і використання витрат для підвищення ефективності функціонування підприємства.

Висновки. Управління витратами підприємства є складовою управління підприємства загалом, і тому існує необхідність детального вивчення та вдосконалення саме формування рівня витрат, доходів і прибутків. Управління витратами полягає у цілеспрямованому впливові на витрати для зміни їхнього складу, структури або поведінки у зв'язку зі зміною умов виробничо-господарської діяльності підприємства. Для детального дослідження та аналізу впливу різних чинників на витрати необхідне створення уніфікованої системи управління витратами, яка забезпечить успішне функціонування підприємства на ринку, виробництво конкурентоспроможної продукції та наявність прибутку. Недосконалі, на мій

погляд, системи інформаційного забезпечення управління витратами, тому що надмірно зосереджена увага на витратах, їхній структурі, питомій вазі, проте їх прямо не пов'язують ані з доходами, ані з прибутком підприємства.

Список використаної літератури:

1. Бланк И.А. Управление прибылью. – К.: Ника-Центр, 1998. – 544с.
2. Бутинець Ф.Ф. та ін. Бухгалтерський управлінський облік. Навчальний посібник для студентів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит” / Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, Н.В. Герасимчук.- Житомир: ЖІТІ, 2000. – 448с.
3. Глушков В., Добров Г., Терещенко В. Бесіди про управління. – К.: Вид-во політичної літератури України, 1973. – 205с.
4. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник. – К.: Лібра, 2003. – 704с.
5. Давидович І.Є. Управління витратами: Навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 228с.
6. Друри К. Учет затрат методом стандарт-кост / Пер. с англ. под ред. Н.Д. Эриашвили. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1998. – 224с.
7. Карпова Т.П. Управленческий учет. – М.: Аудит-ЮНИТИ, 1998. – 350с.
8. Клиланд Д., Кинг В. Системный анализ и целевое управление. – М.: Сов. радио, 1974. – 280с.
9. Нападовська Л.В. Управлінський облік: Монографія. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2000. – 450с.
10. Панасюк В.М. Витрати виробництва: управлінський аспект. – Тернопіль: Астон, 2005.- 228с.
11. Попов О. Управління витратами // Економічна енциклопедія: У 3-х томах. Т. 3. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 952с.
12. Станфорд Л. Оптнер. Системный анализ для решения деловых и промышленных проблем / Перев. с англ. С.П. Никанорова, 1967. – 213с.
13. Теория систем и методы системного анализа в управлении и связи / В.Н. Волкова, В.А., Воронков, А.А., Денисов и др. – М.: Радио и связь, 1983. – 248с.
14. Турило А.М., Кравчук Ю.Б., Турило А.А. Управління витратами підприємства: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 120с.
15. Цал-Цалко Ю.С. Витрати підприємства: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2002. – 656с.

Середняк Олег Олегович

студент ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

БЮДЖЕТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН І НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

Анотація. Реформування бюджетної системи сьогодні є закономірним явищем, пов'язаним не тільки з еволюцією фінансової системи, але і з точки зору перманентного прагнення споживачів бюджетних благ з покращенням життя. Сама бюджетна система належить за своїм змістом до динамічних систем, отже постійно піддається змінам з метою покращення [4, с. 124]. Зміни щодо бюджетної системи України можна розглядати як з позицій тих зусиль, що спрямовані на подолання накопиченого відставання у формуванні інституціонального середовища функціонування бюджетної системи із втіленням кращих вітчизняних та зарубіжних зразків, так і з позицій періоду часу, протягом якого ця робота проводиться і, нарешті, суспільство зможе отримати певні позитивні результати.

Ключові слова: бюджетна система, політика.

Вивченню питань розвитку і реформування бюджетної системи присвячені роботи багатьох українських вчених, серед яких можна відмітити Я.М. Казюк, І.П. Лопушинського, І.О. Луніну, І.В. Розпутенко, І.В. Ускова та інших. Цінність досліджень вищезазначених науковців є вагомим, однак, загалом бюджетна система України залишається недостатньо вивченою, що обумовлює вибір теми роботи.

Метою є обґрунтування формування та розвитку бюджетної системи України, виокремлення проблем та напрямів їх вирішення.

Побудова ефективної бюджетної системи та реалізація ефективної бюджетної політики держави є важливим чинником для забезпечення її соціально-економічного розвитку [3, с. 73]. Суспільне значення бюджету полягає в тому, що за допомогою бюджету досягається вирішення багатьох питань соціального характеру, хоча стан цієї сфери життя суспільства на сьогоднішній день складний. Кризові явища в економіці зумовлюють напружений стан бюджету, недостатність фінансування соціальної сфери, але і в цих умовах державний бюджет залишається головним джерелом підтримання життєвого рівня населення [6, с. 107]. У зв'язку з цим на сьогодні актуальним є дослідження процесу розвитку бюджетної системи.

Відповідно до Бюджетного кодексу України ч. 4 ст. 2, трактування бюджетної системи зводиться до таких положень [1] – це сукупність державного бюджету та місцевих бюджетів, побудована з урахуванням економічних відносин, державного та адміністративно-територіальних устроїв і врегульована нормами права.

На сьогоднішній день існуюча бюджетна система має ряд недоліків, а саме: дохідна база в бюджетах усіх рівнів не дає змогу здійснювати повне фінансування і задовольнити потребу в бюджетних коштах; вимушені заходи щодо планування та виконання бюджету скорочують можливість розвитку установ, відповідних мереж, і це має досить негативні наслідки; існуючий бюджетний процес не забезпечує повного контролю за використанням бюджетних коштів; неефективне формування доходів бюджету, непрозорий розподіл і неефективне використання бюджетних коштів, значна залежність місцевих бюджетів від державного; централізованість та неефективна модель розподілу коштів між бюджетами, відсутня чітка система публічного фінансового контролю за використанням коштів місцевих бюджетів та коштів державного бюджету на місцях.

Незважаючи на проведення бюджетної реформи, вищевказані проблеми функціонування бюджетної системи залишаються нерозв'язаними. Однак, ефективне функціонування бюджетної системи України можливе за умови її поступового розвитку та приведення у відповідність до стратегічних завдань соціально-економічного розвитку суспільства. Серед найважливіших напрямів розвитку цієї системи доцільно виділити наступні: поступову передачу бюджетного навантаження з державного бюджету на місцеві, що сприятиме розширенню фінансових можливостей органів місцевого самоврядування, децентралізації влади, розширенню демократичних засад в управлінні суспільством; у кожній ланці бюджетної системи виконання будь-якого повноваження повинно бути забезпечено необхідним обсягом бюджетних коштів, незважаючи на те, чи воно є власним, чи делегованим; мінімізацію залежності всіх ланок місцевих бюджетів від державного, застосування прозорих методів міжбюджетних відносин; запровадження практики стратегічного прогнозування та стратегічного менеджменту у кожній ланці бюджетної системи з використанням новітніх прогресивних технологій, методів і моделей.

Крім того, в умовах кризи в Україні і світовій економіці, слід точно визначити пріоритети витрачання бюджетних коштів, змінивши структуру бюджетних витрат на користь тих, які спрямовані на розвиток. Витрати на освіту, науку, інфраструктуру мають бути пріоритетними, і їх долю в загальних витратах бюджетної системи України необхідно збільшити [2, с. 51].

З метою забезпечення довгострокової стійкості бюджетної системи держава повинна здійснювати передбачувану та відповідальну бюджетну політику. У цьому контексті підкреслюється, що пріоритетами розвитку бюджетної політики є збереження загальноекономічної рівноваги, забезпечення збалансованості і, разом з тим, соціальної спрямованості бюджету за умов зменшення податкового тягара, зниження високого боргового навантаження при обмеженій можливості залучення зовнішніх ресурсів [5, с. 451].

Отже, соціально-економічний розвиток держави є результатом використання не тільки її ресурсних можливостей, а й тих економічних механізмів, у результаті яких формується і реалізується політика розвитку, важливою складовою якої є бюджетна система.

Недосконалість бюджетної системи держави може чинити негативний вплив на економіку, соціальну сферу, життєвий рівень громадян.

Узагальнюючи, можна констатувати, що для розвитку та ефективного функціонування бюджетної системи в Україні, на наш погляд, необхідно уточнити діючі процедури підготовки та прийняття бюджету, встановити процес утворення зобов'язань за платежами до бюджету та їх погашення так, щоб не припускати утворення заборгованості в бюджетній сфері, контролювати максимальний рівень державного боргу та гарантійних зобов'язань уряду, чітко визначити відповідальність розпорядників бюджетних коштів на всіх рівнях. На сьогоднішній день актуальним завданням є розробка бюджетної стратегії при різних варіантах розвитку української і світової економіки. Усе це дозволить досягти стійкості бюджетної системи при кризових явищах, а також макроекономічної стабільності країни.

Список використаних джерел

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 №2456-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 50-51. – Ст. 572.
2. Боголиб Т.М. Обеспечение устойчивости бюджетной системы в условиях кризисных явлений / Т.М. Боголиб // Журнал «Економічний часопис-XXI». – 7-8(1). – 2014. – С. 48–51.
3. Бюджетна система: навч. посіб. / Н.І. Климаш, К.В. Багацька, Н.І. Дем'яненко та ін. за заг. ред. Т.А. Говорушко. – Л.: «Магнолія 2006», 2014. – 296 с.
4. Савчук Н.В. Мировой опыт реформирования бюджетной системы и уроки для Украины / Н.В. Савчук // Науковий вісник Херсонського державного університету. – Випуск 6. – Частина 1. 2014. – С. 124–128.
5. Тулай О.І. Ефективність державної бюджетної політики у контексті пріоритетів сталого людського розвитку / О.І. Тулай // Економічний нобелівський вісник. – 2014. – № 1 (7) – С. 448–455.
6. Чобіток В.І. Принципи формування бюджетної системи України / В.І. Чобіток // Экономика и управление. – № 2. – 2013. – С. 103–107.

Лапкіна Анастасія Андріївна

студентка ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕТАПІВ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ АРХІТЕКТУРНО-ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ ПОСЛУГИ

Анотація. Розглядається визначення поняття послуга та її основні відмінні характеристики. Визначено етапи роботи дизайнера. Встановлено етапи життєвого циклу процесу надання архітектурно-дизайнерської послуги.

Ключові слова: послуги, аморфність.

Послуги – види діяльності, робіт, в процесі яких не створюється новий, раніше не існуючий матеріально-речовий продукт, але змінюється якість вже існуючого, створеного продукту. Це блага, що надаються не у вигляді речей, а у формі діяльності. Таким чином, саме надання послуг створює бажаний результат, приводячи до якісних змін у стані її отримувача [1-3].

Незважаючи на деяку аморфність і нечіткість усіх існуючих на сьогодні визначень поняття послуги, всі вони підкреслюють дуальність природи послуги, зокрема: по-перше, послуга - це діяльність; по-друге, послуга - це матеріалізований результат діяльності.

І саме цим подвійним характером визначаються такі основні відмінні характеристики послуги:

- невідчутність: оскільки послуга – це здебільшого процес або дія (а не об'єкт), її не можна попередньо продемонструвати, тобто до моменту придбання послуги не можна побачити, почути, взяти в руки;

- невіддільність послуги, нерозривність виробництва і споживання послуги. Це означає, що послуги не можна відокремити від їхнього джерела;
- одночасність, нерозривність виробництва і споживання послуги: часто участь споживача послуги в процесі обслуговування є обов'язковою, а процес надання послуги завжди починається з звернення споживача в сервісну організацію. Незалежно від того, чи надається послуга машиною або людиною - послуга надається і споживається одночасно, тобто послуга може бути надана тільки при надходженні замовлення на неї;
- неоднорідність, мінливість, гетерогенність якості: вона може варіюватися у великих межах залежно від того, коли, де, ким і за яких умов послуга надається;
- недовговічність послуги: її не можна зберігати з метою подальшого перепродажу або використання, ця характеристика тісно пов'язана з часовим періодом, в який вона надається;
- відсутність володіння: при придбанні будь-якого матеріального (фізичного) товару, споживач отримує можливість володіти ним протягом необмеженого часу. На відміну від цього, послуга є власністю споживача тільки в оплачений ним період (концерт, страховий поліс, поштовий абонентський ящик і т.д.);
- можливість послуги до запитів конкретного клієнта, що вигідно відрізняє послугу від товару і є конкурентною її перевагою;
- низька взаємозамінність послуг товарами, що мають матеріальну форму. Тут мається на увазі можливість заміни товарами тих послуг, які задовольняють однакові (аналогічні) потреби [4].

Усі ці якості повною мірою відносяться до такого важливого в сучасній економіці різновиду послуг, як створення об'єктів дизайну. Це складний процес, в якому лише одного досвіду і знань дизайнера буває не завжди достатньо. Сьогодні практично кожен предмет нашого оточення є продуктом сучасного виробництва зі складним обладнанням і високоточними технологіями, продуктом комплексної праці самих різних фахівців. Дизайн охоплює сьогодні практично всі сфери людської діяльності, в кожній з них має свої особливості, свої критерії і закони, без досконалого знання яких неможливо створювати повноцінні об'єкти дизайну, тим більше випускати їх тисячними тиражами.

Залежно від складності проєктованого замовлення, неординарності постановки задач проєктна робота може тривати від декількох тижнів до декількох місяців. Процес роботи дизайнера від початкового задуму до промислового зразка проходить, як правило, п'ять етапів:

- вивчення завдання (передпроєктні дослідження) і виконання клаузури (першоосновна ідея проєкту, виконана від руки);
- форескізний етап (вибір одного з можливих варіантів ідеї проєкту);
- ескізний етап (перша проробка ідеї проєкту);
- етап проєкту «в олівці» (з можливістю внесення змін в проєкт);
- остаточний (з повним завершенням графічного оформлення і об'ємного рішення проєкту) [5].

Таким чином, можна визначити наступні етапи життєвого циклу процесу надання архітектурно-дизайнерської послуги:

- аналіз ринку послуг, поточної та перспективної потреби у послугах;
- проєктування та затвердження послуги;
- технологічна підготовка, розробка технологічних процесів;
- матеріально-технічне забезпечення надання послуг;
- надання інформації з послуг;
- прийняття замовлення;
- процес надання послуги;
- проведення контрольних випробувань;
- видача замовлення.

При цьому виділимо наступні дві особливості життєвого циклу дизайнерської послуги і її окремих стадій. По-перше, середня тривалість життєвого циклу перевищує аналогічний

показник для товарів, що мають матеріальну форму існування. Це обумовлене більшими можливостями щодо модифікації послуг, підлаштування її під запити клієнта і пошуку послуги-новинки. По-друге, ступінь ризику від невизначеності реального реагування споживачів на появу послуги-новинки нижче, ніж для матеріальних товарів.

Список використаних джерел:

1. Райзберг Б.А. Современный экономический словарь. 2-е изд., испр. / Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозовский, Е.Б. Стародубцева. - М.: ИНФРА-М, 1999. - 479 с.
2. Шканова О.М. Маркетинг услуг: Навчальний посібник/ О. М. Шканова. - К.: Кондор, 2008. - 304 с.
3. Лавлок К. Маркетинг услуг: персонал, технология, стратегия / К. Лавлок. – М.: Изд. дом «Вильямс», 2005. – 1008 с.
4. Веденяпин И.Э. Определение этапов жизненного цикла услуги как один из методологических аспектов создания системы менеджмента качества для сферы оказания социальных услуг / И.Э. Веденяпин // Вестник УГАТУ. – Т.15, №5 (45), 2011. – С. 216-221.
5. Ахмедов Г.Г. Организация архитектурно-дизайнерской деятельности: учебно-методический комплекс дисциплины. – М.: Московский государственный университет технологий и управления имени К.Г. Разумовского, 2012. – 102 с.

Матвієнко Валентина Михайлівна

викладач Технологіко-економічного коледжу Білоцерківський національний аграрний університет

СУЧАСНИЙ СТАН ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Анотація. Дана стаття характеризує структуру промислового комплексу України, розкриває основні проблеми зменшення виробництва у промисловості і ставе пріоритетні завдання влади на поточний рік.

Ключові слова: економіка України, промисловість України, конкурентноспроможність продукції.

Основними рисами сучасного економічного становища України є:

- значна заборгованість держави, окремих галузей і підприємств зарубіжним країнам;
- відставання сектору економіки, який виробляє товари, від сектору економіки, який їх споживає;
- паливно-енергетична залежність від Росії;
- надмірний контроль економіки з боку українського уряду, що має ефект придушення того її сектору, що виробляє товар;
- криміналізація стосунків між державними установами і бізнесом, розподілення між кланами найприбутковіших секторів економіки України;
- “відірваність” України від світової економіки;
- проведення військових дій на сході України.

В зв’язку з цим особливу увагу варто звернути саме на зменшення виробництва у промисловості України, оскільки цей фактор є ключовим у розв’язанні сучасних проблем [12, с. 12 – 15].

В структуру промислового комплексу входять:

1. Важка промисловість (машинобудівний комплекс; металургійний комплекс; хімічно-лісовий комплекс; промисловість будівельних матеріалів; паливно-енергетичний комплекс).
2. Легка промисловість.
3. Харчова промисловість.

Промисловість є провідною галуззю господарства України. В її складі виділяють видобувні і обробні галузі. Видобувна промисловість займається видобутком різних видів палива і сировини з Землі, тому її розвиток і поширення залежить від розміщення і запасів корисних копалин.

До обробної промисловості відносяться галузі, які займаються обробкою чи переробкою сировини і напівфабрикатів.

У галузевій структурі промисловості України провідне місце традиційно займає важка промисловість (73,7% у 2014 р.), її значне переважання над виробництвом товарів народного споживання постійно приводило до проблем із забезпечення населення продукцією легкої і харчової промисловості [12, с. 10 – 11].

За останні роки в усіх галузях промисловості відбулося значне скорочення виробництва продукції, найбільше – у машинобудівній, хімічній, легкій промисловості. За умови здійснення ринкових перетворень Україна зможе поступово збільшити випуск конкурентоспроможної продукції; для цього вона має як значні природні ресурси так і висококваліфіковані кадри. Вже зараз багато промислових виробів (метал, літаки, ракетносії, тканини, швейні вироби, продовольчі товари) користуються великим попитом на світовому ринку.

Для України характерна також висока частка гірничодобувної промисловості у випуску промислової продукції, а звідси – й експорт різноманітної мінеральної сировини (будівельних матеріалів, залізних і марганцевих руд, солі, сірки та ін..) [5, с. 25 – 28].

Важливе значення має реконструкція машинобудівного комплексу, оскільки в ньому створювалися засоби виробництва для всього національного комплексу держави, а також удосконалення структури паливно-енергетичного комплексу, зменшення енергозатратності галузей промисловості.

Легка промисловість є однією з найважливіших серед галузей виробництва непродовольчих товарів. Продукція легкої промисловості йде на задоволення потреб населення, забезпечуючи його тканинами, одягом, взуттям та іншими предметами споживання, а також використовуються в інших галузях промисловості у вигляді сировини і допоміжних матеріалів.

Легка промисловість – це комплексна галузь, що включає майже 20 підгалузей.

Харчова промисловість – сукупність галузей, які виробляють продукти харчування та сировину для деяких інших галузей промисловості.

За обсягами виробництва харчова промисловість посідає одне з перших місць в економіці України, асортимент виробленої продукції включає понад 3000 найменувань.

Харчова промисловість представляє складний комплекс із 15 основних галузей: борошномельно – круп'яної, макаронно – хлібопекарської, кондитерської, цукрової, маслосироробної, молочної, м'ясної, маслوبيйно –маргаринової, плодоовочеконсервної, рибної, виноробної, пивоварної, тютюнової, соляної, спиртної [4, с. 110 – 115].

Зросла конкурентоспроможність українських продуктів харчування на внутрішньому і зовнішньому ринках. Продовольчі товари з України експортуються до більше ніж 40 країн світу.

Промислові підприємства України переважно орієнтовані на зовнішні ринки збуту з країнами СНД. Тому умова виживання та процвітання наших підприємств – налагодження тісних зовнішньо-економічних зв'язків.

Пріоритетне завдання влади у поточному 2015 році – розвиток внутрішніх ринків.

Програма активізації економіки, над якою працює держава цього річ, спрямована на розвиток внутрішнього ринку України. Якщо не буде розвиватися внутрішній ринок – не буде і економічного розвитку держави.

На потужних промислових підприємствах України – національному багатстві, тримається вся держава. тому потрібно працювати над модернізацією та розвитком промислових підприємств. 2015 рік стане роком розвитку.

Список використаних джерел

1. Бережна І. Ю. Інвестиційна діяльність України в контексті інтеграційних та глобалізаційних процесів / І. Ю. Бережна // Економіка та держава. – 2011. – №2. – С. 50-53.
2. Жихор О. Б. Роль теорій інновацій та інноваційного розвитку у формуванні регіональної інноваційної політики / О. Б. Жихор // Економіка промисловості. – 2009. – № 1. – С. 132-137.
3. Конституція України: [зі змін. та допов., внесеними Законом України від 1 лют. 2011 р. № 2952-VI]. – Х. : Фактор, 2011. – 118 с.
4. Маслак В. О. Ринкова інфраструктура та її вплив на економічне зростання виробництва: теоретичні та прикладні засади; НАН України, Ін-т регіон. дослідж. – Львів :., 2010. – 202 с.
5. Шпикуляк О. Г. Розвиток інститутів інноваційної діяльності в аграрній сфері: теоретичний аспект / О. Г. Шпикуляк // Економіка АПК. – 2012. – № 5. – С. 131-139.
6. <http://www.kmu.gov.ua/>
7. <http://me.kmu.gov.ua/control/publish/whatisnew>
8. <http://www.minfin.gov.ua/>
9. http://uk.wikipedia.org/wiki/Економіка_України
10. http://kneu.net.ua/index.php?option=com_remository&Itemid=29&func=select&id=194
11. <http://library.if.ua/>
12. <http://www.economukraine.com.ua/>

Музика Євген Вікторович

Студент Коледжу економіки, права та інформаційних технологій
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

СТРАТЕГІЇ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Анотація. Проаналізовано сучасні підходи до стратегічного ціноутворення в умовах вітчизняного ринку. Визначено, що при формуванні цінової політики необхідно враховувати особливості стратегічного підходу до ціноутворення.

Ключові слова: ціна, ціноутворення, стратегія ціноутворення

У сучасних умовах практично ігнорують роль стратегічного ціноутворення, недостатньо використовують його можливості стосовно забезпечення сталого розвитку вітчизняних підприємств. Триває активний пошук методів і механізмів, що можуть забезпечити ефективне стратегічне ціноутворення на підприємствах різних галузей вітчизняної економіки. Підприємства перш ніж приступати до виробництва продукції визначеного виду, повинні ретельно вивчати ринок: попит на свою продукцію залежно від етапу її життєвого циклу, необхідну якість, прогноз обсягу продажів, ціни конкурентів на аналогічну продукцію, тощо. І тільки після проведення досліджень підприємство має приступати до аналізу своїх можливостей у частині необхідних обсягів продажу, можливих витрат виробництва.

Стратегія ціноутворення - це вибір можливої динаміки зміни вихідної ціни товару в умовах ринку, що відповідає цілям фірми. У процесі розробки відповідної стратегії ціноутворення велике значення має ступінь новизни товару, тому що розробка ціни на нові й унікальні товари принципово відрізняється від існуючих товарів і цін на них [4, с.133]. Взагалі, стратегії ціноутворення необхідно оцінювати з урахуванням двох позицій:

1) співвідношенням запропонованих фірмою цін і середнім рівнем цін на аналогічні товари на ринку;

2) оцінкою покупцями економічної цінності й товарів [3, с.100].

Різні автори виділяють різні типи цінових стратегій [2, с.133-137; 5, с.45-50; 7, с.67-79].

Основними типовими стратегіями ціноутворення є:

1. **Стратегія преміального ціноутворення («зняття вершків»)** - встановлення цін на

рівні більш високому, ніж, на думку більшості покупців, повинен коштувати з даної економічної цінності, та отримання вигоди від високої прибутковості продажів у вузькому сегменті ринку. Суть цієї стратегії можна визначити як «виграш високої прибутковості за рахунок жертви високих обсягів». Щоб «зняти вершки» у вигляді великої величини виграшу з кожної одиниці проданих товарів, фірма встановлює ціни настільки високо, що такі «вершкові ціни» стають неприйнятними для більшості покупців.

Покупці товару, який продають за високою ціною, належать до того ринкового сегмента, для якого суттєве значення мають відмітні атрибути товару. Такі покупці здійснюють купівлю, яка підтримує їхній престиж, а їхня готовність заплатити більше ґрунтується на тому, що вони знають: інші не можуть дозволити собі придбати такий товар - а цей, врешті-решт, формує найвигідніший сегмент для підприємства. У міру насичення цього сегмента підприємство може знижувати ціну, залучаючи нових споживачів

2. Стратегія нейтрального ціноутворення - встановлення цін виходячи з того співвідношення «ціна / цінність», яке відповідає більшості інших продаються на ринку аналогічних товарів. Це така стратегія, за якої ціни не використовують для збільшення частки ринку, оскільки на цей процес впливає не тільки ціна. Вона знижує роль ціни як інструменту ринку на користь інших важелів, які підприємство вважає важливішими або ефективнішими в охопленні цільового ринку конкретного товару.

Підприємство, зазвичай, використовує стратегію нейтрального ціноутворення тоді, коли відсутні умови для вибору іншої стратегії. Наприклад, учасник ринку не може використати стратегію «зняття вершків», оскільки товари на цьому ринку настільки досконалі, що неможливо в жодному сегменті впровадити товар із високою ціною. Підприємство не може також використати стратегію «проникнення на ринок», тому що воно не може запропонувати привабливіші ціни для своїх товарів за співвідношенням «ціна-якість» або тому що конкуренти агресивно відповідатимуть на будь-яку спробу зниження цін. Ще одна причина використання нейтральної стратегії - бажання підтримати певний ціновий ряд. По суті, нейтральна цінова стратегія відображає економічну цінність товару.

3. Стратегія цінового прориву (знижених цін) - встановлення цін на рівні нижчому, ніж, на думку більшості покупців, заслуговує товар з цією економічною цінністю, і отримання великої маси прибутку за рахунок збільшення обсягу продажів і захопленої частки ринку. Першою умовою успішної реалізації даної стратегії полягає в наявності великого кола покупців, готових відразу перемкнутися на покупку товару у нового продавця, ледь він запропонує нижчу ціну. Ця стратегія може бути застосовна при наступних умовах: 1) наявності великої кількості покупців, які готові відразу купувати товар за низькою ціною; 2) наявності товарів, у ціні яких зміна питомих додаткових витрат становить невелику частку, а питомий виграш — більшу; 3) неможливості аналогічної реакції з боку конкурентів. Зниження цін створює для захисту ринку бар'єр перед новими конкурентами.

Саме ефективне формування та застосування цінової стратегії на підприємстві забезпечує конкурентному підприємству отримання прибутку, та обумовлює ступінь конкурентоспроможності виробленої продукції (послуги), а також рівень попиту на неї.

Список використаних джерел

1. Васильєва Р. Є. Козлова Л. І. Формування ціни в ринкових умовах. – К.: МІСТ, 2010. – 323 с.
2. Глубченко О. І. Оцінка стратегій управління підприємствами за умов формування конкурентного середовища/ О. І. Голубченко // Вісник Хмельницького національного університету.– 2007.– № 5, Т. 2.– С. 133 – 137.
3. Краузе О. І. Моделювання конкурентної стратегії в умовах невизначеності середовища господарювання / О. І. Краузе // Наука й економіка.– 2009.– № 1(13).– С. 100 – 106.
4. Селіверстова Л. С. Шляхи формування ефективної стратегії підприємства / Л. С. Селіверстова // Актуальні проблеми економіки.– 2008.– № 7(85).– С.133 – 136.
5. Синяева И. М. Управление маркетингом: Учебн. пособие. – М.: Вузовский учебник, 2003. – 224 с.

6. Циганкова Т. М. Управління міжнародним маркетингом: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 132 с.

7. Юлегіна І. В. Управління міжнародним маркетингом. Навчальний посібник. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2009. – 160 с.

Андрійчук Оксана Вячеславівна
студентка Коледжу економіки, права та інформаційних технологій
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

СУЧАСНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Анотація. В статті розкрито основні методи управління витратами, проаналізовано їх переваги та недоліки.

Ключові слова: витрати, методи управління витратами, система «direct costing», CVP-аналіз.

На сучасних українських підприємствах витрати в даний час є об'єктом обліку, хоча ринкові умови вимагають обов'язкового розгляду їх як об'єкта управління. Управління витратами являє собою процес цілеспрямованого формування витрат на підприємстві щодо їхніх видів, місць виникнення, носіїв за умови постійного контролю рівня витрат та стимулювання їхнього зниження. Сьогодні перед кожним підприємством стоїть питання про вибір оптимального методу управління витратами, на базі якого можливо впровадити такий контроль, що дозволить збільшити ефективність діяльності підприємства.

Метою даної статті є дослідження сучасних методів управління витратами на вітчизняних підприємствах, а також визначення їх переваг та недоліків.

На даний момент набули розвитку різноманітні методи управління витратами на підприємстві. Деякі з них вже позитивно зарекомендували себе у впровадженні в діяльність. Тому доцільно розглянути детальніше дані методи.

Система «direct costing» (облік прямих витрат) введена з 1936 р. американцем Д. Харісом. На початку практичного застосування цієї системи до собівартості, яка розраховувалася за змінними витратами, входили тільки прямі витрати, а всі види непрямих витрат списувалися на фінансові результати. Внаслідок цього загальна сума змінних витрат збігалася із сумою прямих витрат, що і знайшло своє відображення в назві системи. Починаючи з 1960-х рр., «direct costing» передбачає облік собівартості не тільки в частині прямих змінних витрат, а й у частині змінних непрямих витрат.

В умовах ринкової економіки «direct costing» також дає інформацію про можливості використання в конкурентній боротьбі демпінгу, тобто продажу товарів за зниженими цінами, що пов'язано з встановленням нижнього рівня ціни. Однак даний метод має і певні недоліки, зокрема можливе перекручування фінансового результату через зменшення або збільшення вартості раніше виробленої продукції [1, с. 78-79].

У 1936 р. в США було описано систему «**standard costing**». Дана система передбачає, що для кожного виду витрат визначають обґрунтовані норми витрат (стандарти) ресурсу на одиницю продукції. Витрати ресурсів за нормами та відхиленнями від норм споживання ресурсів враховують окремо.

Переваги системи «standard costing» перед іншими системами полягають у наступному: система використовується для прийняття рішень, особливо якщо стандарти розроблені окремо за змінними елементами витрат, а також при правильно встановлених цінах на матеріали і нормах витрат на робочу силу; на підставі встановлених стандартів можна заздалегідь визначити суму очікуваних витрат на виробництво і реалізацію виробів, обчислити собівартість одиниці виробу для визначення цін, а також скласти звіт про прибутки та збитки [2, с. 47-49].

Дослідження показали, що система має і недоліки. Важко скласти стандарти згідно з технологічною картою виробництва. Зміна цін ускладнює обчислення незавершеного виробництва і вартості залишків готових виробів на складі. У разі виконання підприємством різних за характером і типом замовлень за порівняно короткий час обчислювати стандарт на кожне замовлення незручно [3, с. 32-35].

АВС-метод (облік витрат на основі видів діяльності). Згідно з цим методом діяльність підприємства розглядається як процеси або робочі операції. Сума витрат впродовж періоду або на певний вид продукції визначається на основі витрат на здійснення сукупності відповідних процесів і операцій. Застосування цього методу передбачає виокремлення видів діяльності і операцій за ними, розширення наявної системи управлінського обліку. Перевагами даного методу є підвищення обґрунтованості віднесення накладних витрат на конкретний продукт; точніше калькулювання собівартості; забезпечення взаємозв'язку отриманої інформації з процесом формування витрат[6].

Одним із основних завдань сучасних підприємств є модифікація методології обліку витрат і калькулювання собівартості нових виробів. Це завдання може вирішити **«target costing»** – метод управління витратами за цільовою собівартістю, який передбачає розрахунок собівартості виробу, виходячи з попередньо встановленої ціни реалізації. Головними перешкодами впровадження «target costing» на вітчизняних підприємствах є необхідність створення ефективної і досконалої системи управлінського обліку, хороше інформаційне забезпечення для прийняття управлінських рішень.

Ще одним новітнім методом управління витратами є **«kaizen costing»**. Він застосовується для досягнення цільової собівартості, але на відміну від «target costing», полягає в постійному вдосконаленні якості процесів на всьому підприємстві за участі всіх його працівників, що дає можливість зменшити непродуктивні витрати. Перевагою «kaizen costing» є те, що він забезпечує постійне зменшення витрат і утримання їх на заданому рівні, а основним недоліком є необхідність мотивації працівників і корпоративної культури, що підтримує залучення персоналу в діяльність підприємства. Взаємодія методів «target costing» та «kaizen costing» дає змогу ефективно управляти собівартістю [4, с. 32-35].

Кост-кліринг – один з найжорсткіших методів управління витратами. В результаті його застосування відбувається зменшення витрат на оплату праці і, як наслідок, скорочення штату працівників, вивільнення і продаж не використовуваних або мало використовуваних активів, повне або значне зменшення витрат на соціальну сферу. Метою кост-клірингу є швидке скорочення витрат підприємства без шкоди для його діяльності та перспектив розвитку. Також даний метод орієнтований більше на витрати, що виникають у внутрішньому і у зовнішньому середовищі. Отже, перевагою кост-клірингу є те, що він дає можливість скоротити витрати підприємства, а недоліками – значна жорсткість, бо він передбачає зменшення витрат на заробітну плату і скорочення персоналу; використання його час від часу або лише у окремих підрозділах підприємства не дасть очікуваних результатів[3].

Ще одним методом управління витратами є **CVP-аналіз**, тобто аналіз точки безбитковості. Даний метод ґрунтується на зіставленні трьох величин – витрати підприємства, доходи від реалізації й отримуваного прибутку, залежність яких дає можливість визначити виручку від реалізації, що за відомих величин постійних витрат підприємства і змінних витрат на одиницю продукції забезпечить безбитковість діяльності, запланований фінансовий результат. Перевагами даного методу є те, що він дає можливість визначити обсяг продажу, при якому досягається безбитковість виробництва або заданий фінансовий результат; простота, наочність і оперативність методу. Недоліками даного методу є поділ витрат підприємства на змінні, які пропорційно залежать від обсягу продукції, і постійні, які від нього не залежать, що на практиці зробити досить складно; будь-яка зміна наявних у моделі чинників може суттєво змінити кінцевий результат. CVP-аналіз доцільно використовувати підприємствам для яких важливо визначити, яку продукцію і в якому обсязі необхідно виробляти для одержання більшого прибутку.

Для ефективної та високорентабельної діяльності підприємства на даний час та у перспективі повинні також застосовувати сучасні та новітні методи управління витратами. На нашу думку, на сучасних українських підприємствах найдоцільніше використовувати АСВ-аналіз, оскільки в результаті впровадження у виробництво досягнень науково-технічного прогресу, тотальної автоматизації і механізації виробництва частка прямих витрат у собівартості постійно знижується. Тобто стає зрозумілим, що для сучасного підприємства характерним має стати пошук шляхів управління не стільки прямими, а накладними витратами. А це ефективно та раціонально може бути здійснено за допомогою АВС-аналізу. Але, все ж

такий підприємство повинно самостійно обрати метод, який буде найефективнішим для його виду і напрямків діяльності.

Список використаних джерел

1. Влюсюк Г.В. Аналіз та оцінка існуючих систем управління витратами // Держава та регіони. – №6. – 2009. – С.78-79.
2. Гудима О.В. Системи обліку витрат на виробництво та їх характеристика // Держава та регіони. - №2. – 2008. – С. 47-49.
3. Глинський Ю. М. Новые методы управленческого учета. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.goar.ru>.
4. Кальєніна Н.В. Методи управління витратами, їх переваги та недоліки // Держава та регіони . – №5. – 2008. – с. 32-35.

Белякова Тетяна Андріївна

студентка Коледжу економіки, права та інформаційних технологій
ВНЗ Університет економіки та права «КРОК»

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ЦІН НА ПРОДУКЦІЮ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Конкретизовано суть поняття “ціна” та встановлено її роль у діяльності вітчизняних підприємств. Розглянуто найбільш поширені методи ціноутворення, а також проаналізована проблема встановлення цін на нові види продукції.

Ключові слова: ціна, ціноутворення, методи ціноутворення

У сучасних умовах ціна є таким параметром, від якого багато в чому залежить благополуччя підприємства, розміри його доходів і витрат. Вона головним чином задається ринковою ситуацією, і саме тому підприємство зобов'язане здійснювати продуману політику ціноутворення з урахуванням кон'юнктури конкретних товарних ринків сьогодні, завтра й у більш віддаленій перспективі.

Ціна — це грошовий вираз вартості, кількості грошей, що сплачується або одержується за одиницю товару або послуги. Одночасно ціна відображає споживчі властивості (корисність) товару, купівельну спроможність грошової одиниці, ступінь рідкісності товару, силу конкуренції, державного контролю, економічну поведінку ' ринкових суб'єктів та інші суб'єктивні моменти [1, с.155].

В своїй діяльності підприємство може зіткнутися з досить неординарними ситуаціями на ринку. Відповідно до кожної ситуації воно повинно застосовувати різні стратегію і тактику поведінки. Так. прагнення до виживання підприємства в жорсткому ринковому середовищі змушує його йти на цінові поступки доти, доки ціна покриває витрати. Якщо пріоритетом розвитку підприємства є досягнення високих поточних фінансових показників, воно встановлює ціну на товар, здатну забезпечити максимальне надходження поточного прибутку і готівки, а також максимально відшкодувати витрати. Завоювання лідерства за показниками частки ринку змушує підприємства, які є ринковими претендентами, йти на максимально можливе зниження цін.

Попит, як правило, визначає максимальну ціну, яку підприємство може запросити за свій товар. Мінімальна ціна товару визначається витратами на його виробництво. Ціна на товар повинна повністю покривати всі витрати на його виробництво і збут, включаючи справедливую норму прибутку за докладені зусилля і ризик. На встановлення цін впливають також ціни конкурентів та їх ринкова реакція. Знаннями про ціни і товари конкурентів підприємство може скористатися при розробці власної політики ціноутворення.

Ціноутворення — процес встановлення і розробки ціни на товари та послуги (цінності). Воно здійснюється на основі методології.

Методологія ціноутворення – це сукупність найзагальніших правил формування ціни, пов'язаних переважно з макроекономічними особливостями господарської системи, а також із різними сферами ціноутворення. Основним методом ціноутворення на підприємстві є модель "середні витрати плюс прибуток", відповідно до якої здійснюється нарахування визначених націнок на повну собівартість товару.

У ринковій економіці важливо визначити величину планового прибутку. Як правило, цю величину обчислюють на основі встановленої на кожному підприємстві для кожної одиниці товару норми прибутковості (рентабельності). Іншим досить поширеним методом ціноутворення є розрахунок ціни на основі аналізу беззбитковості і забезпечення цільового прибутку. Такий метод ціноутворення вимагає від підприємства розгляду різних варіантів встановлення цін. Впливу на обсяги збуту продукції, необхідні для подолання точки беззбитковості й одержання планового прибутку[2, с. 35-37].

Крім визначених аналітичних підходів існує значний перелік вербальних методів ціноутворення [4, с.57]. Встановлення ціни може здійснюватися на основі цінності товару. У цьому випадку основним фактором ціноутворення є сприйняття товару покупцем, а не витрати товаровиробника. Для формування у свідомості споживачів позитивного представлення про цінність товару використовують маркетингові нецінові прийоми впливу. Ціна в цьому випадку відтворює ціннісну значимість товару.

Під впливом науково-технічного прогресу з'являються нові технології, упровадження яких позначається на розробці нових видів продукції. У зв'язку з цим виникає проблема встановлення цін на нові види продукції [3, с. 126]. Принципово нові продукти - вперше освоєні на підприємстві товари, що не мають аналогів серед існуючих видів продукції. Вони призначені для задоволення нових потреб споживачів. На нові продукти ціна встановлюється, виходячи з її верхньої і нижньої межі. Верхня межа ціни встановлюється з тих міркувань, що споживачу придбання нового товару вигідніше, ніж придбання аналога, що випускається на ринку. Нижня межа ціни визначається інтересами виробника і обчислюється за базисом ціни, тобто включає сукупні виробничі витрати на виготовлення продукції, плановий прибуток за встановленим рівнем рентабельності та податок на додану вартість,

Обчисливши верхню і нижню межі, товаровиробник може встановити будь-яку з них. Також він може встановити ринкову ціну на новий товар як середньозважену величину суми вказаних рівнів. Крім того, ціна виготовленої нової продукції може визначатися з урахуванням коефіцієнта розподілу ефекту від нової продукції.

Отже, у сучасній науковій літературі описується досить багато методів формування ціни. Вірно встановлена ціна забезпечує фінансову стабільність підприємства та його здатність іти на свідомий і виправданий фінансовий ризик, що є дуже важливим у мінливих ринкових умовах.

Список використаних джерел

1. Бондар О. В. Методика розрахунку ціни на консалтингові послуги в Україні / О. В. Бондар // Зовнішня торгівля: право та економіка. - 2008. - № 2. - С. 155-161.
2. Герасименко В. В. Ценообразование: Учеб. пособие для студ. вузов, обуч. по направлению 521600 "Экономика" / Московский гос. ун-т им. М.В.Ломоносова. Экономический факультет. М. : Инфра-М, 2005. 422с.
3. Липсиц И.В. Ценообразование. Учебно-практическое пособие. - М.: Юрайт, 2011. - 399 с.
4. Мазур О.Є. «Ринкове ціноутворення» Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 480 с.

Яніцька Марія Іванівна

Студентка Коледжу економіки, права та інформаційних технологій
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Анотація. Розкрито існуючі проблеми оплати праці на підприємствах. Обґрунтовано шляхи її удосконалення на вітчизняних підприємствах.

Ключові слова. Оплата праці, мінімальна заробітна плата, система оплати праці.

В ринкових умовах підхід до оплати праці змінюється і величина заробітної плати повинна визначатися на основі витрат на відтворення робочої сили і обліку попиту на неї. Успішна реалізація соціально-економічної стратегії в країні значною мірою залежить від удосконалення чинних систем стимулювання та мотивації до праці.

Метою статті є аналіз існуючих проблем оплати праці на підприємстві та обґрунтування шляхів її удосконалення.

Для того щоб підвищувати економічний рівень в країні перш за все необхідно розробити такі механізми мотивації до праці, які б не носили примусового характеру, а спонукали виконавців до постійного удосконалення своїх трудових здібностей та зацікавлення в результатах праці. Криза внесла свої корективи в мотиваційний аспект високопродуктивної праці. Люди, які втратили роботу, в більшості випадків, готові виконувати будь-яку роботу за меншу винагороду.

На сьогоднішній день в Україні відсутній механізм стимулювання до праці, яка б забезпечувала зростання добробуту населення та розвитку економіки країни. Ефективність використання робочої сили залежить від багатьох факторів: організаційних (досконалість організації виробництва та праці), соціально-економічних (умови праці, матеріальне та моральне стимулювання), матеріально-технічних (прогресивність техніки і технологій, що застосовуються) тощо. Разом з тим забезпечення ефективності праці багато в чому залежить від досконалості застосування системи мотивації трудової діяльності працівників. У зазначеній багатогранній системі мотивації матеріальне стимулювання посідає найвагоміше місце. Підтвердженням цього є те, що фонд оплати праці у структурі ВВП у розвинених країнах становить від 60 (країни ЄС) до 75% (США).

За даними Міжнародної організації праці, мінімальна заробітна плата у більшості зарубіжних країн становить від 40 до 60 % середньої заробітної плати, або в середньому 50 %. Отже, якщо середня заробітна плата за січень-лютий 2015 р. в Україні становила 3536 грн, то мінімальна заробітна плата повинна б становити 1768,0 грн. За січень-лютий 2015 р. в усіх регіонах середній розмір заробітної плати був вищим за мінімальну заробітну плату, лише в двох з них заробітна плата перевищила середню в країні: в м. Києві – 5727 грн, Донецькій області – 4302 грн. Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався в Тернопільській (2476 грн.), Чернівецькій (2522 грн.), Херсонській (2542 грн.), Волинській (2685 грн.) областях [2].

Очевидно, що рівень оплати праці в Україні істотно відстає від загальносвітових норм. Заробітна плата не повною мірою виконує свої функції - розподільчу, відтворення робочої сили, стимулювання праці. Нині вона фактично перетворилася на один із варіантів соціальної допомоги, який мало залежить від результатів праці.

На сучасний час основними причинами зниження матеріального заохочення працівників у результатах виробництва є хаос у ціноутворенні й оплаті праці, нестійка і кабальна податкова політика, знецінення грошей та інше. Інфляційні процеси призвели до того, що номінальні доходи населення зростають, а реальні - падають, що негативно позначається на життєвому рівні. Все це показує, що мотивації праці не надається належного значення, її система практично не створена, методики визначення ціни робочої сили немає. Матеріальне стимулювання в сучасних умовах застосовується здебільшого в комплексі з організаційно-технічними заходами, пов'язаними з підвищенням змістовності праці, поліпшенням її умов. Тому зараз дуже важливо розробити такий механізм управління працею, який дозволив би працівникам бачити в роботі не просто засіб здобуття хліба для себе і своїх близьких, але й можливість поєднувати вміння продуктивно та якісно працювати з відповідною матеріальною винагородою за свою працю і моральним задоволенням.

Для збільшення своїх прибутків підприємці під приводом економічної кризи звільняють працівників, а ті самі обсяги робіт виконує менша чисельність найманих працівників. Як наслідок – підвищується навантаження на працівників, занижуються можливості відтворювальної функції зарплати.

Важливим засобом реформування заробітної плати сьогодні має стати підвищення її купівельної спроможності, тобто зростання реальної заробітної плати [3, с. 39-40].

У країнах Західної Європи, США, Японії та інших розвинутих державах за допомогою мотивації праці вирішуються такі головні проблеми як досягнення високопродуктивної

праці, підвищення ефективності виробництва взагалі, розв'язання проблем соціально-культурного та кваліфікаційного рівня населення. Необхідно відмітити, що в цих країнах створено і існує три основні моделі матеріального стимулювання: Японська, Американська та західноєвропейська. Японська модель передбачає диференціація заробітної плати по галузях; зміну оплати праці залежно від фактичного трудового внеску й реальних результатів роботи - за рахунок градацій усередині одного розряду; оплата праці менеджерів погоджується з результатами роботи підприємства. Американська модель оплати праці залежить насамперед від результативності його діяльності. Механізм стимулювання в рамках основної заробітної плати (яка придбала функції преміального заохочення, будучи змінною величиною) передбачає два важливі елементи: — диференціацію окладів з урахуванням якісних розходжень у праці; — диференціацію індивідуальної оплати в межах розряду або посади залежно від трудових досягнень, особистих і ділових якостей на основі періодичної атестації. При цьому Американська модель оплати праці побудована таким чином, що вона може лише зростати і практично ніколи не зменшується [1, с. 37]

Виходячи із наведеного можна зробити висновок, що в Україні необхідно змінити діючі системи оплати праці. В сучасних умовах важливо забезпечити тісний зв'язок оплати праці з кінцевим результатом. Система матеріального стимулювання повинна орієнтуватися на високопродуктивну працю і залежати від кількості та особливо якості виробленої продукції.

Список використаних джерел

1. Немодрук Н.М. Удосконалення обліку, аналіз і аудит розрахунків з оплати праці / Н.М. Немудрук // Економіка та держава. – 2009. – № 8. – С. 36–38.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>.
3. Павловська Н. Роль науки у реформуванні оплати праці та деякі дискусійні питання щодо її вдосконалення // Україна: аспекти праці. - 2004. - № 7. - С. 39-41.

РОЗДІЛ 2. ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Рябчук Катерина Святославівна

студентка Торговельно-економічного коледжу ВНЗ «Київський національний торговельно-економічний університет»

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ: ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ШЛЯХИ СКОРОЧЕННЯ

Анотація. Аналіз стану державного боргу та ефективності управління державним боргом. Основні джерела покриття дефіциту бюджету.

Ключові слова: Державний борг, державний кредит, бюджетний дефіцит, методи управління державним боргом.

Державний борг – загальна сума заборгованості держави, яка складається з усіх випущених і непогашених боргових зобов'язань держави, включаючи боргові зобов'язання держави, що вступають в дію в результаті виданих гарантій за кредитами або зобов'язань, що виникають на підставі законодавства або договору.

Питання управління та обслуговування державного боргу є особливо важливим в контексті тих економічних труднощів, які впродовж останніх років переживає Україна. Розв'язання проблеми обслуговування державного боргу є одним із ключових факторів економічної стабільності в країні. Від характеру врегулювання боргової проблеми в значній мірі залежить бюджетна дієздатність держави, стабільність її національної валюти, а відтак фінансова підтримка міжнародних фінансових організацій. Необхідність розв'язання цих питань потребує пошуку шляхів вдосконалення механізму управління та обслуговування державного боргу в Україні.

В останні роки (2012 – 2014) динамізм макроекономічних показників характеризується більш швидкими темпами зростання ніж в попередні роки, а особливо в 2014 (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка та структура державного та гарантованого державного боргу у 2012 – 2014рр., млн. грн.

Показники, (млн. грн.)	2012	2013	2014 III квартал
Внутрішній валовий продукт	1 408 889	1 454 931	1 455 023
Доходи зведеного бюджету	445 454	442 742	408 261
до ВВП, %	32	30	28
Дефіцит, профіцит бюджету	50 785	53 591	40 105
до доходів бюджету, %	11	12	15
Загальний обсяг державного та гарантованого боргу	515 510	584 369	945 765
Державний борг	399 218	480 218	783 373
– внутрішній	190 299	256 959	371 380
до боргу, %	47,6	53,5	47,4
– зовнішній	208 918	223 259	411 992
до боргу, %	52,3	46,5	52,6

Гарантований борг	116 292	104 151	162 392
– внутрішній	16 211	27 129	30 119
до боргу, %	13,9	26,1	18,6
– зовнішній	100 080	77 021	132 272
до боргу, %	86,1	73,9	81,4

Як видно із табл. 1 за 2012 - 2013 рік внутрішній валовий продукт України та доходи зведеного бюджету невинно зростали. У ВВП України за III квартал 2014 року порівняно з III кварталом 2013 року становив 94,9%, а порівняно з II кварталом 2014 року, з урахуванням сезонного фактору, - 97,9% (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і Севастополя).

Тому, згідно з сучасною ситуацією потрібно терміново підготувати узгоджений з міжнародними кредиторами надзвичайний план антикризових заходів та першочергових реформ на 2015-2017 роки. Розпорошення зусиль влади на проведення великої кількості реформ є непродуктивним, оскільки відволікає її від пріоритетів. Є кілька варіантів дій.

1. Перекласти основний тягар спаду на населення і малий та середній бізнес через радикальне скорочення видатків бюджету та підвищення податків. Навіть якщо вкрай необхідні податкова, судова та регуляторна реформи будуть швидко та ефективно проведені в інтересах населення і бізнесу, у короткостроковому періоді це все одно призведе до падіння доходів, скорочення внутрішнього попиту і споживання. Єдиним компенсатором у цьому випадку може бути суттєве збільшення зовнішніх кредитних ресурсів - МВФ - та незворотної донорської допомоги. Це варіант «стиснувши зуби і затягнувши паски, робимо реформи, бізнес адаптується, а Захід платить за рахунками» мінімум 2015-2018 років.

2. Перекласти тягар адаптації на олігархічні клани і великий бізнес, повністю переорієнтувавши для цього завдання податкову реформу і законодавство. Цей політично і технологічно складний варіант має і плюси, і мінуси, оскільки іншою стороною малоїмовірної "податкової конфіскації" акумульованих за кордоном надприбутків є можливе скорочення або закриття виробництв, які дають зайнятість та доходи великій кількості населення країни. Основним ФПГ доведеться докапіталізовувати у 2015 році свої банки, що зменшить їх можливості і бажання платити за рахунками. Однак у влади не вистачить політичної волі йти цим доволі популярним у суспільстві шляхом.

3. Комбінація першого і другого варіантів разом з реставрацією критично важливих та взаємовигідних сегментів у зовнішньоекономічних стосунках. Як і під час кризи 2008-2010 років, держава повинна використати потенціал "сірого" сектора економіки, частка якого перевищує 42% ВВП, як потужний антикризовий резерв для підтримки зайнятості, доходів, внутрішнього попиту. Для реалізації таких заходів потрібна повна лібералізація підприємницької діяльності і скасування будь-яких адміністративних і бюрократичних обмежень. Скоріш за все, банківська система протягом 2015-2016 років буде знаходитися у кризовій фазі активного оздоровлення, докапіталізації та реструктуризації активів і напевно зможе забезпечити масштабне кредитування реального сектора.

Список використаних джерел:

1. <http://naub.oa.edu.ua/2014/shlyahy-zmenshennya-defitsytu-derzhavnoho-byudzhetu-ukrajiny/>
2. http://pidruchniki.com/12920522/finansii/derzhavniy_kredit
3. <http://www.epravda.com.ua/news/2015/01/2/519367/>
4. http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=400383
5. <http://news.finance.ua/ua/news/~/341265>
6. <http://www.epravda.com.ua/news/2014/09/3/488619/>
7. http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=77427
8. http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=34952

БОРГОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація: Боргова безпека України в сучасних умовах.

Аналізується рівень державного боргу України. Розкрито сутність боргової безпеки. Характеризується загрози, що виникають у зв'язку із зростанням заборгованості. Запропонована стратегія держави у сфері управління боргом.

Ключові слова: державний борг, боргова безпека, чинники впливу на боргову безпеку, стратегія управління державним боргом.

У контексті світової глобалізації та зростання інтенсивності інтеграційних процесів національна економіка України недостатньо захищена від впливу негативних зовнішньо-економічних факторів, одним з яких є зовнішній борг держави. Загрозливий рівень зовнішньої заборгованості України стримує її соціально-економічний розвиток, стає перешкодою на шляху інтегрування.

Мета дослідження полягає у виявленні загроз зростання державного боргу України та пошуку шляхів формування ефективної стратегії управління державним боргом.

Питання державного боргу піднімаються у працях провідних економістів, серед яких Д. Рікардо, Р. Барро, Дж. Кейнс, Д. Бьюкенен, Р. Девіс, Ф. Модільяні, А. Лернер, В. Сутоміна, В. Федоров та інші. Значний доробок у сфері боргової безпеки України зроблений вітчизняними вченими А. Гальчинським, Т. Вахненком, Г. Кучером, І. Лютим. Поряд з цим, ціла низка питань, пов'язаних із розробкою ефективної стратегії управління державним боргом України лишається не достатньо вивченими.

Під борговою безпекою держави можна розуміти певний критичний рівень державної заборгованості, який дозволяє зберегти стійкість фінансової системи країни до внутрішніх і зовнішніх загроз, забезпечити певний рівень відносної незалежності держави, зберігаючи при цьому економічну спроможність країни здійснювати виплати на погашення основної суми і відсотків (відповідно до зафіксованого у кредитному контракті графіку платежів), підтримуючи належний рівень платоспроможності та кредитного рейтингу [1, с. 459]. Зрозуміло, що перевищення критичного рівня заборгованості може призвести до незворотних процесів щодо можливостей повернення боргів, їхнього обслуговування, до так званої боргової кризи або кризи ліквідності, чи фінансової, економічної і навіть політичної залежності від кредиторів [2, с.68].

На рис.1 наведено динаміку державного боргу України у 2010-2014 рр.

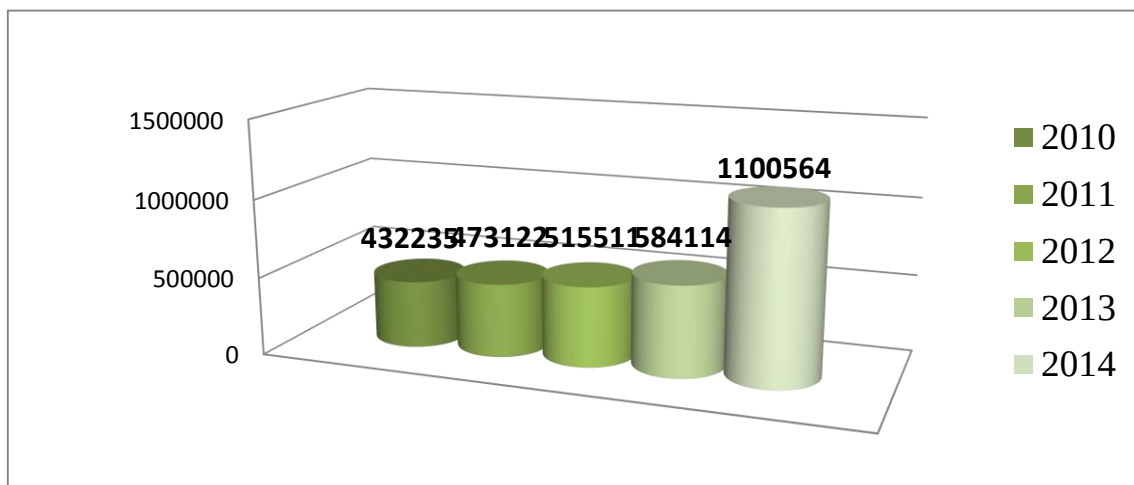

Рис.1. Динаміка зовнішньої заборгованості України у 2010-2014 рр.

Як видно з даних рис.1. зовнішній борг України зростає, та згодом може набути загрозливих розмірів.

Дослідження показало, що в 2014 році за усіма показниками, окрім рівня зовнішньої заборгованості на 1 особу, який склав 575,5 дол. США, Україна демонструє показники нижче

гранично допустимих меж [5], що є позитивним фактором та надає певного запасу міцності за умов погіршення макроекономічної ситуації [3].

Практика останніх років довела, що існує ряд прогалин у політиці управління зовнішнім державним боргом. Зарубіжний досвід показує, що найефективнішим є вкладення позичених коштів в інвестиційну діяльність держави. Україна обрала найменш ефективний метод вкладення коштів, а саме на покриття бюджетного дефіциту та на зменшення державного боргу попередніх періодів. У табл. 1 наведено показники витрачання позичкових коштів в Україні у 2014-2015.

Таблиця 1

Показники витрачання позичкових коштів в Україні у 2014-2015 рр., млн. грн.

Показник	2014 рік	2015 рік (прогнозні показники)
Виплати за зовнішнім боргом	27763,9	124111,2
Виплати за внутрішнім боргом	50005,1	106372,4
Загальні витрати з погашення державного боргу	77 769	230483,5

Як показують дані табл. 1 у 2014 р. витрати з погашення державного боргу України становили 77769 млн. грн., відставання з погашення державного боргу становили 17,6%. Виплати за державним боргом у 2015 році за рахунок коштів державного бюджету оцінюються на рівні 230483,5 млн. грн., з яких передбачено 53,8 % на виплати за зовнішнім боргом, а 46,2 % на виплати за внутрішнім боргом [4, с.41].

Було встановлено, що на даному етапі боргова безпека України знаходиться під загрозою, про що свідчить значне зростання як внутрішнього, так і зовнішнього державного боргу. Відтак, державі необхідно проводити активну політику у сфері управління державним боргом та застосування ефективної стратегії управління державним боргом, яка сприятиме ефективному використанню запозичень та створить необхідні умови для оптимізації боргового навантаження. В основу такої стратегії має бути покладено:

- удосконалення нормативно- правового забезпечення;
- підвищення ефективності інвестиційної складової бюджетних видатків;
- стратегічні завдання переорієнтації боргової політики;
- зменшення боргового тягаря, за рахунок бюджетних коштів, розвитку альтернативних, непозичкових інструментів фінансування бюджетних видатків.

Отже, реалізація окреслених напрямків дасть змогу підвищити боргову безпеку держави, покращити систему державного управління та вирішити ряд соціально-економічних питань в державі.

Список використаних джерел

1. Борисюк О. Боргова безпека України в умовах Європейської інтеграції / О. Борисюк // Європейська інтеграція: досвід Польщі та України. – 2013. – С. 459-466.
2. Дудченко В. Зовнішній борг: особливості вимірювання та економічні наслідки / В.Дудченко // Економічний аналіз. – 2010. – Вип. 7. – С. 68-71.
3. Наказ Міністерства економіки України «Методика розрахунку рівня економічної безпеки України» від 02.03.2007 р. № 60 / Міністерство економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=97980&cat_id=38738
4. Олійник О.В. Боргова безпека України: стан, проблеми, перспективи /О.В. Олійник// Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. – 2011. – № 2(5). – С. 41-47
5. Показники зовнішньої заборгованості України /Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

ФІНАНСОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ У РОЗРІЗІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Анотація. Визначено сучасний стан фінансового ринку України у розрізі банківської системи. Охарактеризовано процес інтеграції фінансового ринку України у світовий ринок.

Ключові слова: фінансовий ринок, ринок цінних паперів, валютний ринок, кредитний ринок, банківська система.

Кожна країна має свою унікальну модель фінансової системи. Україна пішла шляхом створення банківсько-орієнтованої моделі структурної організації фінансової системи, за основу якої взято німецьку модель універсального фінансування комерційними банками та деякі елементи англосаксонської моделі.

Розвиток банківської системи як головного складника фінансового ринку покликаний прискорити трансформацію суспільства загалом і розвиток бізнесу зокрема, оскільки значний вплив банків на українське середовище є очевидним [1].

Незважаючи на ліквідацію проблемних банківських установ з приватним українським капіталом, частка

іноземного капіталу у статутному капіталі банків на 2014 рік складає 32,5%[2]. При цьому, значну вагу серед іноземного капіталу займає російський капітал. Зростання частки іноземного капіталу було обумовлене прийняттям рішень щодо європейської інтеграції і скасування низки обмежень щодо доступу.

Зростання обсягів залучених банками коштів від фізичних осіб поряд зі збільшенням частки строкових коштів в зобов'язаннях зумовлено високими відсотковими ставками по строковим коштам. З одного боку, даний факт говорить про поступове відновлення довіри населення до банків, з іншого – ресурс, залучений від фізичних осіб, є дорогим, і на фоні відсутності активного кредитування, скорочує чистий процентний дохід банків [3].

Адекватність регулятивного капіталу станом на початок 2015 року складає 15,6%, що перевищує мінімальне допустиме значення (10%).

Інтеграція фінансового ринку визначається як взаємопроникнення та переплетіння національних фінансових процесів для створення цілісного фінансового ринку, що сприяє збільшенню щільності зв'язків між країнами у фінансовій сфері і супроводжується зближенням їх організаційних систем [4].

Світовий досвід показує, що країни з достатньо незалежним центральним банком досягають кращих результатів в економіці.

Досліджуючи індекс Цукермана рівень незалежності НБУ складає 52% від ідеального стану[5]. Для поліпшення цього показника потрібно здійснювати реформування банківської системи.

В Україні має місце процес збільшення капіталізації національних фінансових установ, злиття страхового, банківського та промислового капіталів. Ліберизація торгівлі сприяла виходу українських суб'єктів на ноземні ринки. Проте присутність національного фінансового капіталу на них незначна. Залучення іноземного капіталу до українського ринку сприяє зростанню конкуренції і, з часом, може привести до поглинання вітчизняних фінансових компаній. Взаємодія фінансових ринків різних країн впливають на український фінансовий ринок і сприяють його залученню у світовий простір (таб. 1). Фінансовий ринок України знаходиться в сфері впливу світового ринку, при цьому коефіцієнт кореляції складає 0,89, найбільший вплив здійснюють ринки країн ЄС.

Таблиця 1

SWOT-аналіз присутності іноземного капіталу на національному ринку

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Поліпшення якості обслуговування у сфері фінансових послуг, поширення міжнародних	1. Ризик «залежного розвитку» національного фінансового сектору від

стандартів ведення бізнесу.	ситуації на світовому ринку.
2. Поява нових інформаційних технологій та інновацій.	2. Неможливість повного контролю над операційними іноземних банків.
3. Впровадження нових фінансових послуг та здеревіння традиційних.	3. Задоволення інтересів країни походження капіталу.
4. Акумуляція національних заощаджень.	4. Необхідність збереження національного контролю над фінансовою системою.
5. Залучення нового іноземного капіталу	5. Витіснення українських банків більш капіталізованими іноземними банками
Можливості	Загрози
1. Наявність потенціалу для розвитку ринку фінансових послуг за участю іноземного капіталу.	1. Низька прогнозованість поведінки іноземних інвесторів
2. Підвищення консолідації та капіталізації фінансової сфери, зокрема через реорганізацію шляхом злиття і поглиблення національних фінансових установ іноземними інвесторами.	2. Можливість втрати національного фінансового ринку.

У 2014 рік маємо негативні підсумки макропоказників в Україні. Незважаючи на спроби щось змінити, 2015 рік не принесе зростання економіки, що формує нові виклики для країни та фінансового ринку. Реформи у 2014 році почалися в різних секторах, але незважаючи на спроби щось змінити це призвело до гіршого результату [6]. Основні проблеми були у таких частинах, як:

Фондовий ринок – проблеми регулювання, контролю, послідовності ініціювання та реалізації змін у правовому полі.

Фінансова інфраструктура - залишається нецентралізованою і не виконує функції стимулювання ліквідності.

Депозитарна система – недосконалість законодавчого права, що майже призвела до розкраданню депозитарних активів.

Біржова інфраструктура – велика кількість товарних бірж, неадекватність цінових орієнтирів, відсутність контролю за достовірністю ціноутворення, поширенню інсайдерської інформації та про концентрацію ліквідності.

Податкова законодавство – невдала спроба поєднати податковий та бухгалтерський облік фінансових інструментів, що мало не поставило хрест на цілій галузі, – інститути спільного інвестування.

Дане дослідження дає змогу зробити висновок, що взаємодія фінансових ринків повинна допомагати розкриттю можливостей України. Інтеграційне співробітництво повинне будуватися як складова частина світового господарства, орієнтовану на його правила, що буде сприяти формування відкритого фінансового ринку.

Отже, взаємодія фінансових ринків повинна допомагати розкриттю можливостей України. Інтеграційне співробітництво повинне будуватися як складова частина світового господарства, орієнтовану на його правила, що буде сприяти формування відкритого фінансового ринку.

Список використаних джерел:

1. Bank for International Settlements / 78-th Annual Report / Basel // www.bis.org
2. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
3. Дибя М. І. Капіталізація банківської системи як чинник підвищення надійності економіки України – 2008. – № 6
4. Наслідки інтеграції України до єдиного ринку фінансових послуг Європейського Союзу [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.ufin.com.ua/analit_mat/strah_rynok/004.htm .
5. Cukierman A. Central Bank Independence and Monetary Policymaking Institutions - Past, Present and Future // Central Bank of Chile Working Paper № 360. April 2006.

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Анотація. В статті проаналізовано загальні аспекти фінансової політики України, особливості, роль в сучасних складних умовах господарювання, глобалізація як вихід із кризи.

Ключові слова: фінансова політика, фінансова криза, глобалізація, інтеграція, капітал.

Фінансова політика - одна з найважливіших частин економічної політики країни. Вона проявляється у використанні державних фінансових ресурсів, регулюванні доходів і витрат, формуванні і виконанні держбюджету, в податковому регулюванні, в управлінні грошового обігу та у впливі на курс національної валюти.

Метою державної фінансової політики є забезпечення істотного підвищення рівня життя громадян нашої країни. Його показники слід орієнтувати на рівень добробуту населення, досягнутий у розвинених країнах. Розв'язання такого завдання передбачає прийняття відповідних програм на довгострокову перспективу, конкретизованих на кожний визначений період.

При цьому слід усвідомлювати: таких результатів можна досягнути лише за умов, що Україна за рівнем економічного розвитку досягне потенціалу розвинутих держав.

В даний час особливо гостро проявилися недоліки фінансової політики, які стримують економічний і соціальний розвиток нашої країни. До них відносяться: догматичний (нетворчий) характер фінансової політики, її нездатність швидко реагувати на мінливі умови розвитку нашої держави, знаходити потрібні способи для вирішення назрілих завдань; відсутність стратегічних концептуальних розробок; проведення часткових малообґрунтованих тактичних заходів, орієнтованих на миттєву вигоду; відрив фінансової політики від фактичного стану справ у народному господарстві; порушення найважливішої вимоги правильного ведення фінансового господарства - жити за коштами; корупція у вищих ешелонах влади; залишковий підхід при визначенні фінансової бази задоволення соціальних потреб громадян. В Україні питання негараздів фінансової політики ще сильніше загострилися також із-за анексії Криму та війни на сході.

Фінансова політика має бути жорсткою, але справедливою і активною, та повинна стимулювати економічне зростання, захищати національні інтереси та бути привабливою для суб'єктів іноземних країн.

Вийти із стану глибокої кризи можливо лише при глобалізації України з іншими державами.

Вперше термін глобалізація був введений американським економістом Т. Левіттом у статті, яку він опублікував у 1983 р., для означення феномену злиття ринків окремої продукції. Свій подальший розвиток поняття глобалізації дістало завдяки книзі консультанта Гарвардської школи бізнесу японця К. Оме "Мир без границ" (1990 р.). У ній автор стверджував, що тенденції розвитку світової економіки неминуче ведуть до того, що транснаціональні фінансово-промислові групи все більш рішуче витісняють зі світового ринку національні корпорації. Цей процес неминуче призведе до інтернаціоналізації і глобалізації всієї системи світової економіки та її ринків. Інакше кажучи, світ опиниться на порозі нового етапу свого цивілізаційного розвитку.

Глобалізація - це виникнення єдиного економічного та інформаційного простору в загальносвітовому (планетарному) масштабі.

Однією з найбільш актуальних економіко-політичних тем останнього часу є проблема економічної та фінансової інтеграції між різними країнами. Прикладами такого роду процесів є утворення різноманітних торговельних союзів, укладення міждержавних угод за різними соціально-економічними питаннями, валютна інтеграція окремих країн. Найбільш показовими прикладами успішності економічної інтеграції, безсумнівно, є Європейський

Союз (ЄС) і Європейський валютний союз (Єврозона). При цьому основна увага громадськості в наш час приділяється питанням розширення ЄС і Єврозони за рахунок включення нових країн, зокрема України.

Значна частина світових фінансових потоків пов'язана з обслуговуванням міжнародного руху товарів і послуг, а також із прямими закордонними інвестиціями капіталу. Лібералізація цієї частини капіталів, що переміщуються по світу, у різній формі виявилася ефективною й сприятливо позначилася на багатьох національних економічних системах. Всі ці явища вказують на стрімкий розвиток фінансової глобалізації. Міжнародна фінансова інтеграція поглиблюється в усьому світі, особливо серед країн з розвинутою економікою.

В умовах активізації євроінтеграційних процесів в Україні особлива увага в сфері фінансової політики повинна приділятися такому її напрямку, як фінансова політика. Окремі особливості фінансової політики дозволяють стверджувати, що продумані податкова й бюджетна політики можуть досить ефективно виконувати функції макроекономічної стабілізації в короткостроковому й середньостроковому періодах. Однак слід зазначити, що фінансова політика не завжди є гнучким інструментом макроекономічної стабілізації в рамках інтеграційних об'єднань. Більше того, систематичне використання даного інструмента стабілізації призводить до нагромадження державної заборгованості та формування стійкості бюджетного дефіциту.

Необхідно ввести обмеження на параметри фінансової політики. Зокрема, ця теза знайшла своє відбиття в Маастрихтській угоді, підписаній країнами Європейського валютного союзу. Відповідно до цієї угоди, країнам не дозволено мати дефіцит бюджету (перевищення видаткової частини державного бюджету над дохідною) більш ніж 3 % ВВП (фактично

дефіцит державного бюджету на 2015 рік становитиме 76,3 млрд.грн , що дорівнює 4.12% ВВП(1850.020 млрд.грн x3%=55.5млрд.грн); та обсяг сукупного державного боргу не може перевищувати 60 % ВВП (борг України досягне піку в 73,4% у 2015 році, що на 12 процентних пунктів вище, ніж спочатку було «запрограмовано», – зазначено в програмі МВФ, передає«iPress». Після запровадження реформ очікується зниження держборгу впродовж п'яти років більш ніж на 20%).

Рада директорів Міжнародного валютного фонду схвалила надання Україні \$17,5 млрд (із яких Україною вже отримано \$5 млрд) у рамках нової програми розширеного фінансування (Extended Fund Facility, EFF), що дасть можливість вирішити ряд фінансових проблем сьогодення.

Найменш інтегрованим сегментом фінансового ринку країн Єврозони є банківський сектор. Міждержавна активність банків залишається на вкрай низькому рівні, що сильно контрастує з іншими галузями економіки. Після введення єдиної валюти відсутність значних просувань в галузі підвищення банківської інтеграції було обумовлено наявністю національних регуляторів. Відсутність єдиного регулюючого органу обмежує подальшу інтеграцію сектора банківських послуг на території Єврозони.

Особливу увагу в процесі євроінтеграції України необхідно приділити розвитку вітчизняного фінансового ринку, оскільки саме цей напрямок фінансової політики зможе забезпечити виконання перерозподільної й стабілізуючої функції фінансів у державі.

Таким чином, головна мета фінансової політики держави повинна бути єдиною для всіх рівнів влади (державного, регіональних і місцевого), для всіх суб'єктів. Такою метою виступає стабільний соціально-економічний розвиток країни. Реалізація фінансової політики повинна передбачати зростання фінансових ресурсів, що перебувають у розпорядженні суб'єктів господарювання, сприяти створенню міцної фінансової основи діяльності органів влади для реалізації завдань і функцій, покладених на державу, забезпечувати стабільність суспільного виробництва з метою поліпшення економічного становища держави, соціального захисту населення та зміцнення стратегічних позицій України на міжнародній арені.

Список використаних джерел:

1. Болдова, А.А. Ринок фінансових послуг України: глобалізаційний аспект [Текст] / А.А. Болдова, В.Ю. Мойко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України.- 2012 - № 1. – С.72-78.
2. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2015 р: (проект) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dfr.gov.ua/748.html>. - Назва з екрану.- (Дата звернення 18.03.2015).
3. Стукало, Н.В. Становлення концепції розвитку національної фінансової системи України в умовах глобалізації [Текст] / Н.В. Стукало // Економіка та держава.-2009. – №7. – С. 16–27.
4. Чуприна А.І. Роль іноземного капіталу в банківській системі України. – [Електронний ресурс]. / А.І.Чуприна–Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/prvse/2013_2/8.pdf. - Назва з екрану.- (Дата звернення 24.03.2015).
5. Україна в 2010 році: щорічні оцінки суспільно-політичного та соціально-економічного [Текст]: монографія/ [за заг. ред А. В. Єрмолаєва]. – К.: НІСД, 2010.–528с.

Семенищ Богдан Олександрович

студент ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

УПРАВЛІННЯ ВИДАТКАМИ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Анотація: У даній статті розглянуто актуальні питання, пов'язані з видатками Пенсійного Фонду України

Ключові слова: Видатки Пенсійного Фонду України

До складу видатків Пенсійного Фонду відносять видатки з рахунків власних надходжень, що містять:

- виплату пенсій за віком, за вислугу років, за інвалідністю, в разі втрати годувальника, соціальних та інших пенсій, встановлених Законом України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”;
- виплату допомоги малозабезпеченим пенсіонерам;
- підвищення пенсій у зв’язку зі зміною індексу споживчих цін і зростанням заробітної плати;
- пенсійне забезпечення осіб, які не мають трудового стажу для призначення пенсій;
- виплату доплати відповідно до ЗУ “Про поліпшення матеріального становища інвалідів війни”;
- компенсацію різниці у пенсійному забезпеченні науковим працівникам;
- пенсійне забезпечення осіб, які проживають за кордоном, та іноземних пенсіонерів;
- розрахунково-касове обслуговування та керівництво у сфері пенсійного забезпечення та програмно-технічного забезпечення;
- виготовлення бланків, виплатних відомостей для виконання функцій з призначення та виплати пенсій, оплати послуг з виплати та доставки пенсій;
- формування резерву коштів Пенсійного фонду.

Видатки за рахунок коштів Державного бюджету України:

- виплату пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за різними пенсійними програми (пенсій військовослужбовцям строкової служби, особам, які працювали в органах виконавчої влади в частині, що перевищує розмір трудової пенсії, громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи);
- пенсійне забезпечення військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу та суддів у відставці.
- видатки на достроково призначені пенсії за рахунок коштів Фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування на випадок безробіття;

- видатки на пенсії по інвалідності за рахунок коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

Отже, кошти фонду не входять до державного бюджету і не можуть бути використані на інші цілі, крім виплати пенсій і допомог. Бюджет цього фонду формується передусім за допомогою коштів, які відраховують підприємства, установи та організації. Крім того, до надходжень фонду належать обов'язкові страхові внески громадян, які працюють, а також кошти державного бюджету на виплату окремих видів пенсій та допомог, добровільні внески підприємств, організацій, населення, інші надходження.

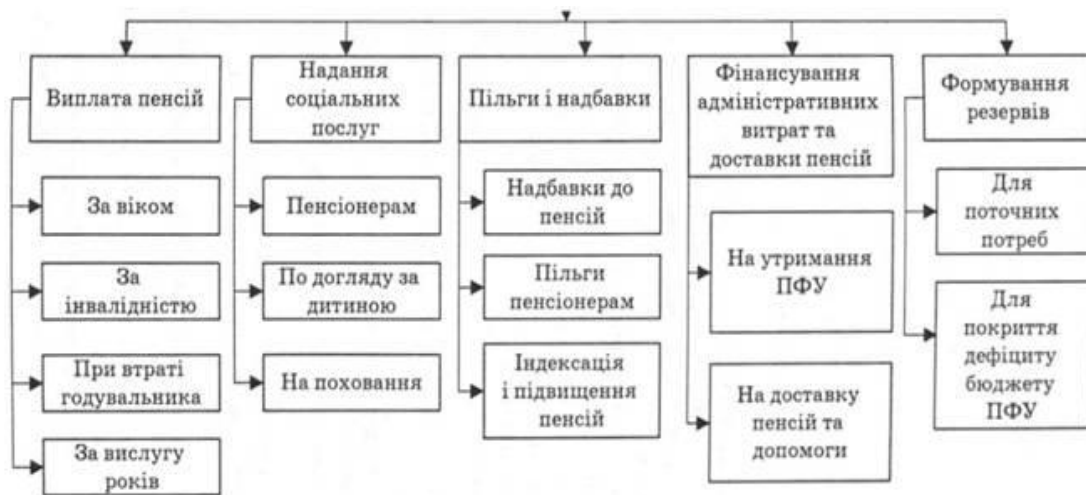
З метою фінансування витрат до ПФУ мобілізуються власні та передані доходи. Власні доходи - це надходження до ПФУ у формі обов'язкових та добровільних внесків підприємств, установ та громадян, доходи від інвестування та надходження у вигляді фінансових санкцій. Переданими доходами є кошти, що передаються Фонду з державного та місцевого бюджетів, а також з державних цільових фондів.

Переважну частину доходів фонду утворюють власні доходи, що становлять практично 90% від обсягу всіх надходжень. У структурі власних надходжень понад 80% припадає на обов'язкові внески суб'єктів підприємницької діяльності. Це установлені законодавством України відрахування підприємств, бюджетних та громадських установ та фізичних осіб до ПФУ. Їх величина залежить від суми витрат на оплату праці, що виплачуються працівникам (основна і додаткова зарплата, компенсаційні виплати та ін.). Нині такі відрахування установлені на рівні 32,3%. До цієї групи належать також кошти, що надходять до Фонду від платників єдиного сільськогосподарського податку.

Обов'язкові внески громадян - це відрахування від заробітної плати працівників, що залучаються суб'єктами підприємницької діяльності, а також осіб, які працюють на умовах трудового договору. Залежно від суми заробітної плати громадян відрахування до ПФУ становлять 1-2% від її величини. Якщо сукупний оподатковуваний дохід особи не перевищує 150 грн, сплачується внесок у сумі 1%. У разі, коли такий дохід перевищує 150 грн - 2%. Для платників окремих категорій (державні службовці, науковці та ін.) установлені ставки до 5%.

У випадку наявності профіциту бюджету Пенсійного фонду України, кошти, що перевищують видатки, можуть використовуватися за такими напрямками: погашення зобов'язань фонду, що виникли в минулі періоди; фінансування інвестиційної діяльності; збільшення величини пенсійних виплат та допомоги; покращання діяльності фонду та доставки пенсій і допомоги та ін. Тимчасово вільні кошти фонду можуть використовуватися на придбання державних пакетів акцій. Фінансування дефіциту бюджету ПФУ здійснюється за рахунок впровадження нових форм надходжень, використання кредитів, здійснення ефективного управління заборгованості фонду юридичними і фізичними особами та ін. Важливий напрям роботи фонду – це впорядкування видатків за рахунок скорочення витрат на обслуговування операцій, зменшення необґрунтованих пільг пенсіонерам, оптимізація надбавок та ін. Порядок здійснення обов'язкових платежів та організація виплати пенсій і допомоги відображена такими основними положеннями: 1) збір на державне обов'язкове пенсійне страхування справляється одночасно з одержанням коштів в установах банків на оплату праці;

2) у разі недостатності у платників коштів на оплату праці і сплати збору "в повному обсязі, вони здійснюються у пропорційних розмірах; 3) виплата пенсій та допомоги проводиться банками через особисті рахунки пенсіонерів; 4) для одержання пенсій в АППК "Аваль" кожному одержувачу відкривається вкладний рахунок. Одночасно пенсіонерам видається ощадно-пенсійна книжка; 5) видача сум у відділеннях зв'язку або з доставкою додому здійснюються за видатковим ордером та за видатковим касовим ордером.

Список використаних джерел:

- 1.Новий рік – нові завдання //Вісник Пенсійного фонду України
- 2.Надточий Б., Яценко В. Пенсійне забезпечення в Україні: історичний аспект // Україна: аспекти праці.
- 3.Сирота І. М. Право пенсійного забезпечення в Україні.
- 4.Мастюгіна Г. Пенсійне забезпечення / Г. Мастюгіна // Вісник податкової служби України.
- 5.Коваль О. П. Пенсійна система як фактор економічної безпеки держави

Савлук Ірина Сергіївна

студентка Київського економічного коледжу Київський національний економічний університет ім.Вадима Гетьмана

ПРО ОСНОВНІ ЧИННИКИ СУЧАСНОЇ ДЕВАЛЬВАЦІЇ ГРИВНІ

Анотація. Стаття присвячена проблемі швидкої девальвації гривні, що відбувається останнім часом і примушує задуматись про основні причини даного явища з метою пошуку шляхів її стабілізації та недопущення подібної ситуації в майбутньому.

Ключові слова. Девальвація, валюта, причини, НБУ.

Основний текст. Девальвація як зниження ринкового курсу є одним з двох показників стабільності будь-якої валюти, другим її показником є інфляція. Ці показники тісно між собою пов'язані і в нормальних умовах взаємно впливають один на одного. Проте в надзвичайних умовах, подібних до тих, які переживає сучасна Україна, девальвація набуває самостійного значення і стає могутнім чинником нарощування інфляції з серйозними негативними наслідками для всієї економіки і соціальної сфери. Це робить дану тему надзвичайно актуальною.

Найбільш загрозливими, постійно діючими і слабо керованими з боку держави є девальваційні чинники, що сформувались в реальному секторі економіки у вигляді ряду диспропорцій, які постійно поглиблюються, погіршуючи кон'юнктуру валютного ринку. Ключовим серед них є переважаючий розвиток експортноорієнтованого виробництва порівняно з виробництвом для внутрішнього ринку, що спричинює надмірну залежність країни від імпорту товарів та надвисокий попит на валютному ринку з боку імпортерів, що не покривається валютною виручкою від експорту. Вперше обсяг експорту товарів і послуг виявився меншим обсягу імпорту у 2006 році (на 1.6 млрд. дол. США) і всі наступні роки ця різниця невпинно зростала (до 15.6 млрд. дол. США у 2013 році). Лише у 2014 році дефіцит експортної виручки скоротився до 5.5 млрд. дол. США, проте це покращення відбулось не за рахунок послаблення вказаної диспропорції, а завдяки обвальному скороченню імпорту внаслідок політичних подій (анексія Росією Криму, війна в Донбасі). Такий великий і тривалий розрив між експортними і імпортними валютними потоками неможливо було перекрити валютними надходженнями по капітальних і фінансових операціях платіжного

балансу і він протягом багатьох років зводився з дефіцитом, що провокувало хронічне посилення девальваційного тиску на гривню.

Крім цієї диспропорції на курс гривні негативно впливають і такі диспропорції реального сектору економіки як переважно сировинний характер експортноорієнтованого виробництва, надвисокий рівень тонізації економіки, монополізації та олігархізації економіки та ін. Всі вони знижують ефективність економіки України, послаблюють її конкурентоспроможність на світовому ринку і гальмують нарощування валютних надходжень в Україну.

Основною диспропорцією у сфері державних фінансів, що постійно «підточує» стабільність курсу гривні, є хронічний дефіцит державного бюджету. Тільки за останні 6 років щорічний бюджетний дефіцит коливався від 20.3 до 70.0¹ млрд. грн., а загальна його сума сягає 300.0 млрд. грн. за цей період. Для фінансування цього дефіциту використовуються зовнішні і внутрішні запозичення в іноземній та національній валюті, внаслідок чого швидко зростає державний борг, в т.ч. зовнішній. Оскільки Уряд України став хронічним позичальником, на фінансових ринках падає довіра до нього, що спонукає зростання ціни державних запозичень і ускладнює повернення в майбутньому.

Зменшити девальваційний ефект погашення державного валютного боргу на короткий термін можливо заміною покупки валюти на внутрішньому ринку позикою її на зовнішньому ринку (рефінансування боргу). В 2014 р. Україна не змогла здійснити рефінансування своїх зобов'язань, що істотно погіршило ситуацію на валютному ринку і дало відчутний поштовх до девальвації гривні в кінці 2014 – на початку 2015рр.

Крім розглянутих, переважно об'єктивних чинників з середини 2013р. в Україні загострилась дія переважно суб'єктивних чинників, таких як стремління уберегти капітал і заощадження від знецінення та спекулятивні мотиви. В основі цих чинників лежить посилення недовіри до національної валюти і до банків, що було спровоковано загостренням соціально-політичних обставин в країні в кінці 2013р. Першими виявили недовіру до банків власники переказних валютних рахунків, залишки на яких скоротились за листопад і грудень 2013р. на 3.63 млрд. грн. Залишки на всіх інших рахунках у цей час навіть зростали. Після окупації Росією Криму і загострення ситуації на Донбасі стала поглиблюватись недовіра як до банків, так і до національної валюти. Всього за 2014р. було вилучено з банківських депозитів близько 130 млрд. грн. Третина цієї суми була залишена на руках юридичних та фізичних осіб (у готівковому обороті), а решта була спрямована на внутрішній валютний ринок для покупки валюти, що спричинило істотне падіння курсу гривні в 2014р. і продовжує тиснути на курс у 2015 р.

Подібний девальваційний тиск на гривню протягом 2014-2015 рр. здійснювався також завдяки масовому стабілізаційному кредитуванню НБУ комерційних банків, які опинились перед загрозою втрати ліквідності. Завдяки відсутності належного контролю за цільовим використанням таких кредитів банки мають можливість виконувати свої зобов'язання з порушенням встановленої черговості, виводити з банків капітал їх власників та забезпечувати відплив за кордон їх VIP-клієнтів. Це підриває основи стабільності банків і провокує додатковий тиск на курсову стабільність гривні. Про реальність такої загрози може свідчити той факт, що за 2014р. кількість банків, до роботи яких НБУ пред'явив претензії становила 65, що в 66.5 рази більше ніж в 2013р., а обсяг наданих НБУ кредитів комерційним банкам зріс на 42.2% (на 33.9 млрд. грн.).

Спроби НБУ стримувати падіння курсу гривні шляхом валютних інтервенцій давали короткостроковий ефект, але ціною втрати золотовалютних резервів. При цьому накопичений за попередні роки девальваційний потенціал не зникав і чекав слушного часу. Такий час настав, коли золотовалютні резерви знизились до граничного можливого мінімуму – 6.0 млрд. дол. США – і НБУ втратив можливість здійснювати валютні інтервенції та перейшов на курсовий режим вільного плавання, внаслідок чого ринковий курс «злетів» до 30 грн. за дол. США. Щоб уникнути подальшого обвалу гривні і економічного колапсу, НБУ в лютому-березні 2015р. змушений був запровадити жорсткі обмеження на валютні операції

¹ Очікуваний обсяг дефіциту за 2014р.

банків і їх клієнтів – експортерів та імпортерів. Але й ці заходи – лише тимчасова передишка, за якою може послідувати колапс зовнішньоекономічних зв'язків України. Відсунути цей колапс на більш тривалий час можливо лише за рахунок зовнішніх запозичень, перш за все кредитів МВФ. А остаточно зняти цю загрозу можливо лише шляхом проведення в країні комплексу глибоких економічних реформ, в т.ч. в монетарній і банківській сфері, які дадуть можливість Україні повертати одержані кредити.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV зі змінами і доповненнями/ Електронний ресурс www.zakon.rada.gov.ua
2. Дзюблюк О.В. Валютна політика: Підручник.-К.: «Знання».-2007р. – 422с.
3. Сколотяний Ю., Пасочник В. Гривня: хто винен і що робити? Консильїум//Дзеркало тижня- №7 (203), 2015
4. Платіжний баланс України/ Бюлетень Національного банку України.-2015-№1
5. Основні тенденції валютного ринку // Електронний ресурс. Офіційний сайт НБУ: <http://www.bank.gov.ua/>

Харчишина Ольга Миколаївна

викладач економічних дисциплін Технологіко-економічного коледжу Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Анотація. В статті визначені історичні, соціальні, економічні аспекти оподаткування доходів фізичних осіб, обґрунтовані напрями удосконалення законодавчої та нормативної бази стягнення податку.

Ключові слова: податок, доходи громадян, податкова система.

Стабільна та збалансована податкова система – ефективний інструмент економічної політики держави в умовах ринкової трансформації. У науці та у практиці, висувуються принципово нові підходи до управління народним господарством, серед яких особливе місце посідають фінансові інструменти й важелі, зокрема податки.

Оподаткування доходів громадян має свою тисячолітню історію. Вони з'явилися ще в ті часи, коли у світі формувалися перші держави і носили назву “Податки з населення”, які були потрібні для утримання публічної влади. З позиції історичного підходу вважається, що вперше податок на доходи фізичних осіб був використаний у Великобританії в 1799 році з метою фінансування ведення війни з Францією. У США цей вид оподаткування вводився в 1862 році на військові витрати. У країнах континентальної Європи оподаткування доходів фізичних осіб розвивалося повільніше. Якщо в Бельгії воно було започатковано ще в 1828 році, Австрії – у 1849 році, Італії – у 1864 році, то в Німеччині – у 1897 році, Іспанії – у 1900 році, а у Франції – тільки в 1914 році [5, с. 94].

На українських землях податки, які сплачували фізичні особи, стягувалися ще задовго до заснування Київської Русі. Перші згадки про них можна знайти в “Повісті минулих літ” Нестора-літописця.

З 01 січня 2011 р. сплата податку на доходи фізичних осіб в Україні регламентується IV розділом Податкового кодексу України та відповідними змінами та доповненнями, прийнятими на законодавчому рівні [1].

Власне, податок на доходи фізичних осіб, як і податкова система загалом, має свої особливості в кожній країні. Держава при встановленні ставок оподаткування має на меті, з одного боку, забезпечення стабільності доходів своїх громадян, а з іншого – можливість впливати на обсяги їхніх заощаджень.

На даному етапі розвитку України, посилюється бюджетне і соціальне значення податку з доходів фізичних осіб. Податок розглядають не лише як інструмент наповнення дохідної частини бюджету, але й як важливий соціально-економічний чинник.

Податок на доходи фізичних осіб відіграє значну фіскальну роль, але головною проблемою даного податку є те, що він не є нейтральним і соціально справедливим. Незаможні верстви населення у структурі власних витрат сплачують значно більший обсяг коштів, ніж заможні. Це обумовлено тим, що для більшості громадян з невисокими статками єдиним джерелом доходу є зарплата [4, с. 43].

Основним напрямком подальшого удосконалення законодавчої бази у цій сфері має стати зменшення податкового навантаження на соціально незахищені верстви населення та зростання відповідальності платників податку за ухилення від оподаткування. Потрібна активізація державної політики високих доходів громадян, насамперед – для економічного активного населення, що забезпечує процес генерації первинних доходів як об'єкта оподаткування (доходи громадян різних категорій економічно активної частини населення) [2, с. 36]. Необхідним є також удосконалення системи оподаткування доходів від операцій з продажу нерухомого майна, спадщини і подарунків.

Держава не зовсім стимулює сплачувати податок на доходи фізичних осіб, тому потрібно механізм оподаткування доходів громадян зробити більш прозорим та справедливим щодо різних верств населення, а також запровадити мережу пільг для категорії населення, що має менші доходи.

Серед основних кроків на шляху удосконалення процесу стягнення даного податку можна запропонувати наступні:

- запровадження регресивної шкали ставок ПДФО з одночасним застосуванням єдиного соціального податку замість існуючої складної системи нарахувань на фонд оплати праці. З метою заохочення платників податків до детінізації своїх доходів ставка ПДФО в Україні для верств населення з високими доходами має бути меншою за існуючу нормативну ставку;
- у механізмі сплати ПДФО необхідно запровадити неоподатковуваний мінімум на рівні прожиткового мінімуму для всіх категорій платників, а також на вибір платника податку – норму оподаткування сімейного доходу;
- необхідно здійснити глобальний підхід до визначення об'єкта оподаткування замість існуючого сьогодні вибіркового підходу;
- вдосконалення механізму надання податкових пільг, зокрема на законодавчому рівні;
- запровадження єдиного соціального податку має відбуватися у декілька етапів шляхом поступової зміни співвідношення платежів до фондів соціального страхування працівників і роботодавців. Протягом кількох років частки платежів працівників і роботодавців мають бути приведені до рівного співвідношення. При цьому солідарна система соціального забезпечення також поступово має бути замінена на систему персоналізованого індивідуального страхування громадян: медичного, життя, пенсій;
- проведення податкової амністії доходів громадян, запровадження нових форм і методів адміністрування ПДФО.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – 112 с. (Із змінами, внесеними згідно із Законами України). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
2. Коблянська О. І. Утримання ПДФО із заробітної плати за новими правилами / О. І. Коблянська, Т. Д. Даценко // Облік і фінанси АПК. – 2011. – 117 с.
3. Кривицький В. Б. Адміністрування податку з доходів фізичних осіб / В. Б. Кривицький, А. О. Нікітішин // Фінанси України, 2011. – 100 с.
4. Лайко П. А, Шевчук І. В. Фіскальна роль оподаткування доходів фізичних осіб і напрями її зміцнення / П.А. Лайко, І. В. Шевчук // Економіка, менеджмент, агробізнес. – 2010. – 382 с.
5. Перерва М. Г. Податок на доходи фізичних осіб / М. Г. Перерва // Економічні науки. – Серія “Облік і фінанси”, 2011. – 178 с.

РОЗВИТОК ГРОШОВИХ СИСТЕМ В ПЕРЕХІДНИХ ЕКОНОМІКАХ

Анотація. Грошова система України розвивалась разом з національною економікою і набула відповідних ознак та властивостей, які найбільше відповідали вирішенню проблем певного етапу ринкової трансформації. Проте в сучасних умовах досягнутий потенціал грошової системи України перестає відповідати завданням, які можуть бути вирішені для переходу до нового, вищого типу економічного розвитку, спроможного забезпечити конкурентоспроможність у глобалізованому світі. В умовах економічної кризи особливо гострою є проблема переходу від експортно орієнтованої моделі економіки, яка вже вичерпала свій потенціал, до сучаснішої, що вимагає формування адекватної моделі грошової системи. Тому особливо важливим є використання досвіду країн, яким вдалося сформувати моделі грошових систем, спроможних підвищити ефективність національних економік.

Ключові слова: грошова система, початковий етап.

Грошові системи є традиційним об'єктом досліджень в монетарній теорії. Різні аспекти вивчення грошових систем, відобразили в своїх роботах Г. Башнянин, А. Грищенко, М. Савлук та ін. Одночасно проблематика пошуку найефективнішої моделі економічної системи для української економіки також присутня в працях В. Геєця, І. Лукінова, Ю. Пахомова, Ф.Філіпенко. Проте проблема відповідності грошової системи завданням розвитку національної економіки майже випала з поля зору вчених економістів.

Мета роботи полягає в дослідженні еволюції грошових систем у взаємозв'язку з різними моделями економічного розвитку, які сформувались у перехідних економіках.

Особливості сучасної економіки України зумовлюють зміст ринкових реформ, спрямованих на трансформацію економічної системи командного типу в ринкову систему. Однак формування ринкових відносин не є кінцевою метою перехідних процесів. Мета трансформації – досягнення макроекономічної стабілізації та економічного зростання на базі всебічного розвитку ринкового механізму розподілу та використання економічних ресурсів суспільства. Досягнення макроекономічної стабілізації за сучасних умов економіки України є складним трансформаційним процесом, в якому можна виділити два взаємопов'язані етапи.

1. Початковий етап, що має такі завдання: по-перше, подолання кризових явищ, неминучих за умов відмирання старої системи (інфляція, бюджетний дефіцит та ін.); по-друге, створення передумов для виникнення ринкових господарських форм – ринкова лібералізація економіки. Тривалість початкового етапу залежить від глибини кризи та ефективності стабілізаційної політики держави. Для України початковий етап характеризується дуже глибокою кризою (економічною, політичною, соціальною), що значно ускладнює трансформаційні процеси. Вирішення завдань початкового етапу дасть можливість створити передумови для здійснення наступного етапу.

2. Стабілізаційний етап – створення ефективної ринкової економічної системи, що складається з двох основних фаз: фази становлення ринку, в умовах якої створюються основні інститути ринкової економіки, та фази структурних перетворень (структурного коректування), коли під впливом нових ринкових чинників перетворюється відтворювальна структура економіки. Необхідність одночасного здійснення обох фаз зумовлена тим, що криза перехідної економіки України є не тільки частиною промислового циклу, а й кризою економічної системи в цілому. За цих умов макроекономічна стабілізація означає, насамперед, подолання кризи, що диктує необхідність як створення ринкових структур, так і здійснення структурного коректування економіки з одночасним техніко-технологічним оновленням усього виробництва. При цьому вирішити завдання стабілізаційного етапу можна тільки на основі досягнення мети початкового етапу перехідних процесів.

Першочерговим завданням початкового етапу в Україні є досягнення грошової стабілізації: значне зниження інфляції, скорочення дефіциту державного бюджету на основі

подолання незбалансованості його доходів та витрат, стабілізація обмінного курсу національної валюти. Для вирішення цих проблем необхідно встановити суворий контроль за грошовою емісією, державними доходами та витратами, створити ефективну банківську систему.

Без грошової стабілізації неможлива реформа ціноутворення як початковий етап ринкової лібералізації економіки. Річ у тім, що у зв'язку з ліквідацією державного контролю за цінами і скороченням бюджетних субсидій, які підтримували необґрунтовано низькі ціни на окремі товари, відбувається ринкова лібералізація ціноутворення, що, як правило, на початковому етапі за умов надмірної ліквідності зумовлює значне зростання цін. Тому ще одним не менш важливим фактором стабільності під час перехідної економіки є роль обмінного курсу та його стабілізації. Перехід до ринкової системи господарювання передбачає кардинальну зміну змісту макроекономічної політики.

У перехідній економіці обмінний курс грає принципово іншу роль: з пасивного "споглядальника" він стає одним з факторів, що активно впливають на соціально-економічні процеси, що відбуваються в суспільстві. Лібералізація зовнішньої торгівлі, перехід від кількісних обмежень до тарифів, поступове скорочення зовнішньоторговельних обмежень роблять обмінний курс основним інструментом, за допомогою якого відбувається врегулювання платіжного балансу, і в першу чергу балансу поточних операцій.

З метою боротьби з інфляцією країни з перехідною економікою постали перед вибором стратегії стабілізації: або стабілізації на грошовій основі, яку стабілізацію на базі обмінного курсу. Стабілізація на грошовій основі передбачала вибір обсягів кредитування або рівня процентних ставок, або одного з агрегатів грошової маси (M1, M2 або M3). При стабілізації на грошовій основі досягнення поставлених цілей через уповільнення темпів зростання грошової маси повинно було привести до зменшення інфляції, при цьому зберігався вільно плаваючий обмінний курс або "кероване" плавання. Стабілізація на базі обмінного курсу передбачала використання в якості номінального якоря фіксованого обмінного курсу. Зниження інфляції досягалося в результаті стабілізації цін на товари - об'єкти міжнародної торгівлі, які безпосередньо пов'язані з обмінним курсом, а через них стабілізувалися ціни на товари, не пов'язані безпосередньо з міжнародним обміном. Більшість країн обрало своєю стратегією стабілізацію на грошовій основі, і лише кілька країн - Польща, Словаччина, Чехія, Естонія, є прикладом вдалого досвіду проведення стабілізації на базі обмінного курсу, переваги якої, перш за все, полягають у більш "стислих" термінах зниження високої інфляції або гіперінфляції до помірної або низького рівня і в меншій глибині економічної кризи в порівнянні з країнами, що здійснюють стабілізацію на грошовій основі.

Отже, на процес вибору моделі грошової системи впливає широке коло факторів, які виходять за межі економічної доцільності. Історичні традиції, національний менталітет та громадська думка є не останніми чинниками, які визначають можливість та доцільність застосовування певної моделі грошової системи. Для ефективного функціонування грошової системи важливо, щоб вона сприяла створенню дієвих економічних та соціальних механізмів, стимулюванню економічної та інноваційної активності і модернізації суспільства. Українська економіка в сучасних умовах стоїть перед проблемою пошуку нової, ефективнішої моделі економіки, де центральне місце має зайняти грошова система, спроможна забезпечувати досягнення економічних та соціальних пріоритетів.

Список використаної літератури:

1. Буторина О.В. Закономерности валютно-финансовой интеграции / О.В. Буторина // Деньги и кредит. – 2012. – № 8. – С. 42-51.
2. Мусієнко Т. Необхідні передумови і форми взаємодії країн учасниць СЕП у сфері грошово-кредитної та валютних відносин / Т. Мусієнко // Вісник НБУ. – 2013. – № 1. – С. 22-29.
3. Потапов М.А. Внешнеэкономическая модель развития стран Восточной Азии / М.А. Потапов – М.: Международные отношения, 2014. – 240 с.

СУЧАСНИЙ СТАН ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Анотація. Податкова система, крім функції наповнення дохідної частини бюджету, впливає на економічний розвиток та є інструментом перерозподілу коштів, забезпечення функціонування соціальної сфери. Подолання соціально-економічних труднощів, з якими стикнулася Україна у цей період передбачає певний комплекс реформ. Сьогодні податкова система робить акцент саме на фіскальній, забуваючи при цьому про регулюючу та стимулюючу функції, тому проблема покращення податкової політики лишається однією з найактуальніших забезпечення економічного розвитку України.

Ключові слова: податкова система, податок

Дослідженням стану податкової системи та способами її вдосконалення займалися такі вчені, як Крисоватий А., Свердан М., Огоновський А., Онишко С., Савчук Н., Мельник П. та інші. Але при такій великій кількості наукових праць, система оподаткування залишається відсталою у своєму розвитку та дієвості від багатьох розвинених країн.

Метою роботи є аналіз принципів функціонування, розвитку та регулювання податкової системи та способів її покращення у сучасних економічних умовах.

На сьогоднішній день стратегічною метою України є вступ до Європейського Союзу. Для досягнення цієї мети необхідне реформування податкової системи, а саме перетворення її з суто фіскального інструменту на ефективний засіб соціально-економічної стратегії держави. Податкова система має стимулювати інноваційну та інвестиційну діяльність, що потребує зменшення податкового тиску, посилення захисту платників податків, максимальне спрощення процедури оподаткування [4].

Згідно даних Державної казначейської служби України за 2012-2014 рр. податки мають тенденцію до зростання У 2014 р. їх абсолютна сума склала 334,01 млрд. грн., що на 51,55 млрд. грн. більше ніж у 2013 р. та на 25,52 млрд. грн. більше ніж у 2012 р. Найбільшу питому вагу у податкових надходженнях займає податок на додану вартість 55,25% у 2014 р. На 0,66 млрд. грн. збільшились у 2014 р. у порівнянні з 2013 р. надходження податку з доходів фізичних осіб, на 8,56 млрд. грн. зменшилось надходження податку на прибуток і на 3,7 млрд. грн. зросли поступлення від акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів.

У кінці грудня 2014 р. Верховною Радою України був прийнятий пакет реформ, щодо реформування податкової системи. По-перше, слід зазначити, зменшення кількості податків з 22 до 9, але деякі податки не скасовані повністю, а в основному об'єднані. Також реформуватимуться самі податки.

Для платників податку на прибуток фінансовий результат буде розраховуватися за стандартами бухгалтерського обліку. Тут також зміниться кількість податкових різниць та 95% платників податків (з доходом до 20 млн. грн. на рік) не вестимуть облік та не застосовуватимуть різниць.

Щодо реформування єдиного податку, відбулось спрощення системи оподаткування. Від колишніх шести груп платників єдиного податку залишиться тільки три, більшість суб'єктів потрапляє в 3-ю групу, 4-я група являє собою фіксований сільськогосподарський податок. Збільшені межі доходів для підприємців: 1-а група – до 300 тис. грн. замість 150 тис. грн., 2-а група – до 1,5 млн. грн. замість млн. грн., 3-а група – до 20 млн. грн. замість 3 млн. грн. для фізичних осіб і 5 млн. грн. для юридичних осіб. Також для платників єдиного податку 3-ї групи знижені ставки єдиного податку: до 2% з ПДВ або 4% без ПДВ. Доходом платників єдиного податку, які працюють за договорами комісії, буде вважатися тільки їх винагороду.

Ставки ПДФО, також змінені, і зараз вони складають 15% та 20% (для фізичних осіб, які отримують заробітну плату вище 12180 грн.).

Реформування також торкнулось і ПДВ, з 1 квітня 2015 р. стартує проект системи електронного адміністрування цього податку.

База оподаткування податком на майно включає житлову та нежитлову нерухомість. Ставка податку встановлюється органами місцевої влади: до 2% мінімальної заробітної плати (24.36грн.) за м² на рік.

Проект закону також передбачає поступове зниження ЄСВ, у 2015 р. – 65% від базової ставки 37%, але при цьому посиляться контроль за дотриманням умов законодавства роботодавцем (у разі порушення будуть застосовані штрафні санкції).

Також був впроваджений транспортний податок з дорогих автомобілів, військовий збір (1,5% від доходу).

Встановлено на 2 роки (2015-2016 роки) мораторій на перевірки органами фіскальної служби суб'єктів малого та середнього бізнесу з обсягом доходу за попередній календарний рік до 20 млн. грн.

Щодо покращення податкової системи, на нашу думку, по-перше слід виводити бізнес з тіні, так як більше 50% усього бізнесу уникає сплати податків, хоча і є відповідні кроки до покращення цієї ситуації (введення електронного адміністрування ПДВ та впроваджено декларування зобов'язань з ПДВ за перше півріччя 2015 року у розмірі 5% від незаконно мінімізованих податкових зобов'язань без відповідальності за порушення).

Слід також змінити співвідношення між прямими та непрямими податками, що дозволить розвиватись бізнесу та покращить економіку в цілому. Основним принципом податкової системи повинна бути не кількість зборів, бо сьогоднішні сім податків тиснуть на економіку сильніше, ніж попередні 23 податки.

Основне завдання нової податкової системи – зниження податкового перерозподілу в економіці і звільнення підприємств та підприємців від фіскально-адміністративного тиску. Це дозволить зберегти виробництво та робочі місця, створити передумови для їх розвитку в майбутньому.

Однак практика показала, що реальне зниження податків можливе лише в державі з міцною економічною базою. Тільки тоді зниження ставки оподаткування приведе до зростання виробництва, що в подальшому й компенсує тимчасове зменшення податкових надходжень. На такому принципі й будують свою податкову політику провідні країни світу.

Отже, не дивлячись на всі зміни, які були проведені, податкова система потребує подальших змін, якщо Україна прагне стати розвинутою європейською державою. Серед основних напрямків реформування податкової системи, слід зазначити зниження податкового навантаження на бізнес, скорочення кількості податків, змінити співвідношення прямих та непрямих податків, але всі ці зміни повинні відбуватись поступово. Також окрім реформування податкової системи, треба покращувати стан інших соціально-економічних систем для розвитку економіки України в цілому.

Список використаної літератури:

1. Огоновський А.Р. Система податків в Україні та основні напрями її реформування / А.Р. Огоновський // Науковий вісник. – 2008. – № 17.7. – С.228-238.
2. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014 г. № 71-VIII.
3. Сідельникова Л.П., Костіна Н.М. Податкова система: Навчальний посібник. / Л.П. Сідельникова, Н.М. Костіна. – 2 - ге видання, перероб. і доп. – К: Ліра-К, 2013. – 579 с.

Григор'єв Микола Геннадійович
студент ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

РОЗВИТОК ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. Іпотечне кредитування є важливим чинником стимулювання економічного розвитку, сучасним фінансовим методом, ефективне використання якого забезпечить збільшення поступлень інвестицій в економіку України. Як свідчить зарубіжний досвід, воно сприяє об'єднанню ринків нерухомості, фінансових послуг, фондового ринку та ряду

суміжних ринків, реформі в промисловому та аграрному секторах економіки. Щодо житлового інвестування, то іпотека є найбільш ефективним механізмом розв'язання житлових проблем населення. Розвиток іпотечного кредитування, насамперед, залежить від адекватного законодавства, яке має забезпечувати, надійний захист як іпотечного кредитора, так і позичальника, з іншої, - передбачати стимули для подальшого розвитку та вдосконалення усього комплексу правовідносин у цій сфері.

Ключові слова: іпотечне кредитування, іпотека.

Питання розвитку нормативно-правової бази іпотечного кредитування досліджували у своїх працях такі вчені як В. Блідченко, Н. Гришук, О. Євтух, О. Красникова, С. Кручок, В. Лагутін та ін. Однак попри відносно велику кількість досліджень з різних проблем правового забезпечення розвитку іпотечного ринку в Україні в них бракує системності досліджень організаційно-правових основ його розвитку.

Метою роботи є виділення найвагоміших проблем нормативно-правової бази, які стримують розвиток іпотечного ринку на системному рівні, та окреслення шляхів їх вирішення.

Розвиток іпотечного кредитування в Україні в останні роки відзначався високою активністю. Тут доцільно відмітити ряд позитивних чинників, що сприяють розвитку іпотечних відносин. Насамперед, це зростання ВВП та зростання реальних доходів населення. Українські банки поступово нагромаджують досвід роботи в галузі іпотечного кредитування і зацікавлені в розширенні цього виду кредитування. Г. Шемчушенко сформулював чотири обґрунтовані підходи, на яких має базуватися правове регулювання іпотеки:

1. реалізація концепції цілісності нерухомого майна як предмета іпотеки;
2. створення надійної системи державної реєстрації прав власності на нерухоме майно та їх обтяжень іпотекою;
3. встановлення правил визначення пріоритету забезпечених іпотекою вимог кредиторів;
4. запровадження оптимальних позасудових процедур звернення стягнення на предмет іпотеки.

Основна умова ефективного розвитку іпотеки – мінімізувати ризики кредиторів при наданні кредитів під заставу нерухомості і зробити кредити доступними і безпечними для позичальників. А для цього необхідним є створення в Україні належної законодавчої і нормативної бази для забезпечення прав кредиторів та інвесторів та надання соціально-економічних гарантій позичальникам. У вирішенні цього питання важлива роль належить державі.

Розвиток іпотечного кредитування залежить від формування законодавчої бази, яка покликана забезпечувати надійний захист прав кредиторів та позичальників та передбачати стимули для подальшого розвитку та вдосконалення правовідносин у цій сфері. Одночасно слід наголосити на важливості внесення змін до законодавчих актів для узгодження їх з міжнародними стандартами та вимогами права Європейського Союзу. З урахуванням світового досвіду потрібно створити в Україні постійно діючу консультативну службу з питань іпотечного кредитування, яка б мала свої відділення та філії у всіх областях України і надавала необхідні інформаційні послуги учасникам іпотечного ринку. Державна політика у сфері іпотечного кредитування ґрунтується на тому, що держава повинна забезпечувати режим максимального сприяння суб'єктам ринку іпотечного кредитування та створювати належні умови стимулювання ефективного розвитку цього ринку. Однак навіть оглядовий аналіз чинної нормативно-правової бази свідчить про її невідповідність наведеним вище принципам.

Основні причини даної невідповідності є:

1. Нечіткість визначення поняття предмету іпотеки. Відповідно до статі 5 Закону "Про іпотеку" предметом іпотеки може бути об'єкт незавершеного будівництва або інше нерухоме майно, яке стане власністю іпотекодавця після укладення іпотечного договору. Натомість у ст. 331 Цивільного кодексу України (далі - ЦКУ) визначає, що право власності на новостворене нерухоме майно виникає з моменту завершення будівництва (створення

майна). Отже, ЦКУ унеможливило ототожнення об'єкта незавершеного будівництва з нерухомим майном.

2. Неврегульованість організаційно-правових аспектів застосування іпотечних цінних паперів. Для рефінансування іпотечних кредитів іпотечним законодавством передбачається застосування цілої низки фінансових інструментів. Зокрема, законом "Про іпотеку" передбачено використання специфічного іпотечного цінного паперу - заставної, проте ним же не передбачено наявності інструмента, який має статус документа, що надає його власнику в разі неплатежу з погашення боргу безумовне право на продаж нерухомості.

3. Проблеми реалізації предмету застави та виселення мешканців. У сучасних умовах в українській банківській практиці виникли проблеми із реалізацією принципу захисту прав кредитора та невідворотності виконання обов'язків з повернення позики; не виконуються рішення судів щодо майна, на яке повинно бути спрямоване стягнення, а тому ризики кредитора високі, адже він постійно стикається із загрозою того, що його вимоги не зможуть бути задоволені із вартості застави (нерухомості) при неповерненні боргу.

4. Ряд проблем, пов'язаних з невирішеністю питання існування єдиного державного органу - держателя єдиного Державного реєстру на нерухоме майно та їх обмежень. Світовий досвід свідчить, що система реєстрації прав власності та обмежень на будь-яке нерухоме майно, в тому числі на землю, є ефективною лише за умови її здійснення в межах єдиного реєстру. В Україні ж дії урядових установ спрямовані на створення двох відокремлених систем.

Отже, закон про іпотеку повинен передбачати надійний захист як позичальників від несанкціонованого доступу до інформації, яку вони надають банку, так і захист кредиторів (забезпечений доступ до предмету іпотеки, можливість виселення боржника після переходу майна в заставі у власність заставоутримувача, належна черговість виплат з коштів за відчужене за борги майно). Необхідною умовою є також побудова ефективної системи державної реєстрації прав на нерухоме майно. Нормативно-правова база повинна бути стабільною і забезпечити належне впровадження законодавства та регулювання фінансової системи.

Список використаної літератури:

1. Бассова Н. Стан та перспективи розвитку іпотечного кредитування в Україні / Н. Бассова // Економіст. – 2006. – № 9. – С. 36-39.
2. Кручок С.І. Іпотечне кредитування: європейська практика та перспективи розвитку в Україні / С.І. Кручок. – К.: Урожай, 2008.
3. Офіційний сайт Української національної іпотечної асоціації [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.unia.com.ua.
4. Закон України «Про іпотеку» від 05 червня 2003 року // Інтернет-сайт Верховної Ради України.

Корженко Олексій Юрійович

студент ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

ФІНАНСОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН І НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ

Анотація. Основною проблемою сьогодення і майбутнього фінансової стабілізації в Україні залишається інфляція. Негативні соціальні і економічні наслідки інфляції вимушують проводити політику, направлену на зміцнення національної валюти. Значна увага завжди приділялася регулюванню грошової маси. Необхідні серйозні і комплексні антиінфляційні заходи, впровадження яких повинно відбутися, якнайскоріше.

Ключові слова: антиінфляційна політика, фінансова система.

Складність ситуації полягає в тому, що антиінфляційну політику в Україні зараз не можна все-таки звести до тільки непрямих економічних важелів. Річ у тому, що в Україні, разом із загальними закономірностями, найважливішою причиною інфляції можна вважати

унікальну диспропорцію в економіці, що виникла, як наслідок командно-адміністративної системи. Радянській економіці були властиві тривалий розвиток в режимі військового часу і, як наслідок, надмірна частка військових витрат у ВВП, високий ступінь монополізації виробництва, розподілу і грошово-кредитної системи і інші особливості.

Питаннями функціонування фінансової системи займаються такі вчені, як: Гринспен А. [1, с. 294-309], Подьяблонская Л.М. [2, с. 123-154; 3, с. 123-129], Карлін М.І. [3, с. 266-269], Габбард Р. [4, с. 268-289] та інші. Аналіз літературних джерел показує, що роботи авторів орієнтовані на теоретичні методи регулювання функціонування фінансової системи в цілому, як елементу, а не конкретно певного випадку. На нашу думку, Україні вкрай важливо перейняти досвід країн, що вже досягли економічної стабільності, та починати реформу якнайшвидше адаптуючи отриманий досвід, і шукаючи нові шляхи.

Метою роботи є дослідження шляхів реформації фінансової системи та бюджетної політики України, спираючись на досвід прогресивних держав світу.

В умовах трансформаційної економіки України основними напрямками фінансової політики, направленої на вдосконалення фінансової системи, є [1-2]:

- вдосконалення фінансового законодавства і права;
- подолання таких форм фінансового криза, як некерована державна заборгованість країни (загальний державний борг приблизно рівний ВВП, зовнішня заборгованість 12,5 млрд. дол., внутрішня – 40 млрд. грн.); банкрутство; подолання прихованого дефіциту місцевих бюджетів, питома вага яких вже при плануванні цих бюджетів складає 60-70%; подолання кризи неплатежів, сума яких на 1.01.2015 перевищила 350 млрд. грн.;
- створення на якісно новій основі такого організаційно-економічного механізму управління фінансами, при якому гармонійно поєднувалися б такі блоки управління як управління фінансами на загальнодержавному рівні; управління фінансами на рівні підприємств, установ і організацій; управління фінансами в системі зовнішньоекономічної діяльності України;
- підвищення ефективності всього фінансового механізму, а саме: фінансове законодавство і право; управління фінансами; фінансове планування; фінансовий контроль; фінансове регулювання; нова, вдосконалена нормативна база;
- децентралізація бюджетної системи;
- створення ефективного механізму фінансової підтримки підприємницької діяльності і перш за все підприємств, зайнятих у виробничому секторі.

Під час формування цих рішень слід відповісти на питання, а звідки саме брати шляхи виходу для нормалізації важкого економічного становища сьогодення. Експерти Всесвітнього банку вважають, що для ефективного функціонування фінансової системи в Україні необхідно вжити наступних заходів:

- підвищити ефективності діяльності банків шляхом їх укрупнення;
- привести законодавчі норми України у відповідність з міжнародними нормами і вимогами Європейського Союзу з питань про фінансову і адміністративну відповідальність керівників і акціонерів фінансових установ за якість управління компаніями;
- відмовитися від використання негрошових форм розрахунків, ввести жорстку фіскальну дисципліну, відмінити картотеки, підсилити процедуру банкрутства;
- впровадити тотальні зміни у структурі роботи Національного Банку України.

Також варто розглянути основні завдання бюджетної політики України, адже середньострокову перспектива має бути спрямована на формування сприятливого макроекономічного середовища та економічного зростання в Україні.

У цьому контексті основними завданнями бюджетної політики є:

- забезпечення реальної збалансованості бюджету;
- виконання програм енергозбереження;
- сприяння розвитку підприємницької діяльності;
- забезпечення реалізації соціальних гарантій та соціального захисту вразливих верств населення.

Основними факторами макроекономічної стабільності та поступового економічного зростання повинні стати передбачувані помірні інфляційні процеси, стабільна монетарна, бюджетна і боргова політика та жорстка фінансова дисципліна.

Отже, як бачимо, перед державою стоять досить складні завдання. Їх реалізація залежить від формування ефективної та збалансованої бюджетної політики. Це означає, що формування державних доходів повинно не тільки вирішувати проблему фінансування державних видатків, а й відповідати цілям, які визначаються функціями держави в умовах ринкової економіки.

Список використаної літератури:

1. Баранова В.Г. та ін. Бюджетна система України: проблемні питання. Навчальний посібник. / В.Г. Баранова. – Київ: "Центр навчальної літератури", 2008 – С. 145-148.
2. Гринспен А. Эпоха потрясений. Проблемы и перспективы мировой финансовой системы. / А. Гринспен. – "Юнайтед Пресс", 2014. – 35-64 с.
3. Под'яблонская Л.М. Державні та муніципальні фінанси. / Л.М. Под'яблонская – "Юнити-Дана" 2012. – 45-76 с
4. Карлін М.І. Фінансова система України / М.І. Карлін. – "Бібліотека українських підручників", 2014. – 67-98 с.

Мосейчук Олена Олегівна

студент ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Анотація. На сьогоднішній день проблема розвитку валютної системи України є однією з найважливіших, оскільки для вдалого розвитку української економіки потрібно здійснювати співробітництво з іншими країнами. Валютний курс є вагомим інструментом державної політики, ефективне регулювання якого має забезпечувати створення сприятливих умов для нарощування виробництва та зростання чистого експорту – визначального фактору економічного розвитку країни. Діюча державна система валютного регулювання й контролю в Україні має безліч недоліків, головними з яких є: прогалини в законодавстві й відсутність єдиної організаційної структури, заснованої на одночасній взаємодії й координації спільних заходів щодо забезпечення валютного регулювання. Така система формувалася й продовжує формуватися у складних, суперечливих соціально-економічних умовах і потребує модернізації та ефективного раціонального управління для досягнення стабілізації валютного ринку.

Ключові слова: валютна система, ринок.

Проблеми ефективності валютної системи України досліджені у працях Шевчука В., Береславської О., Гальчинського А., Дзюблюка О., Лисицького В., Нікіфорова П., Савлука М., Стельмаха В., Туган-Барановського М.

В економічній науці проблеми валютної системи достатньою мірою досліджені, однак в сучасних умовах ринкової трансформації економіки України існує потреба подальшого дослідження процесу застосування монетарних інструментів для недопущення прискорення зростання цін, впливу застосування заходів валютної політики на різні сектори економіки.

Мета роботи визначити особливості та проблеми формування валютної системи України, а також здійснити аналіз для обґрунтування шляхів її удосконалення.

Валютна система – це організаційно-правова форма реалізації валютних відносин у межах певного економічного простору. Ці межі збігаються з межами відповідних валютних ринків. Збіг меж окремих валютних ринків і валютних систем забезпечує їх внутрішню єдність: ринок створює економічну основу для системи, а система є механізмом забезпечення функціонування і регулювання ринку.

На жаль, проблеми валютної системи вирішуються в Україні вкрай повільно і нашоухуються на великі труднощі. Розглянемо кожну з проблем детальніше.

Нинішня ситуація на валютному ринку характеризується нестійкою рівновагою, що виявляється в постійних коливаннях курсу долара. Це коливання обумовлене тим, що рівень золотовалютних резервів Національного банку України залишається недостатнім для згладжування різких стрибків курсу долара. Покупка валюти Центральним банком на ринку йде не тільки на поповнення резервів, але і на обслуговування зовнішньої заборгованості. Чим більше потрібно засобів для обслуговування зовнішнього боргу, тим менше можливостей у Центрального банку проводити політику згладжування коливань курсу долара. До того ж, слабкий експортний потенціал не забезпечує достатніх валютних надходжень у країну, а відсутність нормальної економічної ситуації примушує експортерів приховувати валюту за кордоном, оскільки у них немає гарантій вільного розпорядження своїми валютними коштами й необхідних стимулів до їх інвестування в національну економіку.

Ключовими вимогами, які необхідні для успішного функціонування валютної системи є:

1. Забезпечення відповідної ліквідності. Ця умова припускає існування офіційних резервів в урядів країн, які приймають участь у міжнародній торгівлі. Також потребує стимулів для того, щоб комерційні банки, які діють в якості дилерів, що торгують іноземною валютою, мали достатні її резерви для забезпечення потреб приватного сектору;

2. Дія механізму вирівнювання (регулювання). Ця мета потребує, щоб: окремі країни проводили економічну та фінансову політику, яка б сприяла підтриманню збалансованої міжнародної системи платежів; фінансові механізми забезпечували регулювання платіжного балансу; уряди сприяли збереженню рівноваги на ринках іноземної валюти.

3. Впевненість у міжнародній грошовій системі. Якщо фірми та інвестори приватного сектору будуть впевнені у тому, що уряди проводять політику, яка веде до збалансованої міжнародної системи платежів, вони будуть мати довіру до системи. Міжнародні організації, такі як МВФ, намагаються сприяти проведенню такої політики урядами. У доповнення до цього уряди здійснюють спільні зусилля для того, щоб викликати довіру до системи.

Проблема впливу капіталу з країни є також слабкою стороною національної валютної системи, бо зачіпає усі її елементи. Дана проблема зараз багато в чому визначає подальший розвиток нашої економіки. Маючи ряд загальних рис із зарубіжними аналогами, український феномен втечі капіталу відрізняється великою своєрідністю як по мотивах відтоку, так і по каналах вивозу ресурсів і макроекономічних наслідках. Ця своєрідність витікає із специфіки первинного накопичення капіталу шляхом тіньового перерозподілу доходів і витягання спекулятивних прибутків на ринку фінансових інструментів, прагнення господарюючих суб'єктів стабілізувати (або нарощувати) рівень доходів в обстановці спаду виробництва і в тяжких умовах ведення бізнесу (важкий податковий тягар, криміналізація економіки і низький рівень гарантій безпеки бізнесу, недосконалість ринкової інституційної і правової бази і т.д.).

Для стримування витоку капіталу з економіки необхідно розробити стратегічну програму і тактику дій, зробити "втечу" капіталу економічно не вигідною. Перш за все, необхідно забезпечити соціально-економічну і політичну стабільність в Україні і захист прав власності. Необхідний правовий режим гарантій для страхування комерційних і політичних ризиків, непередбачених дій держави.

Підводячи підсумок дослідженню валютної системи і валютного ринку, слід зазначити наступне: лібералізація ринку, зокрема валютного, повинна проводитися в умовах досягнутої макроекономічної стабільності, міцного валютно-фінансового положення країни, здорової і ефективно функціонуючої банківської системи. Реформи, що в цьому випадку проводяться, досягають своїх цілей, стають стимулом для розвитку зовнішньоекономічної діяльності і інтеграції національної економіки в систему світового господарства.

Національна валютна система України формується з урахуванням структурних принципів світової валютної системи, оскільки країна узяла курс на інтеграцію в світове господарство і вступила в МВФ. Важливим призначенням валютної системи України є розроблення і реалізація державної валютної політики як сукупності організаційно-правових та економічних заходів у сфері міжнародних валютних відносин, спрямованих на досягнення

визначених державою цілей. Це сприятиме успішному функціонуванню валютної системи і валютного ринку, надійній стабілізації національної валюти, стане запорукою політичної, економічної і фінансової системи.

Список використаної літератури:

1. Белінська Я.В. Проблеми валютно-курсової стабільності в Україні / Я.В. Белінська // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – №8. – С. 201-207.
2. Бурлачков В. Теоретичні основи грошово-кредитної політики та світова фінансова криза / В. Бурлачков // Економіка України. – 2013. – №2. – С. 49-59.
3. Дзюблук О. Грошово-кредитна політика в період кризових явищ на світових фінансових ринках / О. Дзюблук // Вісник НБУ. – 2014. – №5. – С. 20-32.

Потомська Ірина Віталіївна

студент ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ КРЕДИТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Анотація. Кредитний ринок – це механізм відносин між особами, які потребують коштів для свого розвитку, з одного боку, та організаціями і громадянами, які можуть надати (позичити) такі кошти, - з іншого [1].

Ключові слова: ринок, інфляція.

Класифікацію та визначення кредитних ринків розглядали такі економічні вчені, як Ю. Коробов, В. Шелудько, О. Василик, М. Савлук, С. Маслова, Чарльз Дж. Вулфел, О. Опалов та інші.

Метою роботи є розгляд основних показників функціонування кредитного ринку України за 2013-2014 роки, аналіз та оцінка стану кредитного сектору протягом визначеного періоду з метою виявлення проблем та перспектив розвитку кредитування в Україні.

Упродовж останніх двох років вдалося розпочати вирішення багатьох питань з кредитної діяльності. Цьому сприяло як повернення Національному банку України права законодавчої ініціативи, так і політична підтримка відповідних заходів на найвищому рівні.

Зокрема, лише Верховною Радою України за ініціативою Національного банку України було прийнято чотири важливих законопроекти: «Про підвищення прозорості банків»; «Про нагляд на консолідованій основі»; «Про захист прав кредитора», «Про особливості корпоративного управління в банках».

Завдяки стабілізації інфляційної ситуації Національний банк отримав змогу активніше надавати імпульси процесам кредитування шляхом застосування монетарних механізмів та інструментів. Ще наприкінці 2013 року Національний банк України розпочав активніше підтримувати ліквідність банків через механізми рефінансування у формі позачергових тендерів з надання ресурсів на термін до 360 днів банкам, які мають вплив депозитів фізичних осіб. Загальний обсяг операцій із рефінансування банків у I кварталі 2014 року становив 63,1 млрд. грн.

У 2014 році в Україні спостерігалось погіршення економічної ситуації через загострення політичної напруженості в суспільстві та несприятливий вплив зовнішнього середовища. Це потягло за собою й створило проблеми розвитку вітчизняної системи банківського кредитування, серед яких найбільш суттєве значення має зростання простроченої заборгованості та обсягів безнадійних кредитів, що призводить до погіршення якості кредитного портфеля банку.

Залишки прострочених кредитів резидентів за рік знизилися на 2,6% (на 2.2 млрд. грн.) – до 81,2 млрд. грн. Упродовж року переважно знижувалася прострочена заборгованість в іноземній валюті, в цілому за рік – на 4,4 млрд. грн., або на 11,0%. Натомість, у національній валюті за підсумками року вона дещо зросла – на 2,0 млрд. грн., або на 4,6%.

Таким чином, банківський сектор увійшов у період суспільно-політичної та економічної нестабільності більш міцним, ніж, наприклад, під час кризи 2008 року. Серед

галузей економіки найвищий попит у споживанні кредитів у 2013 році спостерігається у торгівлі (ремонті автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку) – 36,5%; переробна промисловість – 20%; операцій з нерухомим майном – 17,5%; будівництво – 6,6%; сільське господарство – 6,3%.

Протягом 2014 року внаслідок скорочення ресурсної бази банків за одночасного зниження попиту на кредити з боку позичальників в умовах загальної суспільно-політичної невизначеності кредитна підтримка банками реального сектору економіки знизилася.

Активно використовуються Національним банком України і процентні важелі впливу. Навіть у вельми складному 2014 році НБУ вдалося сприяти забезпеченню стабільності грошової одиниці, не вдаючись до підвищення облікової ставки (яка є головним орієнтиром вартості грошей на ринку), а також щоденних ставок рефінансування овернайт [2].

За таких умов посилення невизначеностей та негативних очікувань серед економічних агентів, Національний банк України вживав системні заходи, спрямовані на забезпечення стабільності банківської системи та насичення її ліквідністю, в основному, шляхом надання кредитів рефінансування. Але й наявні наступні проблеми: підвищуються процентні ставки за кредитними операціями, знижується платоспроможний попит на кредитні послуги, через що банки мають прострочену заборгованість по позиках. Рішення цих проблем має полягати у вдосконаленні чинного законодавства щодо сучасного стану кредитного ринку, запровадження механізмів ризик-менеджменту в банках, більш ефективна оцінка позичальників.

Список використаної літератури:

1. Гроші та кредит: Підручник / М.І. Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін.; За заг. ред. М. І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2001. – 599 с.
2. Кредити, надані банками та корпораціями за 12 місяців 2014 – [Електрон. ресурс]. – Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44579
3. Основні тенденції грошово-кредитного ринку [Електрон. ресурс] - Офіційний сайт Національного банку України – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58038

Хмелюк Віталіна Русланівна

студентка ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

ГЛОБАЛЬНІ ПРОЦЕСИ І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

Анотація. Глобальні процеси останніми десятиліттями кардинально змінили ситуацію у світовій економіці. Нині вона знаходиться на етапі трансформаційного переходу до якісно нового етапу свого розвитку. Цей перехід супроводжується глобальною фінансовою кризою. Глобальні процеси мають великий вплив на національні економіки, значною мірою обумовлюють тенденції розвитку економіки України.

Ключові слова: глобалізація, ринок, ціноутворення.

Проблеми розвитку світового господарства в умовах глобалізації, особливості сучасних глобальних процесів та їх вплив на розвиток України, природа глобальної фінансової кризи та форми її прояву у світових масштабах останнім часом інтенсивно досліджуються. Зокрема, цими питаннями займаються В.Р. Сіденко, В.Є. Куриляк, Є.В. Савельєв, А. Апокін, Е. Русталов, А. Ельянов, Н. Арбатова, В. Варнавський.

Метою роботи є огляд глобальних економічних процесів та виявлення тенденцій розвитку фінансів України у сучасних умовах.

Нині суперечливо переплелися такі процеси як зміна глобальної концепції розвитку під впливом зміни моделі економічного домінування та регулювання у світі, загрозливе наростання дефіцитів усіх видів ресурсів та боротьби за контроль над ними, формування

платформи ціноутворення на ринках ресурсів на основі волевиявлення не покупця а продавця.

За цих умов проблема виживання, конкурентоспроможності кожної окремої країни, особливо малої або середньої є не лише її внутрішньою справою. Умови для існування окремих країн, зокрема України, сьогодні значною мірою визначаються світовим економічним порядком і можливостями пристосування до нових глобальних викликів. Протягом останнього десятиліття все більш впевнено пробиває дорогу тенденція формування багатополюсної системи економічного домінування і регулювання у світі на зміну однополюсній, виразником якої були США.

Вже до 2016 року за обсягами виробництва ВВП Китай випередить США і країни єврозони. Станом на 2030 рік за прогнозами Pricewater Housecoopers Китай вироблятиме понад 30,6 трл. доларів США ВВП за паритетом купівельної спроможності, США – 23,4, Індія – 13,7. За прогнозом у 2050 році Бразилія стане четвертою економікою світу після Китаю, США та Індії. Японія посідатиме п'яте місце, Росія – шосте. На сьоме та восьме місця піднімуться, відповідно, Мексика та Індонезія.

Змінюється роль і ступінь впливу на розвиток світової економіки міжнародних організацій та об'єднань держав. Зменшується роль та вплив на розвиток світової економіки МВФ, Світового банку та інших міжнародних організацій. Одночасно різко зростає вплив транснаціональних корпорацій та таких міждержавних неформальних об'єднань як G8 та G20.

Група двадцяти є форумом міжнародних нарад міністрів фінансів і глав центральних банків, які репрезентують 20 найбільших економік світу. У рамках G20 створена Рада із питань фінансової стабільності.

G20 сьогодні найвпливовіше угруповання, яке виробляє 90% ВВП світу, контролює 80% світової торгівлі, репрезентує дві третини населення планети.

Важливим чинником розвитку світового господарства в останні роки стала фінансіалізація, яка є однією із базових причин глобальної фінансової кризи. Фінансіалізація або монетизація – це процес вливання в економіку великого обсягу фінансових ресурсів, в першу чергу за рахунок емісії боргових цінних паперів та похідних фінансових інструментів. У глобальному плані постала проблема переходу на новий ресурсозберігаючий, високотехнологічний, екологічний та ефективний спосіб виробництва.

Фінансіалізація, розвиток економічних і фінансових систем на основі парадигми боргового фінансування в умовах соціалізації державних видатків останніми десятиліттями в розвинутих країнах призвели до наростання державних боргів, великих боргів приватного сектору.

Глобальні ринки, зокрема, ринки товарів, послуг, капіталів стали волатильними. Значними є коливання цін і попиту на метал та основні сировинні матеріали. Внаслідок цього на ринках різко загострилася конкуренція, більшість експортерів несуть значні втрати.

Внаслідок поширення суперечностей розвитку світової економіки, зокрема, США і Євросоюзу у 2008 році розгорнулася глобальна фінансова криза. Основною ознакою яка характеризує її сутність стала глобальна рецесія. Основними формами прояву кризи стали скорочення виробництва у багатьох провідних країнах, наростання суверенних боргів, скорочення бюджетних та інших соціальних видатків, падіння попиту, різке зростання безробіття, підвищення податків.

Поглибилася її технологічна відсталість. За період понад двадцяти років частка продукції переробної промисловості і агропромислового комплексу в країні скоротилася більше ніж у двічі, а машинобудування – в чотири рази.

Вказані та інші чинники зробили економіку України надзвичайно вразливою до будь яких змін на зовнішніх ринках, не кажучи вже про кризи. Стан та рівень виробництва в Україні перебуває під впливом кон'юнктури зовнішніх ринків. Економіка України коливається у залежності від коливань цих ринків. В Україні починаючи із другого півріччя 2012 року наростала тенденція уповільнення темпів економічного і соціального розвитку. Зазначені процеси в країні загалом відображають негативну динаміку розвитку багатьох країн членів Європейського Союзу та інших держав.

За 2014 рік золотовалютні резерви країни скоротилися на 7 млрд. 248,42 млн. доларів, або на 22,8% . Їх загальний обсяг на кінець 2014 року склав 24 млрд. 546,19 млн. доларів.

У 2013 році позитив демонструвала банківська система України. Зросли її активи і досягли 1 трл.127 млрд. грн. Загальний обсяг кредитів досяг 810,6 млрд. грн. і зріс за рік на 2,2%. Обсяг кредитів наданих у національній валюті юридичним особам зріс на 6,4%, фізичним особам – на 19,3%. Приріст депозитів фізичних осіб склав 60 млрд. грн. або 19%. У 2014 році прибутковість банківської системи почала зменшуватися.

Глобальні процеси в цілому нині створюють несприятливе середовище для розвитку економіки та фінансів України. Ситуація ускладнюється тим, що в Україні не проведені необхідні реформи, не здійснена її модернізація.

Враховуючи це в країні існує гостра потреба реалізації програми протидії наслідкам світової кризи та розвитку національної економіки. Програма має бути спрямована на розвиток внутрішнього ринку, реалізацію ефективних проектів розвитку вітчизняного виробництва, підтримки національного товаровиробника, імпортозаміщення, енергозбереження, модернізацію усіх сфер суспільного життя. Одним із кроків у цьому напрямку має стати схвалена Урядом України Програма активізації економічного розвитку країни до 2015 р.

Список використаної літератури:

1. В. Сиденко. Модифікація світової економіки під впливом новітніх факторів глобальної трансформаційної кризи. // Економіка України – №5. – с.18-31.
2. А. Ельянов Глобалізація і розвиток. Світова економіка і міжнародні відносини. – 2013. – № 11. – с. 3-5.
3. К. Воронов Глобальна криза: підриє системи міжнародної безпеки. Світова економіка і міжнародні відносини. – 2012. – № 8. – с. 89-97.
4. Прогноз PricewaterHousecoopers: экономическое развитие ведущих стран мира в период до 2050 года. [Електронний ресурс] – режим доступа: <http://gtmarket.ru/news/2014/01/16/5283>.
5. Урядовий портал. Матеріали розширеного засідання Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

Івахненко Владислав Романович

студент ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ В УКРАЇНІ

Анотація. Складовою ланкою фінансової системи держави є ринок цінних паперів, який відіграє важливу роль у фінансуванні економіки, в реалізації державних цінних паперів, як найважливіше джерело додаткового й альтернативного фінансування різних галузей економіки поряд з іншими його джерелами (бюджетом, кредитом, власними коштами підприємств).

Ключові слова: ринкова економіка, кредитна система.

Перехід до ринкової економіки, створення сучасної кредитної системи, поява підприємств різних форм власності, випуск цінних паперів сприяли становленню й розвитку ринку цінних паперів в Україні.

Ринок цінних паперів – це частина ринку позикових капіталів, де здійснюються емісія, купівля-продаж цінних паперів та їх перепродаж. Через ринок цінних паперів (банки, спеціальні кредитно-фінансові установи, фондову біржу) акумулюються кошти підприємств, банків, держави і населення, які спрямовуються на виробниче і невиробниче вкладення капіталів.

Дослідженням проблем формування, розвитку та вдосконалення ринку цінних паперів займається багато зарубіжних і вітчизняних науковців. Серед вітчизняних учених, що

здійснюють аналіз ринку цінних паперів, можна відзначити праці С.В. Давимуки, В.І. Грушка, В.А. Загорського, О.В. Мозкового, В.М. Оскольського, В.І. Савченка, В.П. Колосова, К.В. Мазур.

Однак слід звернути увагу на те, що наукові публікації здебільшого були присвячені окремим аспектам і чинникам впливу на ефективність ринку цінних паперів. У більшості існуючих сьогодні досліджень, що стосуються цієї проблеми, відсутня чітка структурно-логічна схема, що узгодила б між собою усі чинники впливу на ефективність ринку цінних паперів.

Мета роботи полягає у дослідженні та обробці матеріалів для вивчення проблем особливостей становлення та тенденцій розвитку ринку цінних паперів в Україні.

Фондовий ринок має значні можливості для подальшого розвитку. За роки свого існування в Україні він довів перспективи і масштаби вигод, що їх можна отримати на регульованому ринку цінних паперів. Перш ніж безпосередньо перейти до розгляду можливих шляхів покращення функціонування ринку цінних паперів, зазначимо, що він існує в конкретній економічній системі, і якою б досконалою не була законодавча база, яка регулює ринок цінних паперів, якою розгалуженою не була його інфраструктура, який би не був сприятливий податковий клімат для суб'єктів ринку, без загального розвитку економіки, підйому виробництва, зростання загальної заможності населення, він неспроможний розвиватися та вдосконалюватися.

В умовах економічної кризи, яка призвела до стагнації фондового ринку в Україні, через центри сертифікатної приватизації найбільш ефективно відбувається розподіл цінних паперів приватизованих підприємств, оскільки придбання об'єктів проходить на конкурсних засадах.

Для подальшого ефективного розвитку фондового ринку в Україні необхідно здійснити ряд першочергових заходів;

- забезпечити зосередження торгівлі цінними паперами тільки на організаційно оформленому біржовому та позабіржовому ринках;
- розширити сферу діяльності інвестиційних інвесторів в Україні шляхом удосконалення нормативної бази діяльності інститутів спільного інвестування;
- створити ефективну систему спеціалізованих організацій інфраструктури фондового ринку, зокрема національного депозитарію, зберігачів цінних паперів та розрахунково-клірингових установ;
- забезпечити сприятливі умови для обігу цінних паперів іноземних емітентів на території України і цінних паперів резидентів за її межами;
- поліпшити механізм залучення вільних коштів суб'єктів господарювання через систему внутрішніх місцевих позик;
- удосконалити законодавчу й нормативну бази оподаткування операцій із цінними паперами на первинному та вторинному ринках.

Проте, поки не будуть врегульовані недоліки ринку цінних паперів законом з одного боку, і не налагоджені до автоматизму за допомогою ринку і конкуренції, з іншого боку, то залишається лише сподіватися на покращення ситуації в даному питанні. А це можливо лише при одночасному налагодженні економіки України у всіх її сферах без винятку. І лише після цього ринок цінних паперів зможе адекватно й органічно влитися в налагоджену економіку. В першу чергу ринкові перетворення повинні відбутися в інвестиційній сфері, яка грає ключову роль в економіці. Комплекс галузей і виробництв, які утворюють інвестиційну сферу повинен забезпечити стабілізацію економіки. Суттєво на процес відтворення повинен вплинути інвестиційний ринок, який в Україні тільки починає розвиватися. Нові організаційно-правові відносини між суб'єктами інвестиційної діяльності вимагають глибоких теоретичних та практичних знань для ефективного здійснення інвестицій у всьому розмаїтті їх форм фінансових, реальних, інтелектуальних інновацій. З розвитком ринкових відносин в Україні найголовніша державна задача інвестиційної політики є закріплення зв'язків кредитної системи з кінцевими результатами розширеного промислового виробництва.

В цих умовах істотно поширюються роль та функції суб'єктів кредитної системи в підвищенні ефективності інвестицій, скороченні термінів їх окупності, зростання прибутків на об'єктах, які були введені в дію, оборотності інвестиційного капіталу та реінвестуванні. Безперечно в світі відбуваються процеси концентрації капіталу. Але це не адміністративні, а економічні процеси. Фактом є концентрація ринку цінних паперів на декількох світових фондових біржах, а також їх подальше об'єднання, як наприклад, нещодавно оголосили про об'єднання Лондонська та Франкфуртська біржі. Можливо, що і Україна піде цим шляхом, але тільки після того, як мине криза в економіці та відновиться купівельна спроможність населення.

Отже, ринок цінних паперів України знаходиться ще на досить низькому рівні. Підтвердженням цього є данні НКЦПФР, про загальний обсяг торгів на фондовому ринку України в 2013 році склав 1,68 трлн. грн. проти 2,53 трлн. грн. у 2012 році.

Україна ще не створила достатніх умов довіри, як для наших, вітчизняних, так і закордонних інвесторів, коли інвестиційні можливості поєднуються з ясною та надійною структурою ринку цінних паперів.

Головними гальмівними чинниками інвестиційної активності та росту на світових фондових ринках залишаються загальносвітова фінансова нестабільність, слабкі показники у фінансово-виробничому секторі національних економік, недостатній платоспроможний попит і недостатність довіри системних інвесторів.

Стабільно функціонуючий біржовий ринок цінних паперів є одним із чинників, що визначають інвестиційний клімат у країні, сприяють залученню й перерозподілу інвестиційного капіталу у найбільш перспективні сфери економіки. Все це активізує проблему виведення біржового ринку України з кризи, проведення суттєвих перетворень у технології організації і програмно-апаратному забезпеченні вітчизняних фондових бірж, підвищенні їх конкурентоспроможності.

Список використаних джерел

1. Ринок цінних паперів України. Український інститут розвитку фондового ринку. Науковий, виробничо – практичний журнал. – №12. – 2013.
2. Ринок цінних паперів України. Український інститут розвитку фондового ринку. Науковий, виробничо – практичний журнал. – №11. – 2012.
3. Фондовий ринок України: сучасний стан, проблеми розвитку та перспективи / О.А. Джусов, А.С. Коротун // Економічний простір. Збірник наукових праць. – 2009. – №32.
4. Грушко В.І. Торгівля цінними паперами: Підручник / за ред. проф. В.І. Грушка. – К.: Університет економіки та права "КРОК", 2011 – 392 с.

Кенбері Віра Дмитрівна

студентка ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Анотація. Побудова ринкової моделі економіки шляхом проведення економічних реформ, відновлення приватних засад у господарюванні і формування приватного підприємництва зумовили посилення уваги до інституту страхування як соціально-економічного механізму захисту господарської діяльності від руйнівної дії стихійного лиха, нещасних випадків, несприятливих змін ринкової кон'юнктури тощо. Крім того, небезпека вказаних факторів може зашкодити матеріальним об'єктам життєдіяльності фізичних осіб. Особливо актуальною є проблема формування та подальшого розвитку страхового ринку для країн із перехідною економікою, зокрема, для України, де в ХХІ столітті відбуваються кардинальні зміни в економічній системі. Процеси ринкової трансформації національної економіки зумовлюють необхідність проведення наукового дослідження міжнародного ринку страхування та розробки шляхів ефективного використання світового досвіду у галузі

страхування для подальшого розвитку ринку страхування України, що забезпечить успішне здійснення економічних реформ, стабільний розвиток національної економіки, подальшу інтеграцію у світове господарство.

Ключові слова: ринкова модель, приватне підприємництво.

Значний внесок у розв'язання проблем страхових правовідносин був зроблений представницею сучасного періоду М.Я. Шиміною. Також, питанням страхових правовідносин було присвячено праці В.В. Аленичева, Д.А. Петрова, Є.О. Суханова.

В останні роки відчувається значна зацікавленість українських вчених правовими проблемами страхових правовідносин. Аналізу страхових правовідносин присвячені праці Є.М. Білоусова, В.В. Луця, В.П. Янішена. Також страхуванню в сфері економіки були присвячені монографії таких дослідників, як В.Д. Базилевича, О.Д. Василика, А.А. Гвозденка, О.Д. Заруби, М.С. Клапківа, Ф.В. Коньшина, Л.І. Рейтмана, С.С. Осадця та ін.

Мета роботи полягає в дослідженні системи захисту інтересів громадян, підприємців, держави, підтримки соціальної стабільності суспільства, яке неможливе без ефективного функціонування ринку страхових послуг із широким спектром усіх його галузей та видів.

Як засвідчує аналіз історії та сучасного становлення інституту страхування, воно є обов'язковим елементом кожної економічної і соціальної системи суспільства. Без розвинутої системи страхування економіка успішно функціонувати не може. Майнове страхування має стати одним із основних механізмів поновлення порушених майнових інтересів осіб у випадках непередбачуваних природних, техногенних та інших явищ, що позитивно впливає на зміцнення фінансів держави. У соціальному плані страхування є формою (способом) участі держави, роботодавців та громадян у справі захисту особистих інтересів громадян і створення у такий спосіб умов для забезпечення соціальної та політичної стабільності в суспільстві.

Актуальною проблемою страхового ринку, яка найбільше впливає на всі показники ринку, є відсутність довіри населення до господарських суб'єктів, до фінансових установ і до страхових компаній зокрема, яка до цих пір не відновлена повною мірою. Важливою проблемою є також те, що низький рівень капіталізації страховиків не дає змоги забезпечити відповідальність за великі застраховані ризики, а це призводить до перестрахування їх частини за кордоном та до необґрунтованого витоку грошових коштів з України. Роль і місце вітчизняного страхування залишаються дуже незначними та не відповідають тим завданням, які стоять перед Україною в сучасних умовах формування ринкової економіки. Метою є обґрунтування основних напрямків удосконалення законодавчої та методологічної бази ринку страхових послуг, інтеграція страхового ринку до європейського та світового фінансового простору, визначення сутності страхового ринку та перспектив його подальшого розвитку.

Для подальшого розвитку страхового ринку та запобігання необґрунтованому витоку коштів за кордон необхідно зміцнити національний перестраховальний ринок і вдосконалити нагляд за перестраховою діяльністю.

В умовах посилення відкритості української економіки все більшої актуальності набувають питання конкурентоспроможності українського страхового ринку та реформування страхової галузі. Водночас, рівень її розвитку не відповідає зростаючим потребам національної економіки та масштабам реформ у соціальній сфері.

Становлення України як незалежної, демократичної країни з ринковою економікою створило умови для виходу країни на міжнародний ринок страхових послуг. Формування нової системи господарювання в Україні вносить принципові зміни в організацію страхової справи.

Позитивною тенденцією є зростання величини сформованих страхових резервів. Страховики здійснюють інвестиції власних коштів, у тому числі коштів страхових резервів, головним чином через розміщення їх у цінні папери, грошові кошти на рахунках у банках, у банківські метали, в економіку України за визначеними законодавством напрямками.

Вагомою перешкодою розвитку страхового ринку України буде світова фінансова криза, що негативно впливає на усі сфери життя суспільства.

Подальший розвиток страхового ринку України потребує вдосконалення системи професійної підготовки, сертифікації і підвищення кваліфікації спеціалістів галузі, а також забезпечення державної підтримки науково-дослідних робіт із проблемних питань страхової діяльності, поліпшення якості інформування населення через засоби масової інформації про стан і перспективи розвитку страхового ринку, про переваги і недоліки тієї чи іншої страхової послуги.

Отже, побудова ринкової моделі економіки шляхом проведення економічних реформ, відновлення приватних засад у господарюванні і формування приватного підприємництва зумовили посилення уваги до інституту страхування як соціально-економічного механізму захисту господарської діяльності від руйнівної дії стихійного лиха, нещасних випадків, несприятливих змін ринкової кон'юнктури. Для того щоб покращити та розвинути страховий ринок України, повинно бути спрямовано не мало зусиль, а почати потрібно безумовно з економіки країни, з спроб просування нашої економіки на світовий рівень, тоді шляхом злагодженої роботи буде можливо все.

Список використаних джерел:

1. Страхування: Підручник // Керівник авт. колективу і наук, ред. С.С. Осадець. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2005.
2. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Страхова справа. – К.: Знання, 2005
3. Самойловський А.Л. Пропозиції щодо вдосконалення страхового ринку України // Фінанси України. – 2008. – № 5.
4. Городюк А.Б. Основні проблеми страхового ринку України / А.Б. Городюк // Вісник БДФА. – 2012. – № 2.
5. Страховий ринок України: стан та проблеми розвитку / О.В. Мухіна // Фондовий ринок. – 2010. – №10.
6. Вовчак О.Д. Страхові послуги: Навч. посіб. // О.Д.Вовчак, О.І.Завійська. – Л.: "Компакт - ЛВ", 2005

Мірошніченко Ірина Юріївна

студентка ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. В сучасних умовах динамічного розвитку економіки непрямі податки відіграють надзвичайно важливу роль в системі оподаткування України.

Ключові слова: непрямі податки, податкова система.

Непрямі податки – це податки, які визначаються розміром споживання і не залежать від доходу, власності або майна платника, виступають у вигляді надбавки до ціни товару, роботи чи послуги і фактично сплачуються за рахунок покупця хоча юридично їх платником може бути продавець.

Тому, однією з актуальних проблем на сучасному етапі розвитку економіки країни є вдосконалення системи непрямого оподаткування, оскільки непрямі податки відіграють дедалі важливішу роль, що створює умови підвищення еластичності їх впливу як на бюджет, так і на процес формування і розподілу ВВП. Непрямі податки є стабільним джерелом доходів, зокрема, в Україні за їх рахунок формується близько 50% доходів державного бюджету, що особливо важливо в умовах мобілізації основних факторів виробництва в процесі євроінтеграції. Динаміка непрямих податків та їх частка у ВВП та доходах державного бюджету підтверджують їх фіскальну роль у формуванні фінансових ресурсів, необхідних для виконання функцій та завдань, покладених на державу.

Питання непрямих податків є актуальним для будь-якої країни, тому їм приділяється багато уваги з боку науковців. Зокрема, значний внесок у розробку цього питання зробили

такі вчені як Чередниченко О.М. [1], Шкарупа О.В., Романченко А.В. [2], Добрик Л.О., Литовченко А.А. [3], Тулуш Л.Д., Прокопчук О.Т. [4].

Метою роботи є теоретичне обґрунтування процесу непрямого оподаткування на основі аналізу сучасного стану непрямого оподаткування в Україні та розробка пропозицій щодо його вдосконалення.

Непрямі податки мають велике соціально-економічне значення і відіграють важливу роль в економіці країни. По-перше, вони є ваговим джерелом доходів держави, їх доля в бюджеті значно вища, ніж доля податку на прибуток. По-друге, за допомогою непрямих податків здійснюється розподіл і перерозподіл доходів між різними соціальними групами населення. По-третє, непрямі податки впливають на рівень цін, підвищуючи її приблизно на 30%, а по окремих товарах і на 50%, тому вони є чинником регулювання рівня цін, засобом дії на їх динаміку (інфляцію або дефляцію). По-четверте, система непрямих податків впливає на виробництво, торгівлю, вжиток, сприяючи їх зростанню або, навпаки, скороченню, тобто дозволяє регулювати рух сфер товарного обертання відповідно до цілей розвитку економіки.

На сьогодні в Україні однією з основних економічних проблем є вдосконалення податкової системи загалом і системи непрямого оподаткування – податку на додану вартість та акцизного податку як складової її частини. Зазначена проблематика потребує подальших поглиблених досліджень, результати яких потрібно враховувати у виробленні науково обґрунтованих підходів до реформування системи оподаткування непрямих податків.

В системі непрямого оподаткування варто відзначити найбільшу фіскальну ефективність ПДВ, який у сучасних умовах господарювання потребує розробки напрямів вдосконалення адміністрування, що є важливим завданням та однією з актуальних загальноекономічних проблем. Питання удосконалення механізму адміністрування ПДВ, підвищення рівня його прозорості, погашення заборгованості з відшкодування і запобігання її виникнення у майбутньому – пріоритетні у розробках і в практичній діяльності органів державної фіскальної служби України.

Згідно ситуації, що склалася на сьогодні у вітчизняній практиці оподаткування ПДВ, бачимо, що цей процес має певні недоліки, такі як неможливість реального відшкодування з бюджету суми надлишку податкового кредиту над податковим зобов'язанням та низька фіскальна ефективність даного податку. Встановлено, що причини бюджетної заборгованості з відшкодування ПДВ мають комплексний характер, а саме: недоотримання запланованих надходжень ПДВ до державного бюджету; прорахунки в процесі планування податкових надходжень; перевищення фактичного рівня сальдо експортно-імпортних операцій над прогнозним значенням; пред'явлення незаконних вимог на бюджетне та експортне відшкодування податку і зниження податкових зобов'язань; зростання частки експорту у ВВП і додатного сальдо зовнішньоторговельного балансу.

Встановлено, що в перспективі доцільно поступово переходити до диференційованої шкали ставок, керуючись принципом: товари першої необхідності – знижена ставка, усі інші товари – стандартна ставка. Зазначено, що запровадження диференційованих ставок сьогодні буде малоефективним, оскільки зумовить зростання адміністративних витрат щодо обслуговування ПДВ та значно ускладнить механізм його дії. Щодо розміру ставок ПДВ, то це має визначатися не лише бюджетними потребами, а й реальними доходами споживачів. Зважаючи на обмеженість надходжень від прямих податків, відчутно знизити ставку ПДВ досить проблематично. Реалізувати такий захід можна лише надзвичайно виважено та поетапно. На користь цього свідчать і тенденції до гармонізації непрямого оподаткування та введення середньої ставки ПДВ на рівні 15% у межах формування єдиного європейського ринку. Тому, з метою наближення норм податкового законодавства України з питань податку на додану вартість до відповідних положень ЄС є підстави встановити стандартну ставку ПДВ на рівні 15% і понижену на рівні 0%. Зниження ставки ПДВ з 20% до 15% можливе за рахунок ліквідації великої кількості пільг, що розширить базу оподаткування.

Аналізуючи ситуацію з надання пільг з податку на додану вартість, зазначимо, що із загальної їх кількості в оподаткуванні ПДВ вони становлять близько 80%. Зниження ставки ПДВ можливе, але її оптимальний розмір має бути економічно обґрунтований та

підтверджений прогнозними розрахунками соціально-економічних наслідків. Крім цього, вдосконалення системи непрямого оподаткування загалом і ПДВ, зокрема повинна базуватися на вирішенні проблеми забезпечення достатніх надходжень до бюджету за рахунок збільшення обсягів виробництва і споживання, розширення обсягів інвестиційної діяльності.

Отже, напрями удосконалення основного непрямого податку ПДВ дозволять зменшити тінізацію економіки, спростити податкове законодавство, бухгалтерський та податковий облік, зберегти фінансові стимули для експортерів, зменшити соціальне навантаження та встановити оптимальне співвідношення між непрямими податками. Порушена проблематика потребує подальших поглиблених досліджень, результати яких неодмінно повинні бути враховані при виробленні науково обґрунтованих підходів до реформування системи оподаткування та адміністрування непрямих податків зокрема, що забезпечить створення сприятливих умов для ведення бізнесу, здійснення інновацій, зростання споживчого попиту на внутрішньому ринку за одночасного динамічного збільшення сукупних податкових надходжень до усіх рівнів бюджетів та державних цільових фондів.

Список використаних джерел

1. Чередниченко О.М. Непряме оподаткування в Україні на шляху інтеграції до Європейського союзу / О.М.Чередниченко // Фінанси України. – №7. – 2007. – С. 98-104.
2. Шкарупа О.В., Романченко А.В. Аналіз проблем та напрямків удосконалення системи оподаткування в Україні / О.В. Шкарлупа, А.В. Романченко // Механізм регулювання економіки. – 2010. – №1. – С. 185-191
3. Добрик Л.О. ПДВ в Україні: проблеми адміністрування та напрями удосконалення / Л.О. Добрик, А.А. Литовченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 14. – 34 с.
4. Функціонування податку на додану вартість у сфері агропромислового виробництва: монографія / Л. Тулуш, О. Прокопчук. – К.: ННЦ "ІАЕ", 2011. - 279 с.

Хмелюк Юлія Сергіївна

студентка ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ УКРАЇНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ В ЄС

Анотація. Податкова система в кожній країні є однією з основ економічної системи. Вона, з одного боку, забезпечує фінансову базу держави, а з іншого – виступає головним знаряддям реалізації її економічної доктрини. Функціонування податкової системи в Україні пов'язане з багатьма проблемами і суперечностями. За своєю природою податкова система є результатом еволюції податкових відносин і детермінується багатьма специфічними факторами. Її існування зумовлене певним етапом, якого досягли суспільні правовідносини у сфері оподаткування.

Ключові слова: оподаткування, економіка.

Проблемами реформування системи оподаткування України займаються відомі українські вчені, а саме М.Д. Білик, І.А. Золотко та інші, але, незважаючи на це, є ще цілий ряд питань, які остаточно не розкриті. Окремі аспекти вдосконалення системи оподаткування в своїх працях висвітлювали В. Вишневський, А. Соколовська, В. Опарін, П. Мельник.

Метою роботи є висвітлення різниці оподаткування сучасної податкової системи України та країн ЄС.

Чинне законодавство не дає визначення податкової системи, що досить часто тягне за собою проблемні моменти не лише в теоретичних дослідженнях, а й на практиці. Система оподаткування являє собою сукупність податків, зборів та обов'язкових платежів до

бюджетів та державних цільових фондів, що справляються у встановленому законами України порядку.

Аналіз досліджень з даної теми показав, що питання податкової системи в науковій літературі не зовсім точно висвітлене. Окремі елементи утворюють податкову систему лише тоді, коли між ними формуються зв'язки сумісності, взаємоузгодженості, відповідності. Таким чином, забезпечується така властивість податкової системи, як її побудова на засадах взаємодоповнення. Реалізація податковою системою певної сукупності загальних та особливих принципів оподаткування надає їй неповторності.

Незалежно від змісту оподаткування будь-яка податкова система має забезпечувати надійне надходження коштів у доходну частину бюджету.

Українська та європейські держави функціонують за різними принципами, тому і податки в них збираються по-різному, і призначені вони для різних цілей. Насправді, дуже важливий принцип, за який боролися багато століть люди в Європі це – немає податків без представництва. З цього почався справжній капіталізм. Тобто, люди почали керувати своїми податками, які вони сплачують, і відтоді вони змогли взяти під контроль державу.

Можна сказати, що сучасна держава, така, яка існує в країнах Європи, – це держава, яка належить людям. Звичайно, вони теж не мають досконалих механізмів контролю за цією державою, але зрештою вона працює на людей. І тому люди, по-перше, знають, на що їхні податки витрачаються. По-друге, вони можуть впливати, хоча й опосередковано, на те, який розмір податків із них збирається. І, відповідно, витрачання податків в тих державах дуже прозоре, воно контрольоване. Держава весь час виставляє цілі документи на публічне обговорення і там не може бути такого, щоб, скажімо, бюджет прийняли за 10 хвилин, щоб люди не знали, куди йдуть податки, щоб державні закупівлі робилися в непрозорий спосіб.

Хоча насправді теж трапляються суперечки, але вони є скоріше поодинокими і з них робляться дуже суворі висновки. Натомість в таких країнах, як Україна, податки збираються, а витрачаються вони не прозоро. Значну частину їх розкрадають. Насправді, головна мета збирання податків для тих, хто при владі, це власне збагачення а також підтримання своєї влади за рахунок такого собі відкupu від тих, хто може цій владі загрозувати.

Система податків України влаштована таким чином, що створюється ілюзія того, що оскільки у нас податок на доходи громадян доволі низький, він становить 15%, а натомість в європейських країнах і у Сполучених Штатах верхня межа цього податку досягає 50, а в деяких країнах, наприклад у Франції, і більше, то в тих країнах люди сплачують більше податків.

Насправді в Україні сплачується дуже багато непрямих податків. Є ПДВ на більш широке коло товарів, ніж в європейських країнах, є дуже велике нарахування на фонд заробітної плати, які теж сплачуються за рахунок того самого робітника, тільки вони сплачуються роботодавцем від імені робітника, тобто робітник цього не знає. Є акцизи, є імпорتنі мита і все це разом становить десь 60% всіх податкових надходжень. Ілюзія утворюється тому, що ці податки перераховують не безпосередньо громадяни, а їх перераховують компанії, бізнес, які виступають так званими податковими агентами.

Багато українців переконані, що вони особисто платять низькі податки в порівнянні з європейцями, а бюджет наповнюється за рахунок великих компаній, які належать олігархам, а ті просто виводять свої гроші в офшорні зони, тому і грошей відповідно у бюджеті не вистачає.

Аналіз системи оподаткування в Україні, її становлення й розвитку дає змогу зробити висновок про серйозні недоліки, що їй притаманні. По-перше, це нестабільність податкової системи. Часті зміни в законодавчих актах щодо окремих податків негативно впливають на розвиток підприємницької діяльності. По-друге, основним є фіскальне спрямування податкової системи, недостатнє виявлення регулювальної функції основних податків. По-третє, система в цілому надто громіздка, розрахунки окремих податків не виправдано ускладнено.

Регулювання сучасних економічних відносин потребує гнучкої податкової політики, яка дала б змогу оптимально пов'язати інтереси держави з інтересами підприємництва, рядових платників податків. З переходом до ринкової економіки мають змінюватись як

податкова система, так і методи розрахунків та сплати податків. При цьому не варто кидатися від однієї крайності до іншої.

До практичних рекомендацій цієї роботи слід віднести, що реформування податкової системи має відбуватися не лише на загальнодержавному рівні, а й на регіональному, основним напрямом якого є вдосконалення системи місцевого оподаткування, що має ліквідувати дисбаланс між дохідною та видатковою частинами бюджетів регіонів.

Таким чином, реформування чинної податкової системи повинно відбуватися в напрямку створення сприятливих податкових умов для вітчизняних товаровиробників, стимулювання вкладення коштів у інвестиційні програми. З метою формування раціональної податкової системи необхідно використовувати регулюючу функцію податкової системи у вигляді надання пільгового оподаткування, зробити пільги більш прозорими та підвищити їх стимулюючі і регулюючі властивості.

Виконання цих та інших завдань приведе до успішного досягнення поставленої мети реформування податкової системи держави – формування максимально досконалої системи оподаткування в Україні і, як наслідок, економічного росту загалом.

Список використаних джерел

1. Зазвонова Л.О. Напрями удосконалення податкової системи України / Л.О. Зазвонова // Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2010. - № 12.
2. Вишневський В.П. Оподаткування в Україні / В.П. Вишневський. – Донецьк: ІЕП НАН України, 2009.
3. Податкова реформа та економічне зростання в Україні // Науковий вісник Національного Університету ДПС України. – 2008. – № 2(41).
4. Дікань Л.В., Воїнова Т.С. Податкова система: навч. посіб. / Харківський держ. економічний ун-т / Л.М. Сєдова – Х.: ХДЕУ, 2009.
5. Пріоритети реформування податкової політики України. – К.: НІСД, 2010.

Яблуновська Наталія Сергіївна

студентка ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: НАСЛІДКИ РЕФОРМУВАННЯ, СУЧАСНИЙ СТАН І НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Анотація. Податкова система – це сукупність податків, зборів, інших обов’язкових платежів і внесків до бюджету держави. Податки є однією з найважливіших фінансових категорій. Історично – це найдавніша форма фінансових відносин між державою та членами суспільства.

Ключові слова: податкова система, господарство.

Формування податкової системи України потребує вивчення досвіду розвинутих країн, податкові системи, які мають багатолітню історію.

Головними чинниками виникнення податків було: по-перше, перехід від натурального господарства до грошового; по-друге, зародження та формування держави. Зараз податки, з одного боку, забезпечують фінансову базу держави, а з іншого – виступають інструментом реалізації її економічної доктрини. Податки віддзеркалюють фінансові відносини між державою і платниками з метою створення централізованого фонду грошових коштів, що знаходяться в розпорядженні держави.

За останні півріччя дуже серйозні зміни були проведені в податковій політиці нашої країни, а також зміни в деяких податках, що не може бути відокремлено від уваги багатьох дослідників цього питання.

Реформування системи оподаткування України займаються відомі українські вчені, а саме А.М. Ткаченко, І.А. Золотко, М.Д. Білик, М.П. Кучерявенко та інші, але постійні зміни в податковій системі потребують подальших досліджень з даного питання.

Метою роботи є аналіз податкової системи України: принципів її побудови та функціонування.

В умовах ринкової економіки держава може приймати досить автономні рішення про рівень своїх витрат, однак не про рівень доходів як найважливішого джерела державних доходів – податків. Завданням держави стає формування таких умов, показників і ставок оподаткування, які давали б змогу найкращим чином виконувати свої функції.

Теоретичний аналіз впливу різних податків на поведінку економічних суб'єктів і нагромаджений країнами з ринковою економікою досвід дозволяють сформулювати систему досить загальних вимог (принципів оподаткування), яким має відповідати раціональна податкова система.

Очевидним критерієм формування податкової системи є достатність. Податкова система має бути сформована таким чином, щоб забезпечувати покриття витрат, які фінансуються за рахунок податків.

Нестача податкових надходжень означає появу бюджетного дефіциту, фінансування якого можливе лише в певних межах і пов'язане з рядом негативних наслідків. Так у випадку фінансування за рахунок випуску урядових цінних паперів виникає загроза для інвестицій приватного сектора, отже, і майбутніх доходів бюджету. При цьому може відбуватися не тільки пряме витіснення приватних інвестицій, але й зростання процентних ставок, що додатково призведе до збільшення витрат з обслуговування внутрішнього боргу.

Необхідно підкреслити, що залучення зовнішніх позик означає зростання зовнішнього боргу і витрат на його обслуговування, та скорочення можливостей фінансування майбутніх державних витрат. Використання кредитів НБУ (емісії грошей) для покриття бюджетного дефіциту стає додатковим джерелом інфляції. Кожен з цих наслідків не бажаний для країн перехідної економіки, тому дотримання принципу достатності є для України особливо актуальним.

Для збільшення податкових надходжень, як відомо, існують дві принципові можливості: 1) збільшення бази оподаткування; 2) збільшення податкових ставок.

По-перше, для розширення податкової бази слід скасувати пільги з оподаткування. Ліквідація податкових пільг могла б дати значно відчутніші результати для збільшення державних доходів, ніж спроби вибіркового розв'язання бюджетних проблем за рахунок прибуткових підприємств.

В існуючій податковій системі зменшення оподаткованого прибутку відбувається ще й тому, що частина податків та обов'язкових платежів підприємств прив'язана до окремих елементів витрат і відноситься до собівартості продукції. Але відомо, що податки сплачуються, врешті-решт, лише з доходів економічних суб'єктів. А тому найнадійнішим джерелом збільшення доходів бюджету в середньостроковій перспективі є не введення нових податків чи збільшення податкових ставок, а розширення ділової активності й зумовлене цим зростання платоспроможності населення і кількості прибутково працюючих підприємств.

По-друге, податкові надходження мають бути здатними збільшуватись за досить короткий строк і такою мірою, наскільки це є необхідним для фінансування додаткових бюджетних витрат. Неможливо сформулювати досить однорідні часові ряди економічних показників, які могли б бути використаними для прогнозу доходності різних податків та їх здатності до збільшення.

Таким чином, податкова система має включати такі елементи, використання яких давало б змогу отримувати необхідні кошти для фінансування додаткових державних витрат.

Список використаних джерел

1. Омелянович Л.А., Папалка А.А., Орлова В.А. Податки і податкові системи. – Донецьк, Дон. ДУЕТ ім. Тугана-Барановського, 2012. – 204 с.
2. Ярошенко Ф.О., Павленко В.Л. Історія податків та оподаткування в Україні: Навч. посібник. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2012. – 240с.
3. Чугаєв А.О., Ніколаєв В.П, Білоус В.Т. Аналіз податкових надходжень і проблеми методології. – Ірпінь. – 2013. – 224с.
4. Ткаченко Н.М. Податкові системи країн світу та України. – К:Алерта 2014.

Сорока Тетяна Михайлівна
студентка Чернігівського кооперативного технікума
Чернігівської облспоживспілки

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Анотація. У запропонованій науковій роботі автор намагалася дослідити питання проблеми розвитку теорії бухгалтерського обліку та провести аналіз кожної з проблем в практиці обліку, в теорії обліку та в фінансовій звітності.

Ключові слова: бухгалтерський облік, об'єкт обліку, план рахунків, подвійний запис, уніфікація обліку, фінансова звітність.

Теоретично-методологічні засади бухгалтерського обліку досліджували багато відомих учених. Водночас багато питань залишаються до кінця невизначеними. Значення бухгалтерського обліку важко переоцінити. В університетах всього світу бухгалтерський облік визнається найважливішим предметом для студентів, які вивчають бізнес.

Питанням розвитку теорії бухгалтерського обліку науковці завжди надавали велику увагу, розвиваючи глибокі теоретичні уявлення у представників облікової професії. Всі ці уявлення поповнюються новими питаннями до обліку, які виникають в результаті економічного розвитку та розвитку практики обліку. Всі ці питання об'єднуються у проблеми, що можна побачити у моделі проблем, побудованій Т.М. Сльозко [3]. Вона існуючі проблеми обліку нерозривно об'єднала у три групи: проблеми практики обліку, проблеми теорії обліку і проблеми звітності. Крім того, кожний блок проблем має свої окремі проблеми.

Так, у проблемах практики обліку виділено три блоки: проблеми методики обліку, проблеми організації обліку, проблеми стандартизації обліку. У свою чергу проблеми методики обліку включають: проблеми оцінки об'єктів обліку, відображення об'єктів у системі рахунків, проблеми плану рахунків. Серед проблем організації обліку виділяються проблеми організації бухгалтерської служби, організації бухгалтерської процедури, ролі бухгалтера в системі управління підприємством та ін. До проблем стандартизації обліку відносяться: проблеми стандартизації, уніфікації та гармонізації обліку, зокрема, необхідність перегляду стандартів і принципів ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності.

Проблеми теорії розглядаються з двох боків: проблеми обліку як науки і проблеми обліку як освітньої дисципліни. До перших відносяться: проблеми предмету і об'єктів обліку на новому етапі розвитку науки; проблеми взаємодії видів обліку; взаємозв'язку обліку і других наук, зокрема, економічної теорії та філософії. Питання принципів, предмету і об'єктів бухгалтерського обліку як науки розглянуті Н.О. Гурою [1]. Окремі науковці не визнають бухгалтерський облік наукою у повному значенні цього поняття, вважаючи його насамперед практичною діяльністю. Разом із тим багато вчених розглядають бухгалтерський облік одночасно як науку і як професійну діяльність. Важливим аргументом на користь цього може слугувати той факт, що бухгалтерський облік виник раніше більшості економічних наук, що підтверджує одинадцятий трактат «Про рахунки і записи» твору Луки Пачолі «Сума арифметики, геометрії, вчення про пропорції та відношення», випущений у 1494 році, а також те, що наука має такий досконалий інструмент, як подвійний запис.

Проблеми теорії обліку як освітньої дисципліни об'єднані у три групи: викладання дисципліни, отримання практичних навичок та самостійне вивчення. Викладання дисципліни потребує застосування нових методичних форм і методів, щоб ефективно навчати майбутніх фахівців обліку. Отримання практичних навичок, зазвичай, відбувається на практиці, удосконалення якої також має багато проблем, і їх потрібно вирішувати. У окрему групу слід виділити самостійне вивчення дисципліни, що не завжди під силу усім студентам. Тому тут треба розробляти блоки завдань, враховуючи індивідуальні навички майбутнього бухгалтера.

Результатом обліку є звітність, її формування також пов'язане зі своїми проблемами, тому вони мають бути виділені в окрему групу. Їх вирішення набуває пріоритетності у порівнянні з обліком, оскільки відбувається методологічна залежність не звітності перед обліком, а навпаки – обліку перед звітністю. Тут існують проблеми структури балансу і його статей, узгодження бухгалтерської (фінансової) та податкової звітності, фальсифікації звітності. До названих можна додати ще дуже багато проблем. Кожна із них потребує свого вирішення, вимагаючи глибокого окремого дослідження. Список використаних джерел:

1. Гура Н. О. Бухгалтерський облік як наука // Бухгалтерський облік і аудит : Науково практичний журнал / ТОВ «Екаунтинг». – Київ, 2007. – № 6. – с. 3-8.
2. Максимова В. Ф. Бухгалтерський облік: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 6.050100 «Облік і аудит» – Одеса: ОНЕУ, 2012.– 670 с.
3. Сльозко Т.М. Основні проблеми бухгалтерського обліку та звітності // Фінанси України, -2010. - №3. - С. 110-116.
4. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку - К.: Знання, 2008. - 35 с.

РОЗДІЛ 3. МАРКЕТИНГОВА ТА КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: СТАНОВЛЕННЯ, РЕАЛІЇ, РОЗВІТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Одарич Станіслав Сергійович
студент ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

АУКЦІОННИЙ ПРОДАЖ ТОВАРІВ

Анотація: Багато товарів на світовому ринку продаються й купуються за допомогою саме аукціонної форми торгівлі. Цей вид торгівлі набув особливої актуальності з появою мережі Інтернет та розвитком нових технологій.

Ключові слова: англійський аукціон, голландських аукціонів, міжнародний аукціон. Аукціонна торгівля - вид ринкової торгівлі, при якій продавець, бажаючи одержати максимальний прибуток, використовує пряму конкуренцію декількох покупців, присутніх на продажу. Голландський аукціон являє собою такий вид, в якому відразу призначається завідомо завищена стартова ціна, а потім її починають потроху знижувати, поки хто-небудь не купить виставлений товар.

Голландський аукціон зазвичай використовується для продажу великої кількості однакових предметів. Він вельми зручний як для дрібнооптових покупців, так і для оптових продавців. [5, - с. 97]. Англійський аукціон - аукціон, на якому ставки піднімаються знизу вгору.

Є такі форми аукціонів:

1) примусові - які проводяться, як правило, державними організаціями з метою продажу конфіскованих речей, закладеного і не викупленого в строк майна; [2, - с. 4].

2) добровільні - які проводяться за ініціативою власників товарів з метою найбільш вигідного їх продажу.

Перші аукціони проводили у 500 р. до н.е. Ця практика спочатку застосовувалася рідко, і придбала значну популярність, у процесі розвитку різних видів аукціонів.

Також є чотири «класичні» схеми організації аукціонів:

1) Відкритий аукціон із зростаючими пропозиціями, також звисний як стандартний чи англійський аукціон.

2) Відкритий аукціон із цінами, які зменшуються, або голландський аукціон. Це пряма протилежність англійському аукціону.

3) Аукціон першої ціни із закритими пропозиціями. В цій схемі покупці надсилають пропозиції аукціоністу у письмовій чи електронній формі. При цьому вони не знають про пропозиції своїх конкурентів.

4) Аукціон другої ціни із закритими пропозиціями (аукціон Вікрі). Названий ім'ям У.Вікрі, який запропонував цю схему. Він організується так само, як і аукціон першої ціни, але переможець торгів сплачує ціну, що передує його власній пропозиції. Наприклад, якщо покупець А запропонував ціну 10 гривень, покупець В – 15, а покупець С – 20, то переможцем в торгах вийде покупець С, але він сплатить за товар 15 гривень (друга найкраща пропозиція). [1, - с. 49].

Розглядаючи міжнародний досвід, ми побачили що найважливішими центрами аукціонного продажу є:

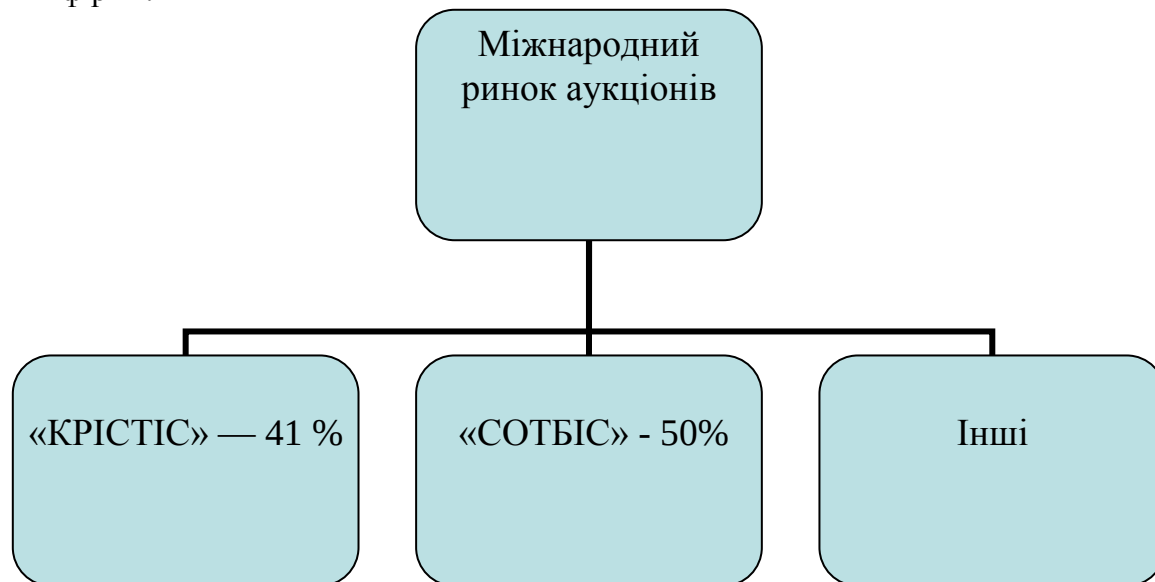
- * вовни - Лондон, Ліверпуль, Сідней, Антверпен;
- * хутра - Санкт-Петербург, Лондон, Нью-Йорк, Монреаль;
- * чаю - Лондон, Амстердам, Калькутта, Коломбо;
- * тютюну - Амстердам, Нью-Йорк;
- * прянощів - Лондон, Амстердам;
- * антикварних і художніх виробів - Лондон, Амстердам.

Виходячи з цього можна зробити висновок, що основними предметами торгу на міжнародних аукціонах є хутрянні товари (у вигляді сировини та вже перероблених товарів), немита вовна, щетина, чай, тютюн, овочі, фрукти, квіти, риба, тропічні породи лісу, худоба, прянощі, антикваріат, витвори мистецтва та інші.

Два найбільших гравців на міжнародному ринку аукціонів є дві фірми: «КРІСТІС» — 41 % (Лондон, Великобританія), та його головний конкурент «СОТБІС» — 50% (Нью-Йорк, США).

Отже, аукціони мають значні переваги як і для покупців і продавців, першим потрібно купити товар по вигідній ціні, а другим продати за максимально вищу та завчасно. Англійським аукціоном вигідно продавати цінні товари в роздріб так виявляється максимальна ціна для даного індивідуума, а голандським велику партію товарів.

Виходячи з належних спостережень на міжнародному ринку аукціонів існує дві найбільші фірми:

«КРІСТІС» як і його головний конкурент «СОТБІС» використовує всі схеми аукціонної торгівлі.

Список використаних джерел

1. Задихайло Д.В. Модернізація правового господарського порядку в Україні (визначення масштабу проблематики) / Д. В. Задихайло // Вісник Академії правових наук України. – 2011. – № 4 (67). – С. 114–125.
2. Беляева О.А. Правовые проблемы аукционов и конкурсов / О. А. Беляева. – М.: ТД «Юриспруденция», 2011. – 398 с.
3. Офіційний сайт Державного комітету України із земельних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agrobirja.com/upload/dkzrlicenz.htm>.
4. Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави: національна доповідь / за заг. ред.: В. М. Гейця та ін. – К.: НВЦ НБУВ, 2009. – 687 с. 5. Мілаш В.С. Господарське право: курс лекцій: у 2 ч. – Х.: Право, 2008. – Ч. 1. – 496 с.

Ткач Олексій Юрійович
студентка Коледжу економіки права та інформаційних технологій
ВНЗ Університет «КРОК»

ОРГАНІЗАЦІЯ МЕРЧАНДАЙЗИНГУ В КОМЕРЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. З усіх засобів збільшення попиту на продукцію мерчандайзинг виділяється своєю відносно низькою ціною для фірми та дієвістю відносно потреб споживача. В Україні 97% покупок здійснюється через підприємства роздрібною торгівлі. На місці продажу споживчий імпульс формується безпосередньо під впливом таких факторів: доступності товару, його розташування, наявності достатньої інформації, ціни.

Мерчендайзингові інструменти дозволяють донести до споживача максимальну кількість інформації, ознайомити його з новими асортиментними позиціями або з властивими їм якостями, при цьому не виникає потреби в додаткових витратах на навчання та мотивацію персоналу торговельної точки.

Ключові слова : мерчендайзинг , мерчендайзингові інструменти .

Проблемою мерчендайзингу займалось багато дослідників, а саме: Американська маркетингова асоціація , Французька академія комерційних наук , а також Українські дослідники мерчендайзингу .

Перехід торгівлі до застосування прогресивних методів продажу товарів, насамперед — самообслуговування, який відбувся у ХХ ст., пов'язується з підвищенням ролі покупця в здійсненні торгово-технологічного процесу магазину, здобуттям ним права і можливостей самостійного огляду і вибору всіх представлених у торговому залі товарів.[1]

В умовах загострення конкуренції на ринку окремі виробники товарів у США з середини 60-х років почали використовувати технологію мерчендайзингу як один із ефективних інструментів боротьби за покупця, за самостійний вибір ним товарів певної марки в умовах відсутності продавця.

Мерчендайзинг у цей час виступав як спосіб виграти простір на полицях магазинів самообслуговування і за рахунок збільшення візуальної презентації товарів — вплинути на рішення покупця щодо придбання певних товарів ("товар сам повинен продавати себе!"), адже мерчендайзинг намагається замінити пасивне представлення товару активним, використовуючи всі засоби, котрі можуть посилити привабливість продукту: оформлення, упакування, викладання, розміщування на вітрині та ін.[4]

На сьогоднішній день роздрібні підприємства особливу увагу в забезпеченні конкурентоспроможності приділяють інструментам мерчендайзингу, під яким розуміється оптимальне розташування торговельного устаткування, ефективне подання товарів та створення атмосфери магазину. [3]

Щоб мерчендайзинг був дійсно ефективним, він повинен бути організований найкращим чином, а саме: оптимальне розміщення устаткування в торговельному залі, зручна та зрозуміла для покупця викладка товару, якісний товарний асортимент; по-друге, для того щоб підприємство було конкурентоспроможним протягом тривалого часу, необхідно проводити регулярний моніторинг як зовнішнього середовища, так і основних внутрішніх факторів, що забезпечують його конкурентоспроможність.[7]

Мерчендайзинг є комплексом технологій продажу, які дозволяють представити реалізовуваний товар потенційному покупцеві в найбільш вигідних матеріальних і психологічних умовах.[6]

Висновок: В сучасних умовах фахівці визначають мерчендайзинг як об'єктивно необхідний засіб активізації збуту продукції для виробників і підвищення рентабельності торговельного простору для роздрібних торговців, як невід'ємний елемент культури торгівлі для крупних виробників товарів масового споживання та крупних корпоративних торговельних мереж (насамперед тих, в асортименті яких переважають продукти харчування). Разом з тим, мерчендайзинг може застосовуватися і в інших магазинах і для активізації продажу товарів інших груп.

Залежно від цільового спрямування дослідження різні автори вважають мерчендайзинг і новою формою продажу товарів, і сукупністю дій, необхідних для показу товару покупцеві у найбільш вигідному ракурсі, і підтримкою товару, яка здійснюється в системі вільного вибору за умови необхідності захисту товару самим себе і т.п.:

Список використаних джерел

1. Новітній маркетинг: Навч. посіб. /Є. В. Савельєв, С. І. Чеботар, Д. А. Штефанич та ін.; За ред. Є.В. Савельєва. — К.: Знання, 2008. — 420 с. —
2. Прушковська Є.Є. Формування та використання інструментарію мерчендайзинга в роздрібній торгівлі споживчої кооперації / Є.Є. Прушковська. — Белгород : Белгородський університет споживчої кооперації, 2009. — 23 с.

3. Романенкова О. Н. Визуальный мерчандайзинг как инструмент управления розничными продажами // Вектор науки ТГУ. Серия: Экономика и управление, 2012. — № 2 (9). — С. 67-69.
4. Савельев С.В. Новітній маркетинг / С.В. Савельєв, С.І. Чеботар, Д.А. Штефанич та ін.; за ред. С.В. Савельєва. — К.: Знання, 2008.- 420 с.
5. Таборова Л. Г. Умны й мерчандайзинг : Практическое пособие / А. Г. Таборова . — М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2009. — 160 с.
6. Тягунова Н. М. Мерчандайзинг: кредитно-модульний курс. навч. посіб. / Н. М. Тягунова, В. В. Лісіца, Ю. В. Іванов. — К. : Центр уч. л-ри, 2014. — 332 с.
7. Цуненко, С.М. Total-look для мерчандайзингу: правила "тону" [Текст] / С.М. Цуненко; наук. кер. Я.О. Тимохіна // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 244-245.

Капустянська Ольга Олександрівна
студентка Коледжу економіки права та інформаційних технологій
ВНЗ Університет «КРОК»

ОРГАНІЗАЦІЯ ОПТОВОГО ПРОДАЖУ ТОВАРІВ

Анотація: Оптовий ринок є одним із видів комерційної роботи в торгівлі. Тому є актуальним дослідження організації технології оптового продажу товарів та вивчення методик його просування.

Ключові слова: оптовий ринок, оптова торгівля, послуга, оптовий продаж.

Оптова торгівля - є найважливішою частиною системи розподілу і призначена для оптового постачання товарів на ринок.

Для виробників існує три форми оптової торгівлі:

- ◆ за прямими договорами зі споживачами;
- ◆ за договорами з посередниками (у тому числі через біржу);
- ◆ через власні торгові фірми.[4]

Оптовий торговець закуповує товари у виробників, а потім перепродує їх роздрібним торговцям. Таким чином, оптовий торговець виступає як посередник, не контактуючи безпосередньо зі споживачами.[5]

Оптовий торговець закуповує товари у великих кількостях, усуваючи тим самим незручності, що впливають з територіальної розкиданості підприємств, які виробляють ту чи іншу продукцію. Потім він роздрібнює їх на дрібні партії та перепродує роздрібним торговцям по мірі того, як товар розходиться серед покупців. З цієї причини йому доводиться створювати значні товарні запаси, тому складування товарів є одним з характерних аспектів діяльності оптовика.[3]

Своє матеріальне втілення цей аспект діяльності знаходить у вигляді складу - спеціального приміщення, в якому товари, що надходять із заводів, розміщуються, діляться на партії, маркуються, упаковуються і тільки після цього поставляються в магазини роздрібною торгівлі.

Оптовий торговець зобов'язаний поставляти роздрібним торговцям товари у такому вигляді, який відповідає їхнім запитам. Це означає, що він повинен роздрібнювати товари на партії, формувати асортимент і забезпечувати доставку продукції.[1].

Одним із способів організації оптової торгівлі є проведення торгових ярмарків та виставок.

Ярмарок - це великий, періодично діючий та відкритий ринок товарів широкого вжитку та устаткування, що відбувається регулярно у тих самих місцях, у певну пору року і встановлений термін для демонстрування зразків товарів та укладання комерційних угод.[6]

Виставка - це комерційний захід, що поєднує виставку досягнень в одній або кількох галузях науки і техніки з укладанням комерційних угод за виставленими зразками. За способами і термінами проведення виставки бувають короткостроковими, постійними, пересувними, торговими тижнями тощо.

Ярмарки та виставки проводяться також з метою рекламування підприємствами нових видів продукції та формування попиту на них.

Таблиця

Виконанні плану ТОВ «Компанія Папірус»

Показники	Фактично за минулий 2013 рік	Звітний 2014 рік			Відхилення		Звітний рік у % до минулого року
		План	Факт	% виконання	Від Плану	Від минулого року	
1.Оптовий товарообіг у розрахунках							
А) у діючих Цінах	6526	7048	8328	118,16	+1280	+1802	127,61
Б) в порівняних Цінах	6526	—	6610	—	—	+84	101,29

Торговельна діяльність оптових підприємств характеризується, передусім, ступенем виконання планів і динамікою оптового товарообігу. Розглянемо динаміку товарообігу за останні 2 роки в ТОВ «Компанія Папірус», (табл.).

План товарообігу ТОВ «Компанія Папірус» перевиконано на 18,16% чи 1280 тис.грн. У порівнянні з минулим його обсяг зріс на 1802 тис.грн., що становить 27,61%. Зростання оптового товарообороту динаміці стався у основному рахунок підвищення продажних ціни товари. Індекс продажних цін по оптового товарообігу у звітній року приєдналася до минулому становив 1,26 разу. Перерахуємо фактичний обсяг за звітний рік у порівнянні з продажними цінами: $8328: 1,26 = 6610$ тис.грн. Отже, підвищення продажних цін на товари забезпечило приріст оптового товарообігу на 1718 тис.грн. ($8328-6610$), що становить 26,33% до фактичному його обсягу за рік.

Висновки: В умовах безупинного зростання виробництва товарів, підвищення вимог до їх асортименту і якості з боку покупців, загострення конкуренції на оптовому ринку від оптових підприємств вимагають відмови від старих методів організації оптового продажу.

У зв'язку з цим особливо важливого значення набуває застосування різноманітних методів оптового продажу товарів. Суть оптового продажу товарів полягає в тому, що не оптові покупці шукають потрібний їм товар, а навпаки, продавці шукають своїх покупців. Застосування методів оптового продажу дозволяє підвищити культуру обслуговування оптових покупців, сприяє просуванню в торгову мережу потрібних населенню товарів, зміцнює зв'язок оптової ланки з підприємствами роздрібною торгівлі і дозволяє домагатися значного економічного ефекту.

Список використаних джерел

1. Голіков Є.Оптова торгівля.Менеджмент.Маркетинг.Логістика. Фінанси. Безпека: Навчально-практичний посібник. [Текст] / Є. Голиків .- М.: Видавництво «Іспіт», 2004. - 272 с.
2. Статистичні данні про підприємство «Папірус»: [Електроний ресурс] : Режим доступу до сайту: <http://www.8ref.com/>
3. Комерційна діяльність: підручник/ За ред. В.В. Апопія.- 2-ге вид., перероб., доп.- К.: Знання, 2008. - 558с.
4. Комерційна діяльність. Підручник Ф.П.Половцева. М.: «Инфра-М», 2008. - 248с.

5. Ліпич П. Г., Кошій О. В. Комерційна діяльність: навч. посіб. / П. Г. Ліпич, О. В. Кошій. – Луцьк: РВВ Луцького держ. техн. ун-ту, 2005. – 288 с.
6. Брассингтон Ф., Петтитт С. Основы маркетинга — Д.: Баланс Бизнес Букс, 2007. - 768 с.

Неплюсва Марина Олегівна
студентка Богуславського гуманітарного коледжу
імені Івана Семеновича Нечуя-Левицького

МАРКЕТИНГ В ІНДУСТРІЇ МОДИ

Анатація. В статті розкрито особливості маркетингу в галузі моди, тенденції розвитку маркетингу протягом останніх 15 років.

Ключові слова: маркетинг, мода, модні тенденції.

Маркетинг - економічна діяльність, що складається з планування, ціноутворення, просування і реалізація ідей, товарів і послуг шляхом обміну, що задовольняє цілі споживачів та організації. Маркетинг є одним з найважливіших різновидів економічної і суспільної діяльності.

Одним з механізмів регуляції в структурі соціокультурних відносин є мода. Цей феномен, виявляючи себе у різних сферах життя, має більші можливості. У зв'язку з цим, розгляд проблем соціокультурних комунікацій через призму аналізу моди як нормативної системи, виявлення її специфічного місця і ролі в структурі цього процесу є виправданим.

За допомогою одягу людина «конструює» свій образ і для самого себе і для оточуючих. Основне завдання обслуговування в магазині одягу - допомога у формуванні іміджу клієнта: з'ясування того, яким він себе бачить, як повинен одягатися така людина, що йому підходить найбільше.

Мода відноситься до тієї категорії явищ, які часом вважають що виникають на основі випадкових перетинань, не керованих ніякими раціональними чинниками. Якщо моду розглядати на відносно великому відрізку часу, тоді її зміни представляються регулярними; протягом ж короткого періоду зміни моди представляються спонтанними.

Сьогодні мода змінюється з великою швидкістю і тому виробникам та продавцям необхідно швидко пристосовуватися до цих умов. Модні світові тенденції, втілені в нових колекціях, можуть не співпасти із смаками споживачів, тому галузь готового одягу досить ризикована. Необхідно залучувати досвідчених дизайнерів для розробки моделей, які гарантуватимуть їх популярність. Рівень життя покупців поступово підвищується, тому можливості купити модну новинку зростають.

Відмітна особливість ринку одягу - яскраво виражений соціальний характер споживання продукції магазину. Напевно, ніякий предмет не скаже так багато про свого власника, як одяг. Вона відображає рівень доходу, належність до соціальної групи і стиль життя.

Щорічно ринок модного одягу України зростає на 10-15%. Така тенденція спостерігається протягом останніх років. Збільшення попиту на модний одяг - один з неодмінних атрибутів розвитку купівельної активності населення. А оскільки ринок чутливо реагує на запити споживачів, пропозиція на ринку модного одягу також збільшується. Жителі мегаполісів готові дорого платити за свій гардероб. Відповідно, збільшується і число магазинів, що реалізують дорогий одяг, взуття та аксесуари відомих світових виробників. Учасники ринку одягу вважають, що частка модних товарів у загальному обсязі продажів складає не більше 50%. В області пропозиції є безліч незаповнених товарних ніш.

В країнах Заходу маркетингові комунікації модних магазинів, в більшості випадків, спираються на популярну теорію *Differential Congruence*. Вона враховує особливості споживчої поведінки людей, які прагнуть купувати модні речі. Суть теорії в тому, що маркетингова політика компанії спрямована на формування іміджу магазину як максимально

адекватного образу потенційних покупців, що в підсумку призводить до побудови купівельної лояльності даному магазину.

Розвиток моди за останні 15 років

Мода двохтисячних років розпочалася з того, що наслідуючи поп-зіркам, молоді дівчата демонстрували оголене тіло по максимуму, навіть светри і пальто були короткими, а в гардеробі кожної красуні обов'язково присутні шуба (штучне хутро) і легке, ситцеве плаття. Яскраві кольори абсолютно «зіпсували» модні фасони, незважаючи на повернення чорного кольору, стає популярним «хакі», а серед тканин з'являється напівпрозорий матеріал з додаванням стрейча і синтетики. Спідниці прикрашаються кантами, воланами. До одягу в спортивному стилі додаються укорочені брюки-капрі. Яскраві кольори переважають і серед модних аксесуарів: поясів, туфель, сумок, шарпеток і босоніжок. Тривають експерименти зі спортивним стилем: джинси доповнюються короткими топами і спідницями, а толстовки - сукнями і комбінезонами.

Наступні 5 років відрізняються від попередніх: популярні відразу кілька стилів - романтичний «дівочий» з туніками, тонкими платтячками і мереживами; етнічний з африканськими мотивами і західний з джинсами, ковбойські капелюхи і чобітьми. Набувають популярності обтягуючі джинси і брюки-слім, цінуються чорно-біла гама та червоні тони. У сукнях і спідницях сильно завищена талія, туфлі набувають платформу, а на верхньому одязі з'являються принт, вишивка, аплікації та авангардні малюнки. Друге дихання отримують шифонові вбрання, багатошарові спідниці та сукні з атласу. Гламурні тренди рясніють асиметрією, сукнями та блузами «на одне плече», оригінальними трендами. У моду входять широкополі капелюхи і жовтий колір. В деяких моделях суконь з'являються об'ємні плечі, а в декорі дивує велика кількість блискучих елементів, мережив і воланів. Блузи і светри доповнюються такою деталлю, як висока горловина.

З 2010 р. мода набуває все більше романтичного стилю, жіночності, тепер у моді стриманість та одночасно яскравість. В модних тенденціях романтизм, велика кількість колірних забарвлень, яскраво виражена фактура тканин, максимальна довжина суконь, плавні лінії, банти і рюші. Відкривається сезон мерехтливих і блискучих тканин, такі сукні виглядають не тільки модно, а й дорого. Згодом з'являється гіпероб'ємність речей, використання химерних геометричних фігур. У 2014 році в моду ввійшов патріотичний стиль. Національна вишиванка на сьогоднішній день - це один з небагатьох відомих у всьому світі національних брендів. 2015 рік - мода цього року довела, що речі можуть бути не тільки стильними, а й практичними. До таких речей варто віднести жіночі куртки-парки, які увійшли до колекції цього сезону практично всіх відомих модельєрів. Українські дизайнери працюють з відомими зарубіжними фірмами. Створюючи кожну колекцію вітчизняні модельєри додають в неї нотку української культури, що викликає захоплення на показі мод за кордоном. В моді залишається і ручна робота, різноманітні вишивки і витинанки.

На сьогоднішній день відомі зарубіжні дизайнери орієнтуються у на споживача не середнього класу. Якість колекції одягу відповідають високій ціні, це не доступно для споживача з середнім доходом. Цю проблему вирішують виробники Китаю та Турції. Нинішній вітчизняний ринок перенаповнений товарами їх виробництва. Дані виробники займаються недобросовісною конкуренцією, копіюючи марки та товарні знаки відомих іноземних виробників.

Наостанок можна сказати, що культуру людини підкреслює одяг. Він є більш доцільнішим і привабливішим, коли відповідає правилам етикету. Зі смаком підібраний одяг, охайний вигляд роблять людину упевненою, зібраною і енергійною. Одяг не буває просто красивим. Його краса полягає в призначенні: для роботи, дому, свята, відпочинку. Елегантний одяг уживається тільки з елегантним господарем, який має гідну поставу, володіє хорошими манерами і красивою мовою. Щоб одягатися красиво, не обов'язково мати повний гардероб речей. Мода є фактором, що вимагає дуже серйозного ставлення в цивілізованому суспільстві, так як має прямий вплив на економічний і соціальний розвиток суспільства.

Список використаних джерел

1. Близнюк, С.В. Маркетинг в Україні: проблеми становлення та розвитку [Текст]/ С.В.Близнюк.- 2-е вид., випр. і доп.- К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2009.-400с.
2. Голошубова, Н.О. Організація і технологія торгівлі споживчими товарами [Текст]: навч. посібник/ Н.О.Голошубова.- К.: Нац.торгово-економічний ун-т, 2007.- 272с.
3. Електронна енциклопедія Інтернет-реклами [Електронний ресурс].- Режим доступу: (<http://www.cosmopolitanlasvegas.com>).- (Дата звернення 17.03.2014).
4. Електронна енциклопедія Інтернет-реклами [Електронний ресурс].- Режим доступу: (<http://www.moda314.com>).- (Дата звернення 16.03.2014).
5. Чупріна Н.В. Аналіз модних продуктів як об'єктів індустрії моди [Текст]:/ Н.В. Чупріна // Вісник ХДАДМ.–Харків, 2012.–Вип. 13.–С.68–71

Шарлай Наталія Сергіївна

студентка Богуславського гуманітарного коледжу імені Івана Семеновича Нечуя-Левицького

КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. В статті проаналізовано загальні аспекти комерційної діяльності підприємств, розкриті основні показники комерційної роботи підприємств, розкриті типові формати магазинів.

Ключові слова: комерційна діяльність, комерційна інформація, кон'юктура ринку, типи магазинів.

Комерційна діяльність являє собою частину підприємницької діяльності на товарному ринку та безпосередньо впливає на ефективне виробництво і на різні показники діяльності підприємства: обсяг реалізації товару, рівень комерційних витрат, показники оборотності, фінансові показники, ефективність (рентабельність) і ряд інших.

Основними цілями комерційної роботи є забезпечення доведення товарів та послуг до покупців і торговельне обслуговування з урахуванням стану ринку. Комерційні працівники мають великі можливості для прояву самостійності, комерційної ініціативи, винахідливості, підприємливості.

Найважливішим показником ефективності роботи торгового (комерційного) підприємства є прибуток, який є результатом всієї торгової діяльності підприємства, яка включає в себе обсяг реалізованої продукції, її склад і асортиментна структура, продуктивність праці, рівень витрат та доходів і т.д.

Важливою умовою підвищення ефективності комерційної діяльності суб'єктів господарювання ринку є вдосконалення її інформаційного забезпечення, так званої комерційної інформації.

Комерційна інформація включає: відомості контролю над виконанням плану продажу з групового асортименту; дані, необхідні для проведення аналізу стану асортименту товарів; інформацію про постачальників і покупців товарів; правильне та своєчасне оформлення ділової документації; дані рекламно-інформаційної роботи і іншу інформацію.

Головним джерелом отримання комерційної інформації є комплексне вивчення ринку шляхом проведення маркетингових досліджень, які включають: дослідження внутрішнього потенціалу підприємства; аналіз продаж; задоволеність споживачів послугами фірми; вивчення ринку, його кон'юнктури, діяльність конкурентів; оцінку можливостей підприємства.

Торгове підприємство незалежно від своїх масштабів і профілю діяльності повинно займатися внутрішнім плануванням. Планування має на увазі визначення цілей підприємства на певну перспективу, знаходження і аналіз способів їх реалізації і ресурсного забезпечення. Важливими цілями планування комерційної діяльності є визначення обсягу продажу товарної маси, розрахунок прибутку і частки на ринку.

Шляхами для підвищення ефективності та організації роботи комерційної діяльності торгового підприємства є вдалий вибір типового формату, серед яких виділяють наступні типи магазинів:

1. “Усі покупки одразу” – такий формат охоплює мережу магазинів, які забезпечують повний закупівельний сервіс для основної частини покупців.

До них належать:

— супермаркети — магазини площею від 400 до 1500 кв. м, розміщені в мікрорайонах міста, які здійснюють торгівлю на основі самообслуговування і можуть надавати послуги вдома в покупця. Наприклад супермаркет “Сільпо” - це магазин самообслуговування, середня торговельна площа супермаркету 1200 кв.м., асортимент варіюється від 6000 до 12000 найменувань продуктів харчування та супутніх товарів;

— суперетта — різновид супермаркету площею від 120 до 200 кв. м; розміщені в спальних районах і в центрах міст; асортимент товарів обмежений продовольчими товарами; продаж товарів здійснюється на основі самообслуговування. В перекладі з італійської “суперетта” - це гастронوم.

Зазвичай заклади подібного типу називають «магазин біля дому», “магазин на розі”. Західний варіант - convenience stores (“магазин по сусідству”).

— універмаги — відкриваються у престижних дорогих будівлях великих міст; площа — понад 10000 кв. м, розміщені на декількох поверхах; здійснюють торгівлю як традиційним методом, так і самообслуговуванням.

Прикладом такого магазину є торгово-розважальний центр Універмаг “Україна”, який має все для чудового проведення часу: магазини одягу, боулінг, нічний клуб, кафе, кінотеатр.

— гіпермаркети — формати на основі французького стандарту, розташовані поза містом, площею від 2500 до 10000 кв. м; оснащені найсучаснішим торговельно-технологічним обладнанням, великою кількістю кас; працюють без вихідних, до останнього клієнта. Прикладом мережі гіпермаркетів “Fozzy” — є оптові магазини, які працюють у форматі Cash and Carry, з асортиментом близько 30 000 позицій, які об’єднують харчовий та нехарчовий напрями.

— суперстор — торговельний центр, що реалізовує широкий асортимент продовольчих і промислових товарів та різних послуг “під одним дахом”. Прикладом відомої в Україні мережі торгово-розважальних центрів європейського рівня в популярному форматі shopping mall, є “Караван”.

2. “Спеціалізовані магазини” — розташовані в приміських чи міських районах з нижчою орендною платою, у приміщеннях торговельною площею до 1000 кв. м, розміщених на декількох поверхах. Представником такого формату магазину є ТОВ “Ельдорадо”. Основним напрямком діяльності є продаж побутової техніки.

3. “Економічні магазини” — це формат магазинів, що об’єднує магазини-дискаунтери; магазини знижених цін та ін. До них відносять такі магазини, як “Все від 40 грн. ”, “Дешевше немає” та ін.

4. Дискаунтер — це торговий формат, де реалізація товарів відбувається за цінами, які майже дорівнюють оптовим. Такий формат об’єднує невеликі за площею підприємства роздрібною торгівлі (до 800—1000 кв. м) з асортиментом продовольчих товарів до 1000—1200 найменувань. Споживачі їх відвідують, надаючи перевагу ціні, а не асортименту. Відносно низькі ціни зумовлені малою чисельністю персоналу, відсутністю брендів, низьким асортиментом. Прикладом такого формату є “Walmart” — найбільша в світі роздрібна мережа, в яку входить (за станом на 2012 рік) більше 10130 магазинів в 27 країнах світу.

Отже, для забезпечення успішної, ефективної та конкурентоздатної роботи торгового підприємства, необхідно проводити чіткий та глибокий аналіз його комерційної діяльності враховуючи зміни, які постійно відбуваються на ринку. Це дасть змогу зробити підприємство прибутковим і конкурентоспроможним; забезпечити його ефективний розвиток; швидко і якісно оцінювати результативність комерційної роботи як усього підприємства, так і його структурних підрозділів; своєчасно знаходити і враховувати чинники, що впливають на прибуток; визначати витрати на торгову діяльність; знаходити оптимальні шляхи вирішення комерційних проблем підприємства; отримання прибутку. Для

того, щоб підвищити ефективність та організацію роботи комерційної діяльності торгового підприємства, потрібно вдало вибрати типовий формат магазину. Від вибору формату залежать планування торговельного залу, набір обладнання, кількість персоналу, асортимент, принципи розміщення товару, вибір рекламних засобів.

Список використаних джерел

1. Антонюк Я.М. Комерційна діяльність [Текст]: навч. посібник /Я.М. Антонюк, І. М. Шиндировський. –Львів: Магнолія-2006, 2011. –332с.
2. Бабенко С.Г. Комерційна діяльність [Текст]: підручник/ С.Г.Бабенко, Я.А. Гончарук, [та ін.]; за ред. В. В. Апопій. –2-ге вид., перероб.доп. –К.: Знання, 2008. –558 с.
3. Воробйов, Б.З. Основи комерційної діяльності [Текст]/ Б.З. Воробйов, Е.М.Локтев, Ю.І.Плетень.- К.: ВЕУ,2004.-388с.
4. Електронна енциклопедія Інтернет-реклами [Електронний ресурс].- Режим доступу: (<http://www.fashionsnoops.com>).- (Дата звернення 17.03.2014).
5. Мельник І.М. Мерчандайзинг [Текст]: навч. посібник/ І.М.Мельник, Ю.М.Хом'як.- К.: Знання, 2009.- 309с.

Гордієнко Іван Олександрович

студент Богуславського гуманітарного коледжу
імені Івана Семеновича Нечуя-Левицького

РЕАЛІЇ ТА РОЗВИТОК ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ

Анотація. В статті вказані елементи системи інтернет-маркетингу, розкриті його переваги, причини низького рівня в Україні, заходи, що допоможуть в його розвитку.

Ключові слова: інтернет-маркетинг, елементи системи інтернет-маркетингу, заходи для розвитку інтернет-маркетингу.

Одним з найважливіших нематеріальних активів підприємства є маркетинг, його як філософію управління можуть запроваджувати далеко не всі компанії. Маркетинг вітчизняної промисловості сильно відстає від маркетингу споживчих товарів і послуг. Виходячи з цього, особливу наукову цікавість варто виявити до дослідження виробничих підприємств, діяльність яких знаходиться на межі між сферою виробництва і сферою послуг. Проблема цих галузей в кризовий період є нестабільний курс валют, зниження попиту на продукцію, підвищення цін на матеріали, комплектуючі та заготівки, на енергоресурси та нове устаткування, неповернення боргів клієнтами, високі орендні плати, нестача кредитних ресурсів.

Актуальними в наш час залишаються питання щодо практичного використання сучасних інтернет-технологій на практиці підприємства. Проблема полягає в товарному портфелі підприємства і виборі оптимальної стратегії розвитку кожної одиниці продукції з урахуванням їх конкурентоздатності.

Інтернет впливав і продовжує впливати на формування й розвиток світового інформаційного суспільства. Сьогодні практично неможливо знайти навіть малу організацію у світі, яка не має свого представництва в Інтернеті. Розвиваються Інтернет-магазини, Інтернет-консультації, Інтернет-аукціони. Деякі фірми надають можливість замовлення інформаційної продукції або послуги через Інтернет та оплатою кур'єром по факту доставки. Інтернет-маркетинг є складовою електронної комерції. Його також називають online – маркетингом. [1. с. 84]

Інтернет-маркетинг включає в себе такі елементи системи:

1. медійна реклама;
2. контекстна реклама;
3. пошуковий маркетинг;
4. просування в соціальних мережах;
5. прямий маркетинг з використанням email;

6. вірусний маркетинг;
7. партизанський маркетинг;
8. інтернет-брендинг.

Інтернет-маркетинг виявився дуже ефективним: він дає змогу точно відстежувати статистику, знаходитися в постійному контакті зі споживачами. Застосування Інтернет - маркетингу націлене на економію коштів на заробітній платі працівників відділів продажів і на рекламі, а також на розширення діяльності компаній. При цьому як великі компанії, так і малі, мають більш рівні шанси в боротьбі за ринок. На відміну від традиційних рекламних медіа (друкарських, радіо і телебачення), вхід на ринок через інтернет є не занадто витратним. Важливим є те, що на відміну від традиційних маркетингових методів просування, Інтернет-маркетинг дає чітку статистичну картину ефективності маркетингової компанії.

Виробники товарів і послуг починають усвідомлювати головну перевагу Інтернет-маркетингу з його допомогою без обмежень в обсягах можна представити всю інформацію про товарну, цінову, збутову і комунікаційну політику підприємства. Що стосується Інтернет-маркетингу в Україні, то він знаходиться на досить низькому рівні з ряду причин:

1. нераціональний розподіл рекламних бюджетів;
2. вартість послуг необґрунтовано завищена;
3. високий рівень обману рекламодавцями;
4. відсутність кваліфікованих фахівців. [2, с. 102]

Щоб розвивати інтернет-маркетинг потрібно прибрати «липові» фірми, які обманюють населення. В розвитку цього типу маркетингу можуть допомогти такі заходи:

- ✓ підготовка кваліфікованих кадрів з питань організації та розвитку інтернет – маркетингу для окремих підприємств.
- ✓ залучення дизайнерів, психологів при розробці сайтів, для кращого і позитивного їх сприйняття користувачами.
- ✓ розвиток слід орієнтувати на європейські стандарти (інтернет із швидкістю менше за 100 Мб/с безкоштовний для населення). Це буде стимулювати розвиток не тільки інтернет-маркетингу, із появою більшої цільової аудиторії, але й розвиток нових форм бізнесу в інтернеті.
- ✓ забезпечення кращої безпеки при здійсненні купівельних трансакцій чи підписанні договорів.
- ✓ проведення тренінгів, які б допомогли підготувати населення до вступу в нове віртуальне суспільство, із своїми правилами, бізнесом, способом життя.
- ✓ обмеження дій інтернет -компаній при оформленні в них договору купівлі – продажу товарів, з метою забезпечення не втручання даних компаній в особисте життя споживачів.

Реалізація даних заходів формує хорошу перспективу розвитку не тільки інтернет-технологій, а й інтернет-бізнесу, і як наслідок, інтернет -маркетингу. Однак, тут слід ще врахувати й те, що дана перспектива орієнтована більше на молоде покоління України, яке більш сприймає нововведення.

Отже, використання системно інструментів Інтернет-маркетингу надає можливість більш ефективно вести бізнес в мережі Інтернет, тобто знижувати витрати виробництва, здійснювати ефективні маркетингові дослідження, автоматизувати процеси купівлі-продажу та інформування клієнтів, проводити аналіз ринку, підвищувати ефективність взаємодії покупця і продавця.

Список використаних джерел

1. Васильєв, Г.А. Електронний бізнес. Реклама в Інтернеті [Текст]/ Г.А.Васильєв, Д.А.Забегалін.- Юніті-Дана, 2008.- 49с.
2. Голубков, Е.П. Современные тенденции развития маркетинга [Текст]/Е.П.Голубков// Маркетинг в России и за рубежом. -2004.- №1(39).- С. 3-18.
3. Електронна енциклопедія Інтернет-реклами [Електронний ресурс].- Режим доступу: (<http://www.promo.ru>).- (Дата звернення 20.03.2014).

4. Інтернет-маркетинг на 100% [Текст].- СПб.,2008.- 102с.
5. Хоменко, П.Г. Сучасні тенденції розвитку маркетингу [Текст]/ П.Г.Хоменко// Актуальні проблеми економіки.- 2009.- №12 (102).- С. 123-133.
6. Череп, А.В. Розвиток сучасного маркетингу та вимоги до нього [Текст]/ А.В.Череп, Т.С.Абліцова// Вісник Хмельницького національного університету.-2009.-№1,- С. 202-205.

Неплюєва Марина Олегівна

студентка Богуславського гуманітарного коледжу
імені Івана Семеновича Нечуя-Левицького

МАРКЕТИНГ В ІНДУСТРІЇ МОДИ

Анотація. В статті розкрито особливості маркетингу в галузі моди, тенденції розвитку маркетингу протягом останніх 15 років.

Ключові слова: маркетинг, мода, модні тенденції.

Маркетинг - економічна діяльність, що складається з планування, ціноутворення, просування і реалізація ідей, товарів і послуг шляхом обміну, що задовольняє цілі споживачів та організації. Маркетинг є одним з найважливіших різновидів економічної і суспільної діяльності.

Одним з механізмів регуляції в структурі соціокультурних відносин є мода. Цей феномен, виявляючи себе у різних сферах життя, має більші можливості. У зв'язку з цим, розгляд проблем соціокультурних комунікацій через призму аналізу моди як нормативної системи, виявлення її специфічного місця і ролі в структурі цього процесу є виправданим.

За допомогою одягу людина «конструює» свій образ і для самого себе і для оточуючих. Основне завдання обслуговування в магазині одягу - допомога у формуванні іміджу клієнта: з'ясування того, яким він себе бачить, як повинен одягатися така людина, що йому підходить найбільше.

Мода відноситься до тієї категорії явищ, які часом вважають що виникають на основі випадкових перетинань, не керованих ніякими раціональними чинниками. Якщо моду розглядати на відносно великому відрізку часу, тоді її зміни представляються регулярними; протягом ж короткого періоду зміни моди представляються спонтанними.

Сьогодні мода змінюється з великою швидкістю і тому виробникам та продавцям необхідно швидко пристосовуватися до цих умов. Модні світові тенденції, втілені в нових колекціях, можуть не співпасти із смаками споживачів, тому галузь готового одягу досить ризикована. Необхідно залучувати досвідчених дизайнерів для розробки моделей, які гарантуватимуть їх популярність. Рівень життя покупців поступово підвищується, тому можливості купити модну новинку зростають.

Відмітна особливість ринку одягу - яскраво виражений соціальний характер споживання продукції магазину. Напевно, ніякий предмет не скаже так багато про свого власника, як одяг. Вона відображає рівень доходу, належність до соціальної групи і стиль життя.

Щорічно ринок модного одягу України зростає на 10-15%. Така тенденція спостерігається протягом останніх років. Збільшення попиту на модний одяг - один з неодмінних атрибутів розвитку купівельної активності населення. А оскільки ринок чутливо реагує на запити споживачів, пропозиція на ринку модного одягу також збільшується. Жителі мегаполісів готові дорого платити за свій гардероб. Відповідно, збільшується і число магазинів, що реалізують дорогий одяг, взуття та аксесуари відомих світових виробників. Учасники ринку одягу вважають, що частка модних товарів у загальному обсязі продажів складає не більше 50%. В області пропозиції є безліч незаповнених товарних ніш.

В країнах Заходу маркетингові комунікації модних магазинів, в більшості випадків, спираються на популярну теорію *Differential Congruence*. Вона враховує особливості

споживчої поведінки людей, які прагнуть купувати модні речі. Суть теорії в тому, що маркетингова політика компанії спрямована на формування іміджу магазину як максимально адекватного образу потенційних покупців, що в підсумку призводить до побудови купівельної лояльності даному магазину.

Розвиток моди за останні 15 років

Мода двохтисячних років розпочалася з того, що наслідуючи поп-зіркам, молоді дівчата демонстрували оголене тіло по максимуму, навіть светри і пальто були короткими, а в гардеробі кожної красуні обов'язково присутні шуба (штучне хутро) і легке, ситцеве плаття. Яскраві кольори абсолютно «зіпсували» модні фасони, незважаючи на повернення чорного кольору, стає популярним «хакі», а серед тканин з'являється напівпрозорий матеріал з додаванням стрейча і синтетики. Спідниці прикрашаються кантами, воланами. До одягу в спортивному стилі додаються укорочені брюки-капрі. Яскраві кольори переважають і серед модних аксесуарів: поясів, туфель, сумок, шарпеток і босоніжок. Тривають експерименти зі спортивним стилем: джинси доповнюються короткими топами і спідницями, а толстовки - сукнями і комбінезонами.

Наступні 5 років відрізняються від попередніх: популярні відразу кілька стилів - романтичний «дівочий» з туніками, тонкими платтячками і мереживами; етнічний з африканськими мотивами і західний з джинсами, ковбойські капелюхи і чобітьми. Набувають популярності обтягуючі джинси і брюки-слім, цінуються чорно-біла гама та червоні тони. У сукнях і спідницях сильно завищена талія, туфлі набувають платформу, а на верхньому одязі з'являються принт, вишивка, аплікації та авангардні малюнки. Друге дихання отримують шифонові вбрання, багатошарові спідниці та сукні з атласу. Гламурні тренди рясніють асиметрією, сукнями та блузами «на одне плече», оригінальними трендами. У моду входять широкополі капелюхи і жовтий колір. В деяких моделях суконь з'являються об'ємні плечі, а в декорі дивує велика кількість блискучих елементів, мережив і воланів. Блузи і светри доповнюються такою деталлю, як висока горловина.

З 2010 р. мода набуває все більше романтичного стилю, жіночності, тепер у моді стриманість та одночасно яскравість. В модних тенденціях романтизм, велика кількість колірних забарвлень, яскраво виражена фактура тканин, максимальна довжина суконь, плавні лінії, банти і рюші. Відкривається сезон мерехтливих і блискучих тканин, такі сукні виглядають не тільки модно, а й дорого. Згодом з'являється гіпероб'ємність речей, використання химерних геометричних фігур. У 2014 році в моду ввійшов патріотичний стиль. Національна вишиванка на сьогоднішній день - це один з небагатьох відомих у всьому світі національних брендів. 2015 рік – мода цього року довела, що речі можуть бути не тільки стильними, а й практичними. До таких речей варто віднести жіночі куртки-парки, які увійшли до колекції цього сезону практично всіх відомих модельєрів. Українські дизайнери працюють з відомими зарубіжними фірмами. Створюючи кожну колекцію вітчизняні модельєри додають в неї нотку української культури, що викликає захоплення на показі мод за кордоном. В моді залишається і ручна робота, різноманітні вишивки і витинанки.

На сьогоднішній день відомі зарубіжні дизайнери орієнтуються у на споживача не середнього класу. Якість колекції одягу відповідають високій ціні, це не доступно для споживача з середнім доходом. Цю проблему вирішують виробники Китаю та Турції. Нинішній вітчизняний ринок перенаповнений товарами їх виробництва. Дані виробники займаються недобросовісною конкуренцією, копіюючи марки та товарні знаки відомих іноземних виробників.

Наостанок можна сказати, що культуру людини підкреслює одяг. Він є більш доцільнішим і привабливішим, коли відповідає правилам етикету. Зі смаком підібраний одяг, охайний вигляд роблять людину упевненою, зібраною і енергійною. Одяг не буває просто красивим. Його краса полягає в призначенні: для роботи, дому, свята, відпочинку. Елегантний одяг уживається тільки з елегантним господарем, який має гідну поставу, володіє хорошими манерами і красивою мовою. Щоб одягатися красиво, не обов'язково мати повний гардероб речей. Мода є фактором, що вимагає дуже серйозного ставлення в цивілізованому суспільстві, так як має прямий вплив на економічний і соціальний розвиток суспільства.

Список використаних джерел

6. Близнюк, С.В. Маркетинг в Україні: проблеми становлення та розвитку [Текст]/ С.В.Близнюк.- 2-е вид., випр. і доп.- К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2009.- 400с.
7. Голошубова, Н.О. Організація і технологія торгівлі споживчими товарами [Текст]: навч. посібник/ Н.О.Голошубова.- К.: Нац.торгово-економічний ун-т, 2007.- 272с.
8. Електронна енциклопедія Інтернет-реклами [Електронний ресурс].- Режим доступу: (<http://www.cosmopolitanlasvegas.com>).- (Дата звернення 17.03.2014).
9. Електронна енциклопедія Інтернет-реклами [Електронний ресурс].- Режим доступу: (<http://www.moda314.com>).- (Дата звернення 16.03.2014).
10. Чупріна Н.В. Аналіз модних продуктів як об'єктів індустрії моди [Текст]:/ Н.В. Чупріна // Вісник ХДАДМ.–Харків, 2012.–Вип. 13.–С.68–71

Молчан Аліна Миколаївна

студентка Національного університету ДПС України

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГУ В УКРАЇНІ

Анотація. Маркетинг на сучасному етапі — це багатоаспектне явище, яке характеризується суб'єктивним сприйняття. Особливої уваги потребують питання, пов'язані з потребами суспільства у застосуванні маркетингу, а також проблеми та перспективи розвитку маркетингової діяльності в Україні, його специфічні риси.

Ключові слова: маркетинг, маркетингові дослідження, маркетингологи, ринок

Будь-яке підприємство, яке планує стратегію свого розвитку, повинно володіти інформацією про можливості та побажання потенційних споживачів, конкурентів, товари та послуги, їх поведінку на ринку тощо. Успішне ведення бізнесу в сучасних ринкових умовах передбачає адаптацію до постійних змін ринкових умов, які характеризуються своєю динамічністю і непередбачуваністю. Основним засобом адаптації до змін у ринковому середовищі виступають своєчасні та обґрунтовані управлінські рішення вищого керівництва фірми, які базуються на повній, достовірній та своєчасній інформації. У свою чергу, засобом отримання необхідної інформації є маркетингові дослідження, які є одним з найважливіших факторів розвитку та забезпечення стабільного функціонування підприємства в довгостроковій перспективі.

Вивченню ринку маркетингових досліджень присвячені численні роботи зарубіжних та вітчизняних авторів, серед яких особливе місце займають роботи І. Березіна, Є. Голубкова, Дж. Еванса, Є. Копатько, Ф. Котлера, Ж. Ламберна, І.Любарського, О. Попова, А. Руденко, О. Федоришина тощо.

Проблеми маркетингу, маркетингових досліджень, їхнього взаємозв'язку в Україні, як і в інших постсоціалістичних країнах, мають свої особливості. На відміну від Західних країн, в яких бізнес, підприємництво послідовно пройшли два основних підходи до формування і дії ринкових механізмів, як от: «ринок продавця» і «ринок покупця», наша економіка в процесі ринкових реформ опинилася в досить специфічному стані [3, с. 63]. Тому, українському виробнику залишається самотужки формувати свій дослідницький центр з огляду на сформований попит на ринку. Проте, застосування підприємствами сучасних підходів до здійснення маркетингових досліджень унеможливується низкою причин:

1) існує глобальна бюджетна проблема в галузі. Часто клієнти не готові платити за дослідження.

2) не вирішеною залишається проблема нерозуміння керівництвом компаній, підприємств ролі маркетингових досліджень, і недовіра до дослідників.

3) недостатньо високий кваліфікаційний рівень кадрового забезпечення даної сфери. Мова йде як про інтерв'юерів, так і про фахівців, що працюють в аналітичних

проектах. Компаніям потрібні люди, які б поєднували в собі дві функції, які досить рідко властиві одній людині.

4) досить суттєвою залишається проблема заощадження вітчизняними виробниками саме на маркетингу, а, особливо, на дослідженнях [1].

Не всі керівники підприємств України до кінця розуміють доцільність проведення маркетингових досліджень. Через недовіру до їх результатів замовляють дослідницьким компаніям лише польовий етап, а планування й аналіз здійснюють самі. Самостійно визначають не лише дослідницькі цілі, а й дизайн і метод дослідження, а також аналізують отримані результати. Проте невміння правильно використовувати результати досліджень призводить до негативних наслідків, тому більшість замовників дедалі частіше очікують на виході не просто базової інформації, а дієвих рішень, що будуть здатні допомогти у досягненні цілей їх компаній [4].

В наш час на ринку існує багато агенцій, що пропонують послуги маркетингових досліджень, але дефіцит достатньої інформації про них змушує підприємців звертатись до найближчих, які можуть виявитися некомпетентними [2, с. 5].

Сьогодні вік інформації та інформатизації призвів до того, що споживач став іншим. Зросла «ринкова грамотність» споживача і в той час знизилась ефективність традиційних видів маркетингових комунікацій. Тепер, інформацію про споживчі якості товарів покупці мають можливість отримати з незалежних джерел. Немає чіткого розподілу у купівлі тільки дорогих або тільки дешевих товарів. Багаті купують товари середнього цінового сегменту, а не дуже забезпечених може привабити щось із дорогих речей. Це найбільше зумовлено тим, що деякі категорії споживачів прагнуть підкреслити свій соціальний статус, показати, що він є на якомога більшому рівні. Цьому найчастіше підвержені підлітки, жінки, або люди, які тільки отримали високу посаду. Виробникам стає все складніше досягти чіткої диференціації їхнього продукту, тому на перший план виходить емоційна привабливість [5, с. 124].

Сучасний маркетинг повинен базуватися на швидкому, гнучкому плануванні нововведень, в центрі яких завжди повинен бути споживач. Нові продукти можуть створити нові ринки, а на існуючих ринках допомагають потіснити конкурентів. Якщо найчастіше пріоритети віддавалися мінімізації ризику виходу на ринок з новим продуктом, то на сьогодні пріоритети зміщуються у бік прискорення виходу на ринок, прагнення стати на ньому піонером, що, як правило, має більшу долю ринка. Втрати від пізнього виходу на ринок можуть суттєво перевищувати втрати від недостатньої ефективності нових продуктів [5, с. 127].

Маркетологи успішних американських підприємств підкреслюють важливість максимально точного знання свого споживача з використанням методів зворотного зв'язку, що відповідають вимогам підприємства. Рівень ефективності маркетингової діяльності необов'язково визначається результатами поточної діяльності. Висока ефективність, в першу чергу, повинна визначатись тим, що підприємство грамотно проводить маркетингову політику у стратегічному масштабі. Звідси випливає необхідність приділяти велику увагу проблемам росту бізнесу. В сучасних ринкових умовах рости менш ризиковано, ніж не рости. Нова практика маркетингу вимагає нестандартного підходу, креативності, нових інструментів маркетингу і виборчого підходу до кожного завдання. Не можна, як раніше користуватись стандартним набором рекомендацій і стратегій. Динамічний розвиток технологій, зміна сприйняття і збільшені потреби споживачів ускладнюють задачу маркетологів [4].

Отже, в українській практиці існує ряд негативних дій, які роблять переважно українські підприємці, в цілому, спектр помилок створює враження про таку діяльність підприємств, яка спрямована лише на отримання якнайбільш високого прибутку не залежно від рівня задоволення та подальшої зацікавленості в їх товарах всього населення. Тому усі сили повинні йти на ліквідацію цих помилок. В мінливій ситуації на ринку маркетингових досліджень необхідним є звертання уваги на існуючі проблеми та цілеспрямованість до їх вирішення, що дозволить при проведенні даних досліджень приймати правильні рішення, що збільшить продуктивність та в подальшому прибутковість, як замовників так і виконавців.

Список використаних джерел:

1. Карпіщенко М.Ю., Рибалка М.В. Проблеми та перспективи розвитку ринку маркетингових досліджень в Україні / М.Ю. Карпіщенко, М.В. Рибалка. [Електронний ресурс].
Режим доступу: http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/32650/1/Karpishenko_market%20research.pdf
2. Лилик І.В. Ринок маркетингових досліджень в Україні: експертна оцінка та аналіз / І.В. Лилик // Маркетинг в Україні. – 2013. – № 3. – с.7.
3. Полторак В.А. Маркет. дослідж. – К.: Навчальний посібник.- 2003.- 387с.
4. Тарабукіна О.М., Юрченко О.А. Проблеми та перспективи розвитку маркетингових досліджень в Україні / О.М. Тарабукіна, О.А. Юрченко. [Електронний ресурс]
5. Хоменко, П.Г. Сучасні тенденції розвитку маркетингу: Актуальні проблеми економіки. –2009. –№12(102). –С.123-133.

Омельченко Наталія Андріївна
Хаустов Артем Володимирович

студенти Київського національного економічного університету ім. Вадима
Гетьмана»

МАРКЕТИНГ І СУЧАСНА УКРАЇНА – ЯК «ВТРИМАТИСЬ НА ПЛАВУ» В КРИЗОВІЙ СИТУАЦІЇ

Анотація:Актуальність концепції соціально-етичного маркетингу як шляху виходу підприємств із кризових ситуацій. Порівняльний аналіз.

Ключові слова: Економічна криза, соціально-етичний маркетинг, ведення бізнесу.

Актуальність. 2014 - початок 2015 рр. ввійде в історію України як час великих змін. Нестабільність зовнішньої і внутрішньої політичної системи, економічні кризи, і головне - початок збройного протистояння на Сході – все це докорінно змінило життя українців.

Останні події в Україні спричинили небувалий зріст патріотизму – згідно з результатами опитування, проведеного Соціологічною групою «Рейтинг» (рис.1) [1], порівняно з 2010 роком кількість людей, які вважають себе патріотами, зросла з 76 до 86%, і цей показник постійно зростає – це свідчить про зміцнення і зростання національної свідомості українців.

Але поряд із цією статистикою невід’ємною є і інша закономірність - фінансовий колапс, постійна загроза воєнного нападу, абсолютна невпевненість у майбутньому і ще безліч факторів відповідним чином вплинули на психологічний стан населення – українці стали нервовими, чутливими до будь-якої інформації ззовні.

Закономірно, що криза суттєво вплинула і на українське бізнес-середовище.

Постановка проблеми. Процес розвитку та взагалі ведення бізнесу в Україні значно ускладнився - один за одним ліквідуються малі підприємства, криза не оминула навіть крупні бізнес-одиниці; інвестори не поспішають вкладати гроші в український бізнес. Це спонукало підприємців шукати нові стратегії виходу із кризи.

Така ситуація сприяла активізації маркетингової діяльності на підприємствах, але дуже важливою є саме форма маркетингової кампанії, щоб не тільки втримати на плаву а й бути корисним державі в кризовій ситуації.

Шляхи вирішення. Всім відомим є той факт, що головною метою підприємницької діяльності є отримання прибутку. Але на мою думку, в країні, яка переживає кризову ситуацію, ця мета мусить бути трохи скорегована з поправкою на певні норми моральності.

Західний спеціаліст Тім Граунт-Сміт підкреслює, що інстинкт наживи слід стримувати етичними нормами, створенням високоеморального клімату в бізнесі [3]. Саме цей шлях вирішення проблеми лежить в основі соціально-етичного маркетингу, норми якого гармонізують підприємницьку ініціативу і виробничу діяльність з стратегічними орієнтирами суспільного розвитку та поліпшення інвестиційного клімату, покращення господарської інфраструктури і оточуючого середовища [4]. Тому, на мою думку, саме

соціально-етичний маркетинг мусить бути основою для формування маркетингових кампаній в сучасній Україні.

За умови правильної реалізації принципів соціальної відповідальності бізнесу вони не протирічають економічним інтересам підприємств. Аналізуючи питання користі соціальної відповідальності для бізнесу та суспільства в цілому вчені виділяють такі аргументи:

- Сприятливі довгострокові перспективи.
- Зміна потреб і очікувань широкого загалу.
- Наявність ресурсів для вирішення соціальних проблем. [5].

Отже, як бачимо, соціальна відповідальність для підприємства є не тільки вагомим внеском у добробут суспільного життя країни, а й доволі вигідним рішенням.

Як доказ хочеться порівняти 2 випадки з українського підприємництва.

У своєму блозі мешканка Чернігова розмістила фото оголошення у формі і у кольорах українського прапора, з передбаченим відриванням його часток. Вона побачила його у центрі міста. На її думку, сама форма оголошення, яка закликає відірвати шматочок прапора, є «...не що інше, як наруга над національною символікою і над пам'яттю полеглих».

В цьому ж блозі було розміщено невелике опитування, за результатами якого 79.3% відвідувачів сайту погодились з думкою автора, 17,2% не побачили в подібній рекламі нічого поганого і 3.4% мали свою думку.

З цього невеличкого дослідження можна зробити висновок, що навіть серед досить невеликої вибірки відвідувачів сайту більшість можливих споживачів даної послуги відреагували негативно на доволі невинну рекламу з патріотичною символікою, це свідчить про те що споживачі у зв'язку з ситуацією в країні стали більш вразливими, і підприємці мусять набагато обережніше використовувати патріотичну символіку, адже ризикують втратити частину потенційних клієнтів.

Навпаки, підвищенню лояльності клієнтів і ефективності бізнесу сприятимуть маркетингові стратегії, подібні до обраної мережею популярних в Україні ресторанів. Її власник так сформулював базові принципи і чинники результативності у розвитку: «Нині людям і так несолодко, і ми не маємо права ще й повідомляти їм про підвищення цін. Ми не намагаємося заробити одразу всі гроші: хай зменшимо прибутки, але головне — не втратимо наших гостей. Вдалося домовитися з орендодавцями приміщень і постачальниками продукції про непідвищення цін. Дотримуємося своєї стратегії — надавати доступний і якісний продукт. Завдяки цьому у скрутні часи нам вдається працювати і не скорочувати персонал, зберігати мережу. Маємо надію на перемогу і на те, що 2015-й стане роком розвитку економіки» [5].

Отже, як ми бачимо, навіть в нинішній кризовій ситуації в Україні досить можливим є слідувати принципам соціально—етичного маркетингу і, головне, загальнолюдським моральним принципам і при цьому триматися на плаву.

В час, коли нація знаходиться на етапі відродження, підприємці повинні відчувати велику відповідальність, і це мусить бути головною рушійною силою їх діяльності, адже саме підприємець є ключовою фігурою ринкової економіки, яка зараз потребує реабілітації і відновлення як ніколи.

Список використаних джерел:

1. Динаміка патріотичних настроїв в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.slideshare.net/Ratinggroup/ss-38009835>
2. Осовська Г.В. Основи менеджменту [Електронний ресурс] / Г.В. Осовська. — К.: «Кондор», 2003. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/3/401.html>.
3. Овечкіна О. А. Планування маркетингу / О. А. Овечкіна, Д. В. Солоха, К. В. Іванова, В. В. Морєва, О. В. Белякова, О. Б. Балакай. – К.: Центр учбової літератури, 2013. - с. 18.
4. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму : пер. з нім. О. Погорілого / М. Вебер. – К. : Основи, 1994. – с. 261.
5. Бізнес в умовах війни [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukurier.gov.ua/uk/articles/biznes-v-umovah-vijni/>.

НАНОТЕХНОЛОГІЇ-КЛЮЧОВИЙ ПРИОРІТЕТ МАЙБУТНЬОГО

Анотація. У роботі розглядаються питання розвитку нанотехнологій у світі та в Україні, а також можливості їх використання при виготовленні товарів народного споживання.

Ключові слова: нанотехнології, наноіндустрія, наноматеріали, нанопокриття, наночастки.

Ідея вивчення сучасного стану розвитку нанотехнологій у світі та Україні була підказана самими студентами. Адже в навчальній та спеціальній літературі з товарознавства така інформація відсутня.

Результати соціологічного опитування підтвердили, що знання студентів технікуму в галузі нанотехнологій досить обмежені. Так, опитування студентів товарознавчого відділення показало, що 37% студентів розуміють дане поняття, 44% респондентів з ним знайомо, а 19% опитаних взагалі нічого не знають.

Члени наукового товариства провели дослідження за такими напрямками:

1. Розвиток нанотехнологій у світі.
2. Нанотехнології в товарознавстві.
3. Диспозиція України на світовому ринку нанотехнологій.

Перші згадки про методи, які згодом назвуть нанотехнологією, належать Нобелівському лауреату з фізики Річарду Фейнману, який у 1959 році, в своїй відомій промові «Там, внизу, повно місця» передбачив можливість переміщення окремих атомів, механічно, за допомогою маніпулятора відповідних розмірів. Він указував, що необхідно побудувати механізм, який буде створювати свою копію тільки на порядок меншу, наступний ще меншу і так далі, доки розміри останнього механізму не будуть відповідати розмірам порядку одного атому. Саме цей механізм збере свою копію з окремих атомів.

Вперше термін «нанотехнологія» вжив японський учений Норіо Танігучі в 1974 році. Походить термін від грецького слова «нанос» і означає «гном, карлик» [3, с. 15].

Сьогодні нанотехнології є однією з галузей науки, що найбільш інтенсивно розвиваються. Наймасштабніші державні науково-дослідні програми в області нанотехнологій реалізують США, Японія, країни Європи та Азії. Розвивати нанотехнології прагнуть не тільки провідні індустріальні держави, а й країни, що розвиваються [4].

Фахівці наводять наступні дані щодо розвитку ринку нанотехнологій: приблизно 40% світових інвестицій у цій галузі припадає на частку США, 25% Японії, 20% країни Європи, 15% країни Азії та інші. За прогнозами експертів, розвиток нанотехнологій через 10-15 років дозволить створити нову галузь економіки з обігом у 1-2,5 трильйони доларів і близько 6 млн. робочих місць, пов'язаних з нанотехнологіями, причому потреба у кваліфікованих фахівцях складе до 2 млн. осіб [6].

Індустрія розвинених країн світу застосовує нанотехнології в процесі виробництва як мінімум 80-ти груп споживчих товарів і понад 600 видів сировинних матеріалів. Вже створені наноплівки для покриття поверхонь скла, керамічних товарів, металів, які захищатимуть ці вироби протягом кількох років від подряпин та стирання, мити їх можна без використання миючих засобів тільки водою.

Розроблені моделі кондиціонерів, пральних машин, очищувачів повітря, в яких використана технологія, заснована на використанні наночасток срібла, які є сильним антисептиком. Вже застосовуються розробки з виробництва нових видів сталей, які практично не схильні до корозії; енергозберігаючих наноплівок для світлопрозорих конструкцій; нанопокриття, що самоочищується і накопичує сонячну енергію, чим сприяє енергозбереженню.

Текстиль, створений на основі наноматеріалів, набуває унікальні за своїми параметрами показники: антибактеріальні, з використанням нанодроту; наносенсорні, які дозволяють відстежувати основні параметри організму людини; нанесення і закріплення нанокapsул, в які поміщені ароматичні, косметичні, лікувальні речовини; фарбування тканин наночастками золота, срібла, колір при цьому не буде змінюватись і тьмяніти.

Створений так званий «розумний одяг», здатний заряджати мобільні пристрої; літній одяг, який захищає від сонячних променів та одяг, що береже свого власника від електромагнітного випромінювання. Розроблені спеціальні світлочутливі покриття, які можна наносити на будь-які вироби зі шкіри, під дією світла оброблена шкіра змінює свій колір; для студентів розроблений одяг з детекторами WiFi, який допомагає у пошуках безкоштовного Інтернету та інші.

Україна не знаходиться осторонь розвитку світових нанотехнологічних інновацій і посідає 29 місце серед усіх країн світу, про що свідчить індикатор технологічного потенціалу, розрахований RAND Corporation у 2012 році.

Пріоритетними напрямками інтеграції українських інновацій до глобального ринку нанотехнологій, що забезпечує високий рівень міжнародної конкурентоспроможності, є виробництво надяскравих світлодіодів, які мають термін служби до 17 років, можуть використовуватися в будь-яких кліматичних умовах від -60° до $+50^{\circ}$ C, мають високу механічну міцність, вібростійкість і надійність тощо. Фахівці підраховали, що переведення лише третини систем освітлення на світлодіодні технології компенсує підвищення тарифів на електроенергію.

Надяскравих світлодіодів та багатошарових полімерних сонячних батарей поки що в Україні не вистачає. Вони в комбінації із суперконденсаторами значною мірою змогли б допомогти розв'язати проблему енергозабезпечення великих міст, містечок та сіл. Цей перспективний ринок лише у США оцінюється в сумі 300 млрд. дол.

Технологія багатошарових керамічних покриттів, яка дає можливість у 2-5 разів збільшити термін експлуатації різального інструменту, розроблена українськими вченими була продана США за 50 млн. доларів. Цей сегмент ринку в Україні прогнозується на рівні понад 200 млн. дол. США. Вже укладено міжнародні угоди між Україною та країнами ЄС щодо постачання наногетероструктур.

Є низка питань на які необхідно звернути серйозну увагу, а саме слід давати оцінку позитивних і негативних наслідків розробки та практичного впровадження нанотехнологій у близькій, середній і віддаленій перспективах; забезпечити відкритість програм для громадськості та ознайомлення її з перспективами, що відкривають нанотехнології; всебічному міжнародному науково-технологічному співробітництву; розробці нормативно-правової бази з регулювання питань, що пов'язані з нанотехнологіями, та їх узгодження з існуючими програмами та концепціями.

Таким чином, комплексне впровадження системи вищезазначених заходів дозволить Україні суттєво покращити свій конкурентний статус на світовому ринку нанотехнологій.

Список використаних джерел:

1. Постанова КМУ від 28 жовтня 2009 р. N 1231 Про затвердження Державної цільової науково-технічної програми «Нанотехнології та наноматеріали».
2. Ковалев А. Концептуальні моделі прогноза глобального наноринку и его структура // Маркетинг. – 2010. – № 3, 4.
3. Нечипуренко Є.В. Аналіз сучасних тенденцій використання нанотехнологій у екологічній та інших сферах діяльності -Вінниця, 2011, т.2 –С.402-405.
4. RAND Corporation Report The Global Technology Revolution, 2012.
5. http://www.nas.gov.ua/svit/Article/Pages/10_4546_03.aspx.
6. <http://produced.in.ua/tags>.

СИСТЕМА РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

Анотація. Розвиток роздрібної торгівлі України є складним динамічним процесом, який відбувається в умовах трансформаційних змін національної економіки під впливом низки чинників правового, соціального та економічного характеру. Мінливість цих чинників впливає на тенденції розвитку ринкового середовища функціонування торговельних підприємств, вимагаючи адекватних підходів до управління для забезпечення ефективного використання їх ресурсного потенціалу. Саме тому, детальний аналіз тенденцій та чинників розвитку роздрібної торгівлі є вкрай важливим для досягнення стабільних позитивних результатів діяльності торговельних підприємств.

Ключові слова: торгівля, роздрібна торгівля, економіка.

Виклад основного матеріалу Роздрібна торгівля є стартовим майданчиком для нового циклу виробництва і обігу, оскільки товар перетворюється на гроші. При роздрібній торгівлі товари переходять зі сфери обігу у сферу колективного, індивідуального, особистого споживання, тобто стають власністю споживачів. Покупці через роздрібну торгівлю оптимально задовольняють свої потреби, а роздрібна торгівля, враховуючи в своєму асортименті побажання покупців, може більше продати товарів і забезпечити собі комерційний успіх.

Роздрібна торгівля - це вид економічної діяльності у сфері товарообігу, що охоплює купівлю-продаж товарів кінцевому споживачу та надання йому торговельних послуг [1]. Основним завданням роздрібних торговельних підприємств в умовах посилення конкуренції на споживчому ринку товарів і послуг за залучення й розширення контингенту клієнтів і їх грошових доходів є вдосконалення організації продажу товарів та підвищення якості обслуговування покупців [3].

Форма продажу товарів - це сукупність засобів і методів продажу товарів, за допомогою яких здійснюється торговельне обслуговування населення.

Роздрібний продаж товарів може здійснюватися за допомогою магазинної, позамагазинних і особливих форм продажу товарів.

Застосування тих чи інших форм продажу товарів визначається багатьма чинниками: ринковою стратегією і тактикою підприємств, наявною матеріально-технічною базою, особливостями товарів та ступенем їх підготовки до продажу, а також, що є найголовнішим - рівнем цін:

- 1.середній рівень цін;
- 2.високий рівень цін;
- 3.низький рівень цін.

Розглядаючи середній рівень цін, ми бачимо що більшість магазинів пропонує товари саме за середніми цінами і відповідно середньої якості та середнього рівня послуг.

В свою чергу високий рівень цін, (керується принципами: “Ви пам'ятатимете товари довго і після того, як забудете їх ціни”.) Магазины високих цін, пропонуючи своїм покупцям товари і послуги вищої якості.

Низький рівень цін. Магазинах низьких цін, що торгують стандартними товарами за порівняно низькими цінами для масового споживача. При зниженій нормі прибутку на одиницю товару вони забезпечують прибутковість за рахунок збільшення обсягів збуту [3, с.34].

Суспільні проблеми у сфері торгівлі перебувають у площині взаємо-відносин і балансу інтересів між торговельними організаціями та споживачами.

Роздрібний товарообіг завжди визначався як один із найважливіших показників соціально-економічного розвитку країни, що характеризує заключний етап руху товарів у сфері споживання. Розвиток роздрібної торгівлі України відбувається під впливом різних

чинників політичного, правового, економічного та соціального характеру, які зумовили наступні етапи цього процесу:

- пострадянський, який характеризується становленням в роздрібній торгівлі приватної і колективної форм власності;
- ринково-перехідний, у якому відбувалося зростання переважно якісного рівня роздрібною торгівлі;
- початок стійкого розвитку роздрібною торгівлі, для якого характерними є поява на вітчизняному ринку зарубіжних торговельних мереж і становлення національних мереж, що спричинило трансформацію системи управління підприємствами;
- посткризовий період якісної оптимізації [3, с.34].

Перші два етапи охоплюють 1996-2001 рр. Для них характерними є значні коливання динаміки роздрібного товарообороту, який у фактичних цінах зростав з різними темпами, у той час як у порівняних - зменшувався, зокрема, у 1998-1999 рр. Третій етап охоплює 2001-2008 рр., протягом яких відбувалося стабільне зростання роздрібного товарообороту. Його середній щорічний приріст у фактичних цінах становив 32,4%, а у порівняних - 22%. Така тенденція тривала до 2009 р. (рис), коли після зростання роздрібною товарообороту знизився у фактичних цінах на 6,5% і у порівняних - на 20,9% відносно 2008 р., що стало наслідком світової фінансово-економічної кризи, яка спричинила скорочення споживчого попиту через зниження реальних доходів населення у 2009 р. [5, с.220].

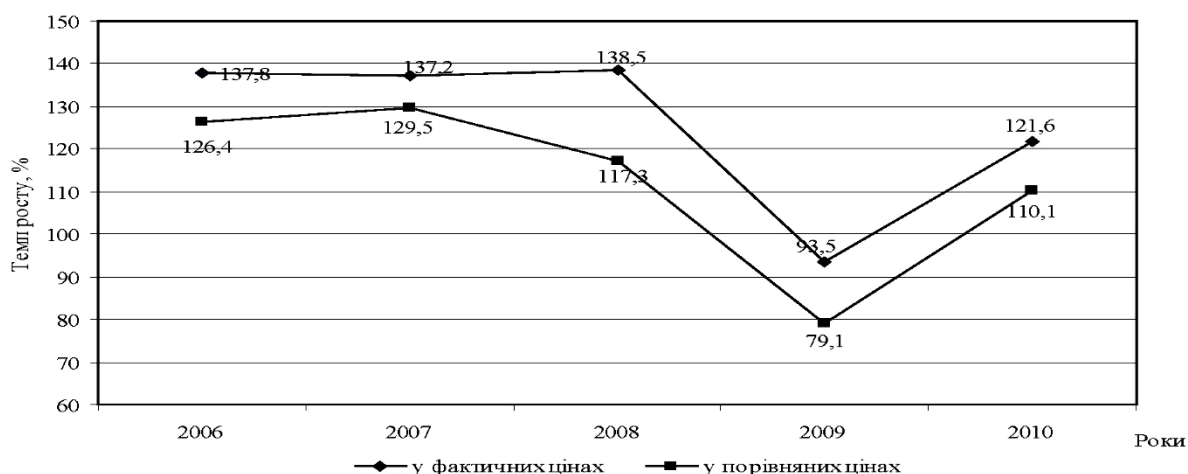

Рис. Динаміка роздрібного товарообороту підприємств України, 2006-2010 рр.

Отже: на сучасному етапі розвитку української галузі роздрібною торгівлі все більшу вагу набувають маркетингові заходи конкурентної боротьби, такі як цінове та нецінове стимулювання, що приводить до зростання частки ринку компаній-лідерів галузі та концентрації ринкової влади. Радикальні економічні реформи, що здійснюються у нашій країні та забезпечують сталий розвиток, створили об'єктивні умови для подальшої модернізації торгово-побутової сфери, а наявні суспільні потреби вимагають відповідного спрямування цього процесу.

Список використаних джерел

1. Авдашева С.Б. Теория организации отраслевых рынков: Учебник / С.Б.Авдашева, Н.М.Розанова. - М.: «Издательство Магистр», 1998. - 320 с.
2. Азарян Е.М. Взаимодействие предприятия розничной торговли с внешней средой / Е.М.Азарян, В.А.Соболев // Економіка: проблеми теорії та практики: [зб. наук. праць]. - Дніпропетровськ : ДНУ, - Вип. 256: у 10 т. Т. I. - 2009. - С. 270-278.
3. Азарян О. Генезистрансформації роздрібною торгівлі в Україні та формування сучасної парадигми її розвитку / О.Азарян, В.Соболев // Маркетинг в Україні. - 2009. - № 5. - С. 34—37.
4. Апопій В. В. Організація торгівлі: підручник / Апопій В.В., Міщук І.П. за ред. В. В. Апопія. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 632 с.

5. Апопій В.В. Внутрішня торгівля та АПК України: ефективність взаємодії : монографія / В.В.Апопій. — Львів: Вид-во Льв. комерц. акад., 2007. — С.220-227.
6. Апопій В.В. Сучасні проблеми та стратегічні пріоритети розвитку внутрішньої торгівлі України / В.В.Апопій // Вісн. Дон. Держ. ун-ту економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. — 2005. — № 4. — С. 50-55.
7. Бланк И.А. Торговый менеджмент / И.А.Бланк. — К.: Ника-Центр: Эльга, 2004.
8. Бородачова Н. Неякісна харчова продукція: вилучення з обігу [Електрон-ний ресурс] // Портал споживача. - Режим доступу: http://www.consumerinfo.org.ua/must_know/legislation/1046/7389/.

РОЗДІЛ 4. СТАН РИНКУ НЕРУХОМОСТІ УКРАЇНИ: РЕАЛІЇ ТА ПРОГНОЗИ

Лук'янчук Марії Сергіївні

студентка Київського коледжу будівництва архітектури та дизайну

ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ

Анотація. В статті розглянуто властивості функціонування ринку культурних цінностей та обговорюються питання, які виникають при оцінці культурних цінностей та проблеми визначення їх вартості.

Ключові слова: культурні цінності, оцінка культурних цінностей, предмети мистецтва та антикваріату.

В наш час оцінкою культурних цінностей займаються музейні працівники, антиквари, експерти митних служб, експерти аукціонних будинків, галерей та виставок, експерти - оцінювачі. Всі вони по-різному розуміють ринкову вартість об'єктів оцінки, процес оцінки і тлумачать поняття «культурні цінності». Єдина методологія оцінки культурних цінностей не розроблена. На ринку культурних цінностей діють свої специфічні закони, відмінні від загальних економічних законів матеріального світу.

Культурні цінності - це об'єкти матеріальної та духовної культури, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення і підлягають збереженню, відтворенню та охороні відповідно до законодавства України [1]. Їм притаманні специфічні властивості. Основними ефектами у формуванні попиту на ринку уторгованих культурних цінностей являються ефекти Веблена (ріст попиту при зростанні ціни, підкреслення статусу потенціального покупця) і ефект сноба (небажання наслідувати думки та смаки більшості). Ринок культурних цінностей в більшості схожий з ринком елітної нерухомості. Він позитивно ковалює з фондовим ринком, однак є випадки негативного ковалювання (як правило, для цінностей вищої якості, світового рівня).

Криза на ринку культурних цінностей (зниження індексів) проявляється через 6-9 місяців після котировок на фондовому ринку. Пропозиція на ринку культурних цінностей не еластична, обмежена, ціна визначається попитом. Як правило вартість культурних цінностей не знецінюється, збільшується протягом часу. Формування на ринку культурних цінностей процес достатньо складний та суперечливий. Даним часом існує 6 варіантів ринку на яких продаються і купуються культурні цінності: аукціон, галерея, ярмарок, виставка, прямий продаж колекціонерам або спадкоємцям, майстерня художника.

Останнім часом становиться популярними Інтернет ярмарки та аукціони. Форма продажу має сильний вплив на ціноутворення культурних цінностей, що знаходиться в обігу. Аукціонні продажі формують верхній кордон вартості культурних цінностей. Інформація про стан угоди достовірна, ризик фальшивості мінімальний.

Слід зазначити, що оціночний бізнес не може похвалитися великим обсягом замовлень по оцінці предметів антикваріату і, відповідно, говорити про великий досвід практичної реалізації теж не доводиться. Хоча деякі автори повідомляють якраз про значний досвід практичного застосування власних розробок [5]. Для більшості оціночних компаній обсяг послуг з оцінки антикваріату знаходиться в діапазоні від 0% до 3% від загального обсягу виконуваних робіт [6].

В Методиці грошової оцінки пам'яток передбачені випадки проведення незалежної оцінки, серед яких є застава і страхування, які можуть поширюватися і на об'єкти антикварного ринку [2]. Але приклади, коли у колекціонерів виникає необхідність страхування своїх колекцій, або вони мають намір взяти під забезпечення предметами антикваріату кредит у банку, поки одиничні. За кордоном страхування предметів мистецтва є одним з найбільш поширених і прибуткових видів страхових послуг, однак в Україні даний вид послуг поки ще не суттєво затребуваний. Найчастіше оформлення угоди страхування відбувається стосовно об'єктів, що перебувають в антикварних салонах, або в разі страхування колекцій, представлених на виставках. Основні ризики при страхуванні антикваріату - це ризики ринкової вартості предмета, пов'язані з можливістю різкою зміни

його ціни, і ризики, пов'язані з роботою незалежного оцінювача - людини з боку, далеко не завжди знайомої зі специфікою антикварного бізнесу.

Крім згаданих випадків застави та страхування, предмети мистецтва та антикваріату як об'єкти майнових прав підлягають обов'язковій незалежній оцінці, якщо вони, перебуваючи у державній або комунальній власності, підлягають відчуженню; у випадках оренди, обміну, а також повернення майна на підставі рішення суду; у випадках переоцінки для цілей бухгалтерського обліку; оподаткування майна та визначення розміру державного мита; у випадках визначення збитків або розміру відшкодування та в інших випадках за рішенням суду або у зв'язку з необхідністю захисту суспільних інтересів. За цими випадками кількість замовлень для оціночного бізнесу також можна перерахувати по пальцях.

Більшість питань, пов'язаних з визначенням вартісних показників антикварних предметів, вирішується за особливими правилами, добре відомими професіоналам антикварного бізнесу [3, с. 187]. Те, що ці правила неписані, аж ніяк не є свідченням хаосу. Питання встановлення вартісних характеристик відноситься до сфери послуг і компетенції ріелтерського бізнесу. Точно так само і на антикварному ринку.

Очевидний висновок: жодна з авторських розробок не може бути в існуючому вигляді прийнята в якості єдиної методики оцінки предметів мистецтва та антикваріату, оскільки наявні в них недоробки можуть призвести до абсолютно непередбачуваних результатів, що внесе додатковий хаос і в антикварний, і в оціночний бізнес. Зрозуміле бажання деяких авторів впровадити свої розробки в якості основоположних, але з точки зору практичного застосування у форматі затвердженого нормативного документа це позбавлене всякого сенсу [4, с. 69].

Рішення про необхідність розробки єдиного документа з оцінки предметів мистецтва та антикваріату повинно бути аргументованим, з чітким зазначенням випадків, у яких дана оцінка буде необхідна, і з обов'язковим урахуванням специфіки функціонування антикварного ринку. Після ретельного вивчення, аналізу і, головне, обговорення деякі розділи авторських розробок можуть бути використані при складанні методики оцінки предметів мистецтва та антикваріату. З цією метою, безумовно, повинна бути сформована робоча група, куди увійдуть фахівці, що представляють всіх учасників процедури оцінки: експерти-мистецтвознавці, оцінювачі, юристи, автори розробок, визнаних можливими до використання, і т. д. За цим підуть обговорення, внесення поправок і, нарешті, твердження.

Список використаних джерел:

1. Закон України "Про музеї та музейну справу" від 29.06.1995 N 249/95-ВР (в ред. від 28 грудня 2014 року N 76-VIII)
2. Постанова КМУ №1447 „Про затвердження Методики грошової оцінки пам'яток” від 26 вересня 2002 року
3. Індутний В. В. Оцінка пам'яток культури. - К.: СПД Моляр С.В., 2009. - 537 с.
4. Основи оціночної діяльності: підручник / Б.О. Платонов. – К.: НАКККіМ, 2013. – 227 с.
5. Тамойкін М.Ю., Платонов Б.А. До дискусії оцінювачів та мистецтвознавців про термінологію і методології оцінки предметів колекціонування.
6. <http://www.ug.com.ua/ukr/audit/consalt> Інтернет-сайт групи компаній «Професійні аудиторські консультації».

Майстренко Ганна Миколаївна

студентка Коледжу економіки, права та інформаційних технологій ВНЗ “Університет економіки та права “КРОК”

НОРМАТИВНА ГРОШОВА ОЦІНКА ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ

Анотація: Робота присвячена правовим та організаційним засадам здійснення нормативної та експертної грошової оцінки земельних ділянок в Україні, аналізу інформаційної бази для її здійснення.

Ключові слова: земельні ділянки, оцінка, методика.

Правові засади проведення оцінки земель визначені Законом України “Про оцінку земель”.

1. Грошова оцінка земельних ділянок визначається на рентній основі.

Під "рентною основою" розуміється визначення вартості земельної ділянки виходячи із доходу, який може приносити земельна ділянка. Земельна рента є економічною категорією, що відображає економічну форму реалізації права власності на землю як засобу виробництва, відносини привласнення додаткового продукту власником землі у формі орендної плати за право користування землею тощо. Проте рента не тотожна орендній платі.

Залежно від мети та методів проведення оцінка земель поділяється на такі види: 1) бонітування ґрунтів - порівняльна оцінка якості ґрунтів за їх основними природними властивостями, що мають сталий характер і суттєво впливають на врожайність сільськогосподарських культур, вирощуваних у конкретних природно-кліматичних умовах; 2) економічна оцінка земель - оцінка землі як природного ресурсу і засобу виробництва у сільському та лісовому господарствах і як просторового базису в суспільному виробництві за показниками, що характеризують продуктивність земель, ефективність їх використання та дохідність з одиниці площі; 3) грошова оцінка земельних ділянок залежно від призначення та порядку проведення може бути нормативною і експертною.

2. Залежно від призначення та порядку проведення може бути нормативною і експертною.

Нормативно грошова оцінка земельних ділянок – капіталізований рентний дохід із земельної ділянки, визначений за встановленими і затвердженими нормативами.

Експертна грошова оцінка земельних ділянок - результат визначення вартості земельної ділянки та пов'язаних з нею прав оцінювачем (експертом з питань оцінки земельної ділянки) із застосуванням сукупності підходів, методів та оціночних процедур, що забезпечують збір та аналіз даних, проведення розрахунків і оформлення результатів у вигляді звіту.

3. Нормативно грошова оцінка земельних ділянок використовується для визначення розміру земельного податку, втрат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва, економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель тощо.

Розробниками технічної документації з нормативно грошової оцінки земельних ділянок є юридичні особи, які отримали ліцензії на проведення робіт із землеустрою відповідно до Закону України “Про землеустрій”.

Нормативно грошова оцінка земельних ділянок проводиться відповідно до державних стандартів, норм, правил, а також інших нормативно-правових актів на землях усіх категорій та форм власності.

Нормативно грошова оцінка земельних ділянок проводиться: 1) розташованих у межах населених пунктів незалежно від їх цільового призначення – не рідше ніж один раз на 5-7 років; 2) розташованих за межами населених пунктів земельних ділянок сільськогосподарського призначення – не рідше ніж один раз 5-7 років, а несільськогосподарського призначення – не рідше ніж один раз на 7-10 років.

Дані про нормативну грошову оцінку окремої земельної ділянки оформляються як витяг із технічної документації з нормативної грошової оцінки земель.

Методикою нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 1995 р. № 213 визначено, що витяг з технічної документації про нормативну грошову оцінку земельної ділянки видається територіальним органом Держземагентства за місцезнаходженням земельної ділянки у строк, що не перевищує семи робочих днів з дати надходження відповідної заяви.

4. Експертна грошова оцінка використовується при здійсненні цивільно-правових угод щодо земельних ділянок.

Експертна грошова оцінка передбачає визначення ринкової (імовірної ціни продажу на ринку) або іншого виду вартості об'єкта оцінки (заставна, страхова, для бухгалтерського

обліку тощо), за яку він може бути проданий (придбаний) або іншим чином відчужений на дату оцінки відповідно до умов угоди.

Інформаційною базою для експертної грошової оцінки земельних ділянок можуть бути:

1) документи, що підтверджують права, зобов'язання та обмеження стосовно використання земельної ділянки;

2) матеріали про фізичні характеристики земельної ділянки, якість ґрунтів, характер та стан земельних поліпшень, їх використання згідно із законодавством;

3) відомості про місце розташування земельної ділянки, природні, соціально-економічні, історико-культурні, містобудівні умови її використання, екологічний стан та стан розвитку нерухомості в районі розташування земельної ділянки;

4) інформація про ціни продажу (оренди) подібних об'єктів, рівень їх дохідності, час експозиції об'єктів цього типу на ринку;

5) дані про витрати на земельні поліпшення та операційні витрати, що склалися на ринку, а також про доходи і витрати виробництва та реалізації сільськогосподарської і лісгосподарської продукції;

6) проекти землеустрою, схеми планування територій та плани земельно-господарського устрою, згідно з якими передбачається зміна існуючого використання земельної ділянки, що може вплинути на вартість об'єкта оцінки;

7) інші дані, що впливають на вартість об'єкта оцінки.

Експертна грошова оцінка земельних ділянок проводиться суб'єктами оціночної діяльності у сфері оцінки земель відповідно до вимог цього закону, Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні", а також нормативно-правових актів та державних стандартів, норм і правил.

5. Грошова оцінка земельних ділянок проводиться за методикою, яка затверджується Кабінетом Міністрів України.

Нормативна грошова оцінка земель здійснюється відповідно до Методики нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів, затвердженої ПКМ від 23.03.1995 №213 та Методики нормативної грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів), затвердженої ПКМ від 30.05.1997 №525. Нажаль, положення даних методик були затверджені до набуття чинності чинним ЗКУ, як і ЗУ "Про оцінку земель". У зв'язку із цим вони можуть застосовуватись у частині, що не суперечить ЗКУ та названому Закону.

Список використаної літератури

1. Закону України "Про землеустрій".
2. Законом України "Про оцінку земель".
3. Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні".
4. Постанова Кабінет Міністрів "Про експертну грошову оцінку земельних ділянок" від 11.10.2002 №1531.
5. Постанова Кабінет Міністрів "Про затвердження Положення про наглядову раду з питань експертної грошової оцінки земельних ділянок" від 17.11.04 №1552.

Яненко Вікторія Олександрівна
студентка Київського коледжу будівництва, архітектури та дизайну

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОМЕРЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ НА ПРИКЛАДІ ОФІСНИХ ПРИМІЩЕНЬ м.КИЇВ

Анотація. У статті розглядаються питання дослідження стану ринку офісної нерухомості м. Києва та перспективи його розвитку.

Ключові слова: комерційна нерухомість, офісні приміщення, покупка, оренда.

Але на сьогоднішній момент все більше і більше фізичних осіб являються власниками комерційної нерухомості, для яких питання про володіння, користування або розпорядження комерційною нерухомістю набуває актуальності.

Комерційна нерухомість- це земельні ділянки, споруди або будівлі, які використовують для комерційної діяльності з подальшим отриманням прибутку, доходу від оренди, від інвестицій [1, с. 91]. Зокрема до об'єктів комерційної нерухомості відносять офісні приміщення, які набувають все більшої популярності. Адже для успішного ведення бізнесу компанії або індивідуальному підприємцеві необхідний офіс. Такі приміщення можуть здаватися в оренду або продаватися у власність, і тому актуальним є питання: що вигідніше?

Необхідність офісу для конкретного власника обумовлена наступними критеріями:

- створення робочих місць для керівників і співробітників;
- досягнення способу контролю роботи персоналу;
- виконання представницьких функцій;
- необхідність обумовленого місця офіційної реєстрації компанії (юридичної адреси)

Робочі місця для керівників і співробітників не потрібні багатьом дрібним компаніям, малочисельний персонал яких може приймати і обробляти замовлення на дому, інтернет-проектам, структурам MLM (мережевий маркетинг). Але й у великій компанії можна виділити категорії персоналу, які можуть бути відсутніми в офісі хоча б частину робочого часу. Наприклад, агенти, що працюють на виїздах, консультанти, тренери.

Ефективну систему дистанційного контролю за роботою персоналу цілком можна налагодити, створивши мотивацію, націливши співробітника на результат, налагодивши систему регулярної звітності, а також задіявши всі вищеописані засоби зв'язку.

З точки зору представницьких функцій офіс важливий як місце, де представники підприємства зустрічають своїх клієнтів і партнерів. Тут все залежить від діяльності компанії, проте в багатьох випадках зустрічі на території клієнта або в ресторанах і кафе проходять не менш ефективно. А ось з юридичної точки зору без офісу складніше: місце офіційної реєстрації компанії важливо. Нерідко податкова інспекція блокує розрахунковий рахунок компанії за розбіжність фізичної та юридичної адрес [2, с. 27].

В даний час активно розвивається такий формат комерційної нерухомості, як стріт-рітейл. Так називають приміщення, які розташовані в житлових будинках (зазвичай на перших поверхах) і мають при цьому власний вихід. Крім того, існують спеціалізовані бізнес-центри.

Також ринок пропонує компроміс між звичним офісом і економними варіантами офісного приміщення:

Віртуальний офіс. Так називають комплекс офісних послуг колективного користування, який включає службову адресу організації для отримання кореспонденції, послуги пересилання пошти, віртуальний телефонний номер, прийом факсу. Додатково часто надаються послуги обслуговування вхідних дзвінків, послуги секретаря, веб-хвостин, оренда переговорних кімнат і конференц-залів для ділових зустрічей. «Віртуальний офіс» також є загальним терміном для опису середовища, який дозволяє команді співробітників ефективно вести бізнес, використовуючи виключно комунікаційні можливості інтернету.

Офіс напрокат. З'являються компанії, що надають і таку послугу: надання в тимчасове використання приміщення, оргтехніки, персоналу. Такий варіант офісу є зручним для представницьких цілей, з його допомогою також можна вирішити питання юридичної адреси компанії.

Бізнес-інкубатор. Головна ідея і основна задача бізнес-інкубатора, яких стає все більше, - дати можливість людям, які не мають стартового капіталу, почати свою справу. У тому числі, і надавши нежитлове приміщення на пільгових умовах. Проблема в тому, що далеко не кожному компанії візьмуть в бізнес-інкубатор: як правило, цією можливістю можуть скористатися молоді компанії, що працюють у високотехнологічній сфері.

В цілому в Україні кількість офісних центрів за різними даними оцінюється в 120 -180 об'єктів, при цьому оцінка кількості столичних офісних центрів знаходиться в діапазоні від 60 до 100 об'єктів. Площа київських класифікованих об'єктів оцінюється в 600 - 750 тис. кв.м.

Площа офісних об'єктів Києва, яких можна віднести до непрофесійних, не піддається точному підрахунку і за різними оцінками становить від мільйона до кількох мільйонів квадратних метрів [4].

У 2015 році відбувається зростання вакантності і падіння орендних ставок на офісні приміщення. Оренда офісних приміщень у столиці найдешевша у Дніпровському районі. Тут її вартість коливається в межах від 2-ох до 14 доларів за метр квадратний. Найдорожчі офіси у Шевченківському та Печерському районах, де оренда квадратного метра в межах від 4-ох до близько 38-ми доларів на місяць [5].

Останнім часом купують офісну площу в основному великі і багаті компанії, інші обходяться орендою. До того ж, офісних будівель будується набагато менше, ніж житлових. Головна відмінність інвестицій у комерційну нерухомість від інвестицій в житлову - вони здійснюються компаніями, тобто юридичними, а не фізичними особами. А далі юридична особа у вигляді експлуатуючої компанії вже буде здавати приміщення орендарям.

У Києві за період з 21 січня 2014 по 20 січня 2015 року середня ціна продажу офісних приміщень (не в бізнес-центрах) на вторинному ринку знизилася на 39,62%

За даними сайту DOM.RIA.com, в 1 кварталі 2015 року ціна пропозиції професійних офісних площ в Києві становить від 550 доларів США за квадратний метр (необладнані, розміщені у цокольних, підвальних поверхах, в нецентральных районах) до 4000 доларів США за квадратний метр (центральні ділові райони міста з відмінною інфраструктурою, якісним офісним ремонтом, професійною системою управління) [3].

На даний момент введення нових комерційних площ в Києві майже припинено. Будівництво найбільшого в Україні офісно-готельного комплексу Sky Towers на проспекті Перемоги не ведеться з травня 2014 року. В Асоціації рітейлерів України стверджують, що девелопери просто знизили темп будівництва, пояснюючи це неясністю з розвитком ситуації в Україні [7].

Український ринок нерухомості переживає найважчі часи. Нерухомість поки хоч і будується, але продається зі складнощами, офісні площі заморожені. І якщо раніше внесок у нерухомість можна було вважати найкращою інвестицією, так як ціни постійно зростали, то зараз з цим краще почекати, щоб зберегти свої і так знецінені заощадження [6].

Список використаних джерел

1. Асаул А.М. Економіка нерухомості : Підручник для вузів / А.М. Асаул, І.А. Брижань, В.Я. Чевганова. К. : Лібра, 2004. 304 с
2. Оцінка бізнесу та нерухомості : навч. посіб. / В. Р. Кучеренко, Я. П. Квач, Н. В. Сментина, В. О. Улибіна ; Кучеренко В.Р., ред. - К. : Центр навчальної літератури, 2009. - 200 с.
3. <http://DOM.RIA.com>
4. <http://business-x.biz/ofisialnij-prijom-biznes-novini-ukra%D1%97ni-48884/>
<http://ubr.ua/market/real-estate/vygodno-li-seichas-investirovat-v-nedvijimost-332260>
<http://www.zagorodna.com/uk/analitika/u-2015-roci-padinnia-rinku-neruhomosti-prodovzhitsia.html>

ДЕВЕЛОПМЕНТ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ НЕРУХОМОСТІ УКРАЇНИ

Анотація: Робота присвячена організаційно-правовим засадам девелоперської діяльності в Україні, її перевагам і недолікам, а також ризикам та напрямкам інвестицій девелопера та інвестора.

Ключові слова: девелопмент, фінансові ризики, управління

Загальносвітовою тенденцією на ринку нерухомості є те, що будівництво в цілому перестає бути діяльністю виключно підрядного характеру. Сьогодні реалізація чи не кожного масштабного інвестиційного проекту у сфері будівництва вимагає залучення професійних учасників ринку, які б забезпечували комплексне управління цим процесом. Такими професійними учасниками на ринку нерухомості є девелоперські організації. В Україні його впровадження значно ускладнюється відсутністю легального розуміння цього явища, як і, зрештою, чіткого законодавчого регулювання в цілому.

Девелопмент (від англ. development — «розвиток») — це вид підприємницької діяльності, професійна діяльність на ринку нерухомості, що пов'язана з організацією інвестиційного проекту розвитку об'єкта нерухомості з метою підвищення і/або надання йому нової споживчої вартості. У науковій літературі прийнято виділяти два види девелопменту залежно від участі девелопера у фінансуванні проекту — ризиковий (fee development) та девелопмент за винагороду (speculative development). У першому випадку вибір девелопера здійснюється шляхом проведення інвестором тендеру; девелопер не приймає на себе фінансові ризики, працюючи за винагороду. У свою чергу, девелопмент за винагороду передбачає, що девелопер створює об'єкт комерційної нерухомості, вкладаючи при цьому, крім залучених, частину власних коштів. Таким чином, девелопер одночасно виконує функції по реалізації проекту та виступає одним із його інвесторів. Домовленість із замовником може передбачати отримання девелопером права власності на частку в побудованому об'єкті.

На відміну від інших видів інноваційно-інвестиційної діяльності, девелопмент має ряд переваг:

1) девелоперська діяльність відрізняється своїм комплексним характером і включає низку послуг — починаючи від оформлення дозвільної документації та вибору відповідної земельної ділянки, управління будівництвом і завершуючи забезпеченням введення збудованого об'єкта в експлуатацію.

2) перевагою девелопменту є наявність стійких ділових зв'язків з іншим суб'єктами ринку нерухомості, зокрема, ріелторськими, консалтинговими, інжиніринговими компаніями та іншими підприємницькими структурами.

3) у системі девелопменту здебільшого застосовується конкурсна процедура вибору учасників шляхом проведення тендеру.

4) нарешті, саме девелопер несе відповідальність за реалізацію проекту будівництва нерухомості, здійснюючи при цьому контроль за належним виконанням зобов'язання усіма його суб'єктами.

Ринок девелоперських послуг почав розвиватися у нашій державі із середини 90-х років ХХ століття. На початковому етапі девелопери надавали послуги переважно із реконструкції існуючих об'єктів, невисокої вартості і таких, що швидко окупуються. У зв'язку з тим, що в цей час банки встановлювали високі відсоткові ставки на кредити, більшість проектів реалізовувалися за власні кошти. Із значним припливом в Україну дешевого позикового капіталу попит на нерухомість у 2001 — 2008 роках невпинно зріс, що призвело до певного «девелоперського буму». Цей етап характеризується також появою так званих «псевдодевелоперів», або «спекулятивних девелоперів». Ці компанії фактично нічого не будували, а лише придбали земельні ділянки, отримували обмежену кількість дозвільної документації і продавали об'єкти майбутнім інвесторам. Зараз девелопмент в Україні

знаходиться на початку свого третього етапу розвитку. У зв'язку із скороченням обсягів кредитування, підвищенням відсоткових ставок за уже наданими кредитами, скороченням обсягів земельних ресурсів, невчасним зведенням об'єктів будівництва більшість девелоперських компаній сьогодні неліквідні.

Необхідно зазначити, що функціонування девелопменту фактично поза правовим полем призвело до існування суттєвих проблем у здійсненні девелоперської діяльності. За нинішніх реалій девелоперська діяльність в Україні ще далека від західних стандартів. Про це свідчать наступні особливості:

1. Непрозорий ринок землі, складна і довготривала процедура оформлення необхідної дозвільної документації.

2. Ефективності девелопменту в Україні частково перешкоджає необдуманна економічна стратегія інвесторів, які звертаються до послуг девелоперів не на початковій стадії реалізації проекту (коли девелопер має можливість запропонувати найбільш ефективні рішення), а вже на стадії виникнення проблем, які необхідно вирішувати.

3. Про недоліки девелопменту в Україні свідчать також різні механізми інвестування. Так, західні девелопери не розпочинають реалізацію проекту до укладення хоча б одного договору з майбутнім великим орендарем нерухомості або до знаходження стабільного джерела зовнішнього фінансування. В Україні ж девелопери, як правило, на початковій стадії реалізують проекти самостійно, і тільки потім шукають фінансових партнерів, орендарів чи покупців.

В Україні девелоперська діяльність перебуває в стані зародження. На сьогоднішній день практично відсутні фірми, які б у чистому виді виконували весь комплекс робіт з реалізації девелоперських проектів. У закордонній практиці, а останнім часом й в Україні, існують дві принципові схеми девелоперських проектів.

По першій схемі девелопер не бере на себе фінансові ризики і працює за гонорар. У цьому варіанті інвестор наймає девелопера, щоб той на обраній земельній ділянці побудував будинок "під ключ" і, по можливості, "заповнив" його орендарями або покупцями-власниками окремих частин будівлі. У такому проекті девелопер звичайно не бере участь своїми коштами, а проводить проектування, необхідні узгодження, будівництво і здачу площ за гроші, що виділяються замовником, залучаючи необхідних фахівців (проектні організації, підрядників і т.д.). При цьому відповідальність за весь проект цілком лежить на девелопері. Агентська винагорода (комісія) за ці роботи в окремих випадках може досягати 10% від вартості проекту.

У другій схемі девелопер створює комерційну нерухомість, виступаючи як одноосібний організатор проекту. По суті девелопер виконує всі ті ж функції, що й у першій схемі, але крім цього, займається ще й побудовою фінансової схеми проекту, вкладаючи в нього власні кошти і засоби, які фактично стають стрижнем майбутньої фінансової схеми реалізації інвестиційного проекту.

Фінансова схема великих девелоперських проектів звичайно являє собою складну комбінацію власних засобів девелопера, грошей інвестора, банківських кредитів, іноді бюджетних інвестицій, грошей підрядників, а також авансових інвестиційних платежів майбутніх власників та орендарів. При реалізації таких проектів дуже важливо дотримуватися оптимальної пропорції між власним і позиченим капіталом.

У світі вже давно визнано, що управління проектами - особлива область менеджменту, застосування якої дає відчутні результати. Професіонали в цій галузі високо цінуються (у США це третя за величиною середньої оплати професія після юристів і лікарів), а сама методологія управління проектами стала фактичним стандартом управління на багатьох тисячах підприємств і застосовується в тій чи іншій мірі практично у всіх великих корпораціях. На сьогоднішній день прийняті стандарти управління проектами ANSI (затверджені Американським національним інститутом - American National Standards Institute), розроблено проект стандартів управління проектами ISO

Основні функції девелоперської компанії наведено в схематичному вигляді (мал. 1).

Девелоперські компанії в Україні, зазвичай, реалізують свої проекти, укладаючи договори будівництва з підрядними організаціями. Так, в Україні компанія VOK

Development активно співпрацює з підрядною компанією ТОВ «Сучасні технології будівництва». Вони складають кошторис проекту, а девелоперська компанія погоджує його. Також VOK Development слідкує за тим, щоб підрядна організація не виходила за рамки затвердженого кошторису. ТОВ «Сучасні технології будівництва» звітує перед девелоперською компанією щодо строків виконання будівництва. Основним завданням підрядної організації — визначити усі технічні характеристики споруджуваної будівлі.

Вагомим чинником ефективного використання об'єктів нерухомості є їх висока якість та дохідність. Перед інвесторами постала нагальна проблема максимізації прибутку та вчасного виконання договірних зобов'язань стосовно будівництва проекту; перед кредиторами - вчасне повернення кредитів та сплата відсотків; перед державними органами влади - дотримання правил оформлення проектної документації, використання земельної ділянки, відповідність державним нормам будівництва, забезпечення охорони навколишнього середовища. Сприяти розв'язанню цих проблем покликана девелоперська компанія.

Окрім функцій забудовника, девелоперські компанії виконують функції управління нерухомістю. Однією з важливих характеристик девелопера є те, що він пропонує замовнику найкращий шлях реалізації нової ідеї, щоб максимізувати свої вигоди.

Як приклад, це можливість девелоперською компанією виконувати супроводження будівництва об'єкта з усіма супутніми функціями та управління побудованим об'єктом нерухомості (не ОСББ).

На практиці, ми можемо бачити, як ПАТ «Холдингова компанія «Київміськбуд» впроваджує в життя все більший спектр впливу на всі можливі супутні, допоміжні та контролюючі функції щодо побудованого об'єкта.

А саме, до складу ПАТ «Холдингова компанія «Київміськбуд» входить 98 компаній, які займаються будівництвом і виробництвом будівельних матеріалів: 6 дочірніх підприємств, 35 акціонерних товариств, 4 товариства з обмеженою відповідальністю, 53 асоційованих компанії. Крім будівельних трестів, до складу «Київміськбуду» входять: автотранспортні підприємства, агентство нерухомості («Планета Оболонь»), підприємство по ремонту приміщень (ДП «Екос»), монтаж ліній зв'язку (ДП «Зв'язок»), по комп'ютерним технологіям (Центр комп'ютерних технологій «Система»), медичне обслуговування («Медбуд»), виробництво будівельних матеріалів («Завод оздоблювальних матеріалів»). Також до складу холдинга входить: виставковий центр, дизайн-студія, готель «Оберіг».

Список використаних джерел

1. Асаул А.М., В.І. Павлов. Ринок нерухомості: Навч. посіб., 2-ге вид – К. Кондор. 2006.
2. Бердар М. М. Фінансипідприємств [Текст] : навч. посібник / М. М. Бердар ; М-во освіти і науки України, Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К. : Центр учбової літератури, 2010.
3. Васюткіна Н.В. Маркетинг: навчальний посібник/ Н.В. Васюткіна; Європейський університет. - 2-ге вид., виправ. и доп.. - К.: Видавництво Європейського університету, 2011.
4. Гірченко Т.Д. Маркетинг: Навчальний посібник/ Т. Д. Гірченко, О. В. Дубовик. - К.: Фірма "ІНКОС"; К.: ЦУЛ, 2007.
5. Го Санни Т.Х. Простота: секрет ефективного маркетинга/ Санни Т. Х. Го. - Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2006.
6. Котлер Ф. Маркетинг по Котлеру: Как создать, завоевать и удержать рынок/ Ф. Котлер. - 2-е изд. исправленное. - М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. - 296 с.
7. Кучеренко В.Р. Оцінка бізнесу та нерухомості: Навч. пос. / В.Р. Кучеренко, Я.П. Квач, Н.І. Сментина, В.О. Улибіна. – К.: Центр учбової літератури. – 2009.
8. Фірсова С.Г. Маркетинг нововведень: дослідження, сегментування, прогнозування: Навчальний посібник/ С. Г. Фірсова. - К.: Атіка, 2010.
9. Зятковський І. В. Фінансипідприємств [Текст] : навч. посібник / І. В. Зятковський. - [Вид. 2-ге, доповн. і переробл.]. - [К.] : [Кондор], 2010.

10. Келли Ш. Закат маркетинга/ Ш. Келли. - М.: Поколение, 2007. - 320 с.
11. Корж М.В. Маркетинг: Навчальний посібник/ М. В. Корж. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 344 с.

Батуріна Ольга Віталіївна
студентка ВНЗ “Університет економіки та права “КРОК”

ВИДИ КОМЕРЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ОЦІНОК В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація: Робота присвячена поняттю комерційної нерухомості, визначено категорії, за якими вона класифікується; на конкретних прикладах розглянуто об'єкти, які належать до різних типів такої нерухомості

Ключові слова: комерційна нерухомість, ліквідність, доходи, ризики.

Комерційна нерухомість – це будівлі та споруди, які використовуються для комерційної діяльності, тобто діяльності з метою отримання доходу. Взагалі, до таких об'єктів можна віднести будь-які, використовувані з цією метою: готелі, офіси, склади, торговельні приміщення, розважальні комплекси.

Сьогодні комерційна нерухомість набагато привабливіша для інвестиційних цілей. Придбання комерційної нерухомості здійснюється з різною метою: для здачі в оренду, реконструкції та перепродажу, для ведення власного бізнесу.

В будь-якому випадку – комерційна нерухомість ліквідний та високодохідний актив, до пошуку якого слід відноситися однаково відповідально, як і при купівлі житла.

Різні види бізнесу, вочевидь, висувають до комерційної нерухомості різні види вимог: що добре для ресторану, може абсолютно не підійти для офісу або логістичного центру. А оцінка відповідності приміщення розробленій концепції складається з багатьох параметрів – від місця розташування до рівня розвинутості аналогічного бізнесу поблизу, до технічного стану об'єкту комерційної нерухомості і наявних комунікацій. І якщо підприємець є новачком в цій сфері, то без консультанта з комерційної нерухомості тут не обійтися.

Найбільш простішим й зрозумілим вважається придбання офісних приміщень, найбільш складні, й в той ж час потенційно максимально доходні – торгові площі.

Вибір об'єкта комерційної нерухомості.

Головне питання, яке слід з'ясувати до придбання комерційної нерухомості, – доходи й ризики. А отже, спрогнозувати доведеться принаймні на середньострокову перспективу – на 2-3 роки вперед, оскільки, за статистикою, принаймні рік іде на повне оформлення власності, другий – на будівельно-ремонтні роботи й третій – на становлення бізнесу.

Навіть багато експертів-практиків не можуть дати чіткої відповіді на питання як прогнозувати ризики й доходність в галузі комерційної нерухомості. Існує 3 основних варіанти забезпечення доходності придбаного бізнесу, а вибір конкретного варіанта комерційної нерухомості залежить від приміщення і його експертної оцінки:

1 спосіб – модернізація комерційної нерухомості, коли поточний бізнес не змінюється. Наприклад, власник, придбав офіс класу С, модернізує його до офісу класу А.

2 спосіб – перепрофілювання комерційної нерухомості, при якому власник повністю змінює профіль придбаного приміщення, наприклад, замість магазину відкриває бар або тренувальну залу.

3 спосіб – бізнес «з початку», за якого власник будує або повністю реконструює приміщення для подальшої організації в ньому бізнесу; наприклад, шляхом переводу жилого приміщення в нежиле з подальшою задачею його під магазин або ін.

Виходячи з поняття «що таке комерційна нерухомість» слід виділити категорії, за якими вона поділяється:

Перша – вільного призначення. До неї входять готелі, кафе, ресторани, спортивні споруди і т.д.

Друга – роздрібна торгівля. Входять різні магазини і торгові центри.

Третя – офісна категорія. Кабінети і офісні будівлі.

Четверта – індустріальна. Складські приміщення, виробничі будівлі і промислові підприємства.

П'ята – апартаменти. Входять до неї оренда від доби і більше, і багатоквартирні будинки (так звані доходні будинки).

Шоста категорія – соціальна. Належать басейни, медичні центри, аеропорти, гольф-клуби та інше.

З вищевказаних категорій лише перші чотири мають пряме відношення до комерційної нерухомості, решта ж скоріше житлові і соціально спрямовані об'єкти, які можливо комерційно використовувати з метою отримання прибутку. Така нерухомість, по суті своїй, представляє собою земельні та інші природні багатства: ліси, багаторічні насадження, а також інше майно, тісно пов'язане з землею і прикріплене до неї (наприклад, об'єкти, споруди, будівлі).

Для більш чіткого уявлення про оцінку комерційної нерухомості можна детальніше розглянути приклад ТРЦ «Більшовик». Основні характеристики:

- Місце знаходження – вул. Вадима Гетьмана 6, м. Київ, Україна
- Поблизу знаходиться станція м. Шулявська. Розташування метро дуже далеко від ТРЦ. Дає змогу не так швидко дістатись бажаного об'єкту.
- Інтенсивність руху транспорту відмінна, поблизу є дві зупинки різних видів транспорту (маршрутки, тролейбуси, автобуси). Дає змогу легко дістатись відвідувачам.
- Тип будівлі: багатоповерховий торговельно-розважальний центр.
- Площа ТРЦ «Більшовик» - 105000 м²
- Відвідуваність : кількість відвідувачів загалом не масштабна, якщо порівнювати з такими відомими ТРЦ як « OCEAN PLAZA», «Sky Mall», « Dream Town», але кількість відвідувачів досить не погана й особливо активно проводять вільний час (зазвичай по-вихідним) в таких розважальних зонах: кіно, льодова арена, боулінг, кафе, ресторани.
- «Портрет покупця» можемо сформулювати, зробивши аналіз торговельних закладів. Найбільш відвідувані магазини – косметичних засобів та парфюмерій: «Bomond», «Brocard», одягу : «Kira Plastinina», « O`stin», « Tallyweige».
- ТРЦ «Більшовик – це популярний «для свого району» шопінг центр, має багато рівнів, як торговельного, так і розважального спрямування. Має досить яскравий дизайн як всередині, так і зовні.
- Якірні орендарі: Мегамаркет, кінотеатр «Батерфляй», льодова арена, фуд-корт «бульдозер»
- Супутні орендарі: магазини одягу, взуття та аксесуарів.

Оцінка майна проводиться з дотриманням принципів корисності, попиту і пропонування, заміщення, очікування, граничної продуктивності внеску, найбільш ефективного використання. Оцінювач застосовує, як правило, кілька методичних підходів, що найбільш повно відповідають визначеним меті оцінки, виду вартості за наявності достовірних інформаційних джерел для її проведення.

Список використаних джерел:

1. Економіка нерухомості: Підручник. Асаул А. М., Брижань І. А., Чевганова В. Я. — К.: «Лібра», 2004. — 304 с.
2. Закон України « Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність України» від 12.07.2001 р. № 2658 – Ш
3. Оценка объектов недвижимости: теоретические и практические аспекты / Под ред. Григорьева В. В. — М.: ИНФРА-М
4. Оценочная деятельность в экономике: Учебное пособие. — Мос ква: ИКЦ «МарТ»; Ростов н/Д: Издательский центр «МарТ», 2003. — 304 с.
5. Оцінка майна в Україні. Том 1. Нерухоме майно: Монографія / Л. І Вороніна, В. Є. Воротін, В. Г. Лісник, В. М. Поліщук. — К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2005. — 217 с.

ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ ЖИТЛОВОЇ НЕРУХОМОСТІ: МЕТА, ПІДХОДИ, ОСОБЛИВОСТІ

Анотація. У роботі розглядаються підходи та особливості оцінки житлової нерухомості в сучасних умовах. Аналізуються підходи, що застосовуються у практиці оціночної діяльності.

Ключові слова: мета оцінки, підходи, вартість.

Розвиток ринкових відносин в Україні потребував нового ринкового механізму – оцінки. Оціночна діяльність є складовою процесу реформування економіки та створення правової держави. Загальновідомо, що нерухоме майно є тією базою, без якої неможливе існування жодної розвиненої держави.

Оцінка нерухомості - це прикладний економічний аналіз, мета якого полягає у виявленні найефективнішого (з економічної погляду) використання об'єкта, у дослідженні попиту й пропозиції на відповідному ринку та розробці моделі оцінки об'єкта, яка прогнозувала б найбільш ймовірну ціну продажу.

Найбільш актуальною у наш час стала оцінка житлової нерухомості. До житлової нерухомості відносяться: земельні ділянки, присадибні господарські споруди, зелені насадження із багаторічним циклом розвитку, житлові будинки, квартири, інші житлові приміщення в житлових будинках, придатні до постійного використання і тимчасового проживання, споруди та елементи інженерної інфраструктури житлової сфери.

Відповідно, основною метою оцінки буває: купівля-продаж; міна; проведення конкурсів; аукціонів; торгів; оренда; лізинг; застава; розділення; успадкування; дарування; страхування; нарахування податку; мита, зборів; конфіскація тощо.

Результатом оцінки є визначення вартості об'єкта оцінки. Результат оцінки можна використовувати відповідно до мети, з якою визначалась вартість. Зокрема під час укладення угод купівлі-продажу, при передачі в оренду або під заставу, страхуванні, кредитуванні та деяких інших випадках.

При використанні поняття “вартість” під час здійснення оціночної діяльності вказується конкретний вид вартості, що визначається ймовірним використанням результату оцінки.

При здійсненні оціночної діяльності застосовуються такі види вартості об'єкта оцінки:

- Ринкова вартість;
- інвестиційна вартість;
- ліквідаційна вартість;
- кадастрова вартість.

Теоретичною базою процесу оцінки різних об'єктів майна є набір оціночних принципів, сформульованих внаслідок багаторічного досвіду. У світовій практиці вони склали уніфікований набір оціночних правил чи принципів, які об'єднують у групи.

Говорячи про підходи до оцінювання вартості житлової нерухомості, у найпершу чергу треба охарактеризувати підходи, які застосовуються..

Витратний підхід.

Витратний підхід для оцінювання нерухомості полягає в розрахунку витрат за відтворення (чи заміщення) оцінюваних будинків та споруд із урахуванням інтересів усіх видів зносу і ціною землі.

Основа витратного підходу - принцип заміщення, який наголошує: "Інформований покупець не заплатить за об'єкт нерухомості більше, ніж йому обійдеться придбання земельної ділянки й спорудження будинку в прийнятні терміни."

Алгоритм (технологія) оцінки витратним підходом:

- 1) визначення вартості земельних ділянок, як не застроєного;

- 2) розрахунок повної вартості відтворення чи повної вартості заміщення;
- 3) розрахунок всіх видів зносу (фізичний, функціональний, зовнішній);
- 4) визначення залишкової вартості об'єкта нерухомості;
- 5) розрахунок вартості об'єкта як суми залишкової вартості поліпшень (будинків, споруд) і вартості земельних ділянок.

Порівняльний підхід

Порівняльний підхід до оцінки нерухомості базується на інформації про недавні угоди з аналогічними об'єктами на ринку і порівнянні оцінюваної нерухомості з аналогами.

Основоположним принципом порівняльного підходу до оцінки нерухомості є принцип заміщення, який говорить, що при наявності на ринку декількох схожих об'єктів раціональний інвестор не заплатить більше тієї суми, в яку обійдеться придбання нерухомості аналогічної корисності.

Розглянемо основні етапи оцінки нерухомості порівняльним підходом.

1-й етап. Вивчаються стан і тенденції розвитку ринку нерухомості й особливо того сегмента, до якого належить даний об'єкт. Виявляються об'єкти нерухомості, найбільш зіставні з оцінюваним, і які продані відносно недавно.

2-й етап. Збирається і перевіряється інформація по об'єктах-аналогах; аналізується зібрана інформація і кожен об'єкт-аналог порівнюється з оцінюваним об'єктом.

3-й етап. На певні відмінності в ціноутворюючих характеристиках порівнюваних об'єктів вносяться поправки в ціни продажів порівнянних аналогів.

4-й етап. Узгоджуються скориговані ціни об'єктів-аналогів і виводиться підсумкова величина ринкової вартості об'єкта нерухомості на основі порівняльного підходу.

Дохідний підхід.

Цей підхід базується на принципі очікування, який зазначає, що типовий інвестор або покупець купує нерухомість в очікуванні отримати від неї майбутніх доходів або вигод.

Таким чином, вартість об'єкта може бути визначена як його здатність приносити прибуток у майбутньому. Тут діє фактор часу, і сума майбутніх доходів повинна бути приведена до нульового моменту часу шляхом капіталізації доходів та дисконтування грошових потоків.

Дохідний підхід до оцінки тісно пов'язаний з ринковим і витратним підходами. Наприклад, ставки доходу, що застосовуються у доходному підході, зазвичай визначаються з аналізу інвестицій; методи капіталізації використовуються при коригуванні відмінностей ринкового і витратного підходів.

Основним недоліком цього підходу є те, що він (на відміну від інших підходів до оцінки) базується на прогнозних даних. У рамках дохідного підходу можливе застосування двох методів: прямої капіталізації доходів; та дисконтування грошових потоків.

У сучасних умовах оцінювачу важливо з розумінням і зважено використовувати зазначені підходи при складанні звіту з оцінки. Це пов'язано з тим, що зараз ринок нерухомості знаходиться під впливом непередбачуваних фінансових, макроекономічних, юридичних та політичних подій. А це створює додаткові складності у професійній оціночній діяльності в Україні.

Список використаних джерел

1. Закон України № 2658-III «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12 липня 2011 року
2. Закон України №2482-XII «Про приватизацію державного житлового фонду» від 19 червня 1992 року.
3. Національний стандарт №1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» від 10 вересня 2003 року №1440
4. Національний стандарт №2 «Оцінка нерухомого майна» від 28 жовтня 2004 року №1442
5. Постанова КМУ №1891 «Про затвердження Методики оцінки майна» від 10 грудня 2003 року

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ РИНКУ НЕРУХОМОСТІ УКРАЇНИ.

Анотація. Ефективне функціонування ринкової системи неможливе без ринку нерухомості, оскільки він обумовлює значний вплив на розвиток відносин власності, сприяє задоволенню потреб підприємців у постійних активах, значною мірою визначає рівень споживання, нагромадження та інвестування.

Ключові слова: нерухомість, ринок нерухомості, житлова нерухомість, нежитлова нерухомість

Ринок нерухомості — це взаємозалежна система механізмів, за якими здійснюється передача майнових прав та інтересів у власність, в якій встановлюються ціни на нерухоме майно та яка забезпечують створення, передачу, експлуатацію і фінансування об'єктів нерухомості.[2]

В умовах сучасної економіки ринок нерухомості можна охарактеризувати з трьох позицій:

1. Як сферу вкладання капіталу в об'єкти нерухомості та систему економічних відносин, що виникають під час операцій з нерухомістю. Такі відносини виявляються між інвесторами в процесі купівлі-продажу об'єктів нерухомості, іпотеки, здачі об'єктів нерухомості в оренду і т. д.

2. Як сферу, де об'єкти нерухомості виступають як товари особливого роду.

3. Як ринок послуг, що створює умови для життєдіяльності й життєзабезпечення людини у всій багатогранності їх властивостей та виявів.

Розглянемо сучасні тенденції функціонування та розвитку ринку нерухомості України.

Ринок нерухомості дуже активно реагує на будь-які зміни в економічному та політичному середовищі. 2014 і 2015 роки особливо багаті на такі події. Тож розглянемо їх вплив на економіку та ринок нерухомості в цілому. Відомо, що цей вплив не є позитивним для нашої країни і спричинив низку проблем. Але в той же час люди не знаходять більш надійний спосіб інвестування, тому вкладають гроші в нерухомість, в надії зберегти гривню на фоні її девальвації.

Житлова нерухомість. Динаміка продажів нерухомості в столиці зберегла показники 2014 року. Однак значна частина попиту змістилася з більш дорогих житлових приміщень до бюджетного сегменту. Зниження вартості об'єктів у валютному вираженні досягло діапазону 10-20%. Але необхідно відмітити, що на фоні росту долара, середня вартість квартир у гривні на вторинному ринку нерухомості Києва з початку 2014 року по грудень зросла майже на 70% через прив'язку цін до долара - до 26938 грн. / кв. м.

У той же час, на первинному ринку середні ціни в столиці з початку року зросли значно менше - всього на 20% на тлі загальної інфляції в країні, подорожчання будматеріалів і пального - до 16432 грн. / кв. м. Тому зрозуміло, що більша перевага надається квартирам в новобудовах.

Розглянемо частку продаж квартир, в залежності від цінової категорії.

✓ Сегмент до \$ 50 тис. В перші два місяці року зайняв частку 22% від загальної кількості угод, що в 2,1 рази більше минулорічних показників. Тут купувалися переважно 1-кімнатні квартири.

✓ У сегменті \$ 50-80 тис. Було проведено 30% угод, що повністю ідентично торішнім показникам. У даній категорії 60% представлені 1-2-кімнатними квартирами на Лівому березі столиці. Багато квартир купувалися без обробки в нових будинках, старий житловий фонд представлений в основному квартирами в "житловому" стані.

✓ від \$ 80 до \$ 120 тис. за підсумками січня-лютого склала 20%, що на 32% менше, ніж в аналогічний період 2014.

✓ \$ 120-200 тис. Склала 23%, що на 9% менше результатів минулого року. У цих категоріях серед покупців були популярні 2-3-кімнатні квартири площею від 80 кв.м у центральних районах.[3]

У зв'язку з окупаціями територій Криму та Донбасу активізувалась надходження населення у великі міста України, зокрема у місто Київ. Тому, через це збільшилась кількість угод оренди квартир. В основному для вимушених мігрантів основною ціллю є знайти житло біля місць працевлаштувань та за найнижчою ціною.

Проведений аналіз ринку оренди показує, що середніми ставками оренди 1 кімнатної квартири є 4000 грн./в міс. на околиці Києва та 7300 грн./міс. в центральних районах міста.

Таким чином можемо бачити, як сильно стан економіки впливає на нерухомість: ціни, пропозицію, розвиток, а також на попит населення: бажання та можливість придбавати таке майно у власність.

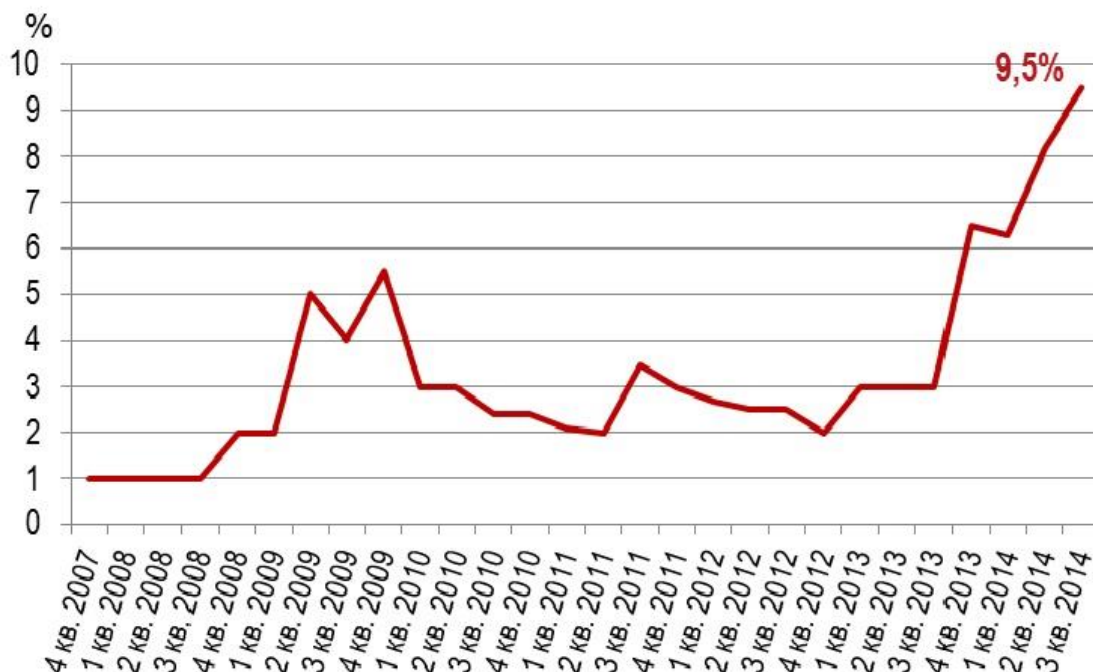
Комерційна нерухомість. Нежитлова нерухомість, тобто комерційна, та, що повинна приносити дохід ще більш суттєво реагує на кризу в Україні.

До комерційної нерухомості відносяться: торговельні приміщення, офісні приміщення, готелі й розважальні центри тощо.

Торговельні приміщення. Торговельне приміщення - це майновий комплекс, який займає окрему споруду або який розміщено у спеціально призначеній та обладнаній для торгівлі споруді, де суб'єкт господарювання здійснює діяльність з реалізації товару.[1]

Торговельні площі простоюють, не отримуючи своїх орендарів. Пояснення цьому логічне:

- Зниження платоспроможності населення.
- Перевищення пропозиції над попитом.
- Зростання цін, через девальвацію гривні.
- Недоотримання запланованого прибутку рітейлерів (продавців)

[4]

Рис. 1. Динаміка вакантних торговельних приміщень з 2007-2014 поквартально.

На сьогоднішній момент орендодавці, щоб не втратити своїх клієнтів, вимушені знизити ставки в середньому на 20 - 30% або зафіксувати єдиний курс.

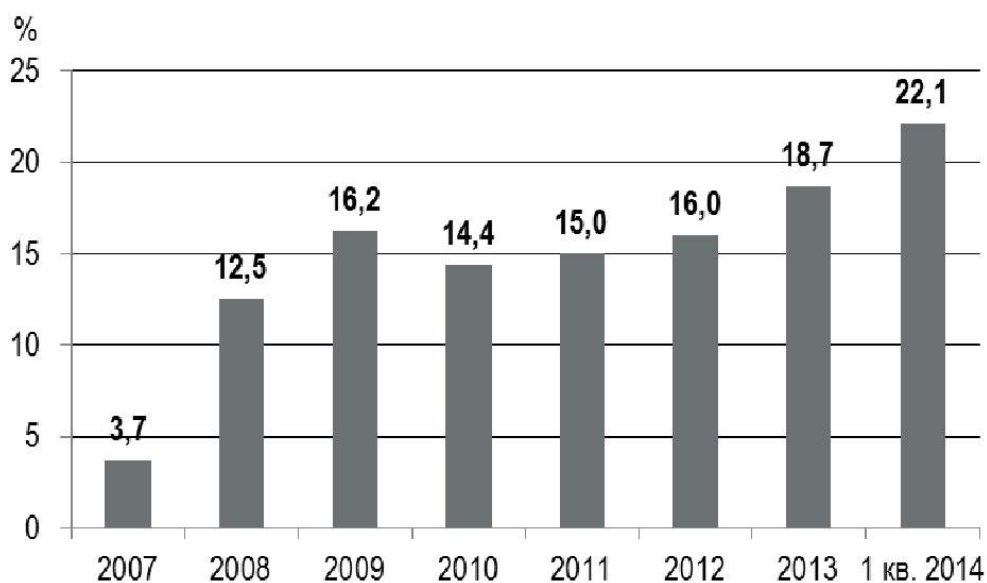
Офісні приміщення.

Ситуація на сегменті офісної нерухомості також незадовільна. Внаслідок девальвації гривні і скорочення попиту на офісні приміщення, рівень орендних ставок знизився на 20 -

25%. До грудня 2014 року в столичних бізнес-центрах середній діапазон ставок оренди становив 15-35 дол. / кв. м на місяць.

Але зниження цін не призвело до очікуваного результату, і не підвищило кількість офісних площ, зданих в оренду, а навпаки, частка порожніх приміщень в бізнес-центрах Києва вже перевищила 23%.

Динаміка частки вакантних площ офісних приміщень в м. Києві.

[5, с. 15]

Рис. 2. Динаміка частки вакантних площ офісних приміщень в м. Києві.

У поточному році впали орендні ставки на офісні приміщення, підвищився термін окупності об'єктів, а витрати на будівництво зросли. Те ж саме з торговими центрами: товарообіг і виручка знижуються, населення під час кризи стало більш активно купувати через Інтернет. Тому комерційна нерухомість на сьогоднішній день не приносить тієї прибутковості, яку очікують девелопери.

Як підсумок, можна сказати, що питання ринку нерухомості буде актуальним завжди, тому що нерухомість охоплює життя людини у всіх сферах: проживання, відпочинок, робота. В сучасному житті всі ці процеси охоплює як мінімум земельна ділянка, як максимум будинок. Також важливим є те, що нерухомість є індикатором стану економіки і навпаки. Варто знати, що, якщо нерухомість виходить із кризи, то це потягне за собою позитивну динаміку у в економіці країни. Тому це питання необхідно досліджувати глибоко та постійно. Особливо корисним буде погляд на стан ринку в ретроспективному положенні, що дасть змогу точніше оцінити і передбачити зміни.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про права споживачів» зі змінами та доповненнями від 28.12.2014. – стаття 1.
2. Пазинич В.І., Свистун Л.А. Оцінка об'єктів нерухомості: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009.
3. ИАП Столичная недвижимость. [Електронний ресурс] – 2015. – Режим доступу: <http://100realty.ua/news/29832>.
4. Companion [Електронний ресурс] – 2014. – Режим доступу: <http://www.companion.ua/articles/content?id=292505>
5. JLL (NYSE: JLL) [Електронний ресурс] — «Обзор рынка офисной недвижимости Киева, 3 кв. 2014» 2014. — Режим доступу: http://www.jll.ua/ukraine/ru-ru/Research/Kiev_Office_Overview_Q3_2014_RUS.pdf?83c6197a-fc46-43fe-9876-0edf80cbfb46

КУЛЬТУРНІ ЦІНОСТІ ЯК ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ

Анотація. Робота піднімає специфічну тему, пов'язану з оцінкою культурних цінностей; особливостями роботи фахівців з предметами, що становлять культурну цінність.

Ключові слова: культурні цінності, пам'ятка, антикваріат.

Від спілкування зі світом матеріальних предметів, які нас оточують і становлять клас культурних цінностей, людина отримує естетичну насолоду. Ця насолода може підсилюватись, якщо людина разом з естетичним враженням володіє інформацією про вартість культурних цінностей.

Оцінювання культурних цінностей і предметів колекціонування, деякі види яких мають свої сталі та потужні ринки – справа не тільки екзотична, а і дуже складна (прикладом є США, в якому потужність ринку нумізматики оцінюється в мільярди доларів). В порівнянні з діяльністю оцінювачів інших напрямків, оцінювачі культурних цінностей не можуть бути впевнені на 100% в автентичності об'єкту їхнього дослідження. Коли постає питання про автентичність твору мистецтва, обов'язково звертаються до експертів різного фаху, які можуть знайти відповідь на нього. (фізико-хімічна експертиза, аналіз експертів з батьківщини художника, тощо)

Кожен оцінювач цієї сфери має стати своєрідним «істориком», тому що чи не найбільший інтерес суспільство виявляє зараз саме до антикваріату (за українськими законами, це предмети віком від 50 років), що саме і потребує наявності відповідних знань.

Сучасною елітою цієї галузі є оцінювачі коштовного каміння та ювелірних виробів, які розуміються на обробці каменю, в змозі визначати країну походження каміння та справедливую ринкову вартість каміння та металів.

З одного боку, культурні цінності мають економічну складову, з другого – духовну. Духовна складова є продуктом людського мозку та зачіпає кожну окрему людину індивідуально.

Економічна складова є більш природною і зрозумілою як для фахівця, так і для звичайної людини, тому що описується загальновідомою і прийнятою в суспільстві одиницею виміру – грошима. Як правило, саме обсяг коштів, сплачених за конкретний екземпляр культурних цінностей, вражає суспільство і стає для пересічного громадянина мірилом їх справжньої цінності.

Велика проблема при оцінці культурних цінностей – це визначення автентичності або оригінальності об'єкта оцінки. Якщо для інших напрямків оцінки рухомих матеріальних об'єктів, а саме до цього класу об'єктів віднесені культурні цінності, у оцінювача не виникає сумнівів щодо їх автентичності та приналежності (наприклад, її встановлення не потрібне при оцінці конкретних судна, автомобіля, обладнання тощо), то про культурні цінності цього стверджувати не можна. Існує припущення, що до продажу пропонується до 80% підробок, тому оцінці обов'язково має передувати мистецтвознавча, а можливо, й матеріалознавча, товарознавча та інші експертизи, які встановлюють автентичність об'єкта оцінки та ідентифікують право її власності. Саме після цього етапу можна приступати до оцінки вартості культурних цінностей.

У експертній оцінці враховується динаміка ринкових цін, що публікуються в різних довідкових джерелах, у тому числі - аукціонів культурних цінностей, що виставляють на продаж раритети чи картини, це насамперед Крісті та Сотбіс в Лондоні і Нью-Йорку. У цих найбільших світових центрах торгівлі творами мистецтва в основному і складаються чинники, що формують їх ринкову вартість.

Ці відомості досить поширені і здатні допомогти зорієнтуватися в ринковому просторі антикваріату. Однак формування цін на предмети старовини в Україні має свої специфічні риси. Це пов'язано і з особливостями вітчизняної торгівлі, і з вітчизняним законодавством, що регулює даний процес, і, звичайно, з купівельною спроможністю нашого населення.

Зараз в Україні формується інститут професійних оцінювачів культурних цінностей, оскільки потребу в їх послугах мають страхові компанії, банки, суди та органи виконавчої

служби, митниці. Оцінювачі займаються оцінкою творів мистецтва, враховують насамперед зарубіжний досвід продажів і орієнтуються на ціни світових аукціонів, але в Україні у потенційних покупців немає ще тих можливостей, тому вартість багатьох творів тут набагато нижче.

Список використаних джерел

1. Памятники архитектуры как объект оценки. Справочное пособие/ Авт. Кол.: Клименко И.Н., Скибицкая Т.В., Шалаев В.Н., Сердюк Е.М., Аджиев Т.М.- К., 1999, 314 с.
2. Основи оціночної діяльності : підручник /Б.О. Платонов. – К. :2013. НАКККіМ– 227 с.:
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.02 № 1447 «Про затвердження Методики грошової оцінки пам'яток».
4. Смольникова С. / Оценка объектов культурного наследия в Украине. Проблемы инвестиций./ Property times. Профессионально о недвижимости № 10 (398), апрель 2012 г.
5. Юткина Ю. Что такое антиквариат? Определимся в понятиях // Личные деньги. 2005.

Мороз Анна Борисівна

студентка Коледжу економіки права та інформаційних технологій
ВНЗ «Університет «КРОК»

БІРЖОВА ТОРГІВЛЯ В КОМЕРЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.

Анотація: Однією з атрибутивних ознак ринкової економіки є біржі, завдяки яким стають стабільнішими й прозорішими умови конкуренції суб'єктів підприємництва. Однак розвиток товарних бірж України донині залишається повільним і деформованим, що є однією з основних причин економічної нестабільності, надмірних систематичних ризиків і нецивілізованої конкуренції.

Ключові слова: біржа, аграрна біржа, Україна.

Основний текст: Біржова торгівля є однією з основних форм організації торгівлі на світовому ринку господарювання. Свідченням цього є той факт, що сьогодні понад 40% усього світового товарообігу припадає на біржовий ринок.

Біржа - це організований торгівельний майданчик, на якому відбувається гуртова торгівля товарами або цінними паперами у вигляді стандартизованих біржових урік. На біржі укладаються угоди по біржових товарах, в результаті чого утворюється динаміка ціни тільки під впливом ринкового попиту та пропозиції, що дає змогу орієнтуватися учасникам ринку та прогнозувати хід торгів в майбутньому[1, с.105].

Біржова торгівля характеризується такими особливостями як: товар на біржі зазвичай відсутній; товар не повинен швидко псуватися і повинен бути представлений масово; угоди укладаються на основі типових біржових контрактів; товар повинен бути придатний для стандартизації, тобто для створення класифікаційного стандарту, на підставі якого укладаються угоди без наявності товару; торгівля фінансовими інструментами перетворює біржу на сферу застосування капіталу, тобто на фінансовий інститут; торги проводяться на постійній і регулярній основі; біржа виступає посередником і тому не має права укладати контракт від свого імені; на основі біржових котирувань встановлюються ціни в позабіржовій торгівлі; немає прямого впливу держави на процес торгів[2, с.296].

Учасниками біржової торгівлі являються торговельні фірми, що укладають угоди від свого імені і за свій рахунок; промислові фірми, що реалізують продукцію своїх підприємств; ереробні фірми, що є споживачами продукції, закупівельної на біржі; брокери – особи, що укладають угоду за дорученням клієнтів; дилери – особи, що укладають угоди від свого імені та брокери-дилери – особи, які укладають угоду від свого імені і за дорученням клієнтів.

У перші роки діяльності торгівля на біржах здійснювалась в основному спотовими контрактами з негайною поставкою проданого товару. Від продавця не вимагалась поставка товару на біржовий склад, тому що таких складів на той час на біржах не існувало. Покупець сам транспортував куплений товар зі складу продавця. З огляду на високий рівень інфляції і фінансові проблеми більшість продавців встановлювала стовідсоткову попередню оплату[3, с.609]. Структуру біржового світу в Україні наведено на рисунку.

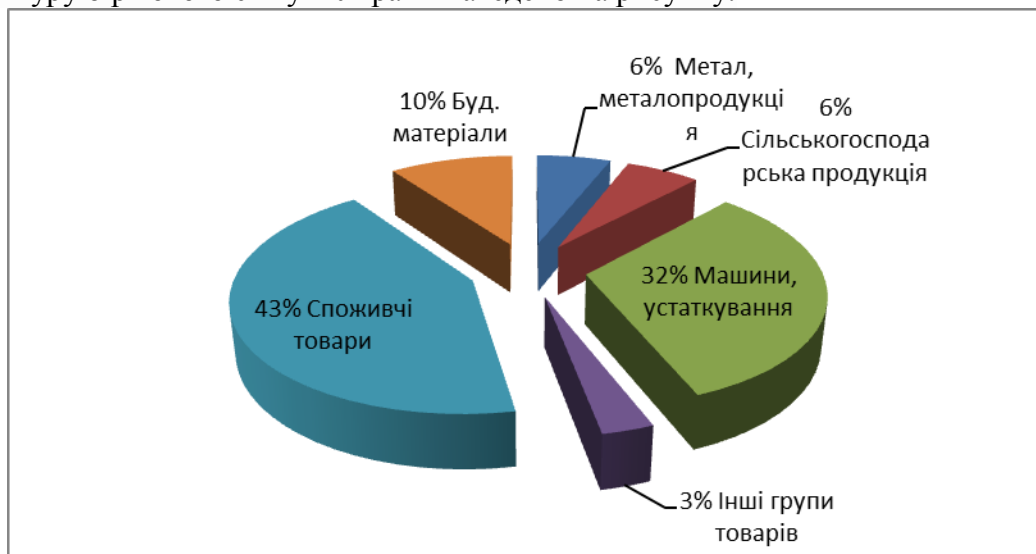

Рис. Структура біржового обігу в Україні.

Аграрна біржа – це різновид товарної біржі, на ній працюють ті самі учасники торгів, у неї ті самі функції, що й у товарної біржі. Біржові угоди, порядок їх укладання та виконання, техніка проведення торгів, інші питання організації й функціонування товарних і аграрних бірж багато в чому збігаються.

Біржова торгівля продукцією сільського господарства, як специфічної і надзвичайно і надзвичайно важливої галузі народного господарства, здійснюється відповідно до правил біржової торгівлі, затверджених наказом Міністерства сільського господарства і продовольства України, Міністерства економіки України і Міністерства фінансів України від 3.04.1996 р. №103/44,62.[4].

Згідно з даними біржова торгівля в Україні за 1991-2014 роки характеризується такими закономірностями: зросла як кількість, так і вартість укладених біржових угод. Так, у 2011 році вартість укладених угод збільшилась порівняно з 2006 роком у 4 рази. Однак такої оптимістичній статистиці фахівці не радіють. На їхнє переконання, щорічне зростання відбувається не стільки за рахунок розширення торгів, скільки завдяки стрімкому подорожчанням товарів;

Негативним чинником функціонування біржового ринку України є наявність у структури біржового товарообороту не біржових товарів, зокрема транспортних засобів та нерухомості, що призводить до неможливості стандартизації біржових товарів та запровадження строкових біржових угод[5, с.72].

Отже: товарні біржі України, зокрема аграрні, характеризуються значними відмінностями в обсягах товарообороту, який може розглядатися як критерії ділової активності на біржовому ринку. За цією ознакою на фоні загального низького рівня біржової торгівлі пропонується виділяти відносно низько активні, середньо активні та високоактивні біржі, що створює передумови для прийняття рішень щодо концентрації потоків біржових товарів на найбільш потужних біржах і переходу на позабіржові види діяльності менш активних структур.

Список використаних джерел:

1. Гаврилишин Б.Г., Мочерний С.В. Економічна енциклопедія/ Гаврилишин Б.Г., – Тернопіль, 2000. –105с.
2. Дахно І.І. Міжнародна торгівля : Навчальний посібник - Київ.: ЦУЛ, 2007, - 296с.

3. Сохацька, О. М. Біржова справа : підручник / О. М. Сохацька. - Тернопіль : Карт-бланш, 2003. – 602 с.
4. Економічна теорія [Електронний ресурс] <http://business-inform.net>
5. Аграрна політика в Україні. Навчальний посібник / Гайдучий П.І., Подолен О.Є., Мартинчук А.А. – К., 1993. – 72 с.

Сапон Валентин Вікторович
студент Коледжу економіки права та інформаційних технологій
ВНЗ «Університет «КРОК»

ПРОФЕСІЯ ОЦІНЮВАЧ ВІД ДАВНІХ ЧАСІВ ДО СЬОГОДЕННЯ

Анотація: Робота присвячена становленню професії “оцінювач” на різних етапах розвитку суспільства — від найдавніших часів до сьогодення. В ній розкриваються етапи формування професійних засад оціночної діяльності в Україні — від здобуття незалежності до сьогодення.

Ключові слова: оцінювач, оціночна діяльність, державний регулятор.

Можна вважати, що з виникненням перших величких цивілізацій, ще 5000 років до н.е., з'явилися і перші оцінювачі. Якщо товари, вироблені всередині країни, міг оцінити найчастіше сам торговець, то визначити вартість товарів, привезених з-за меж країни або здобутих у військових походах, під силу було лише фахівцю (можна називати його передтечею сучасного професійного оцінювача). Найпростіший спосіб, у який це робилося — порівняти за якістю з чимось, бодай схожим з вітчизняних виробів. Пізніше згадуються церковні оцінювачі, які за сумісництвом ще були писарями і нотаріусами. Вони займалися оцінкою збитків, завданих війною, а також майна, яка віддавалось церкві в якості податку, і багатьма іншими питаннями.

Оцінка власності має свою багату історію. Наприклад, у Статуті Великого князівства Литовського, Руського і Жамойського від 1588 року, описана процедура оцінки земель при обмінах і придбанні, дані деякі термини з оцінки, а також професійні та етичні вимоги до оціночних комісарів.

Отже, найперше, що важливо у плані розуміння професійної діяльності оцінювача — він визначає саме вартість, а не ціну майна. Вартість — це гіпотетична сума грошей, за яку може бути продане чи куплене те чи інше нерухоме або рухоме майно. Ціною вона стає після того, як буде укладений договір купівлі-продажу майна і сплачено відповідні кошти за цією угодою.

Датою офіційного початку оціночної діяльності в Україні, яка входила на той час до складу Російської імперії, можна вважати 8 червня 1893 р. Цього дня з'явилися «високо затверджені правила оцінки нерухомих володінь».

Після жовтневої революції 1917 р. разом з ліквідацією приватної власності на землю і заборонаю радянської влади купувати-продавати землю, оціночна діяльність в СРСР була практично припинена.

Відродження оціночної діяльності в Україні датується 1992 р. В цей час організовується перша професійна організація - «Українське товариство оцінювачів»

Практична оцінка нерухомості в Україні розпочалась з моменту переоцінки основних фондів підприємств.

За роки незалежності в Україні приватизовано значну кількість об'єктів державної власності, оціночна діяльність переживає період свого становлення.

Оціночна діяльність досить тривалий час не була визначена законодавчо. Лише у вересні 2001 р. було прийнято Закон «Про оцінку майна, майнових прав та професійно оціночну діяльність в Україні». Функції регулятора оціночної діяльності покладено на Фонд державного майна України. Саме він веде державний реєстр оцінювачів.

Важливою подією в практиці оціночної діяльності в Україні було затвердження в 2003р. постановою Кабінету Міністрів України Національного стандарту №1 «Загальні засади

оцінки майна і майнових прав», який став обов'язковим для застосування під час проведення оцінки майна та майнових прав суб'єктами оціночної діяльності.

Плюси та мінуси цієї професії. До відносних **плюсів** належить те, що це динамічна професія-вона потребує знань не тільки із сфери економіки, а й суміжних галузей-право, будівництво, архітектура, міське планування.

Якщо мова йде про оцінку автомобілів або обладнання, то необхідні специфічні знання з цих напрямків.

До відносних мінусів слід віднести: необхідність постійно багато працювати над собою, не боятись ставити питання, самостійно або з допомогою старших колег шукати відповіді на нестандартні ситуації, систематично підвищувати свою кваліфікацію, бути вільним та відкритим для контактів.

Оцінювач - це фахівець, який має економічну освіту і здатен реально допомогти будь-якому споживачеві його послуги: як фізичній, так і юридичній особі. Він може оцінити, скільки коштує те або інше майно.

Професія "оцінювач" входить в число найбільш перспективних в світі, але не дивлячись на це, в Україні відчувається дефіцит спеціалістів в цій галузі. Це пов'язано з тим, що разом з правами, оцінювач має і обов'язки. Для нього обов'язковим є відповідальне ставлення до складання звіту з оцінки, дотримання етичних норм, розуміння законів економіки, здатність аналізувати отримані данні та прогнозувати розвиток економічної ситуації в країні та конкретному регіоні.

В останні роки в Україні здійснюється поетапне реформування економіки. За цей час набули цивілізованих ознак первинний і вторинний ринки майна. Створена нормативно-правова база оцінки, значно розширилась мережа незалежних оціночних структур. Але на сьогодні ця професія ще не стала по-справжньому незалежною, оскільки оцінювач часто залежить від "побажання" клієнта бачити у звіті ту чи іншу вартість майна. Дотримання вимог Закону, Національних стандартів, орієнтація на європейські норми оціночної діяльності допоможуть українським оцінювачам зміцнити авторитет своєї професії, приносити користь економіці нашої держави.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність України» від 12.07.2001 р. № 2658 – III ;
2. Національний стандарт №1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» від 10.09.2003. №1440;
3. Закон України «Про Заставу» від 02.10.1992. №2654;
4. Закон України «Про іпотеку» від 05.06.2003. №899
5. Закон України «Про судову експертизу» від 25.02.1994. №4038;
6. Наказ Фонду державного майна України «Про звичайну ціну послуг на виконання робіт по оцінки майна» від 27.07.2009. № 1170

Наукове видання

Актуальні проблеми сучасної економіки
Збірник матеріалів Міжвузівської студентської конференції

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», не несе відповідальності за зміст наукових матеріалів публікацій та достовірність наведених авторами фактологічних, статистичних тощо даних

Комп'ютерна верстка – Ю. Є. Добришин, О. М. Пижов
Дизайн обкладинки – О. О. Машовець

Підписано до друку 09.04.2015 року Формат 60*84/8. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. Друк. Арк. 6,75. Обл.-вид. арк. 7. Наклад 100 прим. Зам. № 2-2015

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру ДК № 613 від 25.09.2001 року

Надруковано департаментом поліграфії
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»
місто Київ, вулиця Лагерна, 30-32
тел.: (044) 455-69-80
e-mail: polygrafia.krok